

การติดตามโครงการภายใต้แผนงาน บูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

รอบ 6 เดือน

(ข้อมูลสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - 31 มีนาคม 2566)

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รายงานการติดตามผลการดำเนินงาน
แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

รอบ 6 เดือน

(ข้อมูลสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – 31 มีนาคม 2566)

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บทสรุปผู้บริหาร

แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชนผู้มีรายได้น้อยให้มีรายได้สูงขึ้น ผ่านการดำเนินงานร่วมกันของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานสภาพัฒนาการแห่งชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 1,444.3502 ล้านบาท โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ สรุปผลการติดตามในรอบ 6 เดือน (ข้อมูลสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566) ได้ ดังนี้

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณทั้งสิ้น 506.4704 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.07 ของงบประมาณทั้งหมด หรือมีประสิทธิภาพระดับน้อยที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.13 (คะแนนเต็ม 5 คะแนน) เนื่องจากบางโครงการเป็นการจัดจ้างผู้เชี่ยวชาญดำเนินการยังอยู่ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และมีกิจกรรมดำเนินการภายในไตรมาสที่ 3 - 4

ความทันเวลาและความพอเพียง เจ้าหน้าที่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.22 เห็นว่างบประมาณมาทันเวลาดำเนินงาน และร้อยละ 6.78 เห็นว่าการจัดสรรงบประมาณไม่ทันเวลาโอนลงพื้นที่ล่าช้า และมีการโอนงบประมาณเป็นรายงวด ด้านความพอเพียง ร้อยละ 84.14 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอ และร้อยละ 15.86 เห็นว่าไม่เพียงพอ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ผลผลิต

แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง) สามารถเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต 14,288 ราย (ร้อยละ 71.44) โดยมีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มเป้าหมายได้ 50,994 ราย (ร้อยละ 46.36)

แนวทางที่ 2 ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง) พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม 572 กลุ่ม (ร้อยละ 95.33) พัฒนาผู้ประกอบการ 1,500 ราย (ร้อยละ 42.86) และพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน 164 ผลิตภัณฑ์ (ร้อยละ 3.49) เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดซื้อจัดจ้างที่ปรึกษาในการดำเนินกิจกรรม

แนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง) พัฒนาช่องทางการตลาด 3 ช่องทาง (ร้อยละ 5.45)

ผลลัพธ์เบื้องต้น

1. มูลค่าการค้าและบริการชุมชนที่ได้รับจากการส่งเสริมผ่านช่องทางการตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น และหมู่บ้านทำมาค้าขาย จำนวน 806.43 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับช่วง 6 เดือนของปี 2565 เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 78.41 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวจากสถานการณ์ COVID - 19 ส่งผลให้ผู้ประกอบการสามารถจำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น

2. รายได้จากจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยจำหน่ายผ่านตลาดนัดคนไทยยิ้มได้ และการจัดงาน OTOP CITY 2022 รวมทั้งสิ้น 1,932.3995 ล้านบาท

3. ความพึงพอใจ ในภาพรวมเจ้าหน้าที่ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานภายใต้แผนงานฯ ในรอบ 6 เดือน ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.23

ข้อค้นพบ

1. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมมีประสิทธิภาพน้อย เป็นผลมาจากบางโครงการภายใต้แนวทางที่ 2 ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ และแนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก อยู่ระหว่างกระบวนการดำเนินการของที่ปรึกษา (โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ของกรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน ของสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม) บางกิจกรรมการก่อสร้างปรับปรุงอาคาร กิจกรรมปลูกได้ขายดี ขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ไม่มีผู้เข้าร่วมประกวดราคา รวมทั้งมีการปรับแผนไปดำเนินการในไตรมาสที่ 3 - 4 (โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง ของกรมการข้าวและกรมหม่อนไหม)

2. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการสูงกว่าเป้าหมาย หน่วยงานมีการเพิ่มเติมกิจกรรมศึกษา ดูงาน พื้นที่ดำเนินการอยู่กระจายห่างไกลกัน ประกอบกับราคาปัจจัยการผลิต/ เครื่องมือมีราคาสูงขึ้น ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ได้แก่ โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส (ส.ป.ก.) โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล (สกข.) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร (มม. กสก.) โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (ปค.) เป็นต้น การจัดสรรงบประมาณเป็นรายงวด ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณของแต่ละหน่วยงานไม่สอดคล้องกับกิจกรรมตามแผน ได้แก่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ (สพภ.) โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (คน.) เป็นต้น และการจัดสรรงบประมาณล่าช้า ของโครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (กข.)

3. กลุ่มเป้าหมาย ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ (สพภ.) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร (มม.) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (กข.) เป็นต้น และอายุของกลุ่มเป้าหมายเป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ ความเข้าใจและการเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน (พข.) โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (กข.) เป็นต้น

4. การดำเนินงาน กิจกรรมโครงการมีความล่าช้า ได้แก่ โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร (สคต.) โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน (สปอ.) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (พข.) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (กข. มม.) เป็นต้น

5. การดำเนินงานในเชิงพื้นที่ เช่น มีปัญหาทับซ้อนพื้นที่ระหว่างพื้นที่ ส.ป.ก. กับพื้นที่ของกรมป่าไม้ในการจัดสรรที่ดินทำ รวมทั้งในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป หน่วยงานระดับพื้นที่เสนอให้ปรับเป้าหมายเป็น 1 จังหวัด 1 กลุ่ม 1 ผลิตภัณฑ์ เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน (สปอ.)

6. หลักสูตร ที่กำหนดไม่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล (สกข.) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (ส.ป.ก.) โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน (พข.) และการถ่ายทอดความรู้ มีการปรับลดระยะเวลาในการอบรมฯ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน (สปอ.)

7. การประชาสัมพันธ์ ไม่มีความชัดเจนในแนวทางการปฏิบัติงานโครงการ ได้แก่ โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล (สทช.)โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน (พช.)

8. การกำกับติดตาม การดำเนินงานในพื้นที่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร กลุ่มเป้าหมายไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ทำกิน ทำให้การติดตามผลการดำเนินงานทำได้ค่อนข้างยาก

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานร่วมขับเคลื่อนการบูรณาการภายใต้แผนงานฯ ควรดำเนินการ ดังนี้

1. เร่งรัดหน่วยงานดำเนินการ สำหรับการจัดทำโครงการภายใต้แผนงานฯ ในปีต่อไป ควรมีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและแผนการดำเนินการให้ชัดเจน รวมถึงกรณีการจัดจ้างที่ปรึกษา ควรดำเนินการได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณตั้งแต่ไตรมาสที่ 1

2. หน่วยงานในส่วนกลางและระดับพื้นที่บริหารงบประมาณร่วมกัน พิจารณาความสำคัญของกิจกรรมที่ต้องดำเนินการก่อน - หลัง สำหรับจำนวนเป้าหมายที่เกิน ควรจัดทำแผนการขอตั้งงบประมาณดำเนินการในปีต่อไปแทน

3. ในการจัดทำโครงการควรกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขของกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน คำนึงถึงความพร้อมในการเรียนรู้ และการเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม และ สปอ. ควรพิจารณาทบทวนข้อเสนอของหน่วยงานระดับพื้นที่ในการจัดทำแผนปีต่อไป

4. หลักสูตร ควรมีการสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับหลักสูตรในการถ่ายทอดความรู้ และจัดหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาฝึกอบรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับกลุ่มเป้าหมาย

5. ควรมีการจัดประชุมชี้แจงโครงการให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ หรือจัดทำคู่มือการดำเนินงานโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

6. ควรมีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้หน่วยงานในระดับพื้นที่ เพื่อช่วยในการเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่เฉพาะ และลดปัญหาความคลาดเคลื่อนต่าง ๆ ไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับหน่วยงานอื่น ๆ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการในพื้นที่ห่างไกลด้วย

7. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เร่งตรวจสอบเพื่อที่จะดำเนินการจัดสรรที่ดินแก่เกษตรกรให้เป็นไปตามแผน และสำนักงาน

คำนำ

รายงานการติดตามโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดทำขึ้นเพื่อติดตามความก้าวหน้าจากการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานร่วมบูรณาการ รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านระบบการประเมินผลติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นการรายงานผลในรอบ 6 เดือน ข้อมูลสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2566 และการสำรวจข้อมูลกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ผ่านระบบออนไลน์ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม 2566

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ต้องขอขอบคุณหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการติดตามฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการโครงการภายใต้แผนงานฯ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์ต่อกลุ่มประชาชนเป้าหมาย

ศุภย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
เดือนพฤษภาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ค
คำนำ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของแผนงาน	1
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน	1
1.4 ผลสัมฤทธิ์	1
1.5 เป้าหมาย	1
1.6 แนวทางการดำเนินงาน	3
1.7 งบประมาณและหน่วยงานรับผิดชอบ	3
บทที่ 2 ระเบียบวิธีการติดตาม	7
2.1 ความสำคัญของการติดตาม	7
2.2 วัตถุประสงค์ของการติดตาม	7
2.3 ขอบเขตการติดตาม	7
2.4 วิธีการติดตาม	8
2.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการติดตาม	11
บทที่ 3 การดำเนินงานภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากในช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565)	13
3.1 งบประมาณ	13
3.2 โครงการที่ดำเนินการ	15
3.3 ผลผลิต	16
3.4 ผลลัพธ์	18
3.5 ความพึงพอใจ	20
3.6 ปัญหาอุปสรรค	20

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 4 ผลการติดตาม	23
4.1 การดำเนินงานภาพรวม	23
4.1.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ	23
4.1.2 การดำเนินกิจกรรม	25
4.1.3 ผลผลิตในภาพรวม	25
4.1.4 ผลลัพธ์เบื้องต้น	27
4.1.5 ความพึงพอใจในภาพรวม	28
4.1.6 ข้อค้นพบ (ภาพรวม)	28
4.1.7 ข้อเสนอแนะ (ภาพรวม)	30
4.2 ผลการติดตามรายโครงการ	31
4.2.1 โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	31
4.2.2 โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล	39
4.2.3 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	48
4.2.4 โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ	62
4.2.5 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	69
4.2.6 โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	84
4.2.7 โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	92
4.2.8 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	106
4.2.9 โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/ วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน	138
4.2.10 โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน	146
4.2.11 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน	156
4.2.12 โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	167
4.2.13 โครงการส่งเสริมการพัฒนากลไกและโครงสร้างชุดข้อมูลค่า ทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น	180
4.2.14 โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและ ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	192
หน่วยงานรับผิดชอบการติดตาม	201

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1.1	งบประมาณและหน่วยงานรับผิดชอบโครงการภายใต้แผนงานฯ จำแนกตามแนวทาง	4
ตารางที่ 2.1	การจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่	8
ตารางที่ 2.2	ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การวัดการติดตามผลการดำเนินงาน (ภาพรวม)	8
ตารางที่ 2.3	การกำหนดระดับค่าคะแนนและคำร้อยละสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล	10
ตารางที่ 2.4	ตัวชี้วัด และเกณฑ์การให้คะแนน (ภาพรวม) ในการประเมินความคุ้มค่า	11
ตารางที่ 3.1	งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 แผนงาน บูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำแนกรายกระทรวง	14
ตารางที่ 3.2	งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 แผนงาน บูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำแนกแต่ละแนวทาง	14
ตารางที่ 3.3	โครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจ ฐานราก ปี 2563 – 2565	15
ตารางที่ 3.4	ผลการพัฒนาแนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)	16
ตารางที่ 3.5	เปรียบเทียบผลการพัฒนา กับเป้าหมายของแนวทางที่ 1	17
ตารางที่ 3.6	ผลการพัฒนาแนวทางที่ 2 พัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง)	17
ตารางที่ 3.7	เปรียบเทียบผลการพัฒนาแนวทางที่ 2 กับเป้าหมายแนวทางที่ 2	18
ตารางที่ 3.8	สิทธิการเช่าทำประโยชน์ในที่ดิน เปรียบเทียบ 3 ปี (ปี 2563 – 2565)	18
ตารางที่ 3.9	ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายปี 2563 – 2565	20
ตารางที่ 4.1.1	ผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจ ฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำแนกรายกระทรวง	23
ตารางที่ 4.1.2	ผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจ ฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำแนกแต่ละแนวทาง	24
ตารางที่ 4.1.3	ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณในภาพรวม	25
ตารางที่ 4.1.4	ความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมตามแนวทาง	25
ตารางที่ 4.1.5	การพัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)	26
ตารางที่ 4.1.6	การยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง)	26
ตารางที่ 4.1.7	สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง)	27
ตารางที่ 4.1.8	ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานภาพรวมของแผนงานฯ	28

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
	โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	
ตารางที่ 4.2.1-1	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	32
ตารางที่ 4.2.1-2	ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ	33
ตารางที่ 4.2.1-3	การให้บริการประชาชน ปี 2566	35
ตารางที่ 4.2.1-4	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่	36
	โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล	
ตารางที่ 4.2.2-1	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล	40
ตารางที่ 4.2.2-2	ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ	42
ตารางที่ 4.2.2-3	ผลการดำเนินงานตามกิจกรรม	44
ตารางที่ 4.2.2-4	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่	45
	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	
ตารางที่ 4.2.3-1	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	49
ตารางที่ 4.2.3-2	การเบิกจ่ายงบประมาณ จำแนกตามหน่วยงาน	50
ตารางที่ 4.2.3-3	การคัดเลือก ศพก. หลัก ศูนย์เครือข่าย และเกษตรกร เพื่อการพัฒนาศักยภาพ	53
ตารางที่ 4.2.3-4	การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูการผลิตใหม่ (Field Day)	54
ตารางที่ 4.2.3-5	การพัฒนา ศพก. หลัก	55
ตารางที่ 4.2.3-6	การพัฒนาศูนย์เครือข่าย	56
ตารางที่ 4.2.3-7	การอบรม/พัฒนาเกษตรกร	58
ตารางที่ 4.2.3-8	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่	59
	โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ	
ตารางที่ 4.2.4-1	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ	63
ตารางที่ 4.2.4-2	ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณของโครงการ	64
ตารางที่ 4.2.4-3	จำนวนเกษตรกรและพื้นที่เข้าร่วมโครงการ	65
ตารางที่ 4.2.4-4	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ในส่วนกลางต่อการดำเนินงานโครงการ	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	
ตารางที่ 4.2.5-1	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	70
ตารางที่ 4.2.5-2	ผลการเบิกจ่ายงบประมาณของโครงการ	72
ตารางที่ 4.2.5-3	การบูรณาการการดำเนินงานในพื้นที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์	76
ตารางที่ 4.2.5-4	การอบรมถ่ายทอดความรู้ของโครงการ	77
ตารางที่ 4.2.5-5	การสนับสนุนปัจจัยการผลิตของโครงการ	77
ตารางที่ 4.2.5-6	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/พัฒนาที่ดินของโครงการ	78
ตารางที่ 4.2.5-7	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่	79
	โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	
ตารางที่ 4.2.6-1	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	85
ตารางที่ 4.2.6-2	ผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	86
ตารางที่ 4.2.6-3	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานโครงการ	90
	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	
ตารางที่ 4.2.7-1	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	93
ตารางที่ 4.2.7-2	ผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) จำแนกตามหน่วยงาน	95
ตารางที่ 4.2.7-3	หลักสูตรถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร จำแนกตามหน่วยงาน	97
ตารางที่ 4.2.7-4	การสำรวจ คัดเลือกเกษตรกรให้เข้าร่วมโครงการฯ จำแนกตามหน่วยงาน	99
ตารางที่ 4.2.7-5	การพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ	100
ตารางที่ 4.2.7-6	การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	101
ตารางที่ 4.2.7-7	การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model)	102
ตารางที่ 4.2.7-8	การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)	103
ตารางที่ 4.2.7-9	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
	โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	
ตารางที่ 4.2.8-1	ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การวัดโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	107
ตารางที่ 4.2.8-2	ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	111
ตารางที่ 4.2.8-3	แผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิตที่ให้กับเกษตรกร	112
ตารางที่ 4.2.8-4	การอบรมถ่ายทอดความรู้	113
ตารางที่ 4.2.8-5	แผนการติดตามและให้คำปรึกษากลุ่มเกษตรกร	113
ตารางที่ 4.2.8-6	จำนวนกลุ่มเกษตรกร และสมาชิกเกษตรกรที่คัดเลือกเข้าร่วมโครงการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	114
ตารางที่ 4.2.8-7	การอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ปี 2566	115
ตารางที่ 4.2.8-8	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ	115
ตารางที่ 4.2.8-9	ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	119
ตารางที่ 4.2.8-10	แผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิตที่ให้กับ เกษตรกร	120
ตารางที่ 4.2.8-11	การเข้าร่วมประชุมชี้แจงโครงการ	121
ตารางที่ 4.2.8-12	การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกร	123
ตารางที่ 4.2.8-13	การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์	124
ตารางที่ 4.2.8-14	แผนการติดตาม แนะนำ และให้คำปรึกษากลุ่มเกษตรกร	124
ตารางที่ 4.2.8-15	กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย	125
ตารางที่ 4.2.8-16	การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย	126
ตารางที่ 4.2.8-17	การสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกร	127
ตารางที่ 4.2.8-18	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ	128
ตารางที่ 4.2.8-19	ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	131
ตารางที่ 4.2.8-20	การคัดเลือกชุมชนเข้าร่วมโครงการฯ ปี 2566	134
ตารางที่ 4.2.8-21	จำนวนชุมชนที่เข้าร่วมประชุม	135
ตารางที่ 4.2.8-22	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ	135

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
	โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/ วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน
ตารางที่ 4.2.9-1	ประเด็นและตัวชี้วัดโครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และ ผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน 138
ตารางที่ 4.2.9-2	ความเพียงพอ และความทันเวลาของงบประมาณ 140
ตารางที่ 4.2.9-3	เป้าหมายและผลการดำเนินการ 142
ตารางที่ 4.2.9-4	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ 143
	โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน
ตารางที่ 4.2.10-1	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับ ชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 147
ตารางที่ 4.2.10-2	ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร 148
ตารางที่ 4.2.10-3	การประชุมชี้แจงโครงการระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานใน ระดับจังหวัด 149
ตารางที่ 4.2.10-4	การประชุมชี้แจงโครงการระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับกลุ่ม เกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 149
ตารางที่ 4.2.10-5	การใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 150
ตารางที่ 4.2.10-6	การประชาสัมพันธ์รายละเอียดโครงการให้กับกลุ่มเกษตรกร/กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนผ่านสื่อต่าง ๆ 150
ตารางที่ 4.2.10-7	การติดตามและให้คำแนะนำกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 151
ตารางที่ 4.2.10-8	การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนาผลิตภัณฑ์ 151
ตารางที่ 4.2.10-9	รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 152
ตารางที่ 4.2.10-10	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการในด้านต่าง ๆ 152
	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน
ตารางที่ 4.2. 11-1	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน กรมปศุสัตว์ 157
ตารางที่ 4.2.11-2	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน 157
ตารางที่ 4.2.11-3	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม 158

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.2.11.4	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	158
ตารางที่ 4.2.11-5	ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ	159
ตารางที่ 4.2.11-6	การเบิกจ่ายงบประมาณโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน	159
ตารางที่ 4.2.11-7	ความเพียงพอและความทันเวลาของงบประมาณ	160
ตารางที่ 4.2.11-8	การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านปศุสัตว์	161
ตารางที่ 4.2.11-9	รายได้ของผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้นเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ (ระหว่างเดือนพฤษภาคม - กันยายน 2565)	163
ตารางที่ 4.2.11-10	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่ต่อการดำเนินงานโครงการ โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	165
ตารางที่ 4.2.12-1	ประเด็นและตัวชี้วัด กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการตลาดข้าว (กรมการข้าว)	169
ตารางที่ 4.2.12-2	ประเด็นและตัวชี้วัด กิจกรรมปลูกได้ขายดี By อ.ต.ก. (Good Production Good Sales) (องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร)	170
ตารางที่ 4.2.12-3	ประเด็นและตัวชี้วัด กิจกรรมศูนย์แสดงสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูง (องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร)	171
ตารางที่ 4.2.12-4	ประเด็นและตัวชี้วัด กิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์)	171
ตารางที่ 4.2.12-5	ประเด็นและตัวชี้วัด กิจกรรมหมู่บ้านทำมาค้าขาย (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์)	172
ตารางที่ 4.2.12-6	งบประมาณจำแนกตามหน่วยงาน	173
ตารางที่ 4.2.12-7	ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ	173
ตารางที่ 4.2.12-8	มูลค่าการค้าและบริการชุมชนที่ได้รับการส่งเสริม รอบ 6 เดือน ปี 2565 และปี 2566	176
ตารางที่ 4.2.12-9	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานโครงการ โครงการส่งเสริมการพัฒนา골ไกและโครงสร้างจุดซบมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น	177
ตารางที่ 4.2.13-1	ประเด็นและตัวชี้วัดโครงการส่งเสริมการพัฒนา골ไกและโครงสร้างจุดซบมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น	181

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ 4.2.13-2	ความเพียงพอและความทันเวลาของงบประมาณ	184
ตารางที่ 4.2.13-3	ลักษณะสินค้า การจัดตลาด การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ณ ตลาดนัดคนไทยยิ้มได้	187
ตารางที่ 4.2.13-4	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานโครงการ โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	189
ตารางที่ 4.2.14-1	ผลการดำเนินงานโครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (รอบ 6 เดือน)	197

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1.1	แผนภาพความเชื่อมโยงระดับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และยุทธศาสตร์การจ้ดสรรงบประมาณ	2
ภาพที่ 4.1.1	มูลค่าการค้าและบริการชุมชนที่ได้รับจากการส่งเสริมผ่านช่องทางการตลาด	27
	โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	
ภาพที่ 4.2.1-1	การเบิกจ่ายงบประมาณ	32
ภาพที่ 4.2.1-2	การจัดทำและมอบหนังสืออนุญาต ส.ป.ก. 4 – 01 ให้เกษตรกร	34
	โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล	
ภาพที่ 4.2.2-1	การเบิกจ่ายงบประมาณ	41
	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	
ภาพที่ 4.2.3-1	ความเพียงพอของงบประมาณ	51
ภาพที่ 4.2.3-2	ความทันเวลาของงบประมาณ	51
ภาพที่ 4.2.3-3	ภาพรวมการพัฒนาศูนย์เครือข่าย	56
ภาพที่ 4.2.3-4	ภาพรวมการอบรม/พัฒนาเกษตรกร	58
	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	
ภาพที่ 4.2.5-1	การบูรณาการการดำเนินงานในพื้นที่	73
ภาพที่ 4.2.5-2	การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้	73
ภาพที่ 4.2.5-3	การสนับสนุนปัจจัยการผลิต	74
ภาพที่ 4.2.5-4	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/พัฒนาที่ดิน	74
ภาพที่ 4.2.5-5	การติดตามผลในพื้นที่	75
ภาพที่ 4.2.5-6	ภาพรวมการบูรณาการการดำเนินงานในพื้นที่	75
	โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	
ภาพที่ 4.2.6-1	ช่องทางการประชาสัมพันธ์โครงการ	88
	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	
ภาพที่ 4.2.7-1	ความเพียงพอของงบประมาณ	95
ภาพที่ 4.2.7-2	ความทันเวลาของงบประมาณ	95

สารบัญภาพ (ต่อ)

		หน้า
	โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	
ภาพที่ 4.2.8-1	การเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวม	110
ภาพที่ 4.2.8-2	การเบิกจ่ายงบประมาณของกรมหม่อนไหม	111
ภาพที่ 4.2.8-3	การเบิกจ่ายงบประมาณของกรมส่งเสริมการเกษตร	118
ภาพที่ 4.2.8-4	การอบรมถ่ายทอดความรู้	123
ภาพที่ 4.2.8-5	การเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)	131
ภาพที่ 4.2.8-6	แบบฟอร์มเกณฑ์การคัดเลือกชุมชนเข้าร่วมโครงการ ปี 2566	133
	โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/ วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน	
ภาพที่ 4.2.9-1	การเบิกจ่ายงบประมาณ	140
	โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน	
ภาพที่ 4.2.10-1	การเบิกจ่ายงบประมาณ	148
	โครงการส่งเสริมการพัฒนากลไกและโครงสร้างชุดซัพพลายห่วงโซ่ เศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น	
ภาพที่ 4.2.13-1	การเบิกจ่ายงบประมาณ	183
	โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและ ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	
ภาพที่ 4.2.14-1	การเบิกจ่ายงบประมาณ	193

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของแผนงาน

แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชนผู้มีรายได้น้อยให้มีรายได้สูงขึ้น ให้ชุมชนและเกษตรกรมีรายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น และลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำของรายได้ประชากร โดยพัฒนาประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาศักยภาพประชากรผู้มีรายได้น้อยให้เข้าถึงทรัพยากร ปัจจัยการผลิต และได้รับการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มและผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งพัฒนากลไกการตลาดและระบบการบริหารจัดการ ซึ่งจากวัตถุประสงค์ดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 16 เศรษฐกิจฐานราก แผนแม่บทย่อย การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ใน 3 หมวดหมาย คือ หมวดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง หมวดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เดิมโตได้อย่างยั่งยืน หมวดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม และยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณ ข้อ 4 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยมีสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ (ภาพที่ 1.1)

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชนผู้มีรายได้น้อยให้มีรายได้สูงขึ้น

1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน

1.3.1 กลุ่มเป้าหมาย/ผู้รับประโยชน์

- 1) ประชาชนผู้มีรายได้น้อย (เกษตรกร แรงงานทั่วไป แรงงานนอกระบบ)
- 2) สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร)
- 3) ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการชุมชน

1.3.2 พื้นที่ดำเนินการ

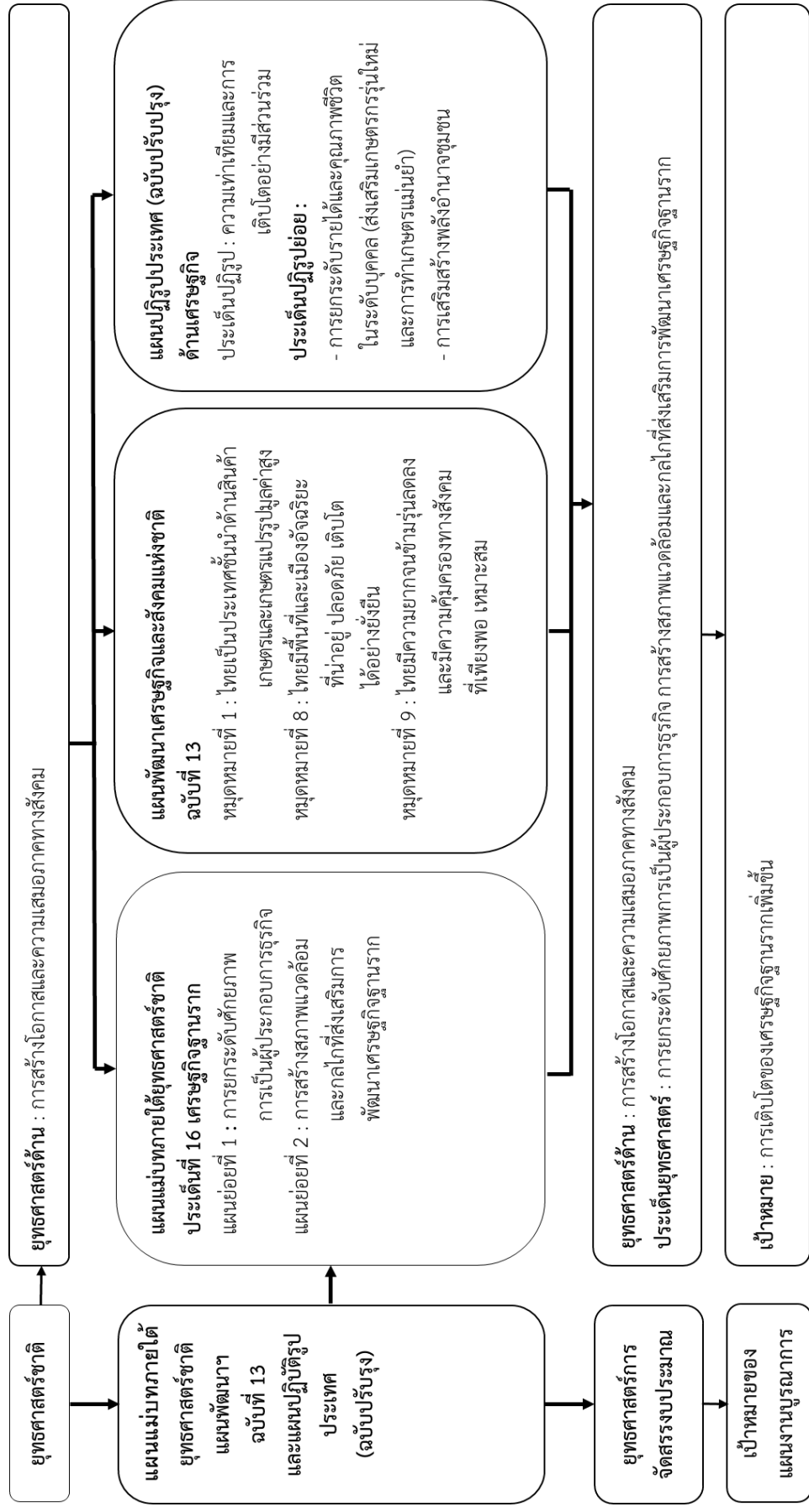
ครอบคลุมพื้นที่ 7,255 ตำบล

1.4 ผลสัมฤทธิ์

ลดปัญหาความยากจนของประชาชน อัตราการเติบโตของรายได้ของกลุ่มประชาชนร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด (Bottom 40) เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 17

1.5 เป้าหมาย

ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 ต่อปี

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ภาพที่ 1.1 แผนภาพเชื่อมโยงระดับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนปฏิรูป ประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ

1.6 แนวทางการดำเนินงาน

1.6.1 แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)

- 1) สนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต
 - บริหารจัดการที่ดิน
- 2) สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ
 - สร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชน (ส่งเสริมองค์ความรู้/ส่งเสริมการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ
 - พัฒนาเกษตรรุ่นใหม่

ตัวชี้วัดแนวทางที่ 1

- ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ไม่น้อยกว่า 20,000 ราย
- ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพไม่น้อยกว่า 110,000 ราย

1.6.2 แนวทางที่ 2 ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง)

- 1) พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิต
- 2) พัฒนาผู้ประกอบการ
 - พัฒนาผู้ประกอบการชุมชน/วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มต่าง ๆ
- 3) พัฒนาผลิตภัณฑ์
 - ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน
 - พัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

ตัวชี้วัดแนวทางที่ 2

- จำนวนสถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 600 กลุ่ม
- จำนวนผู้ประกอบการชุมชนได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 3,500 ราย
- จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 4,700 ผลิตภัณฑ์

1.6.3 แนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง)

- 1) พัฒนาระบบตลาด
- 2) พัฒนาการรวมตัวของสมาชิกในชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วม อาทิ สหกรณ์ ร้านค้าชุมชน วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม
- 3) การติดตามประเมินผล

ตัวชี้วัดแนวทางที่ 3

- ช่องทางการตลาด 55 ช่องทาง
- รายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6

1.7 งบประมาณและหน่วยงานรับผิดชอบ

งบประมาณทั้งสิ้น 1,444.3502 ล้านบาท แบ่งเป็น 3 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง) จำนวน 594.9656 ล้านบาท แนวทางที่ 2 ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง) และแนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง) โดยมีรายละเอียดรายโครงการ ดังนี้ (ตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1 งบประมาณและหน่วยงานรับผิดชอบโครงการภายใต้แผนงานฯ จำแนกตามแนวทาง

แนวทาง/โครงการ	หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)
แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)		594.9656
1.1 โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	<u>147.9090</u>
1.2 โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล	สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ	<u>3.0000</u>
1.3 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กรมหม่อนไหม - กรมวิชาการเกษตร - กรมพัฒนาที่ดิน - กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ - กรมปศุสัตว์ - กรมประมง - กรมส่งเสริมการเกษตร - สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	<u>229.8054</u> 3.0232 13.4448 7.3498 9.6740 14.0614 21.8190 148.2302 12.2030
1.4 โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)	<u>5.0000</u>
1.5 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กรมพัฒนาที่ดิน - กรมวิชาการเกษตร - กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ - กรมปศุสัตว์ - กรมประมง - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมส่งเสริมสหกรณ์ - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	<u>82.8490</u> 48.8012 3.9600 2.0500 7.6983 5.4600 2.9000 4.2280 7.7515
1.6 โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม - สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	<u>18.9200</u>
1.7 โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กรมหม่อนไหม - กรมปศุสัตว์ - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมการข้าว - สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	2.2755 3.3298 33.1778 13.6660 8.3361

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

แนวทาง/โครงการ	หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)
1.7 โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	46.6970
	รวม	107.4822
แนวทางที่ 2 ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง)		383.2864
2.1 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กรมหม่อนไหม - กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - สำนักงานเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)	4.6189 19.4283 16.0000
	รวม	40.0472
2.2 โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน	กระทรวงมหาดไทย กรมการพัฒนาชุมชน	22.3438
2.3 โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน	กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	19.4023
2.4 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - ปศุสัตว์ กระทรวงมหาดไทย - กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงอุตสาหกรรม - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - สำนักปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม - กรมวิทยาศาสตร์บริการ	0.9105 219.0104 20.0000 45.5000 16.0722
	รวม	301.4931
แนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง)		466.0982
3.1 โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กรมการข้าว - องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร กระทรวงพาณิชย์ - กรมการค้าภายใน	12.7070 25.1630 85.0000
	รวม	122.870

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

แนวทาง/โครงการ	หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)
3.2 โครงการส่งเสริมการพัฒนาภาคและโครงสร้างอุตสาหกรรม มูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น	กระทรวงมหาดไทย	
	- กรมการพัฒนาชุมชน	310.1202
	กระทรวงพาณิชย์	
	- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	32.0000
	รวม	342.1202
3.3 โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการ พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
	- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	1.1080
รวม		1,444.3502

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขป แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บทที่ 2 ระเบียบวิธีการติดตาม

2.1 ความสำคัญของการติดตาม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพในการบูรณาการ แผนงานบูรณาการพัฒนา และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 16 เศรษฐกิจฐานราก แผนย่อยที่ 1 การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และแผนย่อยที่ 2 การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ไทยมีพื้นที่ และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เด็ดขาดอย่างยั่งยืน และไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง คนไทยทุกคน มีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านเศรษฐกิจ ประเด็น ปฏิรูป ความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม ยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณ ข้อ 4 ยุทธศาสตร์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

นอกจากบทบาทในฐานะเจ้าภาพบูรณาการแล้ว ยังเป็นหน่วยรับงบประมาณในการติดตาม ประเมินผลโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการและพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งไม่มีการดำเนินการ ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและผลสำเร็จจากการดำเนินงานโครงการ ภายใต้แผนงานฯ ซึ่งมีหน่วยงานร่วมบูรณาการในปี 2566 รวม 7 กระทรวง 23 หน่วยงาน และมีวงเงิน งบประมาณจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่งผลให้การดำเนินงานโครงการ ภายใต้แผนงานฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเกิดการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรติดตาม ผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ต่อไป

2.2 วัตถุประสงค์ของการติดตาม

เพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

2.3 ขอบเขตการติดตาม

2.3.1 พื้นที่เป้าหมายครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของโครงการภายใต้แผนงานฯ จำนวน 14 โครงการ

2.3.2 กลุ่มเป้าหมาย เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เกษตรกร สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตและผู้ประกอบการชุมชน ที่เข้าร่วมโครงการ โดยสุ่มสัมภาษณ์ตามจำนวนตัวอย่างที่กำหนด ภายใต้เงื่อนไข งบประมาณที่ได้รับจัดสรร บุคลากร และระยะเวลาตามแผนการปฏิบัติงาน

2.3.3 ระยะเวลาของข้อมูล ผลการดำเนินงานโครงการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - 30 กันยายน 2566

2.3.4 ช่วงระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล การจัดทำรายงาน และประเด็นการติดตาม

1) ข้อมูลผลการดำเนินงานภาพรวม จัดเก็บข้อมูลผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการ เชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้บันทึกผลการดำเนินงาน โครงการเป็นประจำทุกไตรมาส ตัดยอดข้อมูล ณ วันสุดท้ายของไตรมาส เริ่มรายงานครั้งที่ 1 วันที่ 5 มกราคม 2566 ซึ่งเป็นข้อมูลสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - 31 ธันวาคม 2565

2) ข้อมูลในพื้นที่ จัดเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ครั้ง ดังนี้

ตารางที่ 2.1 การจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่

ครั้งที่	จัดเก็บข้อมูล	จัดทำรายงาน	ประเด็นการติดตามประเมินผล
1	ก.พ. - มี.ค. 66 (รอบ 6 เดือน)	เม.ย. - พ.ค. 66	เน้นติดตามผลการดำเนินงานภาพรวมผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการฯ และกระบวนการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคในพื้นที่ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์
2	มิ.ย. - ก.ค. 66 (รอบ 12 เดือน)	ส.ค. - ก.ย. 66	เน้นติดตามผลการเบิกจ่ายงบประมาณ กิจกรรม ผลผลิต ผลลัพธ์เบื้องต้น ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานโครงการ ด้วยการลงสำรวจข้อมูลในพื้นที่ จากกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ

ที่มา: คู่มือการติดตามโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการและพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.4 วิธีการติดตาม

เป็นการดำเนินการโดยประยุกต์ใช้รูปแบบ ประเภท และแผนแบบของการประเมินผลโครงการมาใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนงานฯ ดังนี้

2.4.1 รูปแบบการติดตาม เป็นการประยุกต์ใช้แนวคิดของ Robert E. stake การประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นแนวคิดที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ โดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย กับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานโครงการว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

2.4.2 แผนแบบการติดตาม การติดตามผลการดำเนินงานระหว่างดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ใช้การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับผลที่คาดหวัง

2.4.3 ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 2.2 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การวัดการติดตามผลการดำเนินงาน (ภาพรวม)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
1. ใช้จ่ายนำเข้า	- ร้อยละของงบประมาณที่เบิกจ่าย	- ร้อยละ 100.00
2. กิจกรรม	- มีการดำเนินงานตามกระบวนการที่กำหนด	- เท่ากับเป้าหมาย
3. ผลผลิต		
3.1 แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพ ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)	- ประชาชนเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต - ประชาชนได้รับการพัฒนาและสร้างโอกาส ในการประกอบอาชีพ	- ไม่น้อยกว่า 20,000 ราย - ไม่น้อยกว่า 110,000 ราย
3.2 แนวทางที่ 2 ยกระดับ ความสามารถในการ ดำเนินธุรกิจ (กลางทาง)	- จำนวนสถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนา - จำนวนผู้ประกอบการชุมชนได้รับการพัฒนา - จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา	- ไม่น้อยกว่า 600 กลุ่ม - ไม่น้อยกว่า 3,500 ราย - ไม่น้อยกว่า 4,700 ผลิตภัณฑ์

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
3.3 แนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง)	- จำนวนช่องทางการตลาด	- 55 ช่องทาง
4. ผลลัพธ์เบื้องต้น	- รายได้เฉลี่ยของประชาชนกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้น - รายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้น	- ร้อยละ 6 ต่อปี - ร้อยละ 6 ต่อปี
5. ทิศนคติต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจต่อโครงการ - ระดับความคิดเห็นต่อโครงการ (การจัดสรรงบประมาณ กระบวนการดำเนินงาน การสนับสนุนปัจจัย ฯลฯ)	- ระดับมากขึ้นไป - ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: เอกสารงบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และจากการศึกษา

2.4.4 การรวบรวมข้อมูล

1) วิธีการรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ประชาชนผู้มีรายได้น้อย เกษตรกรรายย่อย สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ และแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยเจ้าหน้าที่ของศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รวมทั้งการบันทึกข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เอกสารโครงการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

2) แหล่งข้อมูล

2.1) ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้มีรายได้น้อย เกษตรกรรายย่อย สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโครงการ ตามหลักทางวิชาการ

2.2) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการรวบรวมจากการรายงานผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ ของแต่ละหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายให้เห็นคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษา ทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของข้อมูล ค่าร้อยละ และผลรวม เพื่อนำเสนอผลการศึกษาเป็นคำอธิบายประกอบตาราง

2) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม และการสังเกตจากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลแต่ละโครงการภายใต้แผนงานฯ เพื่ออธิบายผลการติดตามว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย หรือไม่อย่างไร รวมทั้งวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เข้าร่วมโครงการ โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มีการกำหนดค่าคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ตารางที่ 2.3 การกำหนดระดับค่าคะแนนและค่าร้อยละสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ค่าคะแนน	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนน	2) ค่าร้อยละ	ความหมายค่าร้อยละ
5	4.21 – 5.00	มากที่สุด	90.01 ขึ้นไป	มากที่สุด
4	3.41 – 4.20	มาก	80.01 – 90.00	มาก
3	2.61 – 3.40	ปานกลาง	70.01 – 80.00	ปานกลาง
2	1.81 – 2.60	น้อย	60.01 – 70.00	น้อย
1	1.00 – 1.80	น้อยมาก	น้อยกว่า 60.00	น้อยมาก

ที่มา: คู่มือการประเมินโครงการ ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2556

2.4.6 การประเมินความคุ้มค่า เป็นการประเมินผลการดำเนินงานว่าสามารถสร้างผลผลิตและผลลัพธ์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด และมีผลประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้หรือไม่ เพื่อให้สอดคล้องกับรายละเอียดแผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 การติดตามในครั้งนี้ ได้ดำเนินการคัดเลือกตัวชี้วัดด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นการวัดดัชนีความสำเร็จ เปรียบเทียบกับผลการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยดัชนีความสำเร็จวัดจากผลงานที่ทำได้เปรียบเทียบกับเป้าหมาย และผลการเบิกจ่ายงบประมาณ วัดจากงบประมาณที่เบิกจ่ายเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับ แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้าผลการดำเนินงานมีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า มีประสิทธิภาพ โดยมีวิธีคิด ดังนี้

$$1.1) \text{ ดัชนีความสำเร็จ} = \frac{\text{ผลการดำเนินงานที่ทำได้}}{\text{เป้าหมายที่กำหนด}} \times 100$$

$$1.2) \text{ การเบิกจ่ายงบประมาณ} = \frac{\text{งบประมาณที่เบิกจ่ายจริง}}{\text{งบประมาณตามแผน}} \times 100$$

2) การวัดประสิทธิผล เป็นการวัดผลสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ แสดงผลเป็นค่าร้อยละ ถ้ามีค่าเข้าใกล้ 100 แสดงว่า ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมาก โดยมีวิธีคิด ดังนี้

$$\text{ประสิทธิผล} = \frac{\text{จำนวนโครงการที่บรรลุเป้าหมาย}}{\text{จำนวนโครงการทั้งหมดภายใต้แผนงานฯ}} \times 100$$

ตารางที่ 2.4 ตัวชี้วัด และเกณฑ์การให้คะแนน (ภาพรวม) ในการประเมินความคุ้มค่า

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การให้คะแนน				
		1	2	3	4	5
ประสิทธิภาพ	- ร้อยละของผลงานที่ทำได้จริง	60 ลงไป	60.01- 70.00	70.01- 80.00	80.01- 90.00	90.01 ขึ้นไป
	- ร้อยละของงบประมาณที่เบิกจ่ายจริง	80 ลงไป	80.01- 85.00	85.01- 90.00	90.01- 95.00	95.01 ขึ้นไป
ประสิทธิผล	- ร้อยละของความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายโครงการ	60 ลงไป	60.01- 70.00	70.01- 80.00	80.01- 90.00	90.01 ขึ้นไป
	- ระดับความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อโครงการ	1 (น้อยที่สุด)	2 (น้อย)	3 (ปานกลาง)	4 (มาก)	5 (มากที่สุด)

หมายเหตุ: การวัดภาพรวม/โครงการ ในประเด็นประสิทธิภาพ (ค่าน้ำหนักร้อยละ 50) และประสิทธิผล (ค่าน้ำหนักร้อยละ 50) โดยในประเด็นประสิทธิภาพ จะพิจารณาจากตัวชี้วัดร้อยละของผลงานที่ทำได้จริง (ค่าน้ำหนักร้อยละ 25) และร้อยละของงบประมาณที่เบิกจ่ายจริง (ค่าน้ำหนักร้อยละ 25) และในประเด็นประสิทธิผลจะพิจารณาจากตัวชี้วัดร้อยละของความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายโครงการ (ค่าน้ำหนักร้อยละ 25) และระดับความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อโครงการ (ค่าน้ำหนักร้อยละ 25)

ที่มา: ศูนย์ประเมินผล

2.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการติดตาม

2.5.1 ผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

2.5.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการติดตาม ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ ไปปรับปรุงแก้ไขโครงการในส่วนที่รับผิดชอบให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

บทที่ 3

การดำเนินงานภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ในช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565)

การดำเนินงานของแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ใน 3 แนวทาง คือ แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง) แนวทางที่ 2 พัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มและผลิตภัณฑ์ชุมชน (กลางทาง) และแนวทางที่ 3 พัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกตลาด (ปลายทาง) มีหน่วยรับงบประมาณที่ร่วมบูรณาการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565 ทั้งสิ้น 6 กระทรวง คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) กระทรวงพาณิชย์ (พณ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) และหน่วยงานอื่นของรัฐ (สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ) ซึ่งมีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพหลักในการบูรณาการแผนพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และเป็นหน่วยรับงบประมาณในการติดตามประเมินผลโครงการภายใต้แผนงานพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก เพื่อจัดทำรายงานผลการติดตามประเมินผล ปัญหาอุปสรรค และให้ข้อเสนอแนะเสนอต่อผู้บริหาร และคณะจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณทราบ และใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจขับเคลื่อนแผนงานพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก โดยสรุปสาระสำคัญการดำเนินงานในช่วง 3 ปี ได้ดังนี้

3.1 งบประมาณ

การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายบูรณาการแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565 มีการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการทั้ง 6 กระทรวง และ 1 หน่วยงานอื่นของรัฐ รวมทั้งสิ้น 6,085.3737 ล้านบาท เมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณเป็นรายปีพบว่า ทิศทางการจัดสรรงบประมาณของแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก มีอัตราการขยายตัวลดลงต่อเนื่องร้อยละ 22.16 (ตารางที่ 3.1)

ทั้งนี้ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายบูรณาการแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีการปรับลดงบประมาณในการดำเนินงาน โดยเป็นการลดตามพระราชบัญญัติโอนงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาและบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และภัยพิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2563 ส่งผลให้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จาก 3,018.4466 ล้านบาท ปรับลดเหลือ 2,486.3400 ล้านบาท จากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเดิม เนื่องจากมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

ตารางที่ 3.1 งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำแนกรายกระทรวง

หน่วย : ล้านบาท

กระทรวง	ปีงบประมาณ พ.ศ.			รวม	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
	2563	2564	2565		
1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.)	1,356.6374	1,000.0879	579.0475	2,935.7728	-34.67
2. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)	166.2802	109.6137	93.1008	368.9947	-25.17
3. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)	33.6860	31.8528	21.8289	87.3677	-19.50
4. กระทรวงพาณิชย์ (พณ.)	96.4011	141.5967	107.0282	345.0260	5.37
5. กระทรวงมหาดไทย (มท.)	791.9483	787.6339	662.9206	2,242.5028	-8.51
6. กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.)	41.3870	20.4653	38.5198	100.3721	-3.53
7. หน่วยงานอื่นของรัฐ	-	1.3376	4.0000	5.3376	-
รวม	2,486.3400	2,092.5879	1,506.4458	6,085.3737	-22.16

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำแนกแต่ละแนวทาง พบว่า การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ในทั้ง 3 ปี ให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณ ในแนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชน กลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง) รวม 2,883.6981 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 47.39 ของวงเงินงบประมาณที่จัดสรรทั้งหมด 6,085.3737 ล้านบาท ซึ่งให้ความสำคัญในการเข้าถึงแหล่งทุนและที่ดินทำกิน รวมถึงการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้กับกลุ่มเป้าหมายต้นทาง รองลงมาจะเป็นในแนวทางที่ 2 พัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง) จำนวน 1,623.1877 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 26.67 ของวงเงินงบประมาณที่จัดสรรทั้งหมด (ตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 งบประมาณรายจ่ายบูรณาการปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำแนกแต่ละแนวทาง

หน่วย : ล้านบาท

กระทรวง	ปีงบประมาณ พ.ศ.			รวม	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
	2563	2564	2565		
แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชน กลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)	1,349.1738	852.1425	682.6518	2,883.6981	-28.87
แนวทางที่ 2 พัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง)	712.5915	518.6594	391.9368	1,623.1877	-25.84
แนวทางที่ 3 พัฒนากลไกตลาดและระบบการบริหารจัดการ (ปลายทาง)	424.5747	721.7860	431.8572	1,578.2179	0.85
รวม	2,486.3400	2,092.5879	1,506.4458	6,085.3737	-22.16

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.2 โครงการที่ดำเนินการ

ตลอดระยะเวลาการดำเนินงานในระยะ 3 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 มีจำนวนโครงการที่ดำเนินการภายใต้ 3 แนวทาง ของแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีละ 14 – 17 โครงการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโครงการที่ดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2563 โดยปรับเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายไปในแต่ละปี ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาโครงการในแต่ละแนวทาง พบว่า ในแนวทางที่ 1 จะมีการปรับลด/เพิ่มโครงการย่อยในแต่ละปีโดยเฉพาะโครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอก โดยปรับเปลี่ยนไปตั้งงบประมาณในแผนงานอื่น ๆ เช่น การส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ การบริหารจัดการหนี้ เป็นต้น (ตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 โครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปี 2563 - 2565

แนวทาง/โครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.		
	2563	2564	2565
แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)	6	7	9
1.1 โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส	✓	✓	✓
1.2 โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุน	✓	✓	✓
1.3 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	✓	✓	✓
1.4 โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	✓	✓	✓
1.5 โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร	✓	✓	✓
1) ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่	✓	-	-
2) เกษตรกรรมทางเลือก/เกษตรผสมผสาน	✓	-	-
3) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร	✓	-	-
4) ส่งเสริมการผสมปุ๋ยใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต	✓	-	-
5) การนำเกษตรกรลูกหลานเกษตรกรกลับบ้านสานต่ออาชีพการเกษตร	-	✓	-
6) พัฒนาอาชีพเกษตรกรโดยการปลูกไม้เชิงเศรษฐกิจ	-	✓	✓
1.6 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	✓	✓	✓
1.7 โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ	-	✓	✓
1.8 โครงการบริหารจัดการหนี้	-	-	✓
1.9 โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล	-	-	✓
แนวทางที่ 2 พัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง)	4	5	4
2.1 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	✓	✓	✓
2.2 โครงการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ OTOP	✓	-	-
2.3 โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน	✓	✓	✓
2.4 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน	✓	✓	✓
2.5 โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน	-	✓	✓
2.6 โครงการสร้างผู้ประกอบการเพื่อให้บริการทางการเกษตรในชุมชน	-	✓	-

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

แนวทาง/โครงการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.		
	2563	2564	2565
แนวทางที่ 3 พัฒนากลไกตลาดและระบบการบริหารจัดการ (ปลายทาง)	4	5	3
3.1 โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร	✓	✓	✓
3.2 โครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน	✓	✓	-
3.3 โครงการส่งเสริมการพัฒนากลไกและโครงสร้างชุดข้อมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น	✓	✓	✓
3.4 โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	✓	✓	✓
3.5 โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร	-	✓	-
รวม	14	17	16

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2565 แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.3 ผลผลิต

การดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ทั้ง 3 แนวทาง ในช่วง 3 ปี (ปี 2563 – 2565) เกิดผลผลิต ดังนี้

3.3.1 แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง) ประกอบด้วย การสนับสนุน การเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต และการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ สามารถสนับสนุนประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งทุนและที่ดินทำกิน 588,930 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.12 ของเป้าหมายโครงการ (ตารางที่ 3.4) ดำเนินการผ่านโครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุน

ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพแล้ว 733,598 ราย คิดเป็นร้อยละ 107.00 ของเป้าหมายโครงการ (ตารางที่ 3.4) ดำเนินการผ่านโครงการต่าง ๆ ของทั้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงอื่น ๆ อาทิ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ

ตารางที่ 3.4 ผลการพัฒนาแนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)

รายการ	หน่วย : ราย							
	ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		รวม	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
1. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งและที่ดินทำกิน	217,000	203,755	202,000	203,831	181,204	181,344	600,204	588,930
2. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ	359,159	403,836	192,722	194,865	133,694	134,897	685,575	733,598
รวม	576,159	607,591	394,722	398,696	314,898	316,241	1,285,779	1,322,528

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาในแนวทางที่ 1 กับเป้าหมายแนวทาง พบว่า ดำเนินการได้สูงกว่าเป้าหมายโดยแนวทางที่ 1.1 ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งทุนและที่ดินทำกินไม่น้อยกว่า 580,000 ราย ดำเนินการได้คิดเป็นร้อยละ 101.54 ของเป้าหมาย และแนวทางที่ 1.2 ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ ดำเนินการได้คิดเป็นร้อยละ 109.49 ของเป้าหมาย (ตารางที่ 3.5)

ตารางที่ 3.5 เปรียบเทียบผลการพัฒนากับเป้าหมายของแนวทางที่ 1

หน่วย : ราย

ปีงบประมาณ	1.1 ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งทุน และที่ดินทำกิน		1.2 ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนา และส่งเสริมอาชีพ	
	เป้าหมาย	ผลที่ดำเนินการได้	เป้าหมาย	ผลที่ดำเนินการได้
ปี 2563	200,000	203,755	350,000	403,836
ปี 2564	200,000	203,831	190,000	194,865
ปี 2565	180,000	181,344	130,000	134,897
รวม	580,000	588,930	670,000	733,598
ร้อยละ		101.54		109.49

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.3.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง) ประกอบด้วย

1) สถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มดำเนินงานผ่านโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 4,337 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100.51 ของเป้าหมายโครงการ

2) พัฒนาผู้ประกอบการชุมชน/วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มต่าง ๆ/เกษตรกรรุ่นใหม่ ผู้ประกอบการชุมชนได้รับการพัฒนา ซึ่งดำเนินการผ่านโครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงพาณิชย์ จำนวน 50,923 ราย คิดเป็นร้อยละ 101.07 ของเป้าหมายโครงการ

3) ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา ซึ่งดำเนินการผ่านโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนและโครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน จำนวน 9,432 ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 62.40 ของเป้าหมายโครงการ (ตารางที่ 3.6)

ตารางที่ 3.6 ผลการพัฒนาแนวทางที่ 2 พัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชน (กลางทาง)

รายการ	หน่วย	ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		รวม	
		เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
1. สถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน ได้รับการพัฒนา	กลุ่ม	1,958	1,949	1,773	1,804	584	584	4,315	4,337
2. ผู้ประกอบการชุมชนได้รับการพัฒนา	ราย	24,845	24,960	21,740	22,163	3,800	3,800	50,385	50,923
3. ผลิตภัณฑ์ได้รับการพัฒนา	ผลิตภัณฑ์	5,811	2,576	4,642	2,237	4,663	4,619	15,116	9,432

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

เมื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการให้บริการชุมชนกับเป้าหมายในแนวทางที่ 2 พบว่า บรรลุเป้าหมายดำเนินการได้สูงกว่าเป้าหมาย คือ สามารถพัฒนาสถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 105.78 และผู้ประกอบการชุมชน คิดเป็นร้อยละ 104.35 ของเป้าหมายในแนวทางที่ 2.1 และ 2.2 ตามลำดับ ยกเว้นเป้าหมายแนวทางที่ 2.3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ดำเนินการได้ต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ทำให้ไม่สามารถจัดฝึกอบรม

ประชุม จัดงานแสดงสินค้า และการเข้าแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรได้ รวมทั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบางกลุ่มหยุดการดำเนินการ

ตารางที่ 3.7 เปรียบเทียบผลการพัฒนาแนวทางที่ 2 กับเป้าหมายแนวทางที่ 2

ปีงบประมาณ	2.1 สถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจ ชุมชนได้รับการพัฒนา (กลุ่ม)		2.2 ผู้ประกอบการชุมชน ได้รับการพัฒนา (ราย)		2.3 ผลิตภัณฑ์ได้รับการพัฒนา (ผลิตภัณฑ์)	
	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล	เป้าหมาย	ผล
ปี 2563	1,900	1,949	24,800	24,960	5,800	2,576
ปี 2564	1,700	1,804	21,000	22,163	4,600	2,237
ปี 2565	500	584	3,000	3,800	4,600	4,619
รวม	4,100	4,337	48,800	50,923	15,000	9,432

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.3.3 แนวทางที่ 3 พัฒนากลไกตลาดและระบบการบริหารจัดการ (ปลายทาง) ประกอบด้วยรายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งผลการดำเนินงานที่ผ่านมาทั้ง 3 ปี พบว่า รายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนมีแนวโน้มลดลงทุกปี คือ ปี 2563 รายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.87 ปี 2564 รายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.84 และปี 2565 รายได้ลดลง ร้อยละ 12.34 ซึ่งไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงานฯ ที่กำหนดเป้าหมายไว้

3.4 ผลลัพธ์

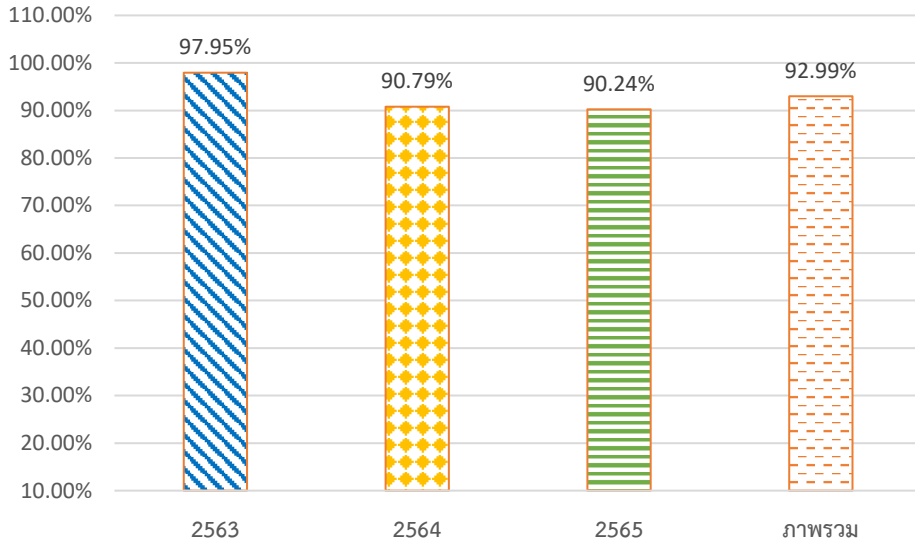
3.4.1 สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน จากการสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต โดยการจัดสรรที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรและผู้ไร้ที่ดินทำกิน ในโครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรและผู้ด้อยโอกาส พบว่า ในภาพรวมตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565 เกษตรกร ร้อยละ 77.96 ได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เฉลี่ย 10.88 ไร่ต่อครัวเรือน และได้นำที่ดินไปใช้ประโยชน์ในการทำการเกษตร เช่น ทำนา สวนผลไม้ ปลูกพืชไร่ และพื้นที่เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

ตารางที่ 3.8 สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เปรียบเทียบ 3 ปี (ปี 2563 - 2565)

รายการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.			เฉลี่ย
	2563	2564	2565	
1. เกษตรกรได้สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ร้อยละ)	77.55	78.00	78.33	77.96
2. พื้นที่เฉลี่ย (ไร่ต่อครัวเรือน)	14.02	8.83	9.79	10.88

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงานแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปี 2563 - 2565, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

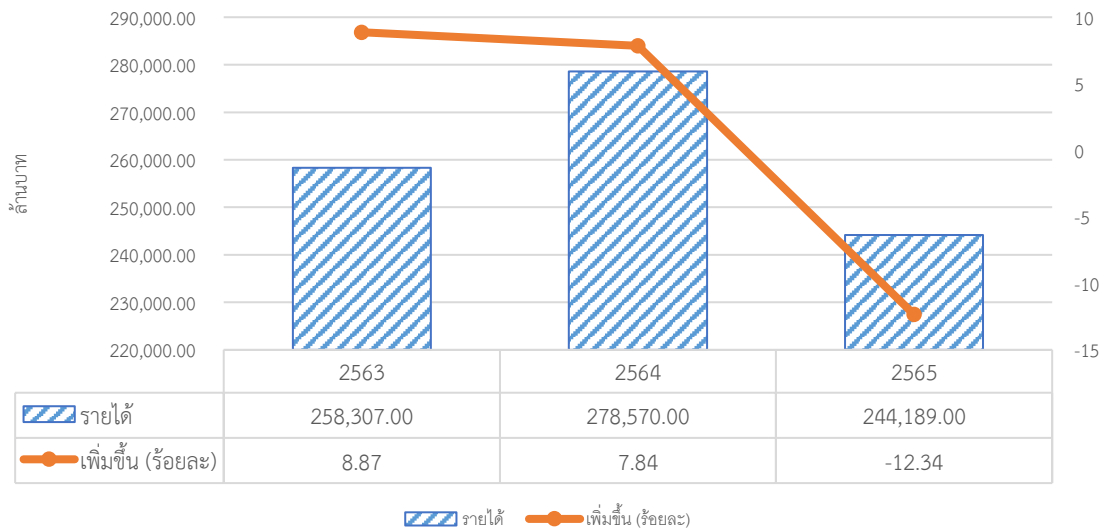
3.4.2 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากโครงการต่าง ๆ ภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากทั้ง 3 ปี มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในภาพรวม ร้อยละ 92.99 (ภาพที่ 3.1) แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในแต่ละปี พบว่า หลังปี 2563 กลุ่มเป้าหมายมีแนวโน้มการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในสัดส่วนที่ลดลง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดเงินทุนประกอบอาชีพ ระยะแรกหลังการอบรมเสร็จสิ้น และปัญหาความไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกร

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงานแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปี 2563 - 2565, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 3.1 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ปี 2563 - 2565

3.4.3 รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ เพื่อต่อยอดเชิงพาณิชย์ ทำให้เกิดมูลค่าการจำหน่ายสินค้าชุมชน ตั้งแต่ปี 2563 – 2565 จำนวน 781,066 ล้านบาท จำแนกเป็น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 258,307 ล้านบาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 278,570 ล้านบาท และปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 244,189 ล้านบาท (ภาพที่ 3.2)

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงานแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปี 2563 – 2565, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 3.2 รายได้จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ปี 2563 – 2565

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดรายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนในปี 2563 และ 2564 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี และปี 2565 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6 ต่อปี พบว่า ยังไม่บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะในปี 2565 รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนลดลงร้อยละ 12.34 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซาและ

สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ทำให้ประชาชนมีกำลังซื้อลดลง เมื่อพิจารณาการดำเนินงานตามแนวทางที่ 3 ตั้งแต่ปี 2563 – 2565 ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายแผนงานได้

3.5 ความพึงพอใจ

การสำรวจความพึงพอใจของโครงการภายใต้แผนงานฯ จากกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ งบประมาณ การประชาสัมพันธ์ การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย การถ่ายทอดความรู้ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต เป็นต้น ซึ่งในภาพรวมกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.28 โดยแนวทางที่ 1 และแนวทางที่ 2 กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และแนวทางที่ 3 กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในระดับมาก เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ทำให้กลุ่มเป้าหมายไม่สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย เช่น การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ช่องทางการจำหน่ายสินค้า เป็นต้น (ตารางที่ 3.9)

ตารางที่ 3.9 ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายปี 2563 - 2565

แนวทาง	ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		เฉลี่ย	
	คะแนน	แปลผล	คะแนน	แปลผล	คะแนน	แปลผล	คะแนน	แปลผล
แนวทางที่ 1	4.40	มากที่สุด	4.13	มาก	4.51	มากที่สุด	4.35	มากที่สุด
แนวทางที่ 2	na	na	4.11	มาก	4.57	มากที่สุด	4.34	มากที่สุด
แนวทางที่ 3	4.47	มากที่สุด	3.85	มาก	4.15	มาก	4.16	มาก
รวม	4.44	มากที่สุด	4.03	มาก	4.41	มากที่สุด	4.28	มากที่สุด

ที่มา: รายงานผลการดำเนินงานแผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปี 2563 – 2565, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.6 ปัญหาอุปสรรค

3.6.1 ด้านการบริหารจัดการ

การจัดทำแผนงาน/โครงการ ภายใต้แผนงานฯ มีลักษณะการจัดทำแผนปฏิบัติการแบบปีต่อปี ขาดความต่อเนื่อง โครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการเดิม ขาดกระบวนการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานระดับพื้นที่ ในการจัดทำโครงการ ส่งผลให้การกำหนดเป้าหมายหรือกิจกรรมไม่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้จัดสรร และความพร้อม/ความต้องการในแต่ละพื้นที่ บางโครงการผลผลิตที่ได้เป็นลักษณะแผนงาน รวมถึงการขับเคลื่อนแผนงาน เป็นการดำเนินงานตามภารกิจของแต่ละหน่วยงานในแต่ละโครงการ ไม่ได้มีการเชื่อมโยงหรือส่งต่อผลผลิตถึงกันในแต่ละแนวทางตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

3.6.2 ด้านงบประมาณ

1) จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ทำให้การจัดสรรงบประมาณมีการเปลี่ยนแปลง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีการปรับลดงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ส่งผลให้หลายโครงการมีการปรับลดเป้าหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณเป็นรายงวด บางโครงการมีการปรับรูปแบบการดำเนินกิจกรรม เช่น การฝึกอบรมในรูปแบบ Online ทำให้มีเงินเหลือจ่าย บางกิจกรรมดำเนินการในไตรมาสที่ 3 – 4 ประกอบกับการจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ที่มีความล่าช้า ทำให้บางโครงการต้องมีการกันเงินเหลือมปี ผลการเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผน

3.5.3 ด้านการดำเนินกิจกรรมโครงการ

1) การชี้แจงโครงการ ขาดความชัดเจนในการประสานงานและแนวทางการปฏิบัติงาน ไม่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละจังหวัด ไม่มีการจัดทำคู่มือ ส่งผลให้การบูรณาการงานไม่มีประสิทธิภาพ หน่วยงานในพื้นที่ปฏิบัติงานไม่เป็นแนวทางเดียวกัน

2) การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ในบางส่วนเป็นผู้สูงอายุ ประสบปัญหาในการเรียนรู้ การเข้าถึง เทคโนโลยี เช่น การทำตลาดออนไลน์ การถ่ายทอดความรู้แบบ Online และต้องการให้เป็นการฝึกปฏิบัติ ให้มากขึ้น

3) การถ่ายทอดความรู้

3.1) การกำหนดเงื่อนไขของบางโครงการไม่ให้มีการอบรมซ้ำในรายเดิม แต่เกษตรกร มีความต้องการต่อยอดองค์ความรู้เดิม ทำให้เกษตรกรที่ต้องการองค์ความรู้ใหม่ ๆ ถูกจำกัดสิทธิ์ ควรมีการ ทบทวนเงื่อนไขข้อกำหนดของโครงการ เพื่อให้สามารถพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรทั้งรายเดิมและรายใหม่ มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการถ่ายทอดความรู้เป็นการอบรมผ่านสื่อ Online ซึ่งก็ประสบปัญหา ในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ ระบบอินเทอร์เน็ต และการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุมาก ทำให้ไม่สามารถ เข้าถึงองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

3.2) หลักสูตรในการถ่ายทอดความรู้ ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ หรือบางหลักสูตรไม่ตรงกับ ความต้องการของเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรต้องการความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาต่อยอด จึงควรมีการปรับปรุงให้เหมาะสม หรือสำรวจความต้องการก่อนจัดทำหลักสูตร ในขณะเดียวกันบางหลักสูตร เป็นหลักสูตรที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เมื่อมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งควรมีการปรับเทคนิคในการนำเสนอ หรือถ่ายทอดให้กลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติ ได้อย่างถูกต้อง

4) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต กิจกรรมภายใต้แผนงานฯ ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมส่งเสริมความรู้ การจัดประชุม จัดอบรม ซึ่งเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความต้องการให้สนับสนุนปัจจัยการผลิตและ แหล่งเงินทุน

5) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาาระบบตลาดสินค้าเกษตร การเชื่อมโยงตลาดกับผู้ประกอบการค้า ยังดำเนินการได้ค่อนข้างน้อย อาทิ การเชื่อมโยงตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP เนื่องจากเกษตรกรต้องการ ขายข้าวสด แต่เงื่อนไขโครงการกำหนดให้ขายข้าวเปลือกแห้ง นอกจากนี้ กลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน/ สหกรณ์ เข้าร่วมกิจกรรมออกบูทแสดงสินค้าข้าวปลอดภัยในงานต่าง ๆ จำนวนน้อย เนื่องจากมีค่าใช้จ่าย ที่ต้องมาอยู่ประจำที่บูท และไม่คุ้มค่ากับสินค้าที่จำหน่ายได้

บทที่ 4 ผลการติดตาม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ได้ดำเนินการติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อจัดทำรายงานความก้าวหน้าปัญหาอุปสรรค พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานแผนงาน/โครงการ จำนวน 14 โครงการ ซึ่งการรายงานครั้งนี้เป็นการรายงานผลการดำเนินงานในรอบ 6 เดือน (ข้อมูลสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 – 31 มีนาคม 2566) ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และการติดตามในพื้นที่ผ่านระบบออนไลน์ โดยสอบถามจากเจ้าหน้าที่ เกษตรกร และผู้ที่เกี่ยวข้อง สรุปผลการติดตามได้ ดังนี้

4.1 การดำเนินงานภาพรวม

4.1.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้รับความจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ จำนวน 1,444.3502 ล้านบาท สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทั้งสิ้น 506.4704 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.07 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร หรือมีประสิทธิภาพการเบิกจ่ายอยู่ที่ระดับน้อย ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.13 (ตารางที่ 4.1.1)

เมื่อพิจารณาเป็นรายกระทรวง พบว่า มีเพียง 3 กระทรวงที่มีผลการเบิกจ่ายมากกว่าร้อยละ 50.00 ได้แก่ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ (ตารางที่ 4.1.1)

ตารางที่ 4.1.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำแนกรายกระทรวง

กระทรวง/หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (ล้านบาท)	ผลการเบิกจ่าย (ล้านบาท)	ร้อยละ	ค่าคะแนนความสำเร็จ
1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	585.2843	222.7434	38.06	1.00
2. กระทรวงมหาดไทย	551.4744	161.4219	29.27	1.00
3. กระทรวงพาณิชย์	117.0000	25.6390	21.91	1.00
4. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	108.2692	49.4045	45.63	1.00
5. กระทรวงอุตสาหกรรม	39.4023	10.3415	26.25	1.00
6. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	21.0000	15.7500	75.00	3.50
7. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	18.9200	18.9200	100.00 ^{1/}	5.00
8. สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ	3.0000	2.2500	75.00	3.50
รวมทั้งสิ้น	1,444.3502	506.4704	35.07	2.13

หมายเหตุ: ^{1/} งบอุดหนุนทั้งหมด โอนให้หน่วยปฏิบัติในพื้นที่

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ 31 มี.ค. 66, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และจากการคำนวณ

งบประมาณจำแนกตามแนวทางในการพัฒนา 3 แนวทาง พบว่า ทั้ง 3 แนวทางมีผลการเบิกจ่ายได้น้อย โดยเฉพาะแนวทางที่ 2 ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง) เบิกจ่ายได้ร้อยละ 21.48 เนื่องจากบางโครงการเป็นการจัดจ้างผู้เชี่ยวชาญดำเนินการ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ยังอยู่ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง (ตารางที่ 4.1.2)

ตารางที่ 4.1.2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณแผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำแนกแต่ละแนวทาง

แนวทาง	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (ล้านบาท)	ผลการเบิกจ่าย (ล้านบาท)	ร้อยละ	ค่าคะแนนความสำเร็จ
แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)	594.9656	269.1946	45.25	1.00
แนวทางที่ 2 ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง)	383.2864	82.3402	21.48	1.00
แนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริม การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง)	466.0982	154.9356	33.24	1.00
รวม	1444.3502	506.4704	35.07	1.00

ที่มา: สรุปผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ 31 มี.ค. 66, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และจากการคำนวณ

ความทันเวลาของงบประมาณ ผลสำรวจจากเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการภายใต้แผนงานฯ ร้อยละ 93.22 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับทันเวลา และร้อยละ 6.78 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่ทันเวลา มีการโอนงบประมาณลงพื้นที่ค่อนข้างล่าช้า อาทิ โครงการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร และโครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร และกิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น การโอนงบประมาณเป็นรายงวด ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมสำเร็จในครั้งเดียว (ตารางที่ 4.1.3)

ความเพียงพอของงบประมาณ ผลสำรวจจากเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการภายใต้แผนงานฯ ร้อยละ 84.14 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพียงพอกับการดำเนินโครงการ และร้อยละ 15.86 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ อาทิ โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโครงการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมโครงการต้นแบบในพื้นที่ไม่เพียงพอ โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ต้องมีการจัดจ้างผู้เชี่ยวชาญ/บริษัทที่ปรึกษามาวางแผน คัดค้น และผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีความหลากหลายหรือจำนวนมากในการดำเนินงาน และกลุ่มเป้าหมายอยู่ค่อนข้างกระจายห่างไกลทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มในการลงพื้นที่ (ตารางที่ 4.1.3)

ตารางที่ 4.1.3 ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณในภาพรวม

หน่วย : ร้อยละ

แนวทาง	ความทันเวลา		ความเพียงพอ	
	ทันเวลา	ไม่ทันเวลา	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ
แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)	90.98	9.02	80.44	19.56
แนวทางที่ 2 ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง)	100.00	-	82.67	17.33
แนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง)	87.50	12.50	100.00	-
เฉลี่ย	93.22	6.78	84.14	15.86

ที่มา: จากการสำรวจ

4.1.2 การดำเนินกิจกรรม

การดำเนินกิจกรรมของโครงการภายใต้แผนงานฯ จำนวน 14 โครงการ พบว่า ในภาพรวมความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมโครงการภายใต้แผนงานฯ เมื่อสิ้นสุดไตรมาส 2 คิดเป็นร้อยละ 36.77 โดยแนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง) มีความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมน้อยที่สุด ร้อยละ 21.38 เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการจัดซื้อจัดจ้างที่ปรึกษา (ตารางที่ 4.1.4)

ตารางที่ 4.1.4 ความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมตามแนวทาง

หน่วย: ร้อยละ

แนวทาง	ความสำเร็จ
แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)	45.69
แนวทางที่ 2 ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง)	32.19
แนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง)	21.38
เฉลี่ย	36.77

ที่มา: จากการสำรวจ

4.1.3 ผลผลิตในภาพรวม

1) **แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)** โดยสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต รวมถึงการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ ภาพรวมดำเนินการได้ 65,282 ราย หรือร้อยละ 48.54 ของเป้าหมาย 134,502 ราย จำแนกเป็น การสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต 14,288 ราย (ร้อยละ 59.53) และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ 50,994 ราย (ร้อยละ 46.15)

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายของแผนงานฯ ซึ่งกำหนดตัวชี้วัดที่ 1.1) ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ไม่น้อยกว่า 20,000 ราย และตัวชี้วัดที่ 1.2) ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ ไม่น้อยกว่า 110,000 ราย พบว่า ในตัวชี้วัดที่ 1.1) มีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมาย สามารถดำเนินการได้แล้ว คิดเป็นร้อยละ 71.44 ของเป้าหมายแผนงานฯ ส่วนตัวชี้วัดที่ 1.2) ยังดำเนินการได้เพียง ร้อยละ 46.36 ของเป้าหมายแผนงานฯ จำเป็นต้องเร่งรัดการดำเนินงาน โดยเฉพาะโครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร (สศค.) (ตารางที่ 4.1.5)

ตารางที่ 4.1.5 การพัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)

แนวทางที่ 1	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. การสนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิต	ราย	24,000	14,288	59.53
2. การสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ	ราย	110,502	50,994	46.15
รวม	ราย	134,502	65,282	48.54

ที่มา: สรุปผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ 31 มี.ค. 66, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และจากการคำนวณ

2) แนวทางที่ 2 ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง) โดยสนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิต การพัฒนาผู้ประกอบการ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ภาพรวมสามารถดำเนินการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มได้ 572 กลุ่ม (ร้อยละ 92.11) พัฒนาผู้ประกอบการได้ 1,500 ราย (ร้อยละ 39.47) และพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้ 164 ผลิตภัณฑ์ (ร้อยละ 3.49)

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายแผนงานฯ ซึ่งกำหนดตัวชี้วัดที่ 2.1 จำนวนสถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 600 กลุ่ม ตัวชี้วัดที่ 2.2 จำนวนผู้ประกอบการชุมชนที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 3,500 ราย และตัวชี้วัดที่ 2.3 จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 4,700 ผลิตภัณฑ์ พบว่า ในตัวชี้วัดที่ 2.1 มีแนวโน้มที่จะบรรลุเป้าหมาย สามารถดำเนินการได้แล้ว ร้อยละ 95.33 ของแผนงานฯ ส่วนตัวชี้วัดที่ 2.2 และ 2.3 ยังดำเนินการได้เพียง ร้อยละ 42.86 และ 3.49 ของแผนงานฯ ตามลำดับ จำเป็นต้องเร่งรัดการดำเนินงาน ของโครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน (พช.) และโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (พช., วศ.) ที่ขณะนี้อยู่ระหว่างกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ปรึกษา และอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงกระบวนการผลิตและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (ตารางที่ 4.1.6)

ตารางที่ 4.1.6 การยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง)

แนวทางที่ 2	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. การพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิต	กลุ่ม	621	572	92.11
2. การพัฒนาผู้ประกอบการ	ราย	3,800	1,500	39.47
3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์	ผลิตภัณฑ์	4,700	164	3.49

ที่มา: สรุปผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ 31 มี.ค. 66, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และจากการคำนวณ

3) แนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง) โดยการพัฒนาช่องทางการตลาด สร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันในภาพรวมสามารถพัฒนาช่องทางการตลาดได้ 3 ช่องทาง (ร้อยละ 5.45) เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายแผนงานฯ ในตัวชี้วัดที่ 3.1 ช่องทางการตลาด 55 ช่องทาง พบว่า ดำเนินการได้เพียงร้อยละ 5.45 ของแผนงานฯ เห็นควรเร่งรัดการดำเนินงาน ซึ่งนอกจากนี้ ควรเร่งรัดการดำเนินกิจกรรมย่อยการเชื่อมโยงการจำหน่ายสินค้าและบริการในตลาด ดำเนินการได้ 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.89 ของเป้าหมายโครงการ (ตารางที่ 4.1.7)

ตารางที่ 4.1.7 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง)

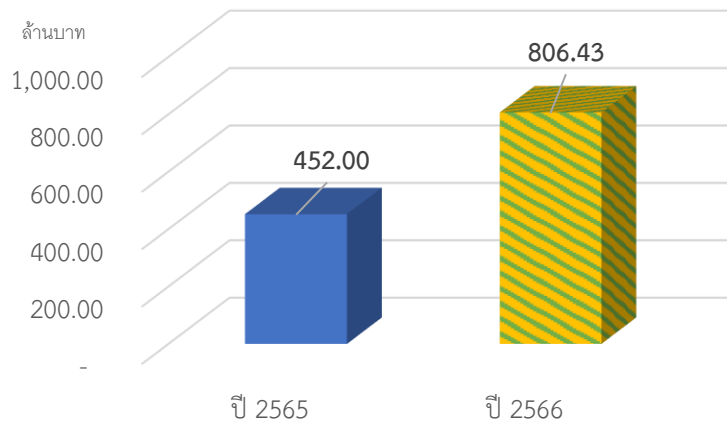
แนวทางที่ 3	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. กิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น (คน.)				
1.1 เชื่อมโยงการจำหน่ายสินค้าและบริการในตลาด	ครั้ง	90	17	18.89
1.2 เชื่อมโยงการท่องเที่ยวในตลาดชุมชน	ครั้ง	50	127	254.00
1.3 ส่งเสริมช่องทางการตลาด	ช่องทาง	5	2	40.00
2. กิจกรรมหมู่บ้านทำมาค้าขาย (คน.)				
2.1 ส่งเสริมช่องทางการตลาด	ช่องทาง	5	1	20.00
3. กิจกรรมการส่งเสริมช่องทางการตลาดในประเทศ (พช.)	ครั้ง	62,513	31,271	50.02
4. กิจกรรมสร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจไทย (พค.)	ราย	2,700	1,210	40.33

ที่มา: สรุปผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ณ 31 มี.ค. 66, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และจากการคำนวณ

ทั้งนี้ ในส่วนของตัวชี้วัดที่ 3.2 รายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 ยังไม่สามารถวัดผลได้ เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการจัดซื้อจัดจ้างที่ปรึกษา อาทิ และโครงการส่งเสริมการพัฒนากลไกและโครงสร้างดูดซับมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น (พช., พค.)

4.1.4 ผลลัพธ์เบื้องต้น

1) มูลค่าการค้าและบริการชุมชนที่ได้รับจากการส่งเสริมผ่านช่องทางการตลาด ภาพรวมในรอบ 6 เดือนของปี 2566 มีมูลค่า 806.43 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 78.41 เป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ทำให้ผู้ประกอบการสามารถจำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น (ภาพที่ 4.1.1)

ที่มา: กรมการค้าภายใน

ภาพที่ 4.1.1 มูลค่าการค้าและบริการชุมชนที่ได้รับจากการส่งเสริมผ่านช่องทางการตลาด

2) รายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้น ผ่านโครงการส่งเสริมการพัฒนากลไกและโครงสร้างดูดซับมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา พบว่ารายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชน ปี 2566 (1 ตุลาคม 2565 - 31 มีนาคม 2566) มูลค่า 1,932.3995 ล้านบาท

เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.79 ของรายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชน ปี 2565 (244,189 ล้านบาท) เนื่องจากอยู่ระหว่างดำเนินการตามกระบวนการต่าง ๆ

4.1.5 ความพึงพอใจในภาพรวม

ผลการสำรวจความพึงพอใจของโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ พบว่า ในภาพรวมเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.23 โดยในแนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง) เจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.15 น้อยกว่าแนวทางที่ 1 และ 2 เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ล่าช้า การจัดสรรเป็นรายงวด และการปรับเปลี่ยนแผนการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 4.1.8)

ตารางที่ 4.1.8 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานภาพรวมของแผนงานฯ

รายงาน	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ต้นทาง)	46.26	38.40	11.57	3.06	0.71	4.23	มากที่สุด
2. แนวทางที่ 2 ยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจ (กลางทาง)	42.38	45.73	9.69	1.64	0.57	4.27	มากที่สุด
3. แนวทางที่ 3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก (ปลายทาง)	38.88	49.34	8.06	3.38	2.36	4.15	มาก
เฉลี่ยภาพรวม	43.62	42.34	10.45	2.67	0.92	4.23	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

4.1.6 ข้อค้นพบ (ภาพรวม)

1) งบประมาณ

1.1) งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในเรื่องของการจัดซื้อปัจจัยการผลิต ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานในพื้นที่ ได้แก่ โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส (ส.ป.ก.) โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล (สกข.) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร (มม. กสก.) โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (ปศ.)

1.2) การจัดสรรงบประมาณเป็นรายงวด ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณของแต่ละหน่วยงานไม่สอดคล้องกับกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ ได้แก่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ (สพภ.) โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (คน.)

1.3) การจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ล่าช้า ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมภายในโครงการ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (กข.)

2) กลุ่มเป้าหมาย

2.1) ผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายโครงการ โดยผู้สนใจเข้าร่วมโครงการมากกว่าเป้าหมายโครงการ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ (สพภ.) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร (มม.) ผู้สนใจเข้าร่วมโครงการน้อยกว่าเป้าหมายโครงการ ได้แก่ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (กข.)

2.2) อายุของกลุ่มเป้าหมาย เป็นกลุ่มผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ ความเข้าใจ และการเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน (พข.) โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (กข.)

3) การดำเนินงาน

3.1) การดำเนินงานอยู่ระหว่างการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ หรือผู้รับจ้าง ได้แก่ โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร (สศต.) โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน (สปอ.) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (พข.)

3.2) การปรับแผนการปฏิบัติงาน ได้แก่ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (กข. มม.)

4) หลักสูตร/การถ่ายทอดความรู้

4.1) หลักสูตรที่จัดการถ่ายทอดความรู้ไม่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล (สภข.) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (ส.ป.ก.) โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน (พข.)

4.2) การถ่ายทอดความรู้ มีการปรับลดระยะเวลาในการอบรมถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน (สปอ.)

5) การประชาสัมพันธ์ และการประสานงาน

5.1) ความไม่ชัดเจนของแนวทางการปฏิบัติงานโครงการ ได้แก่ โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล (สภข.) โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน (พข.)

5.2) การประสานงานระหว่างหน่วยงานในพื้นที่กับกลุ่มเป้าหมายไม่ทั่วถึง ได้แก่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร ส่งผลให้เกิดการร้องเรียนในพื้นที่

6) พื้นที่ในการดำเนินกิจกรรม

6.1) สภาพพื้นที่เข้าร่วมโครงการบางแห่ง เครื่องมือไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่ และปัญหาการทับซ้อนของพื้นที่ดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ได้แก่ โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส (ส.ป.ก.)

6.2) พื้นที่ในการจัดตลาดนัดคนไทยยิ้มได้ (พค.) มีข้อจำกัดในการใช้พื้นที่ ได้แก่ การเข้าใช้พื้นที่ของกลุ่มเป้าหมาย ขนาดพื้นที่ตลาด สถานที่กลางแจ้งมีปัญหาช่วงหน้าฝน เป็นต้น

7) การกำกับติดตามการดำเนินงานในพื้นที่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร กลุ่มเป้าหมายไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ทำกิน ทำให้การติดตามผลการดำเนินงานทำได้ค่อนข้างยาก

4.1.7 ข้อเสนอแนะ (ภาพรวม)

1) งบประมาณ

1.1) หน่วยงานร่วมบูรณาการควรมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมในกิจกรรมที่ต้องมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ การจัดซื้อวัสดุ/อุปกรณ์เพื่อการฝึกอบรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

1.2) หน่วยงานร่วมบูรณาการควรมีการวางแผนปฏิบัติงานให้เหมาะสม สอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณรายงวด และให้ทันเวลาต่อการดำเนินกิจกรรมภายในโครงการ

2) หน่วยงานร่วมบูรณาการควรมีการแยกกลุ่มตามความสามารถในการเรียนรู้ หรือมีการกำหนดเงื่อนไขกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมโครงการที่ชัดเจน เพื่อให้การคัดเลือกเข้าร่วมโครงการมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเป็นไปตามที่โครงการกำหนด

3) หน่วยงานร่วมบูรณาการที่อยู่ระหว่างการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย หรือดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ควรเร่งรัดการปฏิบัติงาน

4) หน่วยงานควรมีการสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับหลักสูตรในการถ่ายทอดความรู้ก่อน และจัดหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาฝึกอบรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับกลุ่มเป้าหมาย

5) หน่วยงานร่วมบูรณาการควรมีการจัดประชุมชี้แจงโครงการให้เจ้าหน้าที่ระดับภูมิภาค หรือจัดทำคู่มือการดำเนินงานโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

6) ควรมีการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้หน่วยงานในระดับพื้นที่ เพื่อช่วยในการเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่เฉพาะ และลดปัญหาความคลาดเคลื่อนต่าง ๆ ไม่ให้เกิดความขัดแย้งกับหน่วยงานอื่น ๆ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการในพื้นที่ห่างไกลด้วย

7) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ควรมีการประสาน หรือขอความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ ในการจัดหาพื้นที่ในการจัดตลาดนัดคนไทยยิ้มได้ โดยพิจารณาในเรื่องความสามารถของพื้นที่ การอำนวยความสะดวกของผู้ซื้อ-ผู้ขาย สุขอนามัยของพื้นที่ รวมถึงไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เข้าใช้บริการในหน่วยงานราชการนั้น ๆ

4.2 ผลการติดตามรายโครงการ

4.2.1 โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกร

1.1.2) เพื่อให้เกษตรกรมีโอกาสเป็นเจ้าของที่ดินหรือมีที่ดินสำหรับประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นของตนเอง

1.1.3) เพื่อให้บริการเกษตรกรหลังจากได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. 4 - 01

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

1.2.1) กิจกรรมจัดที่ดินโดยเกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน 72 จังหวัด จำนวน 24,000 ราย

1.2.2) กิจกรรมศูนย์บริการประชาชน ประชาชนและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน 72 จังหวัด จำนวน 180,000 ราย

1.3) หน่วยงาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

1.4) งบประมาณ งบประมาณรวม 147.9090 ล้านบาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบ 6 เดือน มาจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) การสำรวจจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

(1) จังหวัดที่สำรวจ รวม 14 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย แพร่ ขอนแก่น บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อุบลราชธานี บึงกาฬ จันทบุรี ระยอง สงขลา พังงา พัทลุง ระนอง ปัตตานี

(2) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของจังหวัดที่สำรวจ จำนวน 14 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) การสำรวจข้อมูลรอบ 6 เดือน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566

2.3) ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.1-1 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส

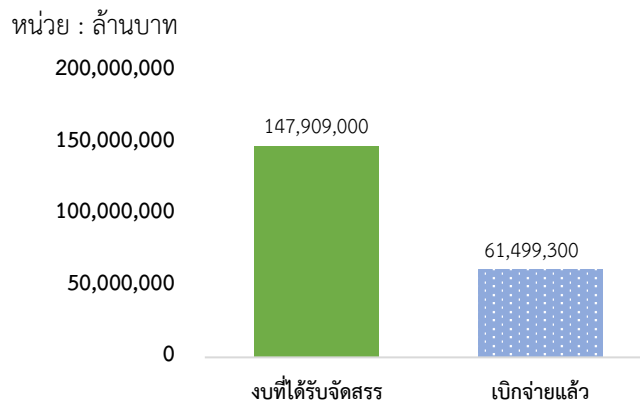
ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
2. กิจกรรม		
2.1 จัดที่ดิน	- มีการจัดที่ดินโดยเกษตรกรได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	- มี
2.2 ศูนย์บริการประชาชน	- มีการให้บริการการแก้ไขปัญหาผ่านศูนย์บริการประชาชน - มีการออกศูนย์บริการเคลื่อนที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน - มีการพัฒนาปรับปรุงศูนย์บริการประชาชน	- มี - มี - มี
3. ผลผลิต	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับสิทธิเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน - จำนวนเกษตรกรที่ใช้บริการศูนย์บริการประชาชน - จำนวนพื้นที่ที่มีการออกบริการเคลื่อนที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน - จำนวนศูนย์บริการประชาชนที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุง	- 24,000 ราย - 180,000 ราย - 400 ตำบล - 3 แห่ง
4. ความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษา และข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณของโครงการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร (ส.ป.ก.) ได้รับจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการ รวมทั้งสิ้น 147.9090 ล้านบาท ผลการเบิกจ่ายรวม 61.4993 ล้านบาท ร้อยละ 41.58 (ภาพที่ 4.2.1-1)

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 66 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 4.2.1-1 การเบิกจ่ายงบประมาณ

3.1.2) ความทันเวลาของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับจังหวัด ที่สำรวจทั้งหมด เห็นว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้รับงบประมาณทันเวลาต่อการดำเนินกิจกรรม ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามแผนที่กำหนด (ตารางที่ 4.2.1-2)

3.1.3) ความเพียงพอของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัด ร้อยละ 71.43 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีความเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 28.57 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ เนื่องจากงบประมาณค่อนข้างจำกัดต่อการปฏิบัติงานจริง ในบางกิจกรรมที่ต้องมีค่าใช้จ่าย เช่น การรังวัดกรณีขอใช้ประโยชน์ที่ดิน กิจกรรมตรวจสอบการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร กิจกรรมปรับปรุงแปลงที่ดินกรณีหลักเขตที่ดิน กิจกรรมจัดที่ดินแทนที่ (โอนสิทธิ มรดกสิทธิ) กรณีต้องรังวัดใหม่ โดยงบประมาณที่ได้รับในกิจกรรมดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เนื่องจากราคาน้ำมันมีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้การปฏิบัติงานในพื้นที่มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น (ตารางที่ 4.2.1-2)

ตารางที่ 4.2.1-2 ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลาของงบประมาณ	
- ทันเวลา	100.00
- ไม่ทันเวลา	-
2. ความเพียงพอของงบประมาณ	
- เพียงพอ	71.43
- ไม่เพียงพอ	28.57

ที่มา: จากการสำรวจ

3.2) กิจกรรม

3.2.1) การจัดที่ดินให้เกษตรกร ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดที่ดินโดยสอบสวนสิทธิการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินเกษตรกร (มอบเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4 - 01) เป็นกระบวนการจัดที่ดินที่มีเกษตรกรอาศัยอยู่เดิมในพื้นที่ หรือเป็นพื้นที่ทำเกษตรกรรม ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ ดังนี้

(1) สำรวจรังวัด/กำหนดขอบเขตชุมชน เป็นขั้นตอนการประกาศให้เกษตรกร ยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยให้มีการรังวัด โดยเจ้าหน้าที่ช่าง (ส.ป.ก.) เป็นผู้ดำเนินการรังวัดแปลงที่ดินของเกษตรกรที่มีที่ตั้งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แล้วทำการปักหลักหมุดที่ดิน ตามแบบ ส.ป.ก. (หลักคอนกรีต ทรงกระบอกสูง 20 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 8 เซนติเมตร)

(2) สอบสวนสิทธิ เป็นขั้นตอนการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นคำร้องฯ พร้อมทั้งสอบสวน สิทธิการถือครอง และการทำประโยชน์ในที่ดิน เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง เช่น ข้อมูลประวัติส่วนตัวของเกษตรกร จำนวนที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมที่มีอยู่ของครอบครัว รวมทั้งตรวจสอบการได้รับการจัดที่ดินจากหน่วยงานอื่นใดของรัฐ ลักษณะ วิธีการ ผลผลิต รายได้จากการประกอบเกษตรกรรม วิธีการได้ที่ดินมาเพื่อให้ทราบจำนวนพื้นที่ถือครองต้องไม่เกิน 50 ไร่/100 ไร่ แล้วแต่กรณี

(3) จัดทำ และมอบหนังสืออนุญาต ส.ป.ก. เข้าทำประโยชน์ เป็นขั้นตอนสุดท้าย เมื่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ได้ทำการตรวจสอบคุณสมบัติ ของผู้ยื่นคำร้องฯ พร้อมทั้งสอบสวนสิทธิการถือครอง แปลงที่ดินและการทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด จะจัดทำบัญชีคัดเลือก เกษตรกร ที่ได้รับการคัดเลือกและได้รับการจัดที่ดินตามประกาศผลการคัดเลือกดังกล่าว ส.ป.ก. จะนัดมอบแปลงที่ดิน และมอบหนังสือรับมอบที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือก ทั้งนี้ ในกรณีที่ดินที่ได้รับเป็นประเภทที่ดิน ของรัฐ ส.ป.ก. จะออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 01 ข) ให้กับ เกษตรกร

3.2.2) ศูนย์บริการประชาชน ส.ป.ก. ได้ดำเนินกิจกรรมศูนย์บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) ให้บริการแก้ไขปัญหาผ่านศูนย์บริการประชาชน เช่น 1) กิจกรรมเกี่ยวกับการจัดที่ดิน การรังวัด การยื่นคำขอ การโอนสิทธิ - มรดกสิทธิ กรณีพิพาท ด้านกฎหมาย ด้านการร้องเรียนต่าง ๆ 2) กิจกรรมให้บริการด้านกองทุนปฏิรูปที่ดินฯ การเข้าถึงแหล่งทุนกองทุน 3) กิจกรรมด้านข้อมูล ข่าวสาร ด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 4) กิจกรรมด้านการพัฒนาอาชีพเกษตรกร

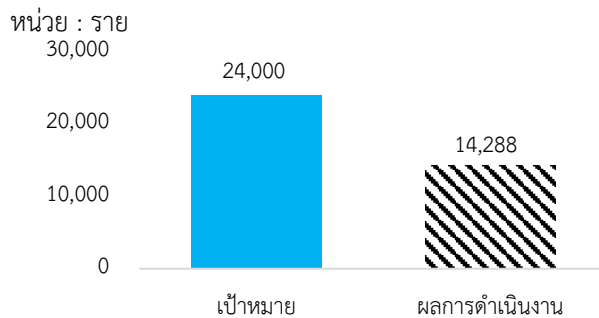
(2) ออกศูนย์บริการเคลื่อนที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จัดขึ้นเพื่อให้บริการตอบข้อซักถาม แก้ไขปัญหา หรือช่วยเหลือเกษตรกรที่ไม่สะดวกมาติดต่อที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(3) ติดตามและประเมินความพึงพอใจของเกษตรกรที่ได้เข้ารับการบริการของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 1 ครั้ง

(4) การพัฒนาปรับปรุงศูนย์บริการประชาชน โดยการก่อสร้างอาคารในพื้นที่ ส.ป.ก. หรือจัดสรรอุปกรณ์สำนักงาน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับงานประมวลผล เครื่องพิมพ์บัตรคิว เครื่องพิมพ์แบบใช้ความร้อนโดยตรง TSC (The Smarter Choice) อุปกรณ์อ่านบัตรแบบเอนกประสงค์ (Smart Card Reader) เป็นต้น เพื่อใช้ในการทำเอกสารต่าง ๆ ให้กับประชาชน ให้มีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ระบบงานการให้บริการมีประสิทธิภาพดีขึ้น

3.3) ผลผลิต

3.3.1) สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยเป็นการดำเนินการจัดทำและมอบหนังสืออนุญาต ส.ป.ก. 4 - 01 จัดที่ดินให้แก่เกษตรกร ในภาพรวมดำเนินการแล้ว จำนวน 14,288 ราย หรือร้อยละ 59.53 ของเป้าหมาย 24,000 ราย (ภาพที่ 4.2.1-2)

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 66 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 4.2.1-2 การจัดทำและมอบหนังสืออนุญาต ส.ป.ก. 4 - 01 ให้เกษตรกร

3.3.2) การใช้บริการศูนย์บริการประชาชน เป็นการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบของการให้บริการแก้ไขปัญหาผ่านศูนย์บริการประชาชน อาทิ ปัญหาการรังวัด การยื่นคำขอ การโอนสิทธิ - มรดกสิทธิ กรณีพิพาท ด้านกฎหมาย ด้านการร้องเรียนต่าง ๆ โดยมีเกษตรกรที่ใช้บริการศูนย์บริการประชาชน จำนวน 173,972 ราย หรือร้อยละ 96.65 ของเป้าหมาย 180,000 ราย ออกศูนย์บริการเคลื่อนที่ในเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ 98 ตำบล หรือร้อยละ 24.50 ของเป้าหมาย 400 ตำบล และพัฒนาปรับปรุงศูนย์บริการประชาชนเป้าหมายจำนวน 3 แห่ง ได้แก่

(1) อาคารศูนย์บริการประชาชน ชั้นเดียว ส.ป.ก. ชลบุรี อยู่ระหว่างการขุดเจาะเสาเข็ม ความก้าวหน้าของการก่อสร้างประมาณ ร้อยละ 15.00

(2) อาคารศูนย์บริการประชาชน ชั้นครึ่ง ส.ป.ก. ฉะเชิงเทรา ตรวจรับงานงวดที่ 2 เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2566 อยู่ระหว่างการเบิกจ่ายงวดที่ 2 จากงวดงาน 4 งวด ความก้าวหน้าของการก่อสร้างประมาณ ร้อยละ 21.00

(3) อาคารศูนย์บริการประชาชน ชั้นเดียว ส.ป.ก. มุกดาหาร งานโครงสร้างดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว เหลือเก็บรายละเอียดภายในตัวอาคาร อยู่ระหว่างดำเนินการเบิกจ่ายงวดที่ 3 จากงวดงาน 4 งวด ความก้าวหน้าของการก่อสร้างประมาณ ร้อยละ 80.00 (ตารางที่ 4.2.1-3)

ตารางที่ 4.2.1-3 การให้บริการประชาชน ปี 2566

กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
ศูนย์บริการประชาชน				
1) ให้บริการเกษตรกร ณ ศูนย์บริการประชาชน	ราย	180,000	173,972	96.65
2) ออกศูนย์บริการเคลื่อนที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ตำบล	400	98	24.50
3) พัฒนาปรับปรุงศูนย์บริการประชาชน	แห่ง	3	-	-
- ส.ป.ก. ชลบุรี	ร้อยละ	100	15.00	15.00
- ส.ป.ก. ฉะเชิงเทรา	ร้อยละ	100	21.00	21.00
- ส.ป.ก. มุกดาหาร	ร้อยละ	100	80.00	80.00

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 66, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.4) ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่

จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับพื้นที่ พบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในภาพรวมระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.07 โดยมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 2 กิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมการกำกับ/แนะนำ/เยี่ยมเยือน/ติดตามผลการดำเนินงาน ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.29 และ (2) กิจกรรมการชี้แจงรายละเอียดโครงการ/ประสานงาน/แนะนำการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานส่วนกลาง ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 และพึงพอใจระดับมากใน 3 กิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมการกำหนดวิธีการ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และเงื่อนไขในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายโครงการ

ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.07 (2) กิจกรรมการจัดสรรงบประมาณ ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.93 และ (3) กิจกรรมการกำหนดองค์ความรู้ หลักสูตร ระยะเวลา รูปแบบการอบรมถ่ายทอดความรู้ ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.83 (ตารางที่ 4.2.1-4) ตารางที่ 4.2.1-4 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงาน ส่วนกลางมายังหน่วยงานในระดับพื้นที่	28.57	50.00	14.29	-	7.14	3.93	มาก
2. การชี้แจงโครงการฯ/ประสานงาน/ แนะนำ การดำเนินงานโครงการจากหน่วยงาน ส่วนกลาง ผู้ปฏิบัติงานระดับพื้นที่	42.86	42.86	7.14	7.14	-	4.21	มากที่สุด
3. การกำหนดวิธีการ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และเงื่อนไขในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย เข้าร่วมโครงการ	35.71	50.00	-	14.29	-	4.07	มาก
4. การกำหนดองค์ความรู้ หลักสูตร ระยะเวลา และรูปแบบการอบรมถ่ายทอดความรู้	33.33	33.33	16.67	16.67	-	3.83	มาก
5. การกำกับ/แนะนำ/เยี่ยมเยียน/ติดตาม ผลการดำเนินงาน	50.00	35.72	7.14	7.14	-	4.29	มากที่สุด
เฉลี่ยภาพรวมโครงการ	38.09	42.38	9.05	9.05	1.43	4.07	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

4) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1) ข้อค้นพบ

4.1.1) ด้านงบประมาณ

งบประมาณไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในบางกิจกรรม เช่น 1) การรังวัดกรณีขอใช้ประโยชน์ที่ดิน 2) การตรวจสอบการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร 3) การปรับปรุงแปลงที่ดินกรณีหลักเขตที่ดิน และ 4) การจัดที่ดินแทนที่ (โอนสิทธิ มรดกสิทธิ) กรณีต้องรังวัดใหม่ โดยงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากราคาน้ำมันมีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้การปฏิบัติงานในพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น

4.1.2) ด้านบุคลากร

ภารกิจงานของ ส.ป.ก. มีหลายด้าน ประกอบด้วยบุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่มีจำนวนไม่เพียงพอ และขาดความชำนาญ เช่น งานจัดที่ดิน โอนสิทธิ งานอนุญาต งานคดี งานฟ้องร้อง งานขุดดิน งานพิพาท งานกฎหมาย เป็นต้น ทำให้การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. มีความล่าช้า และไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด

4.1.3) ด้านการกำกับ/แนะนำ/เยี่ยมเยียน/ติดตามผลการดำเนินงาน

เกษตรกรและประชาชนในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินมีความพึงพอใจ และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีกับกิจกรรมศูนย์บริการประชาชนเคลื่อนที่ เช่น งานติดตามเกษตรกรเข้าให้ข้อมูลสอบสวนสิทธิงานจัดเก็บหนี้ ส.ป.ก. งานประชาสัมพันธ์วงเงินกู้สินเชื่อกองทุนของ ส.ป.ก. ประจำปี 2566 งานรับฟังปัญหา

ในที่ดินทำกิน และให้ข้อเสนอแนะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ยังได้นำเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4 - 01 ไปมอบให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รับบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรโดยไม่ต้องเดินทางมารับเอกสารที่ ส.ป.ก. จังหวัด

4.1.4) ด้านพื้นที่ที่ได้รับจัดสรร

(1) สภาพพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินบางแห่งมีลักษณะเป็นหุบเขา ส่งผลให้เครื่องจักรไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่ ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน

(2) ปัญหาการทับซ้อนพื้นที่ ระหว่างพื้นที่ ส.ป.ก. กับพื้นที่ของกรมป่าไม้ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการตรวจสอบ ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ทำให้เกษตรกรได้รับเอกสารสิทธิล่าช้าออกไป

4.2) ข้อเสนอแนะ ส.ป.ก. ควรดำเนินการ ดังนี้

4.2.1) จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมในส่วนของกิจกรรมที่มีการปฏิบัติงานในพื้นที่ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อให้ ส.ป.ก. ในพื้นที่สามารถวางแผนการดำเนินงานในพื้นที่ได้

4.2.2) สนับสนุนงบประมาณในการจัดจ้างบุคลากร/เจ้าหน้าที่เฉพาะทางเพิ่มขึ้น สำหรับ ส.ป.ก. ในพื้นที่ที่ขาดแคลนบุคลากร จัดอบรมความรู้ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับงาน ส.ป.ก. ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ พร้อมทั้งควรมีการจัดทำคู่มือการดำเนินงาน เพื่อเป็นคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่บรรจุใหม่หรือยังขาดความชำนาญในการปฏิบัติงาน

4.2.3) สนับสนุนเครื่องจักรที่ดินระบบ RTK รุ่นที่ให้ความแม่นยำสูง และสามารถใช้งาน ในพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือหุบเขา ใ้หน่วยงาน ส.ป.ก. ในพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ลดปัญหาความคลาดเคลื่อนของพิกัด

4.2.4) ส่งเสริมการดำเนินงานในลักษณะการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานให้มากขึ้น โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่ดินทำกินให้เกษตรกร ซึ่งมีหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาการทับซ้อนของพื้นที่ ซึ่งจะทำให้การจัดที่ดินของ ส.ป.ก. ดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด

ประมวลผลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน
โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส
กิจกรรมการรังวัดที่ดิน

จังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดชัยภูมิ

จังหวัดปัตตานี

กิจกรรมการให้บริการประชาชน ศูนย์บริการประชาชน ณ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

จังหวัดระยอง

จังหวัดสงขลา

จังหวัดบึงกาฬ

กิจกรรมการให้บริการประชาชน ณ ศูนย์บริการประชาชนเคลื่อนที่

จังหวัดบึงกาฬ

จังหวัดระนอง

จังหวัดจันทบุรี

กิจกรรมการมอบหนังสืออนุญาต (เอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4 - 01) ให้เข้าทำประโยชน์

จังหวัดระนอง

จังหวัดบุรีรัมย์

จังหวัดอุบลราชธานี

4.2.2 โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรในระดับตำบลแบบมีส่วนร่วม สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเกษตรกร และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่

1.1.2) เพื่อสร้างตัวอย่างรูปธรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีพเกษตรกร และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรแบบบูรณาการ มุ่งสูงการยกระดับรายได้ของเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร จากการผลิต วัตถุประสงค์ไปเป็นผู้ประกอบการเกษตร

1.1.3) เพื่อบูรณาการการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัด และแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม โดยใช้แผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรในระดับตำบลเป็นฐาน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

1.2.1) เป้าหมาย เกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ 77 ตำบล ตำบลละ 30 ราย รวมทั้งสิ้น 2,310 ราย

1.2.2) พื้นที่ดำเนินการ จำนวน 77 ตำบล

1.3) หน่วยงาน สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

1.4) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 3.0000 ล้านบาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบ 6 เดือน มาจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเอกสารผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการการพัฒนา และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

2.2.2) การสำรวจจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

(1) จังหวัดที่สำรวจ รวม 77 จังหวัด

(2) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของจังหวัดที่สำรวจ

จำนวน 77 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) การสำรวจข้อมูลรอบ 6 เดือน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566

2.3) ประเด็นตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.2-1 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล

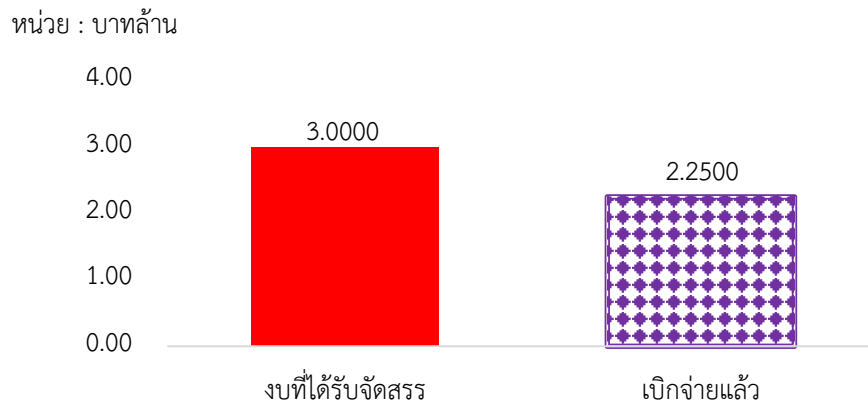
ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
1.2 หน่วยงานร่วมบูรณาการ	- จำนวนหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการ	- เท่าเป้าหมาย
2. กิจกรรม		
2.1 สร้างการรับรู้การจัดทำ แผนพัฒนาอาชีพ เกษตรกรรม ในระดับตำบล	- จำนวนเกษตรกรที่ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	- 2,310 ราย
2.2 ค้นหาศักยภาพตนเอง และชุมชน	- จำนวนผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้านและเกษตรกร เครือข่ายในหมู่บ้าน - จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจจัดเก็บข้อมูล การพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม	- 2,310 ราย - 7,700 ครัวเรือน
2.3 จัดทำแผนพัฒนา อาชีพเกษตรกรรม ในระดับตำบล	- จำนวนเกษตรกรที่ร่วมเวทีชุมชน เพื่อร่วมกับวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ - จำนวนครั้งของการจัดประชุมจัดทำร่างแผนพัฒนา	- 2,310 ราย - เท่ากับเป้าหมาย
2.4 การนำแผนพัฒนา อาชีพในระดับตำบลสู่ การขับเคลื่อนเพื่อเป็น ต้นแบบในระดับพื้นที่	- จำนวนแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบลของสำนักงาน สภาเกษตรกรจังหวัดที่ได้รับการบรรจุเข้าสู่แผนการพัฒนา ตำบลและข้อบัญญัติท้องถิ่น - จำนวนกิจกรรม/โครงการที่นำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบลสู่ การบูรณาการกิจกรรมหรือโครงการต้นแบบเพื่อพัฒนาอาชีพ ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่	- 77 แผน - 77 กิจกรรม/ โครงการ - 2,310 ราย
2.5 ติดตามประเมินผล	- จำนวนครั้งของการติดตามประเมินผล - จำนวนครั้งของการนิเทศงานระดับพื้นที่ - จำนวนรายงานผลการติดตามประเมินผล	- เท่ากับเป้าหมาย - เท่ากับเป้าหมาย - เท่ากับเป้าหมาย
3. ผลผลิต		
แผนพัฒนาอาชีพ ในระดับตำบล	- จำนวนแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมในระดับตำบลแบบมีส่วนร่วม ที่สามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาอาชีพและแก้ไข ปัญหาในพื้นที่	- จำนวน 77 แผน
4. ความพึงพอใจ		
	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษาและข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตามโครงการ

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณของโครงการ สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้รับการจัดสรร งบประมาณ 3.0000 ล้านบาท มีผลการเบิกจ่าย 2.2500 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของงบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร (ภาพที่ 4.2.2-1)

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการ พัฒนา และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 66 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 4.2.2-1 การเบิกจ่ายงบประมาณ

3.1.2) ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ

ความทันเวลาของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัด ร้อยละ 89.61 เห็นว่า ได้รับการจัดสรรงบประมาณทันเวลา ส่วนที่เหลือเห็นว่าไม่ทันเวลา อาทิ จังหวัดบุรีรัมย์ เห็นว่า ควรบรรจุโครงการหรือแผนงานลงในข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยหน่วยงานจำเป็นต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณดำเนินการ ก่อนที่เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลประกาศใช้ข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี ด้านความเพียงพอของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ในระดับจังหวัด ร้อยละ 51.95 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับเพียงพอต่อการดำเนินงาน ส่วนที่เหลือเห็นว่างบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน อาทิ จังหวัดกระบี่ งบประมาณในการจัดเก็บข้อมูล การดำเนินกิจกรรมการบูรณาการ และการดำเนินกิจกรรมโครงการต้นแบบในพื้นที่ที่มีไม่เพียงพอ (ตารางที่ 4.2.2-2)

ตารางที่ 4.2.2-2 ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลาของงบประมาณ	
1.1 ทันเวลา	89.61
1.2 ไม่ทันเวลา	10.39
2. ความเพียงพอของงบประมาณ	
2.1 เพียงพอ	51.95
2.2 ไม่เพียงพอ	48.05

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1.3) หน่วยงานร่วมบูรณาการ

ในการดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล มีหน่วยงานในพื้นที่ร่วมบูรณาการจัดทำแผนกับสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติหลายหน่วยงาน อาทิ เทศบาลตำบล ประมงอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ พัฒนาชุมชนอำเภอ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ธนาครเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เกษตรอำเภอ พัฒนาชุมชนอำเภอ สถาบันการศึกษาต่าง ๆ โครงการชลประทาน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

3.2) กิจกรรม

3.2.1) การสร้างการรับรู้การจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรในระดับตำบล

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดได้ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับโครงการแก่เกษตรกร และระดมความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค ความต้องการ ประเมินทุน/ศักยภาพชุมชน พร้อมจัดวางแนวทางในการพัฒนา/แก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำมาสรุปผลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล โดยมีผลการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

- (1) ดำเนินการในพื้นที่ 67 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 87.01 ของเป้าหมาย 77 ตำบล
- (2) เกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรม 3,656 ราย คิดเป็นร้อยละ 158.27 ของเป้าหมาย

2,310 ราย

3.2.2) การค้นหาศักยภาพตนเองและชุมชน (จัดเก็บข้อมูลครัวเรือนเกษตรกรด้วยตนเอง)

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดได้ดำเนินการประชุมผู้แทนเกษตรกร เป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันในการสำรวจ และการจัดเก็บข้อมูลการพัฒนาอาชีพเกษตรกร รวมทั้งข้อมูลเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเริ่มดำเนินการจัดเก็บข้อมูลครัวเรือนเกษตรกร ซึ่งเน้นให้ความสำคัญกับครัวเรือนเกษตรกรที่ริเริ่มทำอาชีพเกษตรกรชนิดใหม่ หรือนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ โดยมีผลการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

- (1) ดำเนินการในพื้นที่ 67 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 87.01 ของเป้าหมาย 77 ตำบล เกษตรกร 3,606 ราย คิดเป็นร้อยละ 156.10 ของเป้าหมาย 2,310 ราย

- (2) ดำเนินการสำรวจและการจัดเก็บข้อมูลครัวเรือน จำนวน 8,683 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 112.77 ของเป้าหมาย 7,700 ครัวเรือน

3.2.3) การจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรในระดับตำบล

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดได้ดำเนินการจัดเวทีชุมชนร่วมกันวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจ ร่วมกับภาคีเครือข่าย ก่อนนำมาจัดประชุมจัดทำร่างแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรในระดับตำบล โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(1) ดำเนินการจัดเวทีชุมชน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์/สังเคราะห์ ในพื้นที่ 50 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 64.94 ของเป้าหมาย 77 ตำบล โดยมีเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรม 1,560 ราย คิดเป็น ร้อยละ 67.53 ของเป้าหมาย 2,310 ราย

(2) ดำเนินการจัดประชุมจัดทำร่างแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรในระดับตำบล ในพื้นที่ 50 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 64.94 ของเป้าหมาย 77 ตำบล

3.2.4) การนำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบลสู่การขับเคลื่อนเพื่อเป็นต้นแบบในระดับพื้นที่

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดได้ดำเนินการผลักดันแผนพัฒนาอาชีพฯ ให้ได้รับบรรจุเข้าสู่แผนฯ และสามารถนำแผนสู่การบูรณาการกิจกรรมหรือโครงการต้นแบบเพื่อพัฒนาอาชีพฯ รวมทั้งจัดทำข้อเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตามความต้องการของเกษตรกรที่ได้รับจากการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(1) การผลักดันแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบลเข้าสู่แผนพัฒนาตำบล จำนวน 9 แผน คิดเป็นร้อยละ 11.69 ของเป้าหมาย 77 แผน

(2) การนำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบลสู่การบูรณาการกิจกรรมหรือโครงการต้นแบบ จำนวน 32 กิจกรรม/โครงการ คิดเป็นร้อยละ 41.56 ของเป้าหมาย 77 กิจกรรม/โครงการ เกษตรกร จำนวน 728 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.52 ของเป้าหมาย 2,310 ราย

(3) จัดทำข้อเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตามความต้องการของเกษตรกรที่ได้รับการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพ จำนวน 15 ข้อเสนอระดับพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 19.48 ของเป้าหมาย 77 ข้อเสนอระดับพื้นที่

3.2.5) การติดตามประเมินผล สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดได้ดำเนินการติดตามประเมินผล พร้อมจัดทำรายงานรายเดือน จำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย และดำเนินการจัดทำรายงานผลการติดตามการดำเนินงานโครงการ รายไตรมาส จำนวน 2 ไตรมาส คิดเป็นร้อยละ 50.00 รวมทั้งดำเนินการนิเทศงานในระดับพื้นที่ จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 (ตารางที่ 4.2.2-3)

ตารางที่ 4.2.2-3 ผลการดำเนินงานตามกิจกรรม

กิจกรรม	หน่วย	แผน	ผล	ร้อยละ
1. สร้างการรับรู้สู่การจัดทำแผนพัฒนา อาชีพเกษตรกรในระดับตำบล โดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ให้เกษตรกร	ตำบล ราย	77 2,310	67 3,656	87.01 158.27
2. ค้นหาศักยภาพตนเองและชุมชน				
2.1 ประชุมผู้แทนเกษตรกรระดับ หมู่บ้านและเกษตรกรเครือข่าย	ตำบล ราย	77 2,310	67 3,606	87.01 156.10
2.2 ดำเนินการสำรวจ จัดเก็บข้อมูล การพัฒนาอาชีพเกษตรกร	ตำบล ครัวเรือน	77 7,700	67 8,683	87.01 112.77
3. จัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกร ในระดับตำบล				
3.1 จัดเวทีชุมชนเพื่อร่วมกัน วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล	ตำบล ราย	77 2,310	50 1,560	64.94 67.53
3.2 ประชุมจัดทำร่างแผนพัฒนา อาชีพเกษตรกรในระดับตำบล	ตำบล	77	50	64.94
4. การนำแผนพัฒนาอาชีพในระดับ ตำบลสู่การขับเคลื่อนเพื่อเป็นต้นแบบ				
4.1 การผลักดันแผนพัฒนาอาชีพในระดับ ตำบลเข้าสู่แผนพัฒนาตำบล	แผน	77	9	11.69
4.2 การนำแผนพัฒนาอาชีพใน ระดับตำบลสู่การบูรณาการ กิจกรรมหรือโครงการต้นแบบ	กิจกรรม/ โครงการ ราย	77 2,310	32 728	41.56 31.52
4.3 จัดทำข้อเสนอเพื่อแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาตามความต้องการ ของเกษตรกรที่ได้รับการจัดทำ แผนพัฒนาอาชีพ	ข้อเสนอ ระดับ พื้นที่	77	15	19.48
5. ติดตามและประเมินผล				
5.1 รวบรวมและประมวลผลการ ติดตามประเมินผลรายเดือน	ครั้ง	12	6	50.00
5.2 รวบรวมและประมวลผลการ ติดตามประเมินผลรายไตรมาส	ไตรมาส	4	2	50.00
5.3 นิเทศงานระดับพื้นที่ (ไตรมาสละ 1 ครั้ง)	ครั้ง	4	2	50.00

ที่มา : จากการสำรวจ

3.3) ผลผลิต

จากการดำเนินกิจกรรม การสร้างการรับรู้การจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรในระดับตำบล การค้นหาศักยภาพตนเองและชุมชน โดยการจัดทำเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดเวทีชุมชน เพื่อร่วมวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล ผลการดำเนินงานทำให้ได้แผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรในระดับตำบลแบบมีส่วนร่วม ที่สามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมด้านเกษตรกรรมแก้ไขปัญหาด้านเกษตรในพื้นที่ จำนวน 9 แผน คิดเป็นร้อยละ 11.69 ของเป้าหมาย 77 แผน

3.4) ความพึงพอใจ

จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินกิจกรรมโครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล พบว่า ในภาพรวมเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.70 แต่เมื่อพิจารณาประเด็นต่าง ๆ พบว่า การจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลางมายังหน่วยงานในระดับพื้นที่ เจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.36 เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานแบ่งเป็นรายงวด ทำให้การดำเนินงานในบางกิจกรรม งบประมาณมีไม่เพียงพอ เพราะกิจกรรมย่อยที่ต้องดำเนินการภายใต้กิจกรรมหลักมีหลายกิจกรรม และการชี้แจงโครงการ/ประสานงาน/แนะนำการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานส่วนกลาง เจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 เนื่องจาก ในช่วงแรกของการดำเนินโครงการการชี้แจงรายละเอียดโครงการและตัวชี้วัดบางพื้นที่มีการสื่อสารไม่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง ทำให้เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดได้รับข้อมูลล่าช้า ประกอบกับ กำหนดการจัดประชุมเดิมกำหนดไว้ในไตรมาสที่ 1 แต่ปรากฏว่ามีการดำเนินการในไตรมาสที่ 2 ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน (ตารางที่ 4.2.2-4)

ตารางที่ 4.2.2-4 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลางมายังหน่วยงานในระดับพื้นที่	9.09	38.96	36.36	10.39	5.20	3.36	ปานกลาง
2. การชี้แจงโครงการ/ประสานงาน/แนะนำการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานส่วนกลาง	7.79	50.65	28.57	10.39	2.60	3.51	มาก
3. การกำหนดวิธีการ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และเงื่อนไขในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ	25.97	54.55	15.58	3.90	-	4.03	มาก

ตารางที่ 4.2.2-4 (ต่อ)

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
4. การกำหนดองค์ความรู้ หลักสูตร ระยะเวลาและรูปแบบการอบรม ถ่ายทอดความรู้	16.88	59.74	18.18	5.20	-	3.88	มาก
5. การกำกับ/แนะนำ/เยี่ยมเยียน/ ติดตามผลการดำเนินงาน	14.29	50.64	32.47	2.60	-	3.74	มาก
ภาพรวม	14.80	50.91	26.23	6.50	1.56	3.70	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

3.5) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.5.1 ข้อค้นพบ

1) การจัดสรรงบประมาณในพื้นที่ไม่เพียงพอ เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพระดับตำบล มีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการหลายกิจกรรม อาทิ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดเวทีชุมชน และการประชุมผู้แทนเกษตรกร ซึ่งจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการเพิ่มเติม

2) การดำเนินงานกิจกรรมผลักดันแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล เข้าสู่แผนพัฒนาตำบลฯ ล่าช้า ไม่เป็นไปตามแผน เนื่องจากอยู่ระหว่างการเตรียมการเลือกตั้งสมาชิกสภาเกษตรกรทั่วประเทศ และยังอยู่ในช่วงเวลาของการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัด ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ

3) หลักสูตรกิจกรรมการสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ไม่ตรงตามความต้องการของเกษตรกร เนื่องจาก กิจกรรมดังกล่าว ต้องคัดเลือกผู้นำ ซึ่งบางชุมชนหาผู้เข้าร่วมโครงการได้ยาก

3.5.2 ข้อเสนอแนะ

1) เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ เห็นว่า การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการ ควรจัดสรรในคราวเดียวกัน โดยจัดสรรตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่สามารถบริหารจัดการงบให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่ต้องดำเนินการได้

2) เจ้าหน้าที่สภาเกษตรกรแห่งชาติ ส่วนกลาง ควรดำเนินการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับแผนและตัวชี้วัดหรือแนวทางดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อทำความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดให้ชัดเจน ซึ่งอาจดำเนินการจัดประชุมผ่านระบบออนไลน์ เพื่อความสะดวกและประหยัดงบประมาณ โดยสามารถดำเนินการได้เป็นระยะ ๆ หรือควรมีคู่มือเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน

3) สสำรวจความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับหลักสูตรในการอบรม ถ่ายทอดความรู้ และจัดหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาฝึกอบรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน
โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล

กิจกรรมการจัดประชุมเวทีระดมความคิดเห็น ณ แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

กิจกรรมเวทีประชาพิจารณ์ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

4.2.3 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการและการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ที่เป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตร ในพื้นที่

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก และศูนย์เครือข่าย พื้นที่ดำเนินงาน 77 จังหวัด

1.3) หน่วยงาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 229.8054 ล้านบาท (กรมส่งเสริมการเกษตร 148.2302 ล้านบาท กรมปศุสัตว์ 14.0614 ล้านบาท กรมประมง 21.8190 ล้านบาท กรมพัฒนาที่ดิน 7.3498 ล้านบาท กรมหม่อนไหม 3.0232 ล้านบาท กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 9.6740 ล้านบาท กรมวิชาการเกษตร 13.4448 ล้านบาท และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 12.2030 ล้านบาท)

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบ 6 เดือน มาจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

(1) จังหวัดที่สำรวจ ประกอบด้วย จังหวัดน่าน ชัยภูมิ กาญจนบุรี ตรัง ชุมพร พิษณุโลก นครราชสีมา สงขลา และราชบุรี รวม 9 จังหวัด

(2) กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 32 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) การสำรวจข้อมูล รอบ 6 เดือน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566

2.3) ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.3-1 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า		
1.1 งบประมาณของโครงการ	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
1.2 หน่วยงาน	- จำนวนหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการ	- 8 หน่วยงาน
1.3 หลักสูตร	- จำนวนหลักสูตรการอบรม	- เท่ากับเป้าหมาย
1.4 ปัจจัยการผลิตวัสดุอุปกรณ์	- จำนวนปัจจัยการผลิต วัสดุ อุปกรณ์ ที่สนับสนุน ศพก.	- เท่ากับเป้าหมาย
2. กิจกรรม		
2.1 การคัดเลือก	- จำนวนศูนย์เครือข่ายที่ได้รับการสำรวจคัดเลือกให้ได้รับการพัฒนา - จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสำรวจคัดเลือกให้ได้รับการพัฒนา	- 4,929 ศูนย์ - 69,884 ราย
2.3 การพัฒนา/อบรม	- จำนวนครั้งของการพัฒนา ศพก. หลัก - จำนวนครั้งของการพัฒนาศูนย์เครือข่าย - จำนวนครั้งของการอบรม/พัฒนาเกษตรกร	- เท่ากับเป้าหมาย - เท่ากับเป้าหมาย - เท่ากับเป้าหมาย
2.4 การสนับสนุนการให้บริการของ ศพก.	- จำนวนจังหวัดที่มีการจัดงาน Field Day - จำนวนหน่วยงานที่ร่วมจัดงาน Field Day	- 77 จังหวัด - เท่ากับเป้าหมาย
3. ผลผลิต		
3.1 การพัฒนา ศพก. หลัก และเครือข่าย	- จำนวนศูนย์ ศพก. หลัก ที่ได้รับการพัฒนา - จำนวนศูนย์เครือข่ายที่ได้รับการพัฒนา	- 882 ศูนย์ - 4,929 ศูนย์
3.2 การพัฒนาเกษตรกร	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรผู้นำ - จำนวนประธาน ศพก. ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการด้านการเกษตร - จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเลี้ยงปศุสัตว์ - จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ - จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการประมง - จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการอบรมครูบัญชีประจำศูนย์ - จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชและหลักสูตรกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเบื้องต้น - จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพเศรษฐกิจการเกษตรอาสา	- 26,460 ราย - 160 ราย - 8,820 ราย - 180 ราย - 26,460 ราย - 882 ราย - 6,000 ราย - 882 ราย
4. ความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษาและข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณของโครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โครงการได้รับการจัดสรร งบประมาณรวมทั้งสิ้นจำนวน 229.8054 ล้านบาท มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 จำนวน 84.5606 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36.80 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร โดยหน่วยงานที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณมากที่สุด ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร เบิกจ่ายงบประมาณร้อยละ 40.80 ของงบประมาณที่ได้รับรองลงมากรมปศุสัตว์ เบิกจ่ายงบประมาณร้อยละ 36.55 ของงบประมาณที่ได้รับ และกรมประมง เบิกจ่ายงบประมาณร้อยละ 33.88 ของงบประมาณที่ได้รับ สำหรับหน่วยงานที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นน้อยที่สุด ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีผลการเบิกจ่ายร้อยละ 10.97 ของงบประมาณที่ได้รับ เนื่องจากอยู่ในช่วงระหว่างการเตรียมการเพื่อดำเนินกิจกรรม รวมไปถึงบางกิจกรรมของหน่วยงานแผนปฏิบัติงาน ในช่วงไตรมาสที่ 3 - 4 ส่งผลให้มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณที่น้อย (ตารางที่ 4.2.3-2)

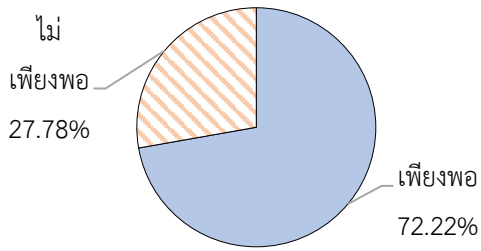
ตารางที่ 4.2.3-2 การเบิกจ่ายงบประมาณ จำแนกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับ (ล้านบาท)	ผลการเบิกจ่าย (ล้านบาท)	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	148.2302	60.4739	40.80
2. กรมปศุสัตว์	14.0614	5.1397	36.55
3. กรมประมง	21.8190	7.3921	33.88
4. กรมพัฒนาที่ดิน	7.3498	2.2231	30.25
5. กรมหม่อนไหม	3.0232	0.7570	25.04
6. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	9.6740	3.0239	31.26
7. กรมวิชาการเกษตร	13.4448	4.2120	31.33
8. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	12.2030	1.3389	10.97
รวม	229.8054	84.5606	36.80

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนา และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 66 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

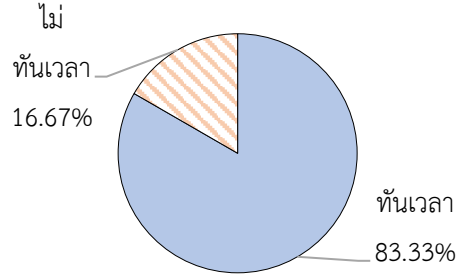
ความเพียงพอของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 72.22 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 27.78 เห็นว่า ไม่เพียงพอ เนื่องจากบางกิจกรรมที่ต้องดำเนินการมีความจำเป็นต้องใช้วัสดุ/อุปกรณ์ในการสาธิตตัวอย่างการปฏิบัติ ให้เกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม ส่งผลให้งบประมาณที่ได้รับมาไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุ/อุปกรณ์สำหรับการสาธิต นอกจากนี้ ศพก. บางแห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายในการลงพื้นที่ปฏิบัติงาน (ภาพที่ 4.2.3-1)

ความทันเวลาของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 83.33 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความทันเวลา โดยได้รับงบประมาณในช่วงระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2565 และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 16.67 เห็นว่า ไม่ทันเวลาเนื่องจากการเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนิน กิจกรรมต้องใช้เวลาในการขออนุมัติจากผู้บังคับบัญชา (ภาพที่ 4.2.3-2)

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4.2.3-1 ความเพียงพอของงบประมาณ

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4.2.3-2 ความทันเวลาของงบประมาณ

3.1.2) หน่วยงานที่ร่วมบูรณาการ จำนวน 8 หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.1.3) หลักสูตร หน่วยงานมีการกำหนดหลักสูตรเพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้และฝึกอบรม โดยแต่ละหน่วยงานได้มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรตามด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) กรมส่งเสริมการเกษตร มี 3 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรหลัก ได้แก่ การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต การจัดทำมาตรฐานการผลิต การแปรรูป เป็นต้น หลักสูตรบังคับ ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน และการจัดทำบัญชีครัวเรือน หลักสูตรเสริม เช่น การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า องค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน แผนธุรกิจ หรือหลักสูตรอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทชุมชน

(2) กรมปศุสัตว์ มี 2 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรด้านส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ และหลักสูตรด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ ที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทชุมชน

(3) กรมประมง มี 1 หลักสูตร ประกอบด้วย เทคโนโลยีด้านการประมงที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทชุมชน

(4) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มี 1 หลักสูตร ประกอบด้วย ด้านการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพรายสินค้าเกษตรชนิดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของพื้นที่

(5) กรมวิชาการเกษตร มี 2 หลักสูตร ประกอบด้วย ด้านองค์ความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืช และด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเบื้องต้น

(6) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มี 1 หลักสูตร คือการเพิ่มขีดความสามารถเศรษฐกิจการเกษตรอาสา (ศกอ.)

3.1.4) ปัจจัยการผลิต วัสดุอุปกรณ์ หน่วยงานร่วมบูรณาการมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต รวมไปถึงวัสดุอุปกรณ์ เพื่อเป็นการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพของ ศพก. หลัก และศูนย์เครือข่าย แตกต่างกันไปตามหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถจำแนกเป็นรายหน่วยงานได้ ดังนี้

(1) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุน ปัจจัยการผลิตในการจัดทำฐานเรียนรู้และแปลงเรียนรู้ใน ศพก. เช่น หัวเชื้อผลิตสารชีวภัณฑ์และอุปกรณ์ กำจัดศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

(2) กรมปศุสัตว์ สนับสนุนปัจจัยการผลิตในการจัดทำฐานเรียนรู้และแปลงเรียนรู้ ใน ศพก. ได้แก่ พันธุ์สัตว์ (ไก่เนื้อ ไก่ไข่ สุกร เป็ดเทศ เป็ดไข่ เป็นต้น) โรงเรือน อาหารสัตว์ และอุปกรณ์การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

(3) กรมประมง สนับสนุนปัจจัยการผลิตในการจัดทำฐานเรียนรู้และแปลงเรียนรู้ ใน ศพก. ได้แก่ พันธุ์สัตว์น้ำพร้อมอาหารและอุปกรณ์การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น

(4) กรมพัฒนาที่ดิน สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดทำฐานเรียนรู้ และแปลงเรียนรู้ ใน ศพก. เช่น วัสดุอุปกรณ์สำหรับการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชนิดต่าง ๆ เช่น ถังหมัก สารเร่ง พด. สูตรต่าง ๆ กากน้ำตาล เป็นต้น นอกจากนี้ในบางพื้นที่ได้สนับสนุนเครื่องตรวจวิเคราะห์ดิน พันธุ์พืชปุ๋ยสด เช่น ปอเทือง พืชตระกูลถั่ว เป็นต้น

(5) กรมหม่อนไหม สนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อใช้ในการจัดทำฐานเรียนรู้ เช่น ต้นพันธุ์หม่อนทั้งเพื่อบริโภคผลสด และเพื่อเลี้ยงตัวไหม ตัวไหม และไขไหม พันธุ์ดี เป็นต้น

(6) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สนับสนุนสื่อการเรียนรู้ด้านการทำบัญชีประเภทต่าง ๆ ทั้งบัญชี ครัวเรือนและบัญชีฟาร์ม เช่น โองชีวิต สมุดบัญชี เป็นต้น

(7) กรมวิชาการเกษตร สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อใช้ในการจัดทำฐานเรียนรู้ เช่น สารชีวภัณฑ์ พันธุ์พืช พันธุ์ผัก เป็นต้น

3.2) กิจกรรม

3.2.1) การคัดเลือก

(1) ศพก. หลัก โดยหน่วยงานร่วมบูรณาการได้ดำเนินการคัดเลือก ศพก. หลัก เพื่อรับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งสิ้นจำนวน 882 ศูนย์ ครอบคลุมจำนวน ศพก. หลัก ทั่วทั้งประเทศ ซึ่งแต่ละหน่วยงานได้กำหนดเกณฑ์คัดเลือกโดยพิจารณาจาก ศพก. หลัก ที่มีการดำเนินกิจกรรมทางด้านการเกษตร เกี่ยวข้อง/สอดคล้องกับรูปแบบการเกษตรที่หน่วยงานรับผิดชอบอยู่ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการคัดเลือก 882 ศูนย์ กรมปศุสัตว์ ดำเนินการคัดเลือก 882 ศูนย์ กรมประมง ดำเนินการคัดเลือก 882 ศูนย์ กรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการคัดเลือก 882 ศูนย์ กรมหม่อนไหม ดำเนินการคัดเลือก 2 ศูนย์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดำเนินการคัดเลือก 882 ศูนย์ และกรมวิชาการเกษตร ดำเนินการคัดเลือก 134 ศูนย์ (ตารางที่ 4.2.3-3)

(2) ศูนย์เครือข่าย โดยหน่วยงานร่วมบูรณาการได้ดำเนินการคัดเลือก ศูนย์เครือข่ายเพื่อรับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งสิ้นจำนวน 4,929 ศูนย์ โดยครอบคลุมศูนย์เครือข่าย ทั้ง 23 ประเภท ได้แก่ ด้านจัดการศัตรูพืชชุมชน ด้านจัดการดินปุ๋ยชุมชน ด้านการจัดการดิน ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ ด้านข้าว ด้านพืชไร่ ด้านไม้ผล ด้านไม้ยืนต้น ด้านแมลงเศรษฐกิจ ด้านปราชญ์ชาวบ้าน ด้านเศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร ด้านเศรษฐกิจ การเกษตร ด้านสหกรณ์ ด้านบัญชี ด้านชลประทาน/การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านพืชผัก ด้านหม่อนไหม ด้านแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ด้านไม้ดอกไม้ประดับ และด้านอื่น ๆ ซึ่งแต่ละหน่วยงานได้ กำหนดเกณฑ์คัดเลือกโดยพิจารณาจาก ศูนย์เครือข่ายที่มีการดำเนินกิจกรรมทางด้านการเกษตรเกี่ยวข้อง/ สอดคล้องกับรูปแบบการเกษตรที่หน่วยงานรับผิดชอบอยู่ อีกทั้งจะต้องเป็นศูนย์เครือข่ายที่ทำงานเชื่อมโยงกับ

ศพก. หลัก มาอย่างต่อเนื่อง และไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ผ่านมา โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการคัดเลือก 3,528 ศูนย์ กรมปศุสัตว์ ดำเนินการคัดเลือก 968 ศูนย์ กรมประมง ดำเนินการคัดเลือก 385 ศูนย์ และกรมหม่อนไหม ดำเนินการคัดเลือก 48 ศูนย์ (ตารางที่ 4.2.3-3)

(3) เกษตรกร โดยหน่วยงานร่วมบูรณาการได้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกร เพื่อรับการถ่ายทอดองค์ความรู้ รวมทั้งสิ้นจำนวน 69,844 ราย ซึ่งแต่ละหน่วยงานได้กำหนดเกณฑ์คัดเลือก โดยพิจารณาจากเกษตรกรที่มีความสนใจ หรือมีการดำเนินกิจกรรมทางด้านการเกษตรเกี่ยวข้อง/สอดคล้องกับ หลักสูตรการอบรม โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการคัดเลือก 26,620 ราย (เกษตรกรผู้นำจำนวน 26,460 ราย และประธานศูนย์เครือข่ายเพื่อเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการด้านเกษตรจำนวน 160 ราย) กรมปศุสัตว์ ดำเนินการคัดเลือก 9,000 ราย (ด้านการเลี้ยงปศุสัตว์จำนวน 8,820 ราย และด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 180 ราย) กรมประมง ดำเนินการคัดเลือก 26,460 ราย กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดำเนินการคัดเลือก 882 ราย กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการคัดเลือก 6,000 ราย และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ดำเนินการคัดเลือก 882 ราย (ตารางที่ 4.2.3-3)

ตารางที่ 4.2.3-3 การคัดเลือก ศพก. หลัก ศูนย์เครือข่าย และเกษตรกร เพื่อการพัฒนาศักยภาพ

หน่วยงาน	ศพก. หลัก (ศูนย์)			ศูนย์เครือข่าย (ศูนย์)			เกษตรกร (ราย)		
	แผน	ผล	ร้อยละ	แผน	ผล	ร้อยละ	แผน	ผล	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	882	882	100.00	3,528	3,528	100.00	26,620	26,620	100.00
2. กรมปศุสัตว์	882	882	100.00	968	968	100.00	9,000	9,000	100.00
3. กรมประมง	882	882	100.00	385	385	100.00	26,460	26,460	100.00
4. กรมพัฒนาที่ดิน	882	882	100.00	-	-	-	-	-	-
5. กรมหม่อนไหม	2	2	100.00	48	48	100.00	-	-	-
6. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	882	882	100.00	-	-	-	882	882	100.00
7. กรมวิชาการเกษตร	134	134	100.00	-	-	-	6,000	6,000	100.00
8. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	-	-	-	-	-	-	882	882	100.00
รวม	882^{1/}	882^{1/}	100.00	4,929	4,929	100.00	69,844	69,844	100.00

หมายเหตุ: ^{1/} จำนวน ศพก. หลัก ทั้งหมดประเทศมีจำนวนทั้งสิ้น 882 ศูนย์

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.2.2) การพัฒนาและอบรม

(1) การพัฒนา ศพก. หลัก โดยหน่วยงานร่วมบูรณาการได้ดำเนินการปรับปรุงฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ หลักสูตรเรียนรู้ องค์ความรู้ และข้อมูลประจำศูนย์ ฯลฯ ตาม ศพก. หลัก ที่มีการดำเนินกิจกรรมทางด้านการเกษตรเกี่ยวข้อง/สอดคล้องกับรูปแบบการเกษตรที่หน่วยงานรับผิดชอบอย่างน้อย ศูนย์ละ 1 ครั้ง เพื่อให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน เป็นสถานที่ให้บริการข่าวสาร บริการด้านการเกษตร รวมทั้งเป็นสถานที่รับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกรในชุมชน

(2) การพัฒนาศูนย์เครือข่าย โดยหน่วยงานร่วมบูรณาการได้ดำเนินการปรับปรุงฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ หลักสูตรเรียนรู้ องค์ความรู้ และข้อมูลประจำศูนย์ ฯลฯ ตามศูนย์เครือข่าย

มีการดำเนินกิจกรรมทางด้านการเกษตรเกี่ยวข้อง/สอดคล้องกับรูปแบบการเกษตรที่หน่วยงานรับผิดชอบอยู่อย่างน้อยศูนย์ละ 1 ครั้ง เพื่อให้มีความพร้อมในการเสริมหนุนและเชื่อมโยงการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศพก. และให้มีความพร้อมในการเป็นจุดเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรด้านต่าง ๆ

(3) การอบรม/พัฒนาเกษตรกร โดยมีการกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาและความต้องการของชุมชน อย่างน้อยหลักสูตรละ 1 ครั้ง โดยเน้นประเด็นหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เช่น การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลผลิต เป็นต้น

3.2.3) สนับสนุนการให้บริการของ ศพก.

การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูการผลิตใหม่ (Field Day) เป็นงานที่จัดขึ้นจากการบูรณาการร่วมกันกับคณะกรรมการ ศพก. และหน่วยงานภาคีเครือข่าย เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมหม่อนไหม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมวิชาการเกษตร เป็นต้น กำหนดแผนการจัดงานให้สอดคล้องกับชนิดสินค้า ซึ่งจัดขึ้นที่ศูนย์หลักหรือศูนย์เครือข่ายตามความเหมาะสม โดยจะประกอบไปด้วยกิจกรรมหลัก ได้แก่ สถานีเรียนรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกษตร เช่น การใช้นวัตกรรมทางการเกษตร การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การดูแลพืชผลทางการเกษตร การเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตร เป็นต้น กิจกรรมรอง ได้แก่ การให้บริการด้านการเกษตรของหน่วยงานต่าง ๆ นิทรรศการประกอบที่เกี่ยวข้อง และกิจกรรมเสริม เช่น การแสดงและจำหน่ายสินค้าของกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน ฯลฯ โดยมีการดำเนินการไปแล้วทั้งสิ้น 70 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 90.91 ของเป้าหมาย 77 จังหวัด (ตารางที่ 4.2.3-4)

ตารางที่ 4.2.3-4 การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูการผลิตใหม่ (Field Day)

หน่วยงาน	หน่วย	เป้าหมาย	ผลงาน	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	จังหวัด	77	70	90.91
2. กรมประมง	ครั้ง	882	523	59.30
3. กรมหม่อนไหม	ครั้ง	40	40	100.00

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นอกจากนี้ หน่วยงานร่วมบูรณาการยังได้ดำเนินการกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อเป็นการสนับสนุนการให้บริการของ ศพก. หลัก และศูนย์เครือข่าย รวมไปถึงเกษตรกรในพื้นที่ เช่น การจัดประกวด ศพก. ดีเด่น การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การแจกจ่ายสื่อการเรียนรู้ การจัดทำฐานข้อมูล การติดตามผล การดำเนินงาน เป็นต้น

3.3) ผลผลิต

3.3.1) การพัฒนา ศพก. หลัก และศูนย์เครือข่าย

(1) หน่วยงานร่วมบูรณาการได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพ ศพก. หลัก ทั่วทั้งประเทศ จำนวน 882 ศูนย์ เพื่อให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน เป็นสถานที่ให้บริการข่าวสาร บริการด้านการเกษตร รวมทั้งเป็นสถานที่รับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกรในชุมชน โดยการปรับปรุง

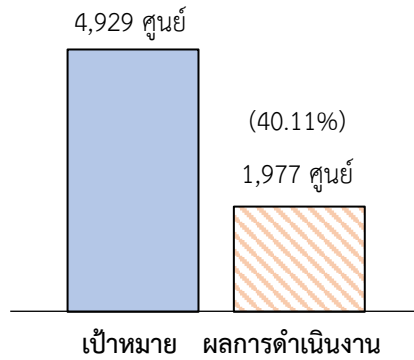
ฐานเรียนรู้ แพลงเรียนรู้ หลักสูตรเรียนรู้ องค์ความรู้ และข้อมูลประจำศูนย์ ฯลฯ โดยหน่วยงานที่มีสัดส่วนการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ กรมประมง ดำเนินงานได้ร้อยละ 99.55 ของเป้าหมาย รองลงมา กรมวิชาการเกษตร ดำเนินงานได้ร้อยละ 64.93 และกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินงานได้ร้อยละ 50.79 สำหรับ กรมส่งเสริมการเกษตร ที่ยังไม่มีผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพ ศพก. หลัก เนื่องจากตามแผนปฏิบัติงานระยะเวลา ช่วงระหว่างเดือนตุลาคม 2565 ถึงเดือนมิถุนายน 2566 เป็นระยะเวลาที่หน่วยงานในพื้นที่สามารถดำเนินการ ก่อนที่งบประมาณจะลงพื้นที่ได้โดยดำเนินงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรที่มีอยู่ และกรมหม่อนไหม ที่ยังไม่มีผลการดำเนินงาน เนื่องจากอยู่ระหว่างรอผลการดำเนินงานของแต่ละพื้นที่ (ตารางที่ 4.2.3-5)

ตารางที่ 4.2.3-5 การพัฒนา ศพก. หลัก

หน่วยงาน	เป้าหมาย (ศูนย์)	ผลการดำเนินงาน (ศูนย์)	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	882	-	-
2. กรมปศุสัตว์	882	324	36.73
3. กรมประมง	882	878	99.55
4. กรมพัฒนาที่ดิน	882	448	50.79
5. กรมหม่อนไหม	2	-	-
6. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	882	201	22.79
7. กรมวิชาการเกษตร	134	87	64.93

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) หน่วยงานร่วมบูรณาการได้ดำเนินการพัฒนาศูนย์เครือข่ายที่ได้รับการคัดเลือกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อให้ศูนย์เครือข่ายมีความพร้อมในการเสริมหนุนและเชื่อมโยง การขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศพก. และให้มีความพร้อมในการเป็นจุดเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร ด้านต่าง ๆ มีผลการดำเนินงาน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 จำนวน 1,977 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 40.11 ของเป้าหมาย 4,929 ศูนย์ โดยหน่วยงานที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ กรมประมง ดำเนินงานได้ ร้อยละ 46.75 ของเป้าหมาย รองลงมากรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินงานได้ร้อยละ 41.87 ของเป้าหมาย และกรมปศุสัตว์ ดำเนินงานได้ ร้อยละ 33.06 ของเป้าหมาย สำหรับกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ยังไม่มีผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพ ศูนย์เครือข่าย เนื่องจากตามแผนปฏิบัติงานในช่วงระหว่างเดือนตุลาคม 2565 ถึงเดือนมิถุนายน 2566 เป็นระยะเวลาที่หน่วยงานในพื้นที่สามารถดำเนินการก่อนที่งบประมาณจะลงพื้นที่ได้ โดยดำเนินงานตามระบบ ส่งเสริมการเกษตรที่มีอยู่ และกรมหม่อนไหม ที่ยังไม่มีผลการดำเนินงาน เนื่องจากอยู่ระหว่างรอผลการดำเนินงานของแต่ละพื้นที่ (ภาพที่ 4.2.3-3 และตารางที่ 4.2.3-6)

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาพที่ 4.2.3-3 ภาพรวมการพัฒนาศูนย์เครือข่าย

ตารางที่ 4.2.3-6 การพัฒนาศูนย์เครือข่าย

กิจกรรม	เป้าหมาย (ศูนย์)	ผลดำเนินงาน (ศูนย์)	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	3,528	1,477	41.87
- พัฒนาศูนย์เครือข่าย	1,764	-	-
- จัดกระบวนการเรียนรู้แก่เกษตรกรเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพ ศจช.	882	752	85.26
- จัดกระบวนการเรียนรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต	882	725	82.20
2. กรมปศุสัตว์	968	320	33.06
- พัฒนา ปรับปรุงฐานเรียนรู้ในศูนย์เครือข่าย ศพก. ด้านปศุสัตว์ ระดับอำเภอ	882	308	34.92
- พัฒนา ปรับปรุงฐานเรียนรู้ในศูนย์เครือข่าย ศพก. ด้านปศุสัตว์ ระดับจังหวัด	77	11	14.29
- พัฒนา ปรับปรุงฐานเรียนรู้ในศูนย์เครือข่าย ศพก. ด้านปศุสัตว์ ระดับเขต	9	1	11.11
3. กรมประมง	385	180	46.75
- พัฒนาและยกระดับ ศพก. เครือข่ายด้านการประมง (รายเดิม) ให้เป็นต้นแบบในจังหวัด	385	180	46.75
4. กรมหม่อนไหม	48	-	-
- พัฒนาศักยภาพของศูนย์เครือข่าย	48	-	-
รวม	4,929	1,977	40.11

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.3.2) การพัฒนาเกษตรกร

หน่วยงานร่วมบูรณาการได้ดำเนินการพัฒนาเกษตรกรจำนวน 31,606 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.25 จากเป้าหมาย 69,844 ราย ซึ่งมีการกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาและความต้องการของชุมชน และเน้นประเด็นหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โดยเนื้อหาการอบรมจะแตกต่างออกไปตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดังนี้ (ภาพที่ 4.2.3-4 และตารางที่ 4.2.3-7)

(1) กรมส่งเสริมการเกษตร มีการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในประเด็น การผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตรในพื้นที่ การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีออนไลน์ หรือในประเด็นอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

(2) กรมปศุสัตว์ มีการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในประเด็น รู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ เช่น การเลี้ยงสัตว์ปีก การเลี้ยงแพะ การเลี้ยงสุกร การผลิตอาหารสัตว์ โรคระบาดของสัตว์ หรือในประเด็นอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

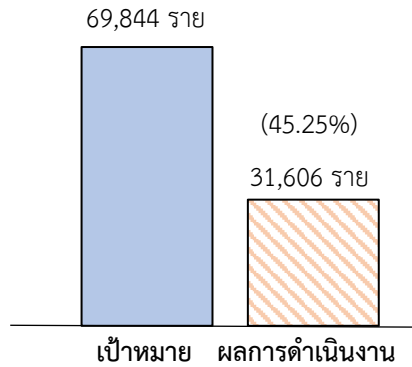
(3) กรมประมง มีการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในประเด็น ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น การเลี้ยงปลา เลี้ยงกบ การผลิตอาหารสัตว์น้ำ การเพาะพันธุ์ปลา/กบ หรือในประเด็นอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

(4) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในประเด็น ด้านการจัดทำบัญชีประเภทต่าง ๆ ทั้งบัญชีฟาร์มและบัญชีครัวเรือน หรือในประเด็นอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

(5) กรมวิชาการเกษตร มีการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในประเด็น ด้านการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน เทคนิควิธีการปลูกพืชชนิดต่าง ๆ รวมถึงการควบคุมและกำจัดศัตรูพืชแบบธรรมชาติ โดยใช้สารชีวภัณฑ์ รวมไปถึงกฎหมายเกี่ยวกับการเกษตรเบื้องต้น หรือในประเด็นอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

(6) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในประเด็น ด้านการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ Application กระดานเศรษฐกิจ กิจกรรมอบรมและสาธิต การเกษตรไทยด้วยปรัชญาเศรษฐกิจการเกษตร หรือในประเด็นอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

ทั้งนี้ หน่วยงานที่มีสัดส่วนการพัฒนาเกษตรกรมากที่สุด ได้แก่ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดำเนินงานได้ครบตามเป้าหมาย รองลงมากรมปศุสัตว์ ดำเนินงานได้ร้อยละ 98.89 ของเป้าหมาย และกรมประมง ดำเนินงานได้ร้อยละ 72.68 ของเป้าหมาย สำหรับกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ยังไม่มีผลการดำเนินงานพัฒนาเกษตรกรผู้นำ เนื่องจากอยู่ระหว่างกระบวนการอบรมเกษตรกรให้ครบถ้วนตามหลักสูตร ได้แก่ การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้จำนวน 2 ครั้ง และศึกษาดูงานจำนวน 1 ครั้ง ส่วนการพัฒนาประธานศูนย์เครือข่าย เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตรตามแผนปฏิบัติงาน จะมีช่วงระยะเวลาดำเนินกิจกรรมระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาพที่ 4.2.3-4 ภาพรวมการอบรม/พัฒนาเกษตรกร

ตารางที่ 4.2.3-7 การอบรม/พัฒนาเกษตรกร

กิจกรรม	เป้าหมาย (ศูนย์)	ผลการดำเนินงาน (ศูนย์)	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	26,620	-	-
- พัฒนาเกษตรกรผู้นำ	26,460	-	-
- พัฒนาประธาน ศพก. เพื่อเตรียมความพร้อม สู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร	160	-	-
2. กรมปศุสัตว์	9,000	8,900	98.89
- ถ่ายทอดองค์ความรู้สร้างเครือข่ายเกษตรกร ศพก. ด้านปศุสัตว์ เรื่องส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์	8,820	8,820	100.00
- ถ่ายทอดองค์ความรู้สร้างเครือข่ายเกษตรกร ศพก. ด้านปศุสัตว์ เรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ปศุสัตว์	180	80	44.44
3. กรมประมง	26,460	19,230	72.68
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการประมง	26,460	19,230	72.68
4. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	882	882	100.00
- อบรมครูบัญชีประจำศูนย์	882	882	100.00
5. กรมวิชาการเกษตร	6,000	2,391	39.85
- อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืช และ หลักสูตรกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเบื้องต้น	6,000	2,391	39.85
6. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	882	203	23.02
- พัฒนาศักยภาพเศรษฐกิจการเกษตรอาสา ประจำศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการ ผลิตสินค้าเกษตร	882	203	23.02
รวม	69,844	31,606	45.25

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.4) ความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการภาพรวมในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.56 โดยหน่วยงานที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ กรมประมง และกรมวิชาการเกษตร มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.00 และกรมส่งเสริมการเกษตร มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.82 (ตารางที่ 4.2.3-9)

ตารางที่ 4.2.3-8 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่

หน่วยงาน	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	82.35	17.65	-	-	-	4.82	มากที่สุด
2. กรมปศุสัตว์	50.00	50.00	-	-	-	4.50	มากที่สุด
3. กรมประมง	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
4. กรมพัฒนาที่ดิน	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
5. กรมหม่อนไหม	60.00	20.00	20.00	-	-	4.40	มากที่สุด
6. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	75.00	25.00	-	-	-	4.75	มากที่สุด
7. กรมวิชาการเกษตร	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
8. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
รวม	58.42	39.08	2.50	-	-	4.56	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.5) ข้อค้นพบ

3.5.1) การพัฒนาศักยภาพเศรษฐกิจการเกษตรอาสา (ศกอ.) มีงบประมาณที่ค่อนข้างจำกัด ส่งผลให้การกำหนดระยะเวลาจัดอบรมแต่ละหลักสูตรมีความกระชับและเร่งรัดมาก อีกทั้งยังมีการจัดอบรมในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งในบางพื้นที่มีข้อจำกัดในการรับสัญญาณอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงความไม่พร้อมของเกษตรกรในการอบรมในรูปแบบออนไลน์ จึงทำให้การรับรู้ของเกษตรกรไม่มีประสิทธิภาพ

3.5.2) ศูนย์เครือข่ายบางแห่งยังไม่มีศักยภาพเพียงพอในการเป็นสถานที่ศึกษาดูงาน เนื่องจากไม่มีการเข้าไปพัฒนาศูนย์ให้มีความพร้อมในการเข้าไปเรียนรู้ เช่น การปรับปรุงฐาน/แปลงเรียนรู้ การสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ เป็นต้น

3.5.3) ปัจจุบัน ศพก. ถูกใช้เป็นสถานที่ในการจัดอบรมของส่วนราชการลดน้อยลง เนื่องจากมีแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรในสถานที่อื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีการทำกิจกรรมเรียนรู้ใน ศพก. ลดน้อยลง

3.6) ข้อเสนอแนะ

3.6.1) ควรมีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพเศรษฐกิจการเกษตรอาสา (ศกอ.) ในรูปแบบปกติที่ไม่ใช่ออนไลน์ เพื่อให้เกษตรกรได้พบปะแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และได้รับความรู้ด้านเศรษฐกิจการเกษตรที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันอย่างครบถ้วน สามารถนำไปปรับใช้ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.6.2) เร่งดำเนินการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพของศูนย์เครือข่ายในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถใช้ประโยชน์จากศูนย์เครือข่ายได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

3.6.3) พัฒนา ศพก. ให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้หน่วยงานราชการเข้ามาใช้เป็นสถานที่จัดฝึกอบรม และเกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน
โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องลงพื้นที่ติดตาม ศพก.

ศพก. จัดฝึกอบรม "การเพิ่มประสิทธิภาพการเกษตรแบบอินทรีย์เพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนอย่างยั่งยืน"

ศพก. จัดฝึกอบรม "การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักโดยใช้เทคโนโลยีควบคุมแมลงศัตรูแบบผสมผสาน"

4.2.4 โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อเพิ่มศักยภาพให้ชุมชน และเกษตรกรในการดำเนินการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

1.1.2) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกไม้มีค่าเพื่อเศรษฐกิจ ระบบนิเวศ และเป็นหลักประกันที่มั่นคงชุมชนและเกษตรกร

1.1.3) เพื่อเพิ่มบทบาท/หน้าที่ ของการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้มีการแสดงผลของบริการจากระบบนิเวศที่เกิดจากการดำเนินการเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่

1.1.4) เพื่อเพิ่มมูลค่าให้ไม้มีค่าจากการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

1.2.1) ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าครอบคลุมพื้นที่ 9 จังหวัด กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยชุมชนและเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 150 ราย

1.2.2) รวบรวมและศึกษาข้อมูลมาตรฐานและเกณฑ์ประเมินมูลค่าไม้มีค่า เพื่อการบริหารจัดการปลูกไม้มีค่าเพื่อเศรษฐกิจ ระบบนิเวศ และหลักประกันที่มั่นคง 1 หลักเกณฑ์

1.2.3) การจัดทำข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ และความมั่นคงทางพันธุกรรมผ่านกระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างชนิดในระบบนิเวศเดียวกัน 4 ภูมิภาค*

1.3) หน่วยงาน สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4) งบประมาณของโครงการ รวมทั้งสิ้น 5.0000 ล้านบาท

2) วิธีการติดตามผล

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ

2.1.2) สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพในส่วนกลาง

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) การสำรวจข้อมูล รอบ 6 เดือน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566

2.3) ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.4-1 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
1.2 หลักสูตรการอบรม	- จำนวนหลักสูตรการถ่ายทอดความรู้	- 2 หลักสูตร
1.3 ปัจจัยการผลิต	- จำนวนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนให้เกษตรกร	- 2 ชนิด
2. กิจกรรม		
2.1 การถ่ายทอดความรู้	- จำนวนครั้งในการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้	- 4 ครั้ง
2.2 การศึกษาและการจัดทำข้อมูล	- จำนวนรายงานผลการรวบรวมและศึกษาข้อมูลมาตรฐานและเกณฑ์ประเมินมูลค่าไม้มีค่า - จำนวนข้อมูลในเชิงทรัพยากรบนฐานของความหลากหลายทางชีวภาพ และความสัมพันธ์ในเชิงระบบนิเวศและการบริการ	- 1 เรื่อง - 4 ภูมิภาค
3. ผลผลิต		
3.1 เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	- จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ - พื้นที่เข้าร่วมโครงการ	- 150 ราย - 1,685 ไร่
3.2 การถ่ายทอดความรู้	- จำนวนของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ในแต่ละหลักสูตร	- 150 ราย
3.3 ปัจจัยการผลิต	- จำนวนของเกษตรกรที่ได้รับปัจจัยการผลิต	- 150 ราย
4. ความคิดเห็นและความพึงพอใจ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ - ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการเข้าร่วมโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป - ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษาและข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณของโครงการ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ได้รับงบประมาณสำหรับดำเนินการ 5.0000 ล้านบาท ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 มีผลเบิกจ่ายแล้วจำนวน 3.7500 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของงบประมาณที่ได้รับ

ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการร้อยละ 100.00 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพื่อดำเนินงานโครงการมีความทันเวลาในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.00 และมีเพียงพอในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 ทั้งนี้เนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ ได้รับจัดสรร

งบประมาณลดลง จึงกำหนดเป้าหมายเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้จำนวน 150 ราย โดยในแต่ละปีมีจำนวนเกษตรกรที่ต้องการเข้าร่วมโครงการมากกว่า 400 ราย (ตารางที่ 4.2.4-2)

ตารางที่ 4.2.4-2 ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณของโครงการ

รายการ	ร้อยละ	ค่าคะแนน	แปลผล
1. ความทันเวลาของงบประมาณ			
1.1 ทันเวลา	100	5.00	มากที่สุด
1.2 ไม่ทันเวลา	-	-	-
2. ความเพียงพอของงบประมาณ			
2.1 เพียงพอ	100	4.00	มาก
2.2 ไม่เพียงพอ	-	-	-

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1.2) หลักสูตรการอบรม ประกอบด้วย 2 หลักสูตรตามเป้าหมาย ได้แก่ หลักสูตรที่ 1 เทคนิควิธีเพาะชำกล้าไม้ และหลักสูตรที่ 2 การเสนอขอโครงการหรือแหล่งทุนอื่น ๆ จากรัฐ กองทุนสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงแหล่งทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

3.1.3) ปัจจัยการผลิต การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย ปัจจัยการผลิต 2 ชนิด ตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนี้ (1) กล้าไม้ ได้แก่ ประดู่ พะยูง มะขามป้อม และมะค่า โดยขอรับการสนับสนุนจากสถานีเพาะชำกล้าไม้ กรมป่าไม้ และ (2) วัสดุदानเพาะชำกล้าไม้ เพื่อนำไปใช้เพาะชำกล้าไม้ ตามหลักสูตรที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรที่ 1 ข้อ 3.1.2) ทั้งนี้ดำเนินการสนับสนุนกล้าไม้แก่เกษตรกรแล้ว ในส่วนของวัสดุदानเพาะพันธุ์จะดำเนินการสนับสนุนในไตรมาสที่ 3 และ 4

3.2) กิจกรรม

3.2.1) การถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการในรูปแบบภาคเครือข่าย ประกอบด้วย 4 หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ กรมป่าไม้ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส) โดยร่วมถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรข้อ 3.1.2) และนอกจากนี้ได้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ด้านการเพิ่มศักยภาพให้ชุมชน และเกษตรกร ประกอบด้วย (1) การให้องค์ความรู้ในด้านระบบนิเวศ ห่วงโซ่อาหารความหลากหลายทางชีวภาพ (2) การเพิ่มสมรรถนะในการบริหารจัดการและการดำเนินเศรษฐกิจผ่านไม่มีค่าเพื่อเศรษฐกิจ เพื่อระบบนิเวศ และเพื่อเป็นหลักประกันที่มั่นคง และ (3) การสร้างรูปแบบการดำเนินงานแบบเครือข่าย มีเป้าหมายในการดำเนินการ 4 ครั้ง โดยดำเนินการแล้วจำนวน 2 ครั้ง ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์และมีนาคม 2566 คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง

3.2.2) การศึกษาและการจัดทำข้อมูล

(1) การรวบรวมและศึกษาข้อมูลมาตรฐานและเกณฑ์ประเมินมูลค่าไม้มีค่าเพื่อการบริหารจัดการปลูกไม้มีค่าเพื่อเศรษฐกิจ ระบบนิเวศ และหลักประกันที่มั่นคง ผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของเป้าหมาย โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาหาหลักเกณฑ์ในการหามาตรฐาน การประเมินไม้มีค่าแล้ว ทั้งนี้อยู่ในกระบวนการกำหนดแผนสำรวจข้อมูลในพื้นที่เป้าหมาย

(2) การจัดทำข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ และความมั่นคงทางพันธุกรรม ผ่านกระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่างชนิดในระบบนิเวศเดียวกัน ผลการดำเนินงานอยู่ในกระบวนการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ โดยสำรวจข้อมูลในพื้นที่แล้ว 1 ภูมิภาค ในจังหวัดเชียงราย คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของเป้าหมาย 4 ภูมิภาค

3.3) ผลผลิต

3.3.1) เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 150 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของเป้าหมาย ในพื้นที่ 9 จังหวัด โดยเกษตรกรกลุ่มดังกล่าวนี้ เมื่อสิ้นสุดโครงการจะเป็นเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายของโครงการสร้างความเข้มแข็งชุมชนในการสร้างรายได้จากความหลากหลายทางชีวภาพต่อไป (ตารางที่ 4.2.4-3)

ตารางที่ 4.2.4-3 จำนวนเกษตรกรและพื้นที่เข้าร่วมโครงการ

ภาค/ จังหวัด	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
1. ภาคเหนือ	15	151
เชียงราย	15	151
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	114	1,272
2.1 กาฬสินธุ์	10	78
2.2 นครราชสีมา	16	181
2.3 บุรีรัมย์	9	92
2.4 ศรีสะเกษ	42	394
2.5 สกลนคร	30	440
2.6 อุบลราชธานี	7	87
3. ภาคใต้	21	262
3.1 นครศรีธรรมราช	9	92
3.2 ชุมพร	12	170
รวม	150	1,685

ที่มา: สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

3.3.2) พื้นที่เข้าร่วมโครงการ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 150 ราย มีพื้นที่เข้าร่วมโครงการรวมทั้งสิ้นจำนวน 1,685 ไร่ จำแนกเป็นพื้นที่ในภาคเหนือ 151 ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1,272 ไร่ และภาคใต้ 262 ไร่ (ตารางที่ 4.2.4-3)

3.3.3) การถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแล้วจำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.67 ของเป้าหมาย 150 ราย ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการ พบว่า หลังผ่านการอบรมถ่ายทอดความรู้มีเกษตรกรร้อยละ 20.00 ที่ยังขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้ประโยชน์ระยะสั้นจากการปลูกไม้มีค่าและระบบนิเวศในแปลงปลูก ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์/สร้างรายได้ทั้งรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี อาทิ การปลูกพืชพื้นล่างที่ให้ผลตอบแทนระยะสั้นเพื่อบริโภค/จำหน่าย เช่น พืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร เป็นต้น การเผาถ่านจากการตัดแต่งกิ่งไม้มีค่าที่ปลูก การเพาะเห็ดโคน การเก็บเมล็ดพันธุ์ไม้มีค่าหรือเพาะพันธุ์ไม้มีค่าเพื่อจำหน่าย การบริโภคหรือจำหน่าย

ไข่มดแดงที่ทำรังในแปลงปลูกไม้มีค่า เป็นต้น โดยเกษตรกรมีความเข้าใจว่าการปลูกไม้มีค่าจะได้รับผลตอบแทนในระยะยาวจากการตัดไม้เพื่อแปรรูปเท่านั้น

นอกจากกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ตามที่กล่าวมาแล้ว โครงการได้เพิ่มเติมกิจกรรมการศึกษา เพิ่มเติมจากกิจกรรมปกติของโครงการ เพื่อเพิ่มองค์ความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ โดยกำหนดเป้าหมายจำนวน 70 ราย จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 150 ราย ดำเนินการในเดือนกรกฎาคม 2566 ทั้งนี้เนื่องจากโครงการไม่ได้ขอจัดตั้งงบประมาณสำหรับกิจกรรมดังกล่าว จึงมีข้อจำกัดในการดำเนินการให้ครอบคลุมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด โดยคัดเลือกตัวแทนเกษตรกรที่มีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้ นำองค์ความรู้ เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานมาถ่ายทอดให้เกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่อไป

3.3.4) ปัจจัยการผลิต ดำเนินการสนับสนุนกล้าไม้ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแล้วจำนวน 82 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.67 ของเป้าหมาย 150 ราย โดยกล้าไม้ที่ได้รับการสนับสนุน ได้แก่ ประดู่ พะยูง มะขามป้อม และมะค่า ทั้งนี้ มีเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้แล้วแต่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เนื่องจากอยู่ในกระบวนการจัดเตรียมกล้าไม้เพื่อสนับสนุนของสถานีเพาะชำกล้าไม้ กรมป่าไม้

3.4) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการในส่วนกลาง พบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการในภาพรวมในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.17 ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นว่า ควรจะจัดให้มีกิจกรรมศึกษาดูงานแก่เกษตรกร เพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และได้ศึกษาตัวอย่างของการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทั้งระยะสั้นและระยะยาวจากสถานที่จริง และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 20.00 ยังขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้ประโยชน์ระยะสั้นจากการปลูกไม้มีค่า (ตารางที่ 4.2.4-4)

ตารางที่ 4.2.4-4 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ในส่วนกลางต่อการดำเนินงานโครงการ

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. งบประมาณ	100.00	-	-	-	-	4.50	มากที่สุด
2. กิจกรรมภายใต้โครงการ	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
3. ผลการดำเนินงานโครงการ*	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
เฉลี่ย	33.33	66.67	-	-	-	4.17	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: * ผลการดำเนินงานโครงการ คือ ผลผลิตจากการดำเนินงานโครงการ ได้แก่ การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ผลการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิต

3.5) ข้อค้นพบ

3.5.1) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีเกษตรกรที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการ 400 ราย ในจำนวนนี้ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ 250 ราย และได้เข้าร่วมโครงการ 150 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.50 และ 37.50 ตามลำดับ ทั้งนี้ เนื่องจากโครงการมีข้อจำกัดด้านงบประมาณจึงไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมเกษตรกรทั้งหมด

3.5.2) โครงการมีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานเพิ่มเติมจากกิจกรรมปกติของโครงการ ซึ่งไม่ได้ขอจัดตั้งงบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรมดังกล่าว จึงมีข้อจำกัดในการดำเนินการให้ครอบคลุมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด

3.5.3) ผลการถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตยังดำเนินการได้น้อย โดยดำเนินการได้ร้อยละ 64.67 และ 54.67 ของเป้าหมาย 150 ราย ตามลำดับ เนื่องจากโครงการต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับงบประมาณที่จัดสรรเป็นงวด

3.3.4) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและได้รับการถ่ายทอดความรู้แล้วร้อยละ 20.00 ยังขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้ประโยชน์ระยะสั้นจากการปลูกไม้มีค่าและระบบนิเวศในแปลงปลูก

3.6) ข้อเสนอแนะ

3.6.1) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ ควรพิจารณาจัดทำแผนโครงการในระยะต่อไปให้ครอบคลุมทั้งกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการจำนวน 250 ราย และเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายในปีต่อไป พร้อมทั้งกำหนดแผนงานและงบประมาณสำหรับกิจกรรมการศึกษาดูงาน

3.6.2) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ พิจารณาเร่งดำเนินการกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ และสนับสนุนปัจจัยการผลิต เมื่องบประมาณตามกิจกรรมได้รับจัดสรร

3.6.3) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ ควรพิจารณาดำเนินการสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่เกษตรกรที่ขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้ประโยชน์ระยะสั้นจากการปลูกไม้มีค่าและระบบนิเวศในแปลงปลูก และเสนอผลในรายที่มีผลสำเร็จในการใช้ประโยชน์ ตลอดจนการให้เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมศึกษาดูงาน นำองค์ความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดสู่เกษตรกรกลุ่มดังกล่าว

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ

การดำเนินงานโครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร ได้แก่ (1) ชุมชนบ้านคำเมย ตำบลนาบอน อำเภอดงหลวง (2) ชุมชนบ้านคิม ตำบลโพธิ์แพ่ง อำเภออากาศอำนวย และ (3) ชุมชนบ้านโคกสำราญ ตำบลเตือศรีคันไชย อำเภอดงหลวง

กิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้ เทคนิควิธีเพาะชำกล้าไม้ และการเสนอขอโครงการหรือแหล่งทุนอื่น ๆ จากรัฐ กองทุนสิ่งแวดล้อม และการเข้าถึงแหล่งทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

กิจกรรมการสนับสนุนกล้าไม้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ประดู่ พะยูง มะขามป้อม และมะค่า

4.2.5 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพในการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ และการพัฒนาคุณภาพดิน จัดทำระบบอนุรักษ์ดินตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคในที่ดินที่ได้รับการจัดสรรในรูปแบบแปลงรวม เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดรายจ่าย สร้างรายได้ รวมทั้งพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

1.2.1) กรมส่งเสริมสหกรณ์ กิจกรรมแนะนำ/ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ คทช. ดำเนินการใน 65 จังหวัด เกษตรกรเป้าหมาย 2,800 ราย (พื้นที่ใหม่ ปี 2566 จำนวน 35 พื้นที่ 18 จังหวัด 1,750 ราย พื้นที่ต่อเนื่อง ปี 2565 จำนวน 30 พื้นที่ 25 จังหวัด 1,050 ราย)

1.2.2) กรมพัฒนาที่ดิน กิจกรรมพัฒนาคุณภาพดินในพื้นที่จัดการปัญหาที่ดินทำกิน ดำเนินการในพื้นที่ที่อนุกรรมการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน 14,000 ไร่ เกษตรกรเป้าหมาย 4,000 ราย

1.2.3) กรมวิชาการเกษตร กิจกรรมสนับสนุนและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม จัดทำแปลงต้นแบบการผลิตพืช สนับสนุนปัจจัยการผลิต และพัฒนามาตรฐานการผลิตพืช ดำเนินการใน 20 พื้นที่ จำนวน 120 ไร่ เกษตรกรเป้าหมาย 720 ราย

1.2.4) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพของเกษตรกรในพื้นที่ คทช. ดำเนินการในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 1 - 10 และสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ 77 จังหวัด เกษตรกรเป้าหมาย 1,400 ราย

1.2.5) กรมปศุสัตว์ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ สนับสนุนพันธุ์สัตว์ปีก ปัจจัยการเลี้ยง และปัจจัยการแปรรูปปศุสัตว์ ดำเนินการใน 62 จังหวัด เกษตรกรเป้าหมาย 1,000 ราย

1.2.6) กรมประมง กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำภายใต้นโยบายจัดหาที่ดินทำกินของรัฐ ดำเนินการในที่ดินในเขตพื้นที่ ส.ป.ก. โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ และพื้นที่ที่รัฐจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ยากไร้ ไม่มีที่ทำกิน เกษตรกรเป้าหมาย 1,950 ราย

1.2.7) กรมส่งเสริมการเกษตร กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ผู้ยากไร้ไม่มีที่ดินทำกินที่ได้รับสิทธิการทำกินและการเข้าอยู่อาศัยในที่ดินของรัฐ ผ่านการอบรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่ และศึกษาดูงานแปลงต้นแบบการทำเกษตรในพื้นที่ คทช. ดำเนินการในพื้นที่ที่รัฐจัดสรรที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ยากไร้ ไม่มีที่ทำกิน เกษตรกรเป้าหมาย 1,800 ราย

1.2.8) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กิจกรรมการพัฒนาพื้นที่แปลงรวมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามศักยภาพและความเหมาะสม ดำเนินการในพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน 16 พื้นที่

1.3) หน่วยงาน กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กสส.) กรมพัฒนาที่ดิน (พต.) กรมวิชาการเกษตร (วก.) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (ตส.) กรมปศุสัตว์ (ปศ.) กรมประมง (กป.) กรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.) และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

1.4) งบประมาณ 82.8490 ล้านบาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบ 6 เดือน มาจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

(1) จังหวัดที่สำรวจ ประกอบด้วย จังหวัดลำปาง นครราชสีมา มุกดาหาร กระบี่ สุราษฎร์ธานี และนนทบุรี รวม 6 จังหวัด

(2) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในพื้นที่ 19 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการเป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) การสำรวจข้อมูล รอบ 6 เดือน ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566

2.3) ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.5-1 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละของความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละของความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
2. กิจกรรม		
2.1 การบูรณาการการดำเนินงานในพื้นที่	- จำนวนครั้งที่มีการจัดประชุม/สำรวจออกแบบ/วางแผนการดำเนินงานในพื้นที่	- เท่ากับเป้าหมาย
2.2 การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้	- จำนวนเรื่องที่ทำเนิการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ 1. กสส. (การพัฒนาอาชีพและบริหารจัดการที่ดินทำกิน การวางแผนการผลิต การตลาด การผลิตให้มีคุณภาพ) 2. พต. (การพัฒนาคุณภาพดิน) 3. กวก. (การพัฒนาอาชีพด้านพืช) 4. ตส. (การจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ) 5. ปศ. (การเลี้ยงสัตว์ปีก) 6. กป. (การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) 7. กสก. (เทคโนโลยีด้านการเกษตร/เกษตรกรต้นแบบ) 8. ส.ป.ก. (การพัฒนาอาชีพและบริหารจัดการที่ดินทำกิน)	- 4 เรื่อง - 1 เรื่อง - 1 เรื่อง - 1 เรื่อง - 1 เรื่อง - 1 เรื่อง - 2 เรื่อง - 1 เรื่อง

ตารางที่ 4.2.5-1 (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
3. ผลผลิต		
3.1 การบูรณาการการดำเนินงาน ในพื้นที่ (กสส. หน่วยงาน เจ้าภาพ)	- พื้นที่ที่มีการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงาน	- 270 พื้นที่
3.2 การอบรมถ่ายทอดความรู้	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้	- 13,670 ราย
3.3 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต	- เท่ากับเป้าหมาย
3.4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/ พัฒนาที่ดิน	- จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/พัฒนาที่ดิน	- 16 พื้นที่ (ส.ป.ก.) 14,000 ไร่ (พด.)
4. ความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษาและข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณของโครงการ หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมทั้งสิ้น 82.8490 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายงบประมาณแล้ว 28.4057 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 34.29 โดยมีหน่วยงานที่เบิกจ่ายงบประมาณได้มากกว่าร้อยละ 50.00 แล้ว 2 หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมปศุสัตว์ เบิกจ่ายงบประมาณแล้ว ร้อยละ 59.70 และ 59.18 ตามลำดับ หน่วยงานที่เหลือเบิกจ่ายงบประมาณได้น้อยกว่าร้อยละ 50.00 โดยเฉพาะกรมส่งเสริมการเกษตรที่เบิกจ่ายได้เพียงร้อยละ 13.75 เนื่องจากหน่วยงานมีแผนการดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ในช่วงไตรมาสที่ 3 ทั้งนี้มีรายละเอียดผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายหน่วยงาน ดังนี้ (ตารางที่ 4.2.5-2)

ตารางที่ 4.2.5-2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณของโครงการ

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับ จัดสรร (ล้านบาท)	ผลการเบิกจ่าย (ล้านบาท)	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมสหกรณ์	4.2280	2.5243	59.70
2. กรมพัฒนาที่ดิน	48.8012	13.8098	28.30
3. กรมวิชาการเกษตร	3.9600	1.9006	47.99
4. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	2.0500	0.5795	28.27
5. กรมปศุสัตว์	7.6983	4.5561	59.18
6. กรมประมง	5.4600	2.6685	48.87
7. กรมส่งเสริมการเกษตร	2.9000	0.3989	13.75
8. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	7.7515	1.9680	25.39
ภาพรวม	82.8490	28.4057	34.29

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 66 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3.1.2) ความเพียงพอของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินโครงการในพื้นที่ ร้อยละ 87.50 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพียงพอต่อการดำเนินงาน และร้อยละ 12.50 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน เนื่องจากหน่วยงานไม่ได้รับงบประมาณทั้งหมดในคราวเดียว โดยถูกจัดสรรมาเพียงบางส่วน ทำให้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการพร้อมกัน ในช่วงต้นปีงบประมาณ

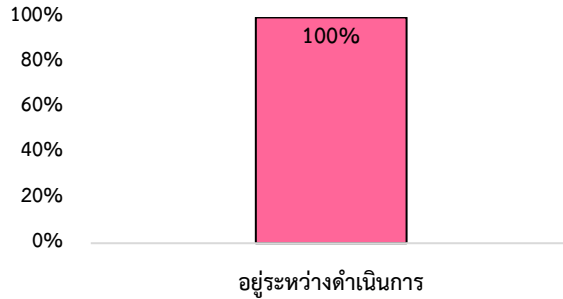
3.1.3) ความทันเวลาของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินโครงการในพื้นที่ ร้อยละ 70.59 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทันเวลา และร้อยละ 29.41 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่ทันเวลา เนื่องจากมีการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในพื้นที่ไม่พร้อมกันในแต่ละหน่วยงาน บางหน่วยงานได้รับจัดสรรงบประมาณช่วงปลายเดือนมีนาคมซึ่งล่าช้ากว่าแผนที่กำหนดไว้ โดยเจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดสรรงบประมาณในช่วงไตรมาสที่ 1

3.2) กิจกรรม

การดำเนินกิจกรรมของโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรในภาพรวม พบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ระหว่างดำเนินการร้อยละ 87.53 และยังไม่ได้ดำเนินการ ร้อยละ 12.47 โดยหน่วยงานจะเร่งดำเนินการกิจกรรมที่เหลือ เช่น การจัดอบรมในบางพื้นที่ การสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเป้าหมาย และการติดตามผลการดำเนินงานในช่วงไตรมาสที่ 3 - 4 ต่อไป โดยมีรายละเอียดจำแนกตามประเภทกิจกรรมดังนี้

3.2.1) การบูรณาการการดำเนินงานในพื้นที่ ในการดำเนินโครงการระดับพื้นที่ ได้มีการจัดกิจกรรมการบูรณาการการดำเนินงานในพื้นที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานโครงการสามารถขับเคลื่อนไปในแนวทางเดียวกัน โดยพบว่า ทุกหน่วยงานมีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกัน

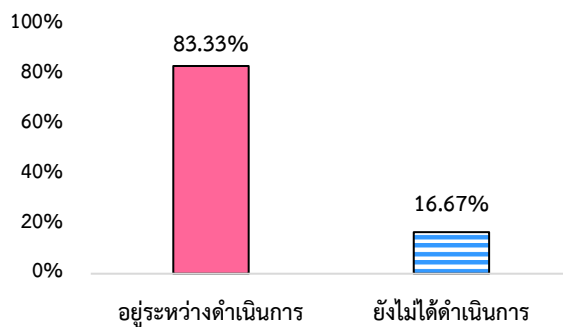
ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการแผนปฏิบัติงาน การวางแผนสำรวจพื้นที่ การเตรียมการก่อสร้าง การจัดเตรียมแผนการอบรมถ่ายทอดความรู้ การแนะนำและส่งเสริมอาชีพ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น (ภาพที่ 4.2.5-1)

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4.2.5-1 การบูรณาการการดำเนินงานในพื้นที่

3.2.2) การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ หน่วยงานที่ดำเนินโครงการมีแผนการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ตามภารกิจของหน่วยงาน โดยมีเนื้อหาหลักสูตรการอบรมตามภารกิจของหน่วยงาน ได้แก่ การพัฒนาอาชีพ การส่งเสริมด้านตลาด จำนวน 4 เรื่อง ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ การพัฒนาคุณภาพดิน จำนวน 1 เรื่อง โดยกรมพัฒนาที่ดิน การทำบัญชีต้นทุน จำนวน 1 เรื่อง โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ การเลี้ยงสัตว์ จำนวน 2 เรื่อง โดยกรมปศุสัตว์ และกรมประมง และการทำการเกษตรที่เหมาะสม จำนวน 4 เรื่อง โดยกรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดอบรม 10 เรื่อง จากเป้าหมาย 12 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 83.33 และยังไม่มีการจัดอบรม 2 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ได้แก่ การส่งเสริมด้านการตลาดของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ส่งเสริมการทำเกษตรแก่เกษตรกรต้นแบบ ปีที่ 2 - 3 ของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งมีแผนดำเนินการในไตรมาสที่ 3 - 4 (ภาพที่ 4.2.5-2)

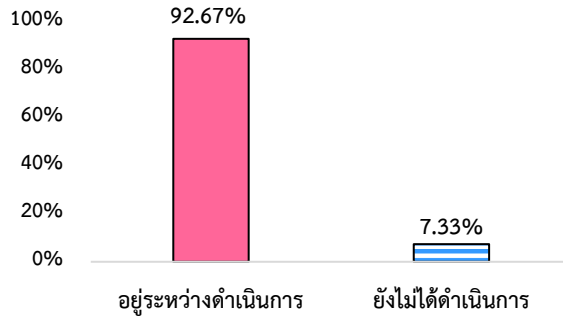

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4.2.5-2 การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้

3.2.3) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต หน่วยงานมีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 6 หน่วยงาน แบ่งประเภทปัจจัยการผลิตได้ 3 ประเภท ดังนี้ ประเภทที่ 1 วัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้หมักปุ๋ย ปุ๋ยหมัก ปืชปุ๋ยสด กากน้ำตาล สนับสนุนโดยกรมพัฒนาที่ดิน และกรมวิชาการเกษตร

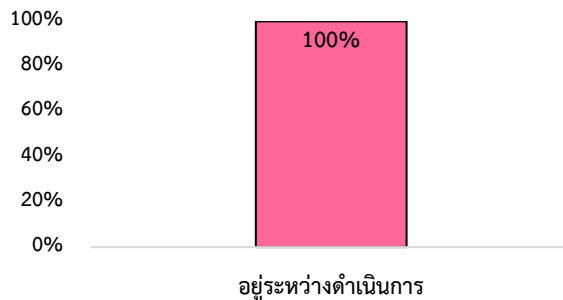
ประเภทที่ 2 พันธุ์สัตว์ และปัจจัยการเลี้ยง เช่น พันธุ์สัตว์ปีก พันธุ์ปลา และอาหาร พร้อมกระชังบัก เป็นต้น สนับสนุนโดยกรมปศุสัตว์ และกรมประมง และประเภทที่ 3 เครื่องมือการเกษตรที่จำเป็น สนับสนุนโดย กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยผลการติดตาม พบว่า ร้อยละ 92.67 อยู่ระหว่างดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ผู้เข้าร่วมโครงการ ที่เหลือร้อยละ 7.33 ยังไม่ได้ดำเนินการ โดยเป็นกิจกรรมการสนับสนุนปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งบางพื้นที่อยู่ระหว่างการเร่งจัดหาปัจจัย การผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการในพื้นที่ คาดว่าจะแล้วเสร็จในช่วงไตรมาสที่ 3 (ภาพที่ 4.2.5-3)

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4.2.5-3 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

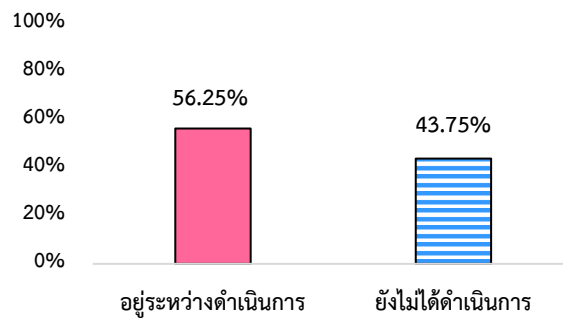
3.2.4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/พัฒนาที่ดิน ในการดำเนินโครงการ หน่วยงาน มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาที่ดินตามภารกิจของหน่วยงาน ซึ่งดำเนินการโดย 2 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมพัฒนาที่ดิน มีเป้าหมายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาที่ดินหน่วยงานละ 1 รายการ พบว่า ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการทั้ง 2 หน่วยงาน โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและที่อยู่อาศัยในพื้นที่โครงการผ่าน งานก่อสร้าง บริหารจัดการที่ทำกินในรูปแบบแปลงรวม พร้อมพัฒนาระบบสาธารณูปโภค ติดตั้งไฟฟ้า และ น้ำสำหรับอุปโภค และกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการพัฒนาที่ดิน/พื้นที่ทำกิน ให้มีความเหมาะสมในการผลิตพืช พร้อมอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเป้าหมายมีองค์ความรู้ สามารถอนุรักษ์ ฟื้นฟู และปรับปรุงดินได้ด้วยตนเอง (ภาพที่ 4.2.5-4)

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4.2.5-4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/พัฒนาที่ดิน

3.2.5) การติดตามผลในพื้นที่ หน่วยงานในระดับพื้นที่ มีแผนการติดตามผลการดำเนินงานโครงการของแต่ละหน่วยงานอย่างน้อย 1 ครั้ง ผลจากการสำรวจ พบว่า ร้อยละ 56.25 อยู่ระหว่างดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานเบื้องต้น โดยเป็นการติดตามควบคู่กับการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ หรือการพัฒนาพื้นที่ไปพร้อม ๆ กัน และร้อยละ 43.75 ยังไม่มีการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ ทั้งนี้มีแผนการติดตามผลการดำเนินงานในไตรมาสที่ 4 (ภาพที่ 4.2.5-5)

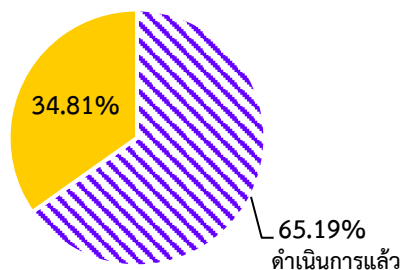
ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4.2.5-5 ผลการติดตามผลในพื้นที่

3.3) ผลผลิต

จากการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการดำเนินการ ซึ่งผลผลิตของโครงการ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

3.3.1) การบูรณาการการดำเนินงานในพื้นที่ พื้นที่ที่มีการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ และหน่วยงานอื่น ๆ ร่วมดำเนินการ จัดกิจกรรมแนะนำและส่งเสริมอาชีพ ในภาพรวม ผลการบูรณาการการดำเนินงานในพื้นที่ ดำเนินการได้ 176 พื้นที่ จากเป้าหมาย 270 พื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 65.19 โดยดำเนินการใน 65 จังหวัด ครบตามเป้าหมาย (ภาพที่ 4.2.5-6)

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาพที่ 4.2.5-6 ภาพรวมการบูรณาการการดำเนินงานในพื้นที่

ในส่วนพื้นที่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ดำเนินการเอง ประกอบด้วย (1) พื้นที่ใหม่ ปี 2566 กิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้การพัฒนาอาชีพ และการตลาดที่เหมาะสมกับพื้นที่ ดำเนินการได้ 33 พื้นที่ จากเป้าหมาย 35 พื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 94.29 โดยดำเนินการใน 18 จังหวัด ครบตามเป้าหมาย และ (2) พื้นที่ต่อเนื่อง ปี 2565 ประกอบด้วย (2.1) กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางแผนระบบการผลิต การตลาด และเสริมทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ดำเนินการได้ 20 พื้นที่ จากเป้าหมาย 30 พื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 66.67 และดำเนินการใน 17 จังหวัด จากเป้าหมาย 25 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 68.00 และ (2.2) กิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตให้มีคุณภาพ และเตรียมความพร้อมเพื่อยกระดับสู่มาตรฐาน ดำเนินการได้ 5 พื้นที่ จากเป้าหมาย 30 พื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 16.67 ดำเนินการใน 4 จังหวัด จากเป้าหมาย 25 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 16.00 (ตารางที่ 4.2.5-3)

ตารางที่ 4.2.5-3 การบูรณาการการดำเนินงานในพื้นที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์

รายการ	แผน		ผล		ร้อยละ	
	พื้นที่	จังหวัด	พื้นที่	จังหวัด	พื้นที่	จังหวัด
1. พื้นที่ใหม่ ปี 2566						
- การพัฒนาอาชีพ และการตลาดที่เหมาะสมกับพื้นที่	35	18	33	18	94.29	100.00
2. พื้นที่ต่อเนื่อง ปี 2565						
- กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางแผนระบบการผลิต การตลาด และเสริมทักษะการเป็นผู้ประกอบการ	30	25	20	17	66.67	68.00
- กิจกรรมการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตให้มีคุณภาพ และเตรียมความพร้อมเพื่อยกระดับสู่มาตรฐาน	30	25	5	4	16.67	16.00

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.3.2) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ในการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร พบว่าส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ/การตลาด การพัฒนาคุณภาพดิน การทำบัญชีต้นทุน การเลี้ยงสัตว์ และการทำการเกษตรที่เหมาะสม ซึ่งเป็นเนื้อหาตามภารกิจของหน่วยงาน ผลการอบรมในภาพรวม พบว่ามีจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ 8,434 ราย จากเป้าหมาย 13,670 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.70 โดยกรมวิชาการเกษตร มีเกษตรกรเข้าร่วมการอบรม 811 ราย จากเป้าหมาย 720 ราย คิดเป็นร้อยละ 112.64 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีเกษตรกรเข้าร่วมการอบรม 1,400 ราย ครบตามเป้าหมาย และกรมปศุสัตว์ มีเกษตรกรเข้าร่วมการอบรม 960 ราย จากเป้าหมาย 1,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.00 ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดิน และกรมส่งเสริมการเกษตร มีผลการเข้ารับการอบรมของเกษตรกรน้อยกว่าร้อยละ 50.00 เนื่องจากหน่วยงานมีแผนการจัดอบรม ซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินการในไตรมาสที่ 3 ในส่วนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเป้าหมาย แต่ไม่มีการกำหนดเป้าหมายของเกษตรกร (ตารางที่ 4.2.5-4)

ตารางที่ 4.2.5-4 การอบรมถ่ายทอดความรู้ของโครงการ

หน่วย : ราย

หน่วยงาน	แผน	ผล	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมสหกรณ์	2,800	2,367	84.54
2. กรมพัฒนาที่ดิน	4,000	790	19.75
3. กรมวิชาการเกษตร	720	811	112.64
4. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	1,400	1,400	100.00
5. กรมปศุสัตว์	1,000	960	96.00
6. กรมประมง	1,950	1,163	59.64
7. กรมส่งเสริมการเกษตร	1,800	117	6.50
8. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	-	-	-
รวม	13,670	8,434	61.70

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.3.3) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต จากการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเป้าหมายของแต่ละหน่วยงาน พบว่า ในภาพรวม มีจำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต 4,338 ราย จากเป้าหมาย 9,470 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.81 โดยมีหน่วยงานที่สนับสนุนปัจจัยการผลิตได้มากกว่าร้อยละ 50.00 จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ (1) กรมวิชาการเกษตร มีเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต 811 ราย จากเป้าหมาย 720 ราย คิดเป็นร้อยละ 112.64 (2) กรมปศุสัตว์ มีเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต 960 ราย จากเป้าหมาย 1,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.00 และ (3) กรมประมง มีเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต 1,163 ราย จากเป้าหมาย 1,950 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.64 ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดิน และกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการได้น้อยกว่าร้อยละ 50.00 เนื่องจากบางพื้นที่ยังไม่มีกิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้จึงยังไม่มี การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ซึ่งจะดำเนินการในไตรมาสที่ 3 ในส่วนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเป้าหมายแต่ไม่มีการกำหนดเป้าหมายเกษตรกร (ตารางที่ 4.2.5-5)

ตารางที่ 4.2.5-5 การสนับสนุนปัจจัยการผลิตของโครงการ

หน่วย : ราย

หน่วยงาน	แผน	ผล	ร้อยละ
1. กรมพัฒนาที่ดิน	4,000	790	19.75
2. กรมวิชาการเกษตร	720	811	112.64
3. กรมปศุสัตว์	1,000	960	96.00
4. กรมประมง	1,950	1,163	59.64
5. กรมส่งเสริมการเกษตร	1,800	117	6.50
6. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	-	-	-
รวม	9,470	4,338	45.81

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.3.4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/พัฒนาที่ดิน ผลจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/พัฒนาที่ดิน ซึ่งดำเนินการโดย 2 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมพัฒนาที่ดิน ผลการดำเนินงาน พบว่า หน่วยงานสามารถดำเนินการได้ตามแผน โดยจำนวนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดำเนินการได้ 14 พื้นที่ จากเป้าหมาย 16 พื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 87.50 และการพัฒนาที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการได้ 6,753 ไร่ จากเป้าหมาย 14,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48.24 (ตารางที่ 4.2.5-6)

ตารางที่ 4.2.5-6 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/พัฒนาที่ดินของโครงการ

รายการ	หน่วย	แผน	ผล	ร้อยละ
1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (ส.ป.ก.)	พื้นที่	16	14	87.50
2. การพัฒนาที่ดิน (พต.)	ไร่	14,000	6,753	48.24

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.4) ความพึงพอใจ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการในระดับพื้นที่ที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการภาพรวมในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.92 คะแนน โดยเจ้าหน้าที่พึงพอใจในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการชี้แจง/ประสานงานของหน่วยงานส่วนกลาง และด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานให้หน่วยงานส่วนกลางทราบด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย 4.24 เท่ากัน และด้านอื่น ๆ ที่เหลือ มีระดับความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ในการดำเนินงานบางกิจกรรม เจ้าหน้าที่ยังมีความพึงพอใจในระดับน้อย และน้อยที่สุด ได้แก่ (1) ด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานในพื้นที่มีความพึงพอใจในระดับน้อย และน้อยที่สุด ร้อยละ 11.76 และ 5.88 ตามลำดับ โดยให้ความเห็นว่าได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่ทันเวลาตามแผนที่กำหนดไว้ มีความล่าช้าเกินไป ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณในช่วงปลายเดือนมีนาคม และบางรายเห็นว่า งบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมโครงการ จึงต้องปรับการบริหารจัดการงบประมาณด้านการติดตามผลการดำเนินงาน เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับมีจำนวนจำกัด (2) ด้านการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ พบว่า มีเจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุดร้อยละ 6.25 เนื่องจากหลักสูตรการอบรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเกษตรเท่านั้น ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการบางรายที่ไม่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการเกษตรมาก่อน จึงทำความเข้าใจในเนื้อหาการอบรมได้ยาก (3) ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พบว่า มีเจ้าหน้าที่ที่พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 7.69 โดยให้ความเห็นว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความต้องการปัจจัยการผลิตหลากหลายชนิด และกลุ่มเป้าหมายบางรายไม่มีความรู้เรื่องการเกษตรส่งผลให้ไม่สามารถตัดสินใจเลือกปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมได้ (4) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ พบว่า มีเจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 6.25 เนื่องจากหน่วยงานในพื้นที่บริหารจัดการงบประมาณสำหรับการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ได้อย่างจำกัด และบางพื้นที่ผู้เข้าร่วมโครงการมีที่อยู่อาศัยตั้งอยู่ห่างไกลจากที่ทำกินส่งผลให้การติดตามงานทำได้ไม่สะดวก และ (5) ด้านการจัดเวทีประชาคมในพื้นที่ พบว่า มีเจ้าหน้าที่ที่พึงพอใจในระดับน้อย ร้อยละ 6.67 เนื่องจากผู้เข้าร่วมโครงการบางรายในบางพื้นที่มีที่อยู่อาศัยอยู่ห่างไกลจากจุดดำเนินงานโครงการ ส่งผลให้การนัดหมาย เพื่อเข้าร่วมรับฟังในเวทีประชาคมทำได้ยากขึ้น (ตารางที่ 4.2.5-7)

ตารางที่ 4.2.5-7 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การจัดสรรงบประมาณ	41.18	23.53	17.65	11.76	5.88	3.82	มาก
2. การประสานงานจากหน่วยงานส่วนกลางสู่ผู้ปฏิบัติงานระดับพื้นที่	58.82	5.88	35.29	-	-	4.24	มากที่สุด
3. หลักเกณฑ์/เงื่อนไขในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ	35.29	23.53	41.18	-	-	3.94	มาก
4. องค์ความรู้ หลักสูตร ระยะเวลา และรูปแบบการอบรมถ่ายทอดความรู้	43.75	37.50	12.50	-	6.25	4.13	มาก
5. การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ	30.77	30.77	30.77	-	7.69	3.77	มาก
6. การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่	25.00	43.75	25.00	-	6.25	3.81	มาก
7. การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานให้หน่วยงานในพื้นที่ทราบ	18.75	43.75	37.50	-	-	3.81	มาก
8. การประสานงานของหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง	25.00	31.25	43.75	-	-	3.81	มาก
9. การจัดเวทีประชาคมสอบถามความต้องการของชุมชน	20.00	26.67	46.67	6.67	-	3.60	มาก
10. พื้นที่/เกษตรกรที่ผ่านการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ	18.75	50.00	31.25	-	-	3.88	มาก
11. การติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่	18.75	43.75	37.50	-	-	3.81	มาก
12. การรายงานผลการปฏิบัติงานให้คทช. จังหวัด ทราบ	29.41	52.94	17.65	-	-	4.12	มาก
13. การรายงานผลการปฏิบัติงานให้หน่วยงานส่วนกลางทราบ	35.29	52.94	11.76	-	-	4.24	มากที่สุด
ภาพรวม	30.83	35.87	29.88	1.42	2.00	3.92	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

4) ข้อค้นพบ

4.1) ด้านการจัดสรรงบประมาณ

งบประมาณได้รับการจัดสรรเป็นรายงวด และการจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ของแต่ละหน่วยงานแตกต่างกัน ทำให้แต่ละหน่วยงานในพื้นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะงบประมาณสำหรับการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ เนื่องจากบางโครงการตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล หรือพื้นที่อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการติดตามค่อนข้างสูง

4.2) ด้านการประสานงาน

การสื่อสารระหว่างหน่วยงานในพื้นที่กับกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการดำเนินการได้ไม่ทั่วถึง เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายโครงการบางส่วนอาศัยอยู่นอกพื้นที่โครงการ และกระจายไปตามอำเภอต่าง ๆ ทำให้การนัดหมายเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการดำเนินการได้ยาก และไม่ทั่วถึง

4.3) ด้านการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ

กลุ่มเป้าหมายโครงการบางรายอยู่ในช่วงวัยผู้สูงอายุ การเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ จึงค่อนข้างลำบาก การให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ/การรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ของเกษตรกรที่เป็นรายใหม่ยังมีน้อย และผู้มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการบางรายไม่ทราบหลักเกณฑ์/เงื่อนไขของโครงการ ทำให้เกิดการร้องเรียนในพื้นที่เมื่อถูกตัดสิทธิ์ในการเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากเป็นผู้ที่ไม่ได้ยื่นรายชื่อผ่านศูนย์ดำรงธรรม และบางรายขอเข้าร่วมโครงการฯ ไว้หลายพื้นที่ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน

4.4) ด้านการอบรมถ่ายทอดความรู้

ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้พื้นฐานด้านการทำการเกษตร และการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน ทำให้การอบรมถ่ายทอดความรู้ไม่ตรงตามความต้องการในการประกอบอาชีพ และวิถีชีวิตของผู้เข้าร่วมโครงการ

4.5) ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต

การสนับสนุนปัจจัยการผลิตของแต่ละหน่วยงานมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ โดยพบว่าในบางหน่วยงาน เกษตรกรให้ความสนใจขอรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเป็นจำนวนมาก เกินเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนด เช่น พื้นที่ดำเนินงานของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี และพื้นที่โครงการในเขตปฏิรูปที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดกระบี่ กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่โครงการมีความต้องการปัจจัยการผลิตที่หลากหลาย แต่แผนงานโครงการของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดไม่มีแผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางสำนักงานสหกรณ์จังหวัดจึงประสานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เพื่อร่วมบูรณาการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเป้าหมายในเบื้องต้น และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดมีแผนการสนับสนุนชนิดปัจจัยการผลิตซึ่งถูกกำหนดไว้แล้ว ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ผู้เข้าร่วมโครงการจึงได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่ไม่ตรงกับความต้องการ เป็นต้น

4.6) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเกิดความล่าช้าในการจัดซื้อจัดจ้าง และขั้นตอนการก่อสร้างในบางพื้นที่ ทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการไม่สามารถย้ายเข้าพื้นที่โครงการได้ตามกำหนด

4.7) ด้านการกำกับ/ติดตามผลการดำเนินงาน

เนื่องจากบางพื้นที่ผู้เข้าร่วมโครงการไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ทำกิน การนัดหมายเพื่อดำเนินกิจกรรมการติดตามผลการดำเนินงานจึงดำเนินการได้ค่อนข้างยาก

5) ข้อเสนอแนะ

5.1) ด้านการจัดสรรงบประมาณ

เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ หน่วยงานควรปรับแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งมีการจัดสรรเป็นรายงวด รวมทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติงานในปีถัดไป ควรคำนึงถึงรูปแบบการจัดสรรงบประมาณในรูปแบบดังกล่าวด้วย

5.2) ด้านการประสานงาน

หน่วยงานในพื้นที่ควรเพิ่มความถี่ หรือเพิ่มช่องทางในการสื่อสารกับผู้เข้าร่วมโครงการ และชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการให้ชัดเจนและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

5.3) ด้านการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ

ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์โครงการ การชี้แจงเงื่อนไขโครงการให้มีความชัดเจน และทั่วถึง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายและผู้ที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์/เงื่อนไข ได้อย่างถูกต้อง ติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการรายชื่อผู้มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการ ให้อยู่ภายใต้ฐานข้อมูลเดียวกัน เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนของรายชื่อ

5.4) ด้านการอบรมถ่ายทอดความรู้

หน่วยงานระดับพื้นที่ควรสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับหลักสูตรในการอบรม นอกเหนือจากภารกิจการสำรวจข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้การอบรมถ่ายทอดความรู้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างอาชีพให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการได้อย่างเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของโครงการต่อไป

5.5) ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต

ในการสนับสนุนปัจจัยการผลิต บางหน่วยงานที่เกษตรกรขอรับการสนับสนุนเกินเป้าหมายที่กำหนด หน่วยงานควรชี้แจง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการสนับสนุนให้เกษตรกรเข้าใจอย่างทั่วถึง และในการดำเนินการในปีถัดไป หน่วยงานควรมีการสำรวจความต้องการชนิด และปริมาณปัจจัยการผลิตเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมาย และการขอรับการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตดังกล่าว

5.6) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

เร่งรัดการก่อสร้าง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่โครงการ โดยเฉพาะไฟฟ้า และน้ำสำหรับอุปโภค เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญต่อการอยู่อาศัย และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จเป็นลำดับต้น ๆ รวมถึงทางลำเลียงในแปลงที่ดินทำกิน และน้ำสำหรับทำการเกษตรเพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการใช้ประโยชน์จากที่ทำกินได้อย่างยั่งยืน

5.7) ด้านการกำกับ/ติดตามผลการดำเนินงาน

ควรบริหารจัดการงบประมาณสำหรับการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ให้เหมาะสม เพิ่มความถี่ในการติดต่อประสานงาน หรือรายงานผลการดำเนินงานให้หน่วยงานส่วนกลางทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วถึง เน้นการประสานงานผ่านหัวหน้า/ตัวแทนกลุ่มเกษตรกรให้มากขึ้น

เพื่อนัดหมายทำกิจกรรม และควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจพื้นที่ร่วมกัน ลดการซ้ำซ้อน ได้ข้อมูลที่ต้องการ พร้อมรับทราบปัญหา/อุปสรรค และข้อคิดเห็นในพื้นที่ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

กิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ
และการตลาดที่เหมาะสมกับพื้นที่ จังหวัดกระบี่ (กสส.)

กิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน และการใช้ปัจจัยการผลิตด้านการเกษตร
กิจกรรมการอบรมการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ
จังหวัดนครราชสีมา (ตส.)จังหวัดนครราชสีมา (พต.)

กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่ จ.สุราษฎร์ธานี (กสก.)

4.2.6 โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร

1) สารสำคัญโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อยกระดับขีดความสามารถ ในการแข่งขันของภาคเกษตรด้วยแพลตฟอร์ม Big Data เกษตรสนับสนุนเกษตรแม่นยำ ด้วยความเชื่อมโยงข้อมูลต่อสภาพอากาศที่สามารถพยากรณ์ล่วงหน้า เพื่อให้การผลิตมีประสิทธิภาพ ผลผลิตลดความเสียหาย เชื่อมโยงตลาดโลก และความต้องการของผู้บริโภค เพื่อสร้างสมดุลในการผลิตสินค้าภาคการเกษตร ลดปัญหาสินค้าล้นตลาด หรือผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการ

1.1.2) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการผลิตภาคเกษตรด้วยโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรผู้ประกอบการเกษตรและอาหารแปรรูปและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

1.2.1) เป้าหมายประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ เกษตรกร และผู้ประกอบการ (สหกรณ์การเกษตร วิสาหกิจชุมชน) ฯลฯ

1.2.2) พื้นที่ดำเนินงาน 77 จังหวัดทั่วประเทศ

1.3) หน่วยงาน สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

1.4) งบประมาณ งบประมาณรวม 18.9200 ล้านบาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบ 6 เดือน มาจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงาน ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) การสำรวจข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 1 ราย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) การสำรวจข้อมูล รอบ 6 เดือน ช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566

2.3) ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.6-1 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
1.2 องค์ความรู้	- จำนวนองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	- เท่ากับเป้าหมาย
2. กิจกรรม		
2.1 การประชาสัมพันธ์	- จำนวนช่องทางการประชาสัมพันธ์	- มากกว่า 1 ช่องทาง
2.2 การส่งเสริมการใช้ องค์ความรู้ต่าง ๆ	- มีการส่งเสริมการประยุกต์ใช้งาน Big Data Platform ด้านการเกษตร - มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลสำหรับ เกษตรกร (ต้นน้ำ) - มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลสำหรับ เกษตรกร (กลางน้ำ)	- มี - มี - มี
3. ผลผลิต		
- เกษตรกรที่ได้รับ การส่งเสริม องค์ความรู้ต่าง ๆ	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมการใช้ Big Data Platform ด้านการเกษตร - จำนวนเกษตรกร (ต้นน้ำ) ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ - จำนวนผู้ประกอบการ (กลางน้ำ) ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้	- 300 ราย - 300 ราย - 50 ราย
4. ความพึงพอใจต่อ โครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษา และข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตาม

โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร เป็นโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดำเนินงานโดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งในการติดตามการดำเนินงานไตรมาสที่ 2 (ข้อมูลสะสมตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 – 31 มีนาคม 2566) ติดตามผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจากการสอบถามของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการสรุปผลการติดตาม ดังนี้

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณ

โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร ได้รับการจัดสรรงบประมาณ สำหรับดำเนินกิจกรรมดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและเกษตรมูลค่าสูง และกิจกรรมข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการเกษตรมูลค่าสูงไทยในห่วงโซ่อุปทานโลก จำนวน 18.9200 ล้านบาท ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 มีการดำเนินการแล้วในวงเงิน 18.9200 ล้านบาท (ตารางที่ 4.2.6-2)

ตารางที่ 4.2.6-2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร

หน่วย : ล้านบาท

กิจกรรม	งบประมาณที่ได้รับ จัดสรร	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ
1. กิจกรรมข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการเกษตร มูลค่าสูงไทยในห่วงโซ่อุปทานโลก	3.2100	3.2100	100.00
2. กิจกรรมดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจฐานราก และเกษตรมูลค่าสูง	15.7100	15.7100	100.00
รวมทั้งสิ้น	18.9200	18.9200	100.00

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 66 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ความเพียงพอและความทันเวลาของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอและมีความทันเวลาในการดำเนินงานโครงการฯ

3.1.2) องค์ความรู้

โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร เป็นโครงการที่ส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการที่สนใจ ในเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการทำการเกษตรทั้งต้นน้ำและกลางน้ำ ดังนั้น สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลได้มีการรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการถ่ายทอดให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ ซึ่งเป็นหลักสูตรออนไลน์บนเว็บไซต์ <http://hack1.hackathailand.com/smart-farm> จำนวน 2 หลักสูตร ครบตามแผนที่กำหนด ประกอบด้วย

(1) หลักสูตรต้นกล้าดิจิทัล เป็นหลักสูตรทักษะดิจิทัล ตั้งแต่ความรู้เบื้องต้นการประยุกต์ใช้กับการเกษตร และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ช่วยบริหารจัดการตั้งแต่กระบวนการเพาะปลูก การดูแลรักษา ตลอดจนการเก็บเกี่ยว รวมถึงการบริหารจัดการฟาร์ม (K-iField) และการจัดการคิวงานเครื่องจักรกลการเกษตร (K-iQ) ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้และส่งต่อความรู้ให้เกษตรกร เหมาะกับนักศึกษา เกษตรกร ที่สนใจเทคโนโลยีการเกษตร และการทำเกษตรสมัยใหม่ในยุคดิจิทัล

(2) หลักสูตร Smart Farm เป็นหลักสูตรเกี่ยวกับนวัตกรรมการเกษตรรูปแบบใหม่ที่นำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาผสมผสานกับการทำเกษตรและปศุสัตว์ เพื่อให้ได้ผลผลิตและผลประกอบการที่ดีขึ้น รวมถึง

ลดต้นทุน เหมาะสำหรับเกษตรกร หรือผู้ที่สนใจ โดยในเนื้อหาประกอบด้วยทฤษฎีและตัวอย่างการปฏิบัติ รวมถึงเคล็ดลับจากผู้สอน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับผู้เริ่มต้น เหมาะสำหรับบุคคลทั่วไปที่สนใจ และระดับผู้ที่มีพื้นฐาน เหมาะสำหรับผู้ที่มีพื้นฐานความรู้เบื้องต้นที่สนใจจะเพิ่มเทคนิคและเรียนรู้เคล็ดลับเพิ่มเติม

สำหรับแหล่งความรู้ที่พร้อมให้บริการกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล และเครือข่ายความร่วมมือในภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ สมาคมนักวิจัยชายแดนใต้ กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดแพร่ ลำปาง สุโขทัย ขอนแก่น อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี และปัตตานี

3.2) กิจกรรม

3.2.1) การดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการฯ ประกอบด้วย

(1) กิจกรรมดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและเกษตรมูลค่าสูง เป็นการดำเนินงานส่งเสริมการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลสำหรับการเกษตรต้นน้ำ เพื่อส่งเสริมศักยภาพการเกษตร (ต้นน้ำ) ได้แก่ เทคโนโลยีเพื่อการเกษตร เทคโนโลยี Internet of Things : IOT ซอฟต์แวร์เพื่อการบริหารจัดการด้านการเกษตรและเทคโนโลยีอื่น ๆ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย 300 ราย และการส่งเสริมการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลสำหรับการเกษตร (กลางน้ำ) ได้แก่ เทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิต ลดต้นทุนเทคโนโลยีเพื่อสร้างโอกาสในธุรกิจ การเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรม และการยกระดับขีดความสามารถของอุตสาหกรรมและธุรกิจ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย 50 ราย

(2) กิจกรรมข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการเกษตรมูลค่าสูงไทยในห่วงโซ่อุปทานโลก ดำเนินการส่งเสริมการประยุกต์ใช้งาน Big data platform ด้านการเกษตร เพื่อยกระดับการใช้งานข้อมูลผ่านแพลตฟอร์มในการวางแผนการเพาะปลูก การเตรียมการเพาะปลูก และการเชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด เพื่อเป็นข้อมูลใช้ในการวางแผนเพาะปลูก กำหนดกลุ่มเป้าหมาย 300 ราย

3.2.2) กลไกการขับเคลื่อนโครงการ

สำหรับกลไกการขับเคลื่อนโครงการ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (สศด.) ผ่านคณะกรรมการพิจารณาการส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาและกลั่นกรองแผนงาน การช่วยเหลือหรือการขอรับการอุดหนุนตามหลักเกณฑ์การส่งเสริมและสนับสนุนในลักษณะการช่วยเหลือ หรือการอุดหนุน เงื่อนไข มาตรการ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมถึงกำกับ ดูแล ติดตาม โครงการที่ให้การช่วยเหลือหรืออุดหนุน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการฯ แล้วรวม 3 ครั้ง (ข้อมูล ณ 9 มีนาคม 2566)

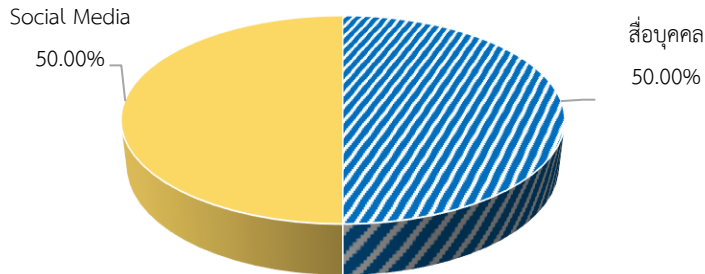
นอกจากนี้ ยังมีกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมการประยุกต์ใช้ดิจิทัลในระดับพื้นที่อีก 3 คณะ คือ (1) คณะผู้ทรงคุณวุฒิประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่โครงการที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนผ่านมาตรการช่วยเหลือหรือการอุดหนุน การประยุกต์ใช้ดิจิทัลสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมธุรกิจด้านการเกษตรในระดับจังหวัด (2) คณะทำงานผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาข้อเสนอโครงการการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาความเหมาะสมของอุตสาหกรรม และข้อเสนอโครงการที่ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนผ่านมาตรการช่วยเหลือ หรือการอุดหนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อภาคธุรกิจให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือแนวทางที่กำหนด และ (3) คณะทำงานพิจารณาคัดกรองข้อเสนอโครงการที่ขอรับ

การส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีอำนาจหน้าที่ที่ถ่วงดุล และพิจารณาข้อเสนอโครงการที่ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนผ่านมาตรการช่วยเหลือหรือการอุดหนุนของ สศค. และดำเนินการกำกับ ติดตามและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการที่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน

3.2.3) การดำเนินการสร้างการรับรู้และความเข้าใจ

ในการดำเนินการโครงการ สศค. ได้มีจัดทำแผนงานการส่งเสริมการประยุกต์ใช้ดิจิทัลสำหรับเกษตรกร และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมธุรกิจด้านการเกษตร เสนอผู้บริหารเพื่อพิจารณา และดำเนินการ โดยได้มีการจัดประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจและรับรู้การดำเนินงานให้กับเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566 ผ่านการประชุมผ่านระบบออนไลน์ พร้อมทั้งได้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในรูปแบบของ Presentation

สำหรับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับรู้และรับทราบรายละเอียดโครงการเพื่อเข้าร่วมโครงการ พบว่า สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2566 ถึง 10 มีนาคม 2566 ผ่านสื่อบุคคล (เจ้าหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล) และสื่อ Social Media ได้แก่ website ของสำนักงาน (www.depa.or.th) ช่องทาง Line Group (@depathailand) และช่องทาง Facebook (depa Thailand) (ภาพที่ 4.2.6-1)

ที่มา : จากการสำรวจ

ภาพที่ 4.2.6-1 ช่องทางการประชาสัมพันธ์โครงการ

3.2.4) การรับสมัครผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ

(1) กิจกรรมข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการเกษตรมูลค่าสูงไทยในห่วงโซ่อุปทานโลก มีเป้าหมายเกษตรกรหรือผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 300 ราย

ผลการดำเนินงาน สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลได้มีประกาศสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เรื่อง การรับสมัครนิติบุคคล บุคคลธรรมดาเพื่อขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนคูปองดิจิทัล เพื่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล (depa mini Transformation Voucher) ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2566 ครั้งที่ 1 โดยการรับสมัครข้อเสนอโครงการจากนิติบุคคล ทั้ง SMEs วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ กองทุนหมู่บ้าน นิติบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในระดับชุมชนที่มีการจัดตั้ง ตามกฎหมายเฉพาะหรือพระราชบัญญัติเฉพาะ และบุคคลธรรมดา ที่ต้องการขอรับการสนับสนุน คูปองดิจิทัลเพื่อสนับสนุน

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล ดังนี้ (1) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการยกระดับผลิตภัณฑ์และบริการ หรือ (2) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการ หรือ (3) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มผลิตภาพหรือมูลค่าเพิ่ม โดยเป็นเงินให้เปล่า (Grant) ในวงเงินสูงสุดไม่เกิน 10,000 บาท ต่อรายของผู้รับการอุดหนุน โดยสนับสนุนวงเงินก่อนภาษีมูลค่าเพิ่มเท่านั้น

(2) กิจกรรมดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและเกษตรมูลค่าสูง (สำหรับเกษตรกรต้นน้ำ และกลางน้ำ) มีเป้าหมายเกษตรกรหรือผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรต้นน้ำ จำนวน 300 ราย เกษตรกรกลางน้ำ จำนวน 50 ราย

ผลการดำเนินงาน สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลได้มีประกาศสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจ เรื่อง การรับสมัครนิติบุคคลเพื่อขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนคู่มือดิจิทัล เพื่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล (depa mini Transformation Voucher) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (รายละเอียดตามข้อ (1)) และประกาศสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เรื่อง การรับสมัครนิติบุคคลเพื่อขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อภาคธุรกิจอุตสาหกรรม (depa Digital Transformation Funds) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ประกอบการที่มีการจดทะเบียนนิติบุคคล หรือจดทะเบียนธุรกิจบุคคลธรรมดา ด้านอุตสาหกรรมผลิตและบริการ และด้านการเกษตร สำหรับในกลุ่มผู้ประกอบการด้านการเกษตรอุตสาหกรรม จะมีการสนับสนุนในวงเงินสูงสุดไม่เกิน 180,000 บาทต่อรายของผู้รับการอุดหนุน โดยคิดเป็นสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 60 ของมูลค่า โครงการที่เสนอขอรับการส่งเสริมและสนับสนุน ลักษณะโครงการที่ขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนในลักษณะการอุดหนุน คือ ลักษณะโครงการที่ 1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพหรือลดต้นทุนกระบวนการผลิต/บริการ และกระบวนการภายในธุรกิจ ในรูปแบบการต่อยอดโครงการตามเทคโนโลยีเดิม และลักษณะโครงการที่ 2 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ในธุรกิจ เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต/บริการ หรือลดต้นทุนการผลิต

3.3) ผลผลิต

ผลผลิตที่โครงการคาดหวังจากการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร ทั้ง 2 กิจกรรมหลัก คือ การประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มฐานข้อมูลและเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลของกลุ่มเป้าหมายรวม 650 ราย ณ ไตรมาสที่ 2 มีความก้าวหน้า ดังนี้

3.3.1) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร สมาคมนักวิจัยชายแดนใต้ และสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติจังหวัด ได้แก่ จังหวัดแพร่ ลำปาง สุโขทัย ขอนแก่น อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี และปัตตานี ในการส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลในด้านการยกระดับผลิตภัณฑ์และบริการ การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการหรือการเพิ่มผลิตภาพหรือมูลค่าเพิ่ม ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลที่เหมาะสมกับความต้องการของเกษตรกร

3.3.2) คณะทำงานพิจารณาคัดกรองข้อเสนอโครงการ อยู่ระหว่างการพิจารณาข้อเสนอโครงการของผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรและอาหารแปรรูป ในการขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนตามมาตรการของ สศค.

3.4) ความพึงพอใจต่อโครงการ

ผลการสำรวจความพึงพอใจของโครงการ จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ในประเด็น การบริหารโครงการ (งบประมาณ องค์กรความรู้) และการดำเนินงานโครงการ (การประชาสัมพันธ์ การรับสมัคร เกษตรกร ผู้สนใจ และผู้ประกอบการ กระบวนการถ่ายทอดความรู้) พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุดในการดำเนินงานโครงการ ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.00 (ตารางที่ 4.2.6-3)

ตารางที่ 4.2.6-3 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานโครงการ

รายงาน	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การบริหารโครงการฯ							
1.1 งบประมาณ	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
1.2 องค์กรความรู้	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
2. การดำเนินงานโครงการฯ							
2.1 การประชาสัมพันธ์	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
2.2 การรับสมัครเกษตรกร	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
2.3 การรับสมัครผู้ประกอบการ	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
2.4 กระบวนการถ่ายทอดความรู้	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
เฉลี่ยภาพรวม	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

4) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

การส่งเสริม สนับสนุน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมของโครงการ อยู่ระหว่าง กระบวนการประชาสัมพันธ์และพิจารณาข้อเสนอโครงการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งกระบวนการประชาสัมพันธ์ และพิจารณาข้อเสนอโครงการของกลุ่มเป้าหมายควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 2 ดังนั้น สศค. ควรเร่งรัดการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน
โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร

4.2.7 โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer และยกระดับเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพด้านการผลิต การแปรรูป การตลาด และการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน

1.1.2) เพื่อสร้างเกษตรกรต้นแบบและเชื่อมโยงเครือข่าย Smart Farmer ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ

1.1.3) เพื่อสร้างและพัฒนา Smart Farmer ให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ (Agri - biz Idol) และเชื่อมโยงเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเป็นต้นแบบในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) เกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model) และผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ (Agri - biz Idol) ในพื้นที่ 77 จังหวัด

1.3) หน่วยงาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

1.4) งบประมาณ งบประมาณรวม 107.4822 ล้านบาท (กรมส่งเสริมการเกษตร 33.1778 ล้านบาท กรมการข้าว 13.6660 ล้านบาท กรมปศุสัตว์ 3.3298 ล้านบาท กรมหม่อนไหม 2.2755 ล้านบาท สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 8.3361 ล้านบาท และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ 46.6970 ล้านบาท)

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบ 6 เดือน มาจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

2.1.2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

(1) จังหวัดที่สำรวจ ประกอบด้วย จังหวัดแพร่ เชียงใหม่ สกลนคร มหาสารคาม นครราชสีมา ชุมพร สุราษฎร์ธานี และสระบุรี รวม 8 จังหวัด

(2) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ รวม 21 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) การสำรวจข้อมูลรอบ 6 เดือน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566

2.3) ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.7-1 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
1.2 หน่วยงาน	- จำนวนหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการ	- 6 หน่วยงาน
1.3 หลักสูตร	- จำนวนหลักสูตรการอบรม	- เท่ากับเป้าหมาย
1.4 ปัจจัยการผลิต	- จำนวนปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน	- เท่ากับเป้าหมาย
2. กิจกรรม		
2.1 การสำรวจคัดเลือกเกษตรกร	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการสำรวจคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ	- 18,568 ราย
2.2 การอบรม/พัฒนาเกษตรกร	- จำนวนครั้งของการอบรม/พัฒนาเกษตรกร	- เท่ากับเป้าหมาย
2.3 การพัฒนาเจ้าหน้าที่	- จำนวนครั้งของการพัฒนาเจ้าหน้าที่	- เท่ากับเป้าหมาย
2.4 การเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตร	- จำนวนครั้งของการจัดเวทีเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตร	- เท่ากับเป้าหมาย
2.5 การพัฒนาศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่	- จำนวนครั้งของการพัฒนาศักยภาพศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่	- เท่ากับเป้าหมาย
3. ผลผลิต		
3.1 การพัฒนา		
- เจ้าหน้าที่	- จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ	- 221 ราย
- เกษตรกร	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer - จำนวน Smart Farmer ที่ได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer ต้นแบบ	- 11,645 ราย - 2,945 ราย
	- จำนวน Smart Farmer ที่ได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ	- 80 ราย

ตารางที่ 4.2.7-1 (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
- เกษตรกรรุ่นใหม่	- จำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการพัฒนา - จำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ทำแผนพัฒนาศักยภาพรายบุคคลและแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ได้ - จำนวน Young Smart Farmer ที่ได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่	- 3,898 ราย - เท่ากับเป้าหมาย - เท่ากับเป้าหมาย
- ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่	- จำนวนศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงาน	- 77 ศูนย์
4. ความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษา และข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณของโครงการ โครงการได้รับงบประมาณรวมทั้งสิ้น 107.4822 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 57.4514 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 53.45 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร หากพิจารณาผลการเบิกจ่ายจำแนกตามหน่วยงาน พบว่า สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เบิกจ่ายงบประมาณมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของงบประมาณที่ได้รับ รองลงมาสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีผลการเบิกจ่ายร้อยละ 47.58 กรมปศุสัตว์ ผลการเบิกจ่ายร้อยละ 46.64 กรมส่งเสริมการเกษตร ผลการเบิกจ่ายร้อยละ 40.35 ส่วนกรมหม่อนไหมและกรมการข้าว มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.82 และ 21.65 ตามลำดับ เนื่องจากกรมหม่อนไหมมีการปรับแผนปฏิบัติงานและปรับเปลี่ยนหน่วยงานผู้จัดอบรม จากเดิมสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีหม่อนไหมเป็นผู้จัดอบรม เปลี่ยนเป็นสำนักงานหม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เขต 1 - 5 และศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เครือข่ายเป็นผู้จัดอบรมแทน โดย ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 อยู่ระหว่างการอนุมัติโอนเงินเพื่อจัดกิจกรรมฝึกอบรมเกษตรกร สำหรับกรมการข้าวมีการปรับแผนปฏิบัติงานและปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการฝึกอบรม เป็นช่วงไตรมาสที่ 3 และไตรมาสที่ 4 ส่งผลให้การเบิกจ่ายประมาณไม่เป็นไปตามแผน (ตารางที่ 4.2.7-2)

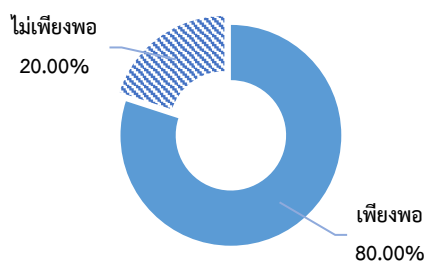
ตารางที่ 4.2.7-2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) จำแนกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)		ร้อยละ
	ได้รับจัดสรร	ผลการเบิกจ่าย	
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	33.1778	13.3868	40.35
2. กรมการข้าว	13.6660	2.9582	21.65
3. กรมปศุสัตว์	3.3298	1.5530	46.64
4. กรมหม่อนไหม	2.2755	0.5647	24.82
5. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	8.3361	3.9660	47.58
6. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	46.6970	35.0227	75.00
รวม	107.4822	57.4514	53.45

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 66 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

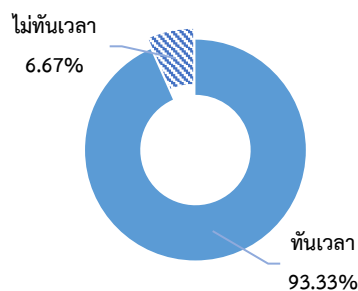
ความเพียงพอของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ร้อยละ 80.00 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีความเพียงพอต่อการดำเนินงาน อีกร้อยละ 20.00 ไม่เพียงพอ เนื่องจากมีความเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่สอดคล้องกับบางกิจกรรมและเป้าหมายที่ต้องดำเนินการ เช่น กิจกรรมสำรวจ คัดกรอง และประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) โดยในบางพื้นที่ได้รับเป้าหมายเกษตรกรมากกว่า 1 จังหวัด และเป็นพื้นที่ห่างไกล เจ้าหน้าที่ไม่สามารถไปและกลับภายใน 1 วันได้ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ งบประมาณมีจำกัดส่งผลให้การกำหนดสถานที่ศึกษาดูงานได้เพียงในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งอาจไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรกรที่ต้องการศึกษาดูงานด้านการเกษตรจากเกษตรกรตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งอาจอยู่ในพื้นที่ไกลออกไป และต้องใช้งบประมาณที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 4.2.7-1)

ความทันเวลาของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ร้อยละ 93.33 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีความทันเวลาต่อการดำเนินงาน อีกร้อยละ 6.67 ไม่ทันเวลา เนื่องจากต้องดำเนินกิจกรรมสำรวจคัดกรอง และประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 แต่หน่วยงานได้รับงบประมาณในเดือนพฤศจิกายน 2565 ทำให้การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวล่าช้าออกไป ได้แก่ พื้นที่จังหวัดแพร่ (ภาพที่ 4.2.7-2)

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4.2.7-1 ความเพียงพอของงบประมาณ

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4.2.7-2 ความทันเวลาของงบประมาณ

3.1.2) หน่วยงาน การดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีหน่วยงานร่วมดำเนินการขับเคลื่อนโครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จำนวน 6 หน่วยงาน ครบตามเป้าหมาย จำแนกเป็นหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และหน่วยงานภายนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 1 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ โดยในแต่ละหน่วยงาน ดำเนินการ ดังนี้

(1) กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และพัฒนา Smart Farmer ผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ (Agri - biz Idol)

(2) กรมการข้าว ดำเนินการสำรวจคัดกรองและประเมินเกษตรกร ฝึกอบรมเกษตรกรในแต่ละระดับ (Model Smart Farmer, Existing Smart Farmer, Developing Smart Farmer, Young Smart Farmer และนำ Young Smart Farmer เข้าร่วมโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนไทยในประเทศญี่ปุ่น (JAEC)) และกิจกรรมออกหน่วยบริการชาวนาหรือออกหน่วยคลินิกข้าวเคลื่อนที่ (Mobile Unit)

(3) กรมปศุสัตว์ ดำเนินการพัฒนาเกษตรกรผู้ Smart Farmer พัฒนา Smart Farmer ต้นแบบ สร้างผู้นำเยาวชนเกษตรกรด้านปศุสัตว์ พัฒนา Smart Farmer และ Smart Officer ด้านแปรรูปปศุสัตว์ และคัดเลือก Smart Farmer ดีเด่นระดับจังหวัดและระดับเขต

(4) กรมหม่อนไหม ดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกร Smart Farmer หม่อนไหมรายใหม่ จัดฝึกอบรม หลักสูตรการพัฒนา Developing Smart Farmer การพัฒนา Existing Smart Farmer และ Smart Farmer Model และการพัฒนา Young Smart Farmer

(5) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดำเนินการพัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินสู่การเป็น Smart Farmer และคัดเลือกเกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ

(6) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านเกษตรอัจฉริยะ และพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยี

3.1.3) หลักสูตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนโครงการฯ มีแผนการอบรมและกำหนดหลักสูตรถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรตามเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนด โดยทุกหน่วยงานสามารถดำเนินการกำหนดหลักสูตรได้ตามแผนปฏิบัติงานโครงการฯ รวมทั้งสิ้น 23 หลักสูตร การกำหนดหลักสูตรของแต่ละหน่วยงานส่วนใหญ่หน่วยงานระดับกรมจะกำหนดตามระดับของเกษตรกรในโครงการ เช่น หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ และการพัฒนาผู้ประกอบการ มีเพียงหลักสูตรของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ที่จะเป็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ โดยแต่ละหลักสูตรจะเป็นการฝึกอบรมภาคทฤษฎี และศึกษาดูงานนอกสถานที่ ซึ่งรายละเอียดหลักสูตรกำหนดโดยหน่วยงานรับผิดชอบโครงการในพื้นที่ในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ รายละเอียดหลักสูตร ดังตารางที่ 4.2.7-3

ตารางที่ 4.2.7-3 หลักสูตรถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร จำแนกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	จำนวนหลักสูตร	ชื่อหลักสูตร
กรมส่งเสริมการเกษตร	3	1. การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ 2. การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) 3. การพัฒนา Smart Farmer สู่มือประกอบการเกษตร ชั้นนำ (Agri - biz Idol)
กรมการข้าว	5	1. การพัฒนาเกษตรกรระดับ Model Smart Farmer 2. การพัฒนาเกษตรกรระดับ Existing Smart Farmer 3. การพัฒนาเกษตรกรระดับ Developing Smart Farmer 4. การพัฒนาเกษตรกรระดับ Young Smart Farmer 5. โครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนไทยในประเทศญี่ปุ่น (JAEC)
กรมปศุสัตว์	4	1. การพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer 2. การพัฒนา Smart Farmer ต้นแบบ 3. สร้างผู้นำเยาวชนเกษตรกรด้านปศุสัตว์ 4. การพัฒนา Smart Farmer ด้านแปรรูปปศุสัตว์
กรมหม่อนไหม	3	1. การพัฒนา Developing Smart Farmer หม่อนไหม 2. การพัฒนา Existing Smart Farmer และ Smart Farmer Model หม่อนไหม 3. การพัฒนา Young Smart Farmer หม่อนไหม
สำนักงานการปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	2	1. การพัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินสู่การเป็น Smart Farmer 2. การยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการ
สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ	6	1. เทคโนโลยีโรงเรือนอัจฉริยะพร้อมระบบควบคุมสถานะ แวดล้อม 2. เทคโนโลยีโรงเรือนพลาสติกคัดเลือกแสงเพื่อปลูกผัก 3. เทคโนโลยีระบบควบคุมการให้น้ำอัจฉริยะ 4. เทคโนโลยีสถานีตรวจวัดอากาศระดับชุมชน 5. เทคโนโลยีระบบโซลาร์เซลล์เพื่อการเกษตร 6. นวัตกรรมการใช้สารชีวภัณฑ์

ที่มา: จากการสำรวจและข้อมูลโครงการ

3.1.4) ปัจจัยการผลิต หน่วยงานที่มีกิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร
ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่ กรมส่งเสริม
การเกษตร และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิตของกรมส่งเสริม

การเกษตร เป็นการสนับสนุนวัสดุการเกษตรให้กับศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ในวงเงิน 50,000 บาท เพื่อปรับปรุงและพัฒนาศูนย์ฯ ให้มีความพร้อมในการให้บริการ โดยการสนับสนุนเป็นไปตามความต้องการของ Young Smart Farmer เจ้าของศูนย์ฯ ได้แก่ ป้ายศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ป้ายสื่อการเรียนรู้ภายในศูนย์ฯ และวัสดุการเกษตรอื่น ๆ เช่น ถังหมักปุ๋ยชีวภาพ วัสดุคลุมดินป้องกันวัชพืช อาหารโคเนื้อ ตาข่ายถัก เป็นต้น ส่วนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ยังไม่ได้ดำเนินการสนับสนุนวัสดุการเกษตรให้กับเกษตรกร เนื่องจากกำหนดแผนปฏิบัติงานสนับสนุนวัสดุการเกษตรให้กับเกษตรกรในช่วงไตรมาสที่ 3 โดยหน่วยงานในพื้นที่อยู่ระหว่างรอการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนด

3.2) กิจกรรม

3.2.1) การสำรวจคัดเลือกเกษตรกร

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการสำรวจ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) จำแนกการสำรวจคัดเลือกเกษตรกรเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และเกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model)

(1) การสำรวจ คัดเลือกเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) กำหนดหลักเกณฑ์จากคุณสมบัติพื้นฐาน 6 ข้อ ได้แก่ 1) มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ 2) มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ 3) มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด 4) มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค 5) มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม และ 6) มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

(2) การสำรวจ คัดเลือกเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) มีหลักเกณฑ์ ได้แก่ 1) มีอายุระหว่าง 17 - 45 ปี และเริ่มต้นทำการเกษตร 2) มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำการเกษตร และต้องการพัฒนาคุณภาพและชีวิตตนเอง 3) ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว และ 4) ผ่านการประเมินคุณสมบัติพื้นฐานครบทั้ง 6 ข้อ

(3) การสำรวจ คัดเลือกเกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model) มีหลักเกณฑ์ ได้แก่ 1) เป็นเกษตรกรระดับ Existing Smart Farmer ที่ผ่านการประเมินคุณสมบัติพื้นฐานครบทั้ง 6 ข้อ และ 2) ผ่านการพิจารณาด้านกิจกรรมในการประกอบอาชีพเกษตรของเกษตรกรว่าสามารถเป็น Smart Farmer ต้นแบบในสาขาใด ใน 10 สาขาหลัก ได้แก่ ข้าว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน เกษตรผสมผสาน Young Smart Farmer ประมง ปศุสัตว์ หรือสาขาอื่น ๆ เช่น หม่อนไหม และบัญชี เป็นต้น

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จากระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรที่ได้รับการสำรวจคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการฯ มีจำนวน 16,115 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.79 ของเป้าหมาย 18,568 ราย

สำหรับการสำรวจ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กรมการข้าว และกรมหม่อนไหม น้อยกว่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 25.26 15.87 และ 4.79 ตามลำดับ เนื่องจากสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ คัดเลือกเกษตรกร

เพื่อเป็นเกษตรกรต้นแบบ จึงต้องคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมด้านสถานที่และความพร้อมที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีด้านเกษตรอัจฉริยะ ทำให้การสำรวจและคัดเลือกใช้เวลานาน ด้านกรมการข้าวและกรมหม่อนไหม การสำรวจคัดเลือกเกษตรกรยังไม่ครบตามแผนงาน เนื่องจากกิจกรรมอบรมเกษตรกรมีการปรับแผน ปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการฝึกอบรม และหน่วยงานผู้จัดอบรม ทำให้กิจกรรมสำรวจ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการชะลอตามไปด้วย (ตารางที่ 4.2.7-4)

ตารางที่ 4.2.7-4 การสำรวจ คัดเลือกเกษตรกรให้เข้าร่วมโครงการฯ จำแนกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	11,775	11,169	94.85
2. กรมการข้าว	1,103	175	15.87
3. กรมปศุสัตว์	3,860	3,805	98.58
4. กรมหม่อนไหม	585	28	4.79
5. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	960	866	90.21
6. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	285	72	25.26
รวม	18,568	16,115	86.79

หน่วย: ราย

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.2.2) การอบรม/พัฒนาเกษตรกร ทุกหน่วยงานที่ร่วมดำเนินโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มีกิจกรรมฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรเป้าหมาย ซึ่งกำหนดหลักสูตรตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน โดยทุกหน่วยงานกำหนดหลักสูตรมากกว่า 1 หลักสูตร จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการภาพรวม พบว่า ทุกหน่วยงานมีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้อย่างน้อย 1 หลักสูตรให้กับเกษตรกรแล้ว เฉลี่ย 2 ครั้งต่อหลักสูตร ตามเป้าหมาย จำแนกเป็น การฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรที่กำหนด จำนวน 1 ครั้ง และนำเกษตรกรไปศึกษาดูงานจากเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 1 ครั้ง โดย พบว่า หน่วยงานที่ฝึกอบรมเกษตรกรครบทุกหลักสูตรแล้ว ได้แก่ กรมปศุสัตว์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

อย่างไรก็ตาม ยังมีหน่วยงานที่ยังจัดกิจกรรมฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรไม่ครบทุกหลักสูตร ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร เนื่องจากกำหนดแผนฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนา Smart Farmer ผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ (Agri - biz Idol) ในช่วงไตรมาสที่ 3 กรมการข้าว ยังไม่ได้ดำเนินการจัดอบรมในหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรระดับ Existing Smart Farmer และระดับ Developing Smart Farmer เนื่องจากมีการปรับแผน ปฏิบัติงานและปรับช่วงเวลาการจัดอบรม โดยจะดำเนินการจัดอบรมให้เกษตรกรในช่วงไตรมาสที่ 3 และไตรมาสที่ 4 และกรมหม่อนไหมยังไม่ได้ดำเนินการจัดอบรมในหลักสูตรการพัฒนา Developing Smart Farmer หม่อนไหม และการพัฒนา Existing Smart Farmer และ Smart Farmer Model หม่อนไหม เนื่องจากปรับแผนปฏิบัติงานและหน่วยงานผู้จัดอบรม โดยจะดำเนินการจัดอบรมให้เกษตรกรในช่วงไตรมาสที่ 3 ตามแผนปฏิบัติงานที่ปรับเปลี่ยน

3.2.3) การพัฒนาเจ้าหน้าที่ เป็นการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โครงการในระดับพื้นที่ โดยหน่วยงานที่มีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ ได้แก่ กรมปศุสัตว์ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งทั้ง 2 หน่วยงาน มีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่จำนวน 1 ครั้ง ดำเนินการได้ครบตามเป้าหมาย โดยเป็นการถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ ในหลักสูตรการพัฒนา Smart officer ด้านแปรรูปปศุสัตว์ และถ่ายทอดความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในหลักสูตรการเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. เป็นเพื่อนคู่คิด (Smart Officer) ให้กับเกษตรกร

3.2.4) การเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตร หน่วยงานที่มีกิจกรรมเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตร ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีการกำหนดแผนปฏิบัติงานการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตร จำนวน 1 ครั้ง ในช่วงไตรมาสที่ 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2566)

3.2.5) การพัฒนาศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ เป็นกิจกรรมของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยการขับเคลื่อนและพัฒนาการเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ กำหนดกิจกรรมการพัฒนาศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 2 ครั้ง สามารถดำเนินการได้ครบตามเป้าหมาย ได้แก่ การอบรมเพื่อเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ 1 ครั้ง และการปรับปรุงพัฒนาศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ 1 ครั้ง ตามความต้องการของ Young Smart Farmer ที่เป็นเจ้าของศูนย์ฯ เช่น การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เกษตร การปรับปรุงและพัฒนาแปลงเรียนรู้/ฐานเรียนรู้ ภายในศูนย์ฯ และการจัดทำวัสดุอุปกรณ์สำหรับเป็นสื่อการเรียนรู้ภายในศูนย์ฯ

3.3) ผลผลิต

3.3.1) การพัฒนาศักยภาพ

(1) ด้านเจ้าหน้าที่ จะเป็นการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ให้เป็น Smart Officer ของ 2 หน่วยงาน ได้แก่ กรมปศุสัตว์ ในการพัฒนาด้านแปรรูปปศุสัตว์ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการเป็นเพื่อนคู่คิดให้เกษตรกร ในภาพรวม ดำเนินการได้ร้อยละ 81.90 ของเป้าหมาย ซึ่งในส่วนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินการได้ครบตามเป้าหมายแล้ว 144 ราย ส่วนกรมปศุสัตว์ ดำเนินการได้ 37 ราย จาก 77 ราย ส่วนการพัฒนาเจ้าหน้าที่จำนวนที่เหลืออีก 40 ราย มีแผนดำเนินการในไตรมาสที่ 3 (ตารางที่ 4.2.7-5)

ตารางที่ 4.2.7-5 การพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ

หน่วยงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. กรมปศุสัตว์	77	37	48.05
2. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	144	144	100.00
รวม	221	181	81.90

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และจากการสำรวจ

หน่วย: ราย

(2) ด้านเกษตรกร มีหน่วยงานที่ดำเนินการพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกร ปราดเปรื่อง รวม 5 หน่วยงาน โดยดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร ตามหลักสูตรที่แต่ละหน่วยงานกำหนด จำแนกเป็น

(2.1) การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) พบว่า ในภาพรวม เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer จำนวน 9,954 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.48 ของเป้าหมาย 11,645 ราย โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พัฒนาเกษตรกรเป็น Smart Farmer ครบตามเป้าหมาย 800 ราย กรมส่งเสริมการเกษตรและกรมปศุสัตว์ ดำเนินการได้ร้อยละ 94.51 และ 94.02 ตามลำดับ ส่วนกรมการข้าวและกรมหม่อนไหมมีการปรับแผนปฏิบัติงานและปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการจัดอบรม โดยจะมีการจัดอบรมให้เกษตรกรในช่วงเดือนเมษายน - สิงหาคม 2566 (ตารางที่ 4.2.7-6)

ตารางที่ 4.2.7-6 การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

หน่วยงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	8,820	8,336	94.51
2. กรมการข้าว	700	^{1/}	0.00
3. กรมปศุสัตว์	870	818	94.02
4. กรมหม่อนไหม	455	^{2/}	0.00
5. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	800	800	100.00
รวม	11,645	9,954	85.48

หมายเหตุ: ^{1/} ยังไม่มีผลการดำเนินงาน เนื่องจากปรับแผนปฏิบัติงานและปรับช่วงเวลาการจัดอบรม โดยจะจัดอบรมในช่วง เดือนเมษายน - สิงหาคม 2566

^{2/} ยังไม่มีผลการดำเนินงาน เนื่องจากปรับแผนปฏิบัติงานและผู้จัดอบรม ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการอนุมัติโอนเงิน ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2.2) การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model) เป็นการพัฒนาเกษตรกรระดับ Existing Smart Farmer ให้เป็น Smart Farmer Model ตามสาขาของกิจกรรม การประกอบอาชีพเกษตรของเกษตรกร โดยดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรที่ผ่านการประเมินคุณสมบัติ ในภาพรวม ดำเนินการได้ 2,530 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.91 ของเป้าหมาย 2,945 ราย โดยกรมปศุสัตว์ และกรมการข้าว ดำเนินการได้ร้อยละ 99.96 และร้อยละ 86.50 ของเป้าหมาย ตามลำดับ สำหรับกรมหม่อนไหม ยังไม่ได้จัดกิจกรรมฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนา Smart Farmer Model เนื่องจาก มีการปรับแผนปฏิบัติงานและผู้จัดอบรม อยู่ระหว่างการอนุมัติโอนเงิน (ตารางที่ 4.2.7-7)

ตารางที่ 4.2.7-7 การพัฒนาเกษตรกรปราดพร้อมต้นแบบ (Smart Farmer Model)

หน่วยงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. กรมการข้าว	200	173	86.50
2. กรมปศุสัตว์	2,220	2,219	99.96
3. กรมหม่อนไหม	80	- ^{1/}	0.00
4. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	160	66	41.25
5. สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	285	72	25.26
รวม	2,945	2,530	85.91

หน่วย: ราย

หมายเหตุ: ^{1/} ยังไม่มีผลการดำเนินงาน เนื่องจากปรับแผนปฏิบัติงานและผู้จัดอบรม ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการอนุมัติการโอนเงินที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2.3) การพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ (Agri - biz Idol) ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร มีเป้าหมายการพัฒนา Smart Farmer ผู้ประกอบการเกษตรชั้นนำ จำนวน 80 ราย โดยอยู่ระหว่างเตรียมการจัดกิจกรรมฝึกอบรมตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ในไตรมาสที่ 3

(3) ด้านเกษตรกรรุ่นใหม่

(3.1) การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) เป็นการพัฒนา Young Smart Farmer โดยเน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด โดยดำเนินการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ตามหลักสูตรที่หน่วยงานกำหนด ในภาพรวมดำเนินการได้ 3,631 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.15 ของเป้าหมาย 3,898 ราย โดยกรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมหม่อนไหม ดำเนินการได้ร้อยละ 99.74 98.54 และ 56.00 ของเป้าหมายตามลำดับ สำหรับกรมการข้าว มีการพัฒนา Young Smart Farmer จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรระดับ Young Smart Farmer มีเป้าหมาย 200 ราย และโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนไทยในประเทศญี่ปุ่น (JAEC) เป้าหมาย 3 ราย ในภาพรวม ดำเนินการได้ 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.99 ของเป้าหมาย โดยเป็นการพัฒนาในหลักสูตรโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนไทยในประเทศญี่ปุ่น (JAEC) ส่วนหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรระดับ Young Smart Farmer ยังไม่ดำเนินการ เนื่องจากมีการปรับแผนปฏิบัติงานและปรับช่วงเวลาการฝึกอบรม โดยจะจัดอบรมให้เกษตรกรในช่วงเดือนมิถุนายน 2566 (ตารางที่ 4.2.7-8)

ตารางที่ 4.2.7-8 การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

หน่วยงาน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร	2,875	2,833	98.54
2. กรมการข้าว	203	2	0.99
3. กรมปศุสัตว์	770	768	99.74
4. กรมหม่อนไหม	50	28	56.00
รวม	3,898	3,631	93.15

หน่วย: ราย

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(3.2) การจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพรายบุคคลและแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ภายใต้การดำเนินโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ในกิจกรรมการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ผ่านการพัฒนาด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ตามข้อ (3.1) สามารถจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพรายบุคคลและแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ได้ จำนวน 3,631 ราย

(3.3) การพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร มีเป้าหมายการพัฒนา Young Smart Farmer เป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 100 ราย ในไตรมาสที่ 3 และไตรมาสที่ 4 โดยการอบรมและถ่ายทอดความรู้ในหลักสูตรการพัฒนาผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่

(3.4) ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ การเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ ได้แก่ การอบรม Young Smart Farmer เจ้าของศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ และการปรับปรุงพัฒนาศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ เช่น การสนับสนุนวัสดุการเกษตร การปรับปรุงและพัฒนาแปลงเรียนรู้/ฐานเรียนรู้ ภายในศูนย์ฯ และการจัดทำวัสดุอุปกรณ์สำหรับเป็นสื่อการเรียนรู้ภายในศูนย์ฯ ดำเนินการพัฒนาครบแล้ว 77 ศูนย์ ตามเป้าหมายที่โครงการกำหนด

3.4) ความพึงพอใจ

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการในระดับพื้นที่ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ในระดับมาก ที่คะแนนเฉลี่ย 4.19 หากพิจารณาเป็นด้าน พบว่าด้านงบประมาณที่ได้รับ เจ้าหน้าที่ร้อยละ 13.33 พึงพอใจในระดับน้อย โดยมีความเห็นว่างบประมาณที่ได้รับมีจำนวนน้อย ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมและเป้าหมายที่ต้องดำเนินการ อีกทั้ง ในบางพื้นที่ได้รับงบประมาณล่าช้า ทำให้การดำเนินบางกิจกรรม เช่น การสำรวจคัดกรองและประเมินคุณสมบัติเกษตรกรล่าช้าออกไป ด้านการชี้แจงโครงการฯ จากหน่วยงานส่วนกลาง เจ้าหน้าที่ร้อยละ 6.67 พึงพอใจในระดับน้อย เนื่องจากในบางพื้นที่ไม่มีการจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานส่วนกลาง มีเพียงคู่มือการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ทำให้ไม่สะดวกในการประสานงานหรือติดต่อสอบถามหากไม่เข้าใจรายละเอียดการปฏิบัติงาน ด้านการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ เจ้าหน้าที่ร้อยละ 6.67 พึงพอใจในระดับน้อย เนื่องจากในบางพื้นที่เกษตรกรให้ความสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด จากการติดภารกิจส่วนตัว บางรายไม่ต้องการเข้าร่วมโครงการเนื่องจากใช้ระยะเวลาในการอบรมนาน ทำให้การคัดเลือกเกษตรกรไม่เป็นไปตามเป้าหมายและใช้เวลานาน (ตารางที่ 4.2.7-9)

ตารางที่ 4.2.7-9 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. งบประมาณที่ได้รับ	40.00	33.34	13.33	13.33	-	3.93	มาก
2. การชี้แจงโครงการฯ จากส่วนกลาง	53.33	40.00	-	6.67	-	4.33	มากที่สุด
3. การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ	60.00	6.67	26.66	6.67	-	4.13	มาก
4. การถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร	46.67	33.33	20.00	-	-	4.27	มากที่สุด
5. การพัฒนาศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่	50.00	50.00	-	-	-	4.27	มากที่สุด
6. การตรวจเยี่ยม/ติดตามเกษตรกร	40.00	40.00	20.00	-	-	4.20	มาก
ภาพรวม	48.33	33.89	13.33	4.45	-	4.19	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

3.5) ข้อค้นพบ

3.5.1) ด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ ทุกหน่วยงานดำเนินการได้ต่ำกว่าร้อยละ 50.00 ยกเว้น สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ด้านการดำเนินงาน การพัฒนาและฝึกอบรม ดำเนินการได้ต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากมีการปรับแผนปฏิบัติงานและช่วงเวลาการจัดอบรม โดยจะดำเนินการจัดอบรมให้เกษตรกรในช่วงเดือนเมษายน - สิงหาคม 2566 ซึ่งเป็นกิจกรรมของกรมการข้าว และกรมหม่อนไหม ปรับเปลี่ยนหน่วยงานผู้จัดอบรม จึงต้องปรับแผนการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน

3.5.2) เกษตรกรบางพื้นที่ที่มีความสนใจสมัครเข้าร่วมโครงการฯ น้อยกว่าเป้าหมาย เนื่องจากการเข้าร่วมโครงการต้องใช้เวลาในการฝึกอบรมหลายวัน เกษตรกรบางรายติดภารกิจส่วนตัว และไม่สามารถเข้าร่วมฝึกอบรมได้ครบทุกวัน จึงไม่สมัครเข้าร่วมโครงการ อีกทั้ง บางหน่วยงาน เช่น กรมการข้าว และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หลักสูตรที่กำหนดให้ฝึกอบรมไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรกรในบางพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่จังหวัดแพร่ และชุมพร

3.6) ข้อเสนอแนะ

3.6.1) หน่วยงานที่มีการดำเนินงานและผลการเบิกจ่ายงบประมาณได้ค่อนข้างน้อย เช่น กรมการข้าว และกรมหม่อนไหม เร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงาน

3.6.2) กรมการข้าว และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ควรสำรวจความต้องการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ก่อนกำหนดเป้าหมายเกษตรกร และสำรวจความต้องการของเกษตรกรก่อนกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ตรงกับความต้องการและสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การปลูกข้าวโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อลดต้นทุนการผลิต หรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีขั้นพื้นฐาน อาทิ การทำธุรกรรมทางการเงินผ่าน Mobile Banking อย่างปลอดภัย เป็นต้น

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน
โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

กิจกรรมฝึกอบรมเกษตรกรปราดเปรื่อง
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมศึกษาดูงานจากแปลงต้นแบบ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมฝึกอบรมเกษตรกรปราดเปรื่อง
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จังหวัดชุมพร

กิจกรรมสำรวจคัดกรองเกษตรกรปราดเปรื่องด้านข้าว
ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุราษฎร์ธานี

กิจกรรมฝึกอบรมเกษตรกรรุ่นใหม่
สำนักงานการเกษตรจังหวัดแพร่

กิจกรรมศึกษาดูงานของเกษตรกรรุ่นใหม่
สำนักงานการเกษตรจังหวัดแพร่

กิจกรรมอบรมเกษตรกรปราดเปรื่อง
หลักสูตรเทคโนโลยีการแปรรูปเนื้อสัตว์
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดแพร่

กิจกรรมอบรมเกษตรกรปราดเปรื่อง
หลักสูตรเทคโนโลยีการแปรรูปเนื้อสัตว์
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสกลนคร

4.2.8. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มการผลิต และสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม รวมทั้งเพื่อพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าผ้าไหม ผลิตภัณฑ์ด้านหม่อนไหมที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน

1.1.2) ยกระดับกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีศักยภาพให้มีทักษะเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรเบื้องต้น สนับสนุนการสร้างและใช้ประโยชน์จากแหล่งอาหารในชุมชนสำหรับสร้างรายได้ หรือลดรายจ่ายให้ครัวเรือนและชุมชน รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาองค์กรเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งสู่การเป็น Smart Group มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มเพิ่มขึ้น นำไปสู่การเป็นต้นแบบขยายผลต่อไปได้

1.1.3) เพื่อสร้างความเข้มแข็งชุมชนที่อยู่ติดฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพให้สามารถใช้ประโยชน์และสร้างรายได้จากทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ตามแนวทาง Bio Economy Green Economy และ Circular Economy ระดับชุมชน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนชุมชนในการพัฒนาสินค้าและบริการจากความหลากหลายทางชีวภาพ ตามหลักการ สพภ. และ BCG ภายใต้บริบทของแต่ละชุมชน

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

1.2.1) กรมหม่อนไหม ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม กลุ่มผู้ทอผ้าไหม กลุ่มผู้แปรรูปสินค้าจากหม่อนไหม จำนวนไม่น้อยกว่า 30 กลุ่ม ในพื้นที่ 22 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ พะเยา น่าน กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ นครพนม สกลนคร เพชรบูรณ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ มุกดาหาร มหาสารคาม นครราชสีมา สุรินทร์ บุรีรัมย์ ชุมพร ราชบุรี ปัตตานี นราธิวาส ตรัง ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี

1.2.2) กรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร จำนวน 556 กลุ่ม แบ่งเป็น เกษตรกรกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 154 กลุ่ม กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 231 กลุ่ม และกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 171 กลุ่ม ในพื้นที่ 77 จังหวัด

1.2.3) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ได้แก่ ชุมชนวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ประกอบการจากฐานทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ดำเนินงานของ สพภ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน (เน้นในพื้นที่ที่หน่วยงานราชการทั่วไปเข้าไปดำเนินงานได้ยาก เช่น ชุมชนที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่อนุรักษ์ในความรับผิดชอบดูแล/ภายใต้กฎระเบียบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

1.3) หน่วยงาน กรมหม่อนไหม กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) (สพภ.)

1.4) งบประมาณ งบประมาณรวม 40.0472 ล้านบาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจาก กรมหม่อนไหม กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในพื้นที่ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) การสำรวจข้อมูล รอบ 6 เดือน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566 ติดตามการดำเนินกิจกรรม ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานในปี 2566 โดยการใช้แบบสอบถามออนไลน์ สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการโครงการรวม 79 ราย ได้แก่

(1) ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน มุกดาหาร อุบลราชธานี อุตรธานี และกาญจนบุรี รวม 5 ราย

(2) สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ รวม 18 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี ร้อยเอ็ด สกลนคร ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ชัยนาท นครสวรรค์ พิษณุโลก สุโขทัย จันทบุรี กาญจนบุรี ตาก ตรัง นราธิวาส พังงา ระนอง ระยอง และมุกดาหาร รวม 73 ราย

(3) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) 1 ราย

2.3) ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.8-1 ประเด็น ตัวชี้วัด และเกณฑ์การวัดโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
1. กิจกรรมส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมให้เกิดรายได้ยั่งยืน โดยกรมหม่อนไหม		
1.1 ปัจจัยนำเข้า		
1.1.1 งบประมาณของโครงการ	- ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
1.1.2 หลักสูตรการอบรม	- จำนวนหลักสูตรการอบรม	- เท่ากับเป้าหมาย
1.1.3 ปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์	- หน่วยงานมีแผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์ให้กลุ่มเกษตรกร	- มีแผนสนับสนุน
1.2 กิจกรรม		
1.2.1 การประชุมชี้แจง	- จำนวนครั้งการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการให้กับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่	- 1 ครั้ง
1.2.2 หลักเกณฑ์การคัดเลือก	- หน่วยงานมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร	- มีหลักเกณฑ์

ตารางที่ 4.2.8-1 (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
1.2.3 การอบรมถ่ายทอดความรู้	- จำนวนครั้งในการอบรมถ่ายทอดความรู้	- ตามเป้าหมาย
1.2.4 ปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์	- การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์ให้กลุ่มเกษตรกร	- เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน
1.2.5 การติดตามและให้คำปรึกษา	- มีแผนการติดตามและให้คำปรึกษาเกษตรกร	- มีแผนการติดตาม
1.4 ความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป
2. กิจกรรมพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร โดยกรมส่งเสริมการเกษตร		
2.1 ปัจจัยนำเข้า		
2.1.1 งบประมาณของโครงการ	- ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
2.1.2 ปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์	- มีแผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์	- มีแผนสนับสนุน
2.2 กิจกรรม		
2.2.1 การประชุมชี้แจงโครงการ	- จำนวนครั้งการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการให้กับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่	- 1 ครั้ง
2.2.2 หลักเกณฑ์การคัดเลือก	- มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	- มีหลักเกณฑ์
2.2.3 การอบรมถ่ายทอดความรู้	- จำนวนครั้งการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้	- เท่ากับเป้าหมาย
2.2.4 ปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์	- การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์ให้กลุ่มเกษตรกร	- เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน
2.2.5 การติดตามและให้คำปรึกษา	- การติดตามและให้คำปรึกษาเกษตรกร	- เป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน
2.3 ผลผลิต		
2.3.1 กลุ่มเกษตรกร	- จำนวนกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่ม ยุวเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	- 556 กลุ่ม
2.3.2 การอบรมถ่ายทอดความรู้	- จำนวนกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร/ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุว เกษตรกรที่ได้รับการอบรมถ่ายทอด ความรู้	- 556 กลุ่ม
2.3.3 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/ วัสดุอุปกรณ์	- จำนวนกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับปัจจัย การผลิต	- 556 กลุ่ม

ตารางที่ 4.2.8-1 (ต่อ)

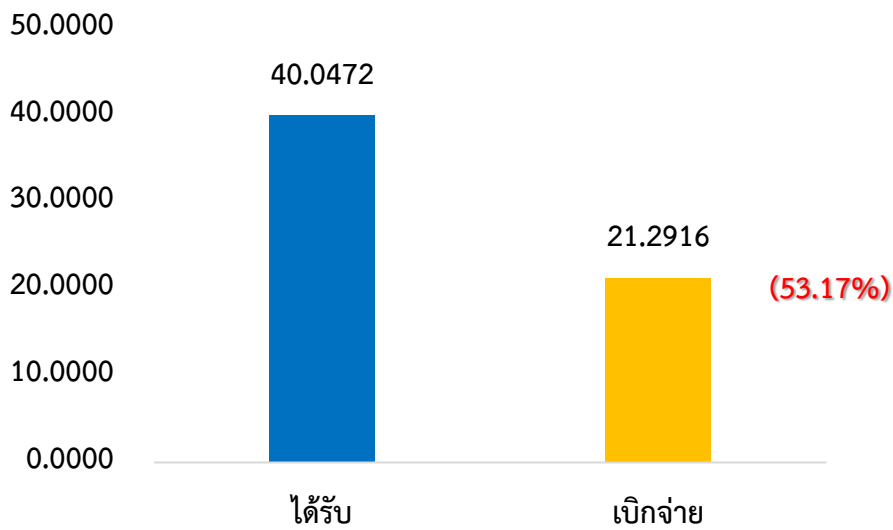
ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
2.3.4 การแลกเปลี่ยนเกษตรกรรุ่นใหม่/ เกษตรกรต้นแบบ/ยูวเกษตรกร	- จำนวนยูวเกษตรกรที่มีการแลกเปลี่ยนกับ ต่างประเทศ	- JAEC 10 ราย/เกาหลีใต้ 6 ราย/ญี่ปุ่น 27 ราย
2.4 ความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อ โครงการ	- ระดับมากขึ้นไป
3. กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งชุมชนในการสร้างรายได้จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)		
3.1 ปัจจัยนำเข้า		
3.1.1 งบประมาณของโครงการ	- ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ - ความทันเวลาของงบประมาณที่ได้รับ - ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
3.2 กิจกรรม		
3.2.1 การประชุม	- จำนวนครั้งการจัดประชุมใหญ่ชุมชน ในเครือข่ายการดำเนินงาน (ระดับประเทศ) - จำนวนครั้งการประชุมและศึกษาดูงาน (ระดับกลุ่มสินค้า)	- 1 ครั้ง - 4 ครั้ง
3.2.2 หลักเกณฑ์การคัดเลือกชุมชน	- มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกชุมชน/วิสาหกิจ ชุมชนเข้าร่วมโครงการในปี 2566	- มีหลักเกณฑ์
3.2.3 การกำกับติดตามโครงการ	- จำนวนครั้งในการติดตามชุมชนที่เข้าร่วม โครงการ	- 10 ครั้ง
3.3 ผลผลิต		
3.3.1 ชุมชนเป้าหมาย	- จำนวนชุมชนเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ	- 25 ชุมชน
3.3.2 การเข้าร่วมประชุม	- จำนวนชุมชนที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ ในเครือข่ายการดำเนินงาน/ศึกษาดูงาน	- เท่ากับเป้าหมาย
3.3.3 การสนับสนุนงบประมาณพัฒนา	- จำนวนชุมชนที่มีการจัดทำข้อเสนอ โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุน งบประมาณ	
3.4 ความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อ โครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษา และข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตาม

โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีหน่วยงานร่วมดำเนินการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรจำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ กรมหม่อนไหม กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ได้รับงบประมาณรวม 40.0472 ล้านบาท เบิกจ่ายงบประมาณแล้ว จำนวน 21.2916 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 53.17 ของเป้าหมาย (ภาพที่ 4.2.8-2) รายละเอียดผลการดำเนินงานดังนี้

หน่วย: ล้านบาท

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ สิ้นไตรมาสที่ 2, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 4.2.8-1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวม

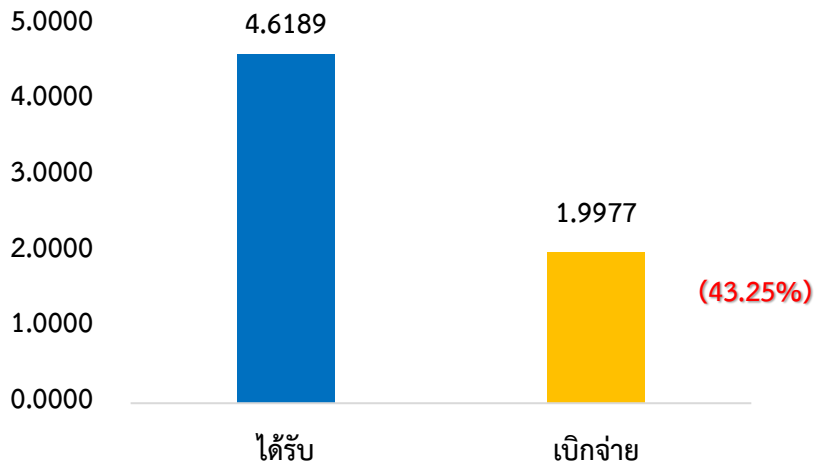
3.1) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนไหม ดำเนินการโดยกรมหม่อนไหม

3.1.1) ปัจจัยนำเข้า

(1) งบประมาณของโครงการ

กิจกรรมพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนไหมได้รับงบประมาณดำเนินงานโครงการ จำนวน 4.6189 ล้านบาท เบิกจ่ายงบประมาณแล้วจำนวน 1.9977 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.25 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร โดยเป็นการเบิกจ่ายงบประมาณในการฝึกอบรมให้กับกลุ่มเกษตรกร ขณะนี้อยู่ระหว่างรอจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกร โดยจะสามารถสนับสนุนได้ในช่วงไตรมาสที่ 3 เป็นต้นไป (ภาพที่ 4.2.8-2)

หน่วย: ล้านบาท

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนา และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ สิ้นไตรมาสที่ 2, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 4.2.8-2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมหม่อนไหม

(2) ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณ จากการสำรวจ พบว่าหน่วยงานในพื้นที่ร้อยละ 100.00 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพื่อดำเนินงานโครงการมีความทันเวลา สำหรับความเพียงพอของงบประมาณ ร้อยละ 80.00 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอต่อการดำเนินงาน อีกร้อยละ 20.00 เห็นว่า ไม่เพียงพอสำหรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกร รวมทั้งกิจกรรมการติดตามให้คำแนะนำปรึกษาเกษตรกร ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ต่อเนื่อง (ตารางที่ 4.2.8-2)

ตารางที่ 4.2.8-2 ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลา	100.00
- ทันเวลา	100.00
- ไม่ทันเวลา	-
2. ความเพียงพอ	100.00
- เพียงพอ	80.00
- ไม่เพียงพอ	20.00

ที่มา: จากการสำรวจ

(3) หลักสูตรอบรม หน่วยงานมีแผนการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกรหลายเรื่อง ดังนี้

(3.1) ด้านเทคนิคการทอผ้า ออกแบบและพัฒนาลวดลายผ้า ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพ การทอผ้าตีนจก (ดอยเต่า) การเพิ่มทักษะการทอผ้าใหม่ การออกแบบและพัฒนาลวดลายผ้าใหม่ การออกแบบลวดลายผ้าผสมเทคนิคการขีด การทอผ้าใหม่เพื่อเทคนิคผ้าพิมพ์ลายธรรมชาติ (Eco printing) และการเพิ่มประสิทธิภาพการทอผ้าใหม่ ลายลูกหวาย

(3.2) ด้านการผลิตหม่อนไหมให้ได้มาตรฐาน ได้แก่ การพัฒนายกระดับการผลิตรังไหมไปสู่มาตรฐานสินค้าเกษตร และการพัฒนาคุณภาพเส้นไหมเพื่อสร้างฐานการตลาดแบบยั่งยืน

(3.3) ด้านการผลิตเส้นไหม การย้อม ฟอก เส้นไหม ได้แก่ กระบวนการขึ้นเส้นยืน และการแต้มสีมัดหมี่และไมมัดหมี่ การฟอกย้อมสีเส้นไหมที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม การย้อมสีเคมีและสีธรรมชาติ การเตรียมเส้นยืน การฟอกย้อมสีเส้นไหมและเส้นใยอื่นด้วยสีเคมีและสีธรรมชาติ การฟอกย้อมสีธรรมชาติจากพืชในท้องถิ่น เทคนิคการใช้สีธรรมชาติในการมัดหมี่ให้ได้สีตามความต้องการของตลาด การเตรียมเส้นไหมก่อนการทอผ้าไหม (ผ้าฝ้ายแกมไหม) การฟอกย้อมสีเส้นไหมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตผ้าไหมให้ได้มาตรฐาน และเทคนิคการฟอกย้อมสีเส้นไหมด้วยวัสดุธรรมชาติ

(3.4) ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนไหม การแปรรูปซาไบหม่อน น้ำลูกหม่อน แยมหม่อน ผงนัว (ใบหม่อน) การแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าไหม การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากรังไหมสู่ตลาดสากล และการทำกระเป๋าจากผ้าไหม

(3.5) ด้านการตลาด ได้แก่ การขายสินค้าหม่อนไหมออนไลน์ และช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์หม่อนไหม

(4) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต หน่วยงานมีแผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกรหลังจากอบรมถ่ายทอดความรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 จะสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การผลิต เช่น จ่อสำหรับไหมสุก ชุดเตาแก๊สและหัว และหม้อ/อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และอีกร้อยละ 60.00 จะสนับสนุนเป็นปัจจัยการผลิต เช่น ฝีม และเส้นไหม เป็นต้น และอีกร้อยละ 20.00 จะสนับสนุนเป็นบรรจุภัณฑ์ และสติ๊กเกอร์ (ตารางที่ 4.2.8-3)

ตารางที่ 4.2.8-3 แผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิตที่ให้กับกลุ่มเกษตรกร

ประเภท ^{1/}	ร้อยละ
1. วัสดุอุปกรณ์การผลิต	80.00
2. ปัจจัยการผลิต	60.00
3. อื่น ๆ ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ และสติ๊กเกอร์	20.00

หมายเหตุ: ^{1/} หน่วยงานสามารถสนับสนุนได้มากกว่า 1 ประเภท

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1.2) กิจกรรม

(1) การประชุมชี้แจง หน่วยงานส่วนกลางจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการกลุ่มเป้าหมาย แผนการปฏิบัติงาน จำนวนงบประมาณที่จัดสรรให้หน่วยงานในพื้นที่ได้รับทราบ และสามารถปฏิบัติตามแผนงาน เฉลี่ย 1 ครั้ง โดยเป็นการจัดประชุมในรูปแบบออนไลน์

(2) หลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร หน่วยงานในพื้นที่มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร เข้าร่วมโครงการ โดยจะคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมหม่อนไหม เป็นกลุ่มที่ยังไม่เคยได้รับการพัฒนา หรือกลุ่มที่เคยได้รับการพัฒนาแล้ว และมีศักยภาพในการนำมาพัฒนาเพิ่มเติม มีการดำเนินการกิจกรรมของกลุ่มชัดเจน และมีความตั้งใจที่จะเข้าร่วมการพัฒนา (กรมหม่อนไหม, 2566)

(3) การอบรมถ่ายทอดความรู้ การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในปี 2566 ดำเนินการเฉลี่ย 2 ครั้งต่อกลุ่ม ทั้งนี้ ระยะเวลาการอบรมแต่ละหลักสูตรอาจไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของเนื้อหา โดยวิทยากรให้เกษตรกรได้ทดลองฝึกปฏิบัติระหว่างการอบรมด้วย ขณะนี้หน่วยงานร้อยละ 80.00 ดำเนินการอบรมเรียบร้อยแล้วตามเป้าหมาย โดยสามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาของแผนปฏิบัติงานอีกร้อยละ 20.00 ยังไม่ได้ดำเนินการอบรม เนื่องจากมีแผนการอบรมในช่วงเดือนเมษายน 2566 (ตารางที่ 4.2.8-4)

ตารางที่ 4.2.8-4 การอบรมถ่ายทอดความรู้

รายการ	ร้อยละ
1. ดำเนินการแล้ว	80.00
2. ยังไม่ได้ดำเนินการ	20.00
รวม	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

(4) การสนับสนุนปัจจัยการผลิตตามแผนปฏิบัติงาน ขณะนี้หน่วยงานยังไม่ได้ดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกร เนื่องจากอยู่ระหว่างรองบประมาณจัดสรร รวมทั้งต้องมีการพิจารณากลับกรองปัจจัยการผลิตที่กลุ่มเกษตรกรต้องการให้สนับสนุน สำหรับหน่วยงานบางพื้นที่อยู่ระหว่างการจัดซื้อ โดยคาดว่าจะสามารถสนับสนุนให้กับกลุ่มเกษตรกรได้ช่วงเดือนเมษายน 2566 เป็นต้นไป

(5) การติดตามและให้คำปรึกษากลุ่มเกษตรกร หน่วยงานร้อยละ 100.00 มีแผนการติดตามให้คำแนะนำปรึกษากลุ่มเกษตรกรหลังจากผ่านการอบรมถ่ายทอดความรู้แล้ว โดยมีเป้าหมายติดตามเฉลี่ย 7 ครั้งต่อกลุ่ม (ตารางที่ 4.2.8-5)

ตารางที่ 4.2.8-5 แผนการติดตามและให้คำปรึกษากลุ่มเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ
1. มีแผนการติดตามและให้คำปรึกษา	100.00
2. ไม่มีแผนการติดตามและให้คำปรึกษา	-
รวม	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1.3) ผลผลิต

(1) กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย เป็นกลุ่มที่มีการรวมกลุ่มเพื่อกิจกรรมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมทอผ้าและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม หน่วยงานดำเนินการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการแล้ว 37 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 113.33 ของเป้าหมาย 30 กลุ่ม ประกอบด้วย เกษตรกรกลุ่มใหม่จำนวน 30 กลุ่ม และเกษตรกรกลุ่มเดิมที่เคยได้รับการส่งเสริมและพัฒนาแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2563 - 2565 จำนวน 7 กลุ่ม มีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน 370 ราย คิดเป็นร้อยละ 123.33 ของเป้าหมาย 300 ราย ในพื้นที่ 25 จังหวัด (ตารางที่ 4.2.8-6)

ตารางที่ 4.2.8-6 จำนวนกลุ่มเกษตรกร และสมาชิกเกษตรกรที่คัดเลือกเข้าร่วมโครงการปีงบประมาณ
พ.ศ. 2566

จังหวัด	กลุ่มเกษตรกร (กลุ่ม)		เกษตรกร (ราย)
	ยังไม่เคยได้รับการพัฒนา	เคยได้รับการพัฒนาแล้ว	
1. เชียงใหม่	1	-	10
2. น่าน	1	-	10
3. กำแพงเพชร	1	1	20
4. พิษณุโลก	1	-	10
5. อุตรธานี	1	2	30
6. หนองบัวลำภู	1	-	10
7. นครพนม	1	-	10
8. สกลนคร	1	-	10
9. เพชรบูรณ์	2	-	20
10. ขอนแก่น	2	-	20
11. ชัยภูมิ	1	-	10
12. มหาสารคาม	1	-	10
13. มุกดาหาร	1	-	10
14. นครราชสีมา	2	-	20
15. สุรินทร์	2	-	20
16. บุรีรัมย์	2	-	20
17. ศรีสะเกษ	1	1	20
18. อำนาจเจริญ	2	-	20
19. สระบุรี	1	1	20
20. ชุมพร	1	1	20
21. สุพรรณบุรี	-	1	10
22. ราชบุรี	1	-	10
23. สงขลา	1	-	10
24. นราธิวาส	1	-	10
25. ตรัง	1	-	10
รวม	30	7	370

ที่มา: กรมหม่อนไหม

(2) การอบรมถ่ายทอดความรู้ หน่วยงานดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรบ้างแล้ว โดยดำเนินการได้ 32 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 86.49 ของเป้าหมาย 37 กลุ่ม เกษตรกร 336 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.81 ของเป้าหมาย 370 ราย (ตารางที่ 4.2.8-7)

กลุ่มเกษตรกรที่อบรมแล้ว ประกอบด้วย กลุ่มเดิมที่เคยได้รับการส่งเสริมและพัฒนาจำนวน 5 กลุ่ม เกษตรกร 59 ราย และกลุ่มใหม่ จำนวน 27 กลุ่ม เกษตรกร 277 ราย คงเหลือกลุ่มเกษตรกร

5 กลุ่ม ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี มุกดาหาร ชัยภูมิ และชุมพร ที่ยังไม่ได้ดำเนินการ โดยมีแผนดำเนินการในช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2566

ในการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรเดิมนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการถ่ายทอดความรู้ ในเรื่องทีกลุ่มเกษตรกรสามารถนำไปต่อยอดจากเดิมที่เคยอบรมให้แล้วได้ เช่น กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดสระบุรี ปี 2564 อบรมถ่ายทอดความรู้เรื่อง การเพิ่มศักยภาพการขายหม่อนผลสดบนตลาด Online ปี 2566 อบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนสู่ตลาดยุคใหม่ หรือกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานี ปี 2565 อบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนและไหม และในปี 2566 อบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการขายสินค้าหม่อนไหมออนไลน์สำหรับเกษตรกร

ตารางที่ 4.2.8-7 การอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ปี 2566

รายการ	หน่วย	เป้าหมาย ^{1/}	ผลการดำเนินงาน	ร้อยละ
1. กลุ่มเกษตรกร	กลุ่ม	37	32	86.49
2. สมาชิกเกษตรกร	ราย	370	336	90.81

หมายเหตุ : ^{1/}เป้าหมายจากกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ที่มา : จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(3) ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการอบรม ในการอบรมถ่ายทอดความรู้ นอกจากการบรรยายถ่ายทอดความรู้แล้ว และเกษตรกรมีโอกาสดูฝึกปฏิบัติด้วย ส่งผลให้กลุ่มเกษตรกร มีผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการฝึกอบรม เฉลี่ย 2 ผลิตภัณฑ์ต่อกลุ่ม เช่น ชาหม่อน ไวน์หม่อน น้ำหม่อน ผ้าไหม ผ้าไหมผสมฝ้าย และกระเป๋ายามจากผ้าไหม เป็นต้น

3.1.4) ความพึงพอใจ จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการที่มีต่อการดำเนินงานโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตรในภาพรวมรอบ 6 เดือน พบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.35 โดยร้อยละ 65.00 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 35.00 มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด (ตารางที่ 4.2.8-8)

ตารางที่ 4.2.8-8 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การรวมกลุ่มของเกษตรกร	40.00	60.00	-	-	-	4.40	มากที่สุด
2. การสนับสนุนปัจจัยการผลิต	20.00	80.00	-	-	-	4.20	มาก
3. การอบรมถ่ายทอดความรู้	60.00	40.00	-	-	-	4.60	มากที่สุด
4. ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับจากการอบรม	20.00	80.00	-	-	-	4.20	มาก
เฉลี่ย	35.00	65.00	-	-	-	4.35	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1.5) ข้อค้นพบ

(1) หน่วยงานคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการได้มากกว่าเป้าหมาย อาจส่งผลต่องบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ

(2) มีการคัดเลือกกลุ่มที่เคยได้รับการส่งเสริมและพัฒนาแล้วเมื่อปี 2563 - 2565 เข้าร่วมโครงการในปี 2566 ด้วย โดยหน่วยงานในพื้นที่คัดเลือกกลุ่มเดิมที่มีศักยภาพและมีความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาต่อยอดได้มาอบรมถ่ายทอดความรู้ในปี 2566

(3) งบประมาณสำหรับสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเกษตรกรไม่เพียงพอ เนื่องจากค่าวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตบางชนิดมีราคาค่อนข้างสูง

3.1.6) ข้อเสนอแนะ

(1) ควรเพิ่มงบประมาณสำหรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การผลิต/ปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรได้รับวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตไปใช้ต่อยอดการดำเนินงานของกลุ่มได้อย่างทั่วถึง

(2) การดำเนินงานในระยะต่อไป ควรมีการวางแผนการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ จำแนกเป็นกลุ่มเดิมและกลุ่มใหม่เท่าไร เพื่อให้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีเพียงพอต่อการอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กลุ่ม

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน
 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร
 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนไหม (กรมหม่อนไหม)

การอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น

การอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี

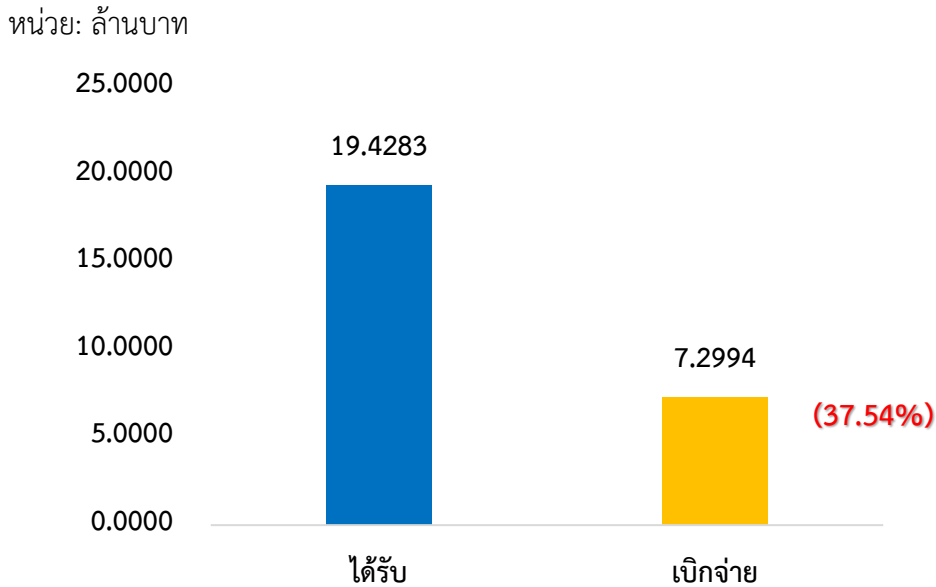

การอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกรจังหวัดสกลนคร

3.2) กิจกรรมพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร ดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเกษตร

3.2.1) ปัจจัยนำเข้า

(1) งบประมาณของโครงการ กิจกรรมพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร ได้รับงบประมาณดำเนินงานโครงการ จำนวน 19.4283 ล้านบาท เบิกจ่ายงบประมาณแล้วจำนวน 7.2939 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 37.54 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร (ภาพที่ 4.2.8-3)

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนา และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ สิ้นไตรมาสที่ 2, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 4.2.8-3 การเบิกจ่ายงบประมาณของกรมส่งเสริมการเกษตร

(2) ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณ จากการสำรวจ พบว่าหน่วยงานในพื้นที่ร้อยละ 94.12 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพื่อดำเนินงานโครงการมีความทันเวลา ร้อยละ 5.88 เห็นว่า ไม่ทันเวลา ด้านความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.53 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอต่อการดำเนินงาน ร้อยละ 26.47 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนในบางกิจกรรม เช่น กิจกรรมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต เป็นต้น (ตารางที่ 4.2.8-9)

ตารางที่ 4.2.8-9 ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลา	100.00
- ทันเวลา	94.12
- ไม่ทันเวลา	5.88
2. ความเพียงพอ	100.00
- เพียงพอ	73.53
- ไม่เพียงพอ	26.47

ที่มา: จากการสำรวจ

(3) หลักสูตรการอบรมสำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกร ดังนี้

(3.1) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ ใน 2 กิจกรรม ได้แก่

(3.1.1) กิจกรรมพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group มีเนื้อหาหลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่ม การพัฒนาสินค้าและบริการ การตลาด พื้นฐานการเป็นผู้ประกอบการเบื้องต้น วิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม แผนการผลิตรายบุคคล รวมถึงการเชื่อมโยงแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) สู่การจัดทำแผนการดำเนินการของกลุ่ม

(3.1.2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ทักษะการบริหารจัดการ ธุรกิจเกษตร เพื่อการเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น การบริหารจัดการด้านการผลิตหรือบริการ การจัดทำบัญชี การจัดทำแผนธุรกิจกลุ่ม การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า/บริการ การวิเคราะห์ธุรกิจแบบ SWOT การวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่ม แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) เป็นต้น รวมถึงการเชื่อมโยงแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) สู่การจัดทำแผนการดำเนินการกลุ่ม

(3.2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีการอบรมถ่ายทอดความรู้ใน 3 กิจกรรม ดังนี้

(3.2.1) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ประเมินสถานการณ์เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน จัดทำแผน พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group โดยการจัดเวทีถ่ายทอดความรู้ บรรยาย สาธิต และฝึกปฏิบัติ ให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

(3.2.2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น โดยถ่ายทอดความรู้ด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตร ประเมินสถานการณ์ เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน และจัดทำแผนธุรกิจให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อการพัฒนา ศักยภาพสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น โดยใช้รูปแบบการบรรยาย สาธิต และฝึกปฏิบัติ

(3.2.3) กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือน และชุมชน โดยจัดเวที ถ่ายทอดความรู้ และพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน และจัดทำแผนการสร้าง

ความมั่นคงด้านอาหาร เพื่อการบริโภคในครัวเรือนและชุมชน โดยมีการบรรยาย สาธิต และฝึกปฏิบัติ ในการประเมินสถานการณ์ เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน มีการจัดทำแผน และพัฒนาทักษะ การสร้างความมั่นคงด้านอาหาร เพื่อการบริโภคในครัวเรือนและชุมชน

(3.3) กลุ่มยุทธศาสตร์กร จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ใน 2 กิจกรรม ดังนี้

(3.3.1) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุทธศาสตร์กรเพื่อเตรียมความพร้อม สู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ และฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มยุทธศาสตร์กร ตามความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ฝึกทักษะด้านการเกษตรขั้นพื้นฐาน โดยครอบคลุมการพัฒนา กระบวนการกลุ่ม 5 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการกลุ่ม การบริหารทุนและทรัพยากร การพัฒนาความรู้และความสามารถ ของสมาชิก การพัฒนาสินค้าและบริการ และสาธารณประโยชน์/การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(3.3.2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตรในระดับอุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยถ่ายทอดความรู้ทักษะการเป็นผู้ประกอบการเกษตร เบื้องต้นให้กลุ่มยุทธศาสตร์กรในระดับอุดมศึกษา เช่น กระบวนการกลุ่มยุทธศาสตร์กร ทักษะการบริหารจัดการ ธุรกิจเกษตร เพื่อการเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น การจัดทำแผนธุรกิจกลุ่ม และการตลาด เป็นต้น

(4) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต แผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์ ให้กับกลุ่มเกษตรกรมีหลายประเภท โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 106.85 มีแผนสนับสนุนเป็นปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์ผัก ฝ้าย ก้อนเห็ด ปุ๋ยเคมี และปุ๋ยคอก เป็นต้น รองลงมาร้อยละ 50.68 มีแผน สนับสนุนเป็นวัสดุสาธิต/วัสดุการเกษตร เช่น กระบะปลูกผัก วัสดุติดสำหรับแปรรูปผลผลิต เป็นต้น ร้อยละ 42.47 มีแผนการสนับสนุนเป็นวัสดุอุปกรณ์สำหรับประกอบอาชีพ/ดำเนินการกิจกรรมกลุ่ม เช่น จอบ เสียม บัวรดน้ำ ถังน้ำหมัก สายยาง ถาดเพาะกล้า และกาวลาเท็กซ์ เป็นต้น ร้อยละ 38.36 สนับสนุนเป็นวัสดุงาน บ้านงานครัว เช่น เครื่องครัว กระทะ หม้อ ตะหลิว ถาด และกะละมัง เป็นต้น และอีกร้อยละ 10.96 สนับสนุน ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ป้ายองค์ความรู้ ป้ายกลุ่ม ฉลากสินค้า บรรจุภัณฑ์ และสติ๊กเกอร์ เป็นต้น (ตารางที่ 4.2.8-10)

ตารางที่ 4.2.8-10 แผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิตที่ให้กลุ่มเกษตรกร

รายการ ^{1/}	ร้อยละ
1. ปัจจัยการผลิต	106.85
2. วัสดุสาธิต/วัสดุการเกษตร	50.68
3. วัสดุอุปกรณ์สำหรับประกอบอาชีพ	42.47
4. วัสดุงานบ้าน/งานครัว	38.36
5. อื่น ๆ เช่น ป้ายองค์ความรู้ บรรจุภัณฑ์ และสติ๊กเกอร์	10.96

หมายเหตุ : ^{1/} หน่วยงานสามารถสนับสนุนได้มากกว่า 1 ประเภท

ที่มา : จากการสำรวจ

3.2.2) กิจกรรม

(1) การประชุมชี้แจงโครงการ หน่วยงานส่วนกลางมีการจัดประชุมชี้แจงโครงการ ให้หน่วยงานในระดับจังหวัดได้รับทราบเกี่ยวกับ รายละเอียดโครงการ แผนปฏิบัติงาน กลุ่มเป้าหมาย รวมทั้ง งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร เฉลี่ย 1 ครั้ง โดยหน่วยงานในระดับจังหวัดส่วนใหญ่ร้อยละ 88.24 มีเจ้าหน้าที่

ที่รับผิดชอบโครงการเข้าร่วมประชุมดังกล่าวด้วย อีกร้อยละ 11.76 ไม่ได้เข้าร่วมประชุม เนื่องจากติดภารกิจอื่น (ตารางที่ 4.2.8-11)

นอกจากนี้ หน่วยงานในระดับจังหวัดมีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการให้กับหน่วยงานในระดับอำเภอด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 83.82 เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการในระดับอำเภอได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงาน แผนปฏิบัติงาน และงบประมาณที่ได้รับจัดสรร อีกร้อยละ 16.18 ไม่ได้เข้าร่วมประชุม เนื่องจากติดภารกิจอื่น (ตารางที่ 4.2.8-11)

ตารางที่ 4.2.8-11 การเข้าร่วมประชุมชี้แจงโครงการ

หน่วย : ร้อยละ

หน่วยงาน	การเข้าร่วมประชุม		รวม
	เข้าร่วมประชุม	ไม่ได้เข้าร่วมประชุม	
1. หน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานระดับจังหวัด	88.24	11.76	100.00
2. หน่วยงานระดับจังหวัดกับระดับอำเภอ	83.82	16.18	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

(2) หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเพื่อส่งเสริมและพัฒนา

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการในปี 2566 เพื่อให้สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอได้นำไปใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ รายละเอียดดังนี้

(2.1) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร มีหลักเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

(2.1.1) กิจกรรมพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group คัดเลือกจังหวัดละ 1 กลุ่ม โดยพิจารณาคัดเลือกจากกลุ่มที่มีการจัดตั้งใหม่ หรือเป็นกลุ่มที่มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (3ก) อยู่ในระดับปรับปรุงหรือปานกลาง เป็นกลุ่มที่มีความต้องการเข้าสู่กระบวนการพัฒนาสู่ Smart Group รวมถึงการพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการพื้นฐาน เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 ระดับ

(2.1.2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น คัดเลือกจังหวัดละ 1 กลุ่ม โดยพิจารณาคัดเลือกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (3ก) อยู่ในระดับดี มีผลงานเด่น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัด หากไม่สามารถคัดเลือกกลุ่มฯ ตามคุณสมบัติดังกล่าวได้ ให้พิจารณากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีหรือปานกลาง ที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น และพัฒนาสู่กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรต้นแบบต่อไป ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าวจะต้องเป็นกลุ่มที่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาส่งเสริมอาชีพการเกษตรต้นแบบภายใต้โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2565 มาก่อน

(2.2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

(2.2.1) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group คัดเลือกจังหวัดละ 1 กลุ่ม โดยพิจารณาคัดเลือกจากกลุ่มที่มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพ

องค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อยู่ในระดับปรับปรุงหรือระดับปานกลาง ที่มีความต้องการเข้าสู่กระบวนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group ทั้งนี้ ต้องเป็นกลุ่มที่ยังไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group ปีงบประมาณ 2562 - 2565 ซึ่งหลังจากเข้าร่วมโครงการฯ ต้องมีผลการประเมินศักยภาพกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 ระดับ

(2.2.2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น คัดเลือกจังหวัดละ 1 กลุ่ม โดยพิจารณาคัดเลือกจากกลุ่มที่มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (3ก) ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อยู่ในระดับดี และเป็นต้นแบบของจังหวัด ที่มีความต้องการเข้าสู่กระบวนการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้นเป็นลำดับแรก หากไม่สามารถคัดเลือกกลุ่มฯ ตามคุณสมบัติดังกล่าวได้ ให้พิจารณากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีหรือปานกลาง ที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น และพัฒนาสู่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต้นแบบต่อไป ซึ่งหลังจากการเข้าร่วมโครงการต้องมีผลการประเมินศักยภาพกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 ระดับ

(2.2.3) กิจกรรมส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและชุมชน คัดเลือกจังหวัดละ 1 กลุ่ม โดยเป็นกลุ่มที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชนมาก่อน โดยจะพิจารณาจากหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง คือ เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อความมั่นคงด้านอาหาร เป็นพื้นที่ที่มีค่าข้อมูล ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 - 2570 ในตัวชี้วัดด้านสุขภาพดี ด้านสภาพแวดล้อม และการมีงานทำและรายได้ หรือเป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมีการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร (กรณีในพื้นที่ดำเนินงานโครงการฯ ไม่มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ให้รวมกลุ่มสตรีในภาคการเกษตรในพื้นที่ แล้วจัดตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร) เป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมในการดำเนินงานส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน

(2.3) กลุ่มยุวเกษตรกร

(2.3.1) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group) คัดเลือกจังหวัดละ 2 กลุ่ม โดยคัดเลือกกลุ่มที่มีความต้องการและมีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรตามหลักเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (3ก) เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 ระดับ หลังจากการเข้าร่วมโครงการ

(2.3.2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตรในระดับอุดมศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ คัดเลือกจำนวน 17 กลุ่ม โดยจะต้องเป็นกลุ่มยุวเกษตรกรที่อยู่ในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าที่มีความสนใจด้านการเกษตร มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มและเห็นชอบในหลักวิธีการดำเนินงานของกลุ่มยุวเกษตรกร

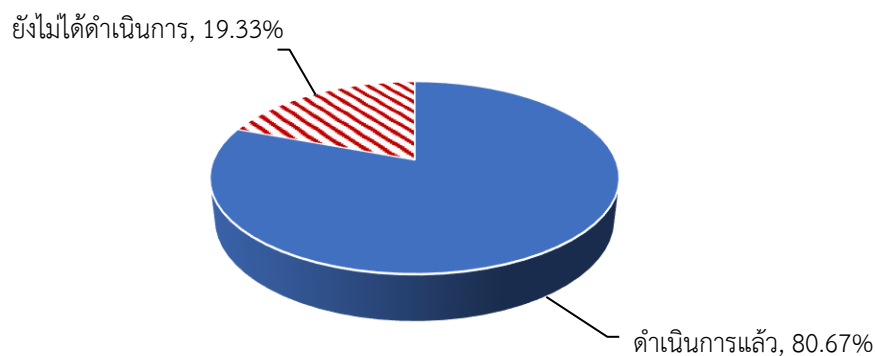
(3) การจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม โดยดำเนินการในกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน 1 ครั้งต่อกิจกรรม (ตารางที่ 4.2.8-12)

ตารางที่ 4.2.8-12 การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกร

กิจกรรม	จำนวน (ครั้ง)
1. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	
1.1 กิจกรรมพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group	1
1.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น	1
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	
2.1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group	1
2.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น	1
2.3 กิจกรรมส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและชุมชน	1
3. กลุ่มยุวเกษตรกร	1
3.1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group)	1
3.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตรกรในระดับอุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่	1

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร

ทั้งนี้ หน่วยงานในพื้นที่ร้อยละ 80.67 จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรในแต่ละกลุ่มแล้ว อีกร้อยละ 19.33 ยังไม่ได้อบรมถ่ายทอดความรู้ เนื่องจากมีแผนการจัดอบรมในช่วงเดือนเมษายน 2566 (ภาพที่ 4.2.8-4)

ที่มา: จากการสำรวจ

ภาพที่ 4.2.8-4 การอบรมถ่ายทอดความรู้

(4) การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิต หน่วยงานจะสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์ให้กับกลุ่มเกษตรกรตามความต้องการของกลุ่มเกษตรกร ซึ่งจะดำเนินการหลังจากอบรมถ่ายทอดความรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 56.76 ยังไม่ได้สนับสนุนให้กับกลุ่มเกษตรกร เนื่องจากบางหน่วยงาน ยังอยู่ระหว่างรอการจัดสรรงบประมาณในช่วงไตรมาสที่ 3 และอยู่ระหว่าง

การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ โดยหน่วยงานร้อยละ 100.00 สามารถสนับสนุนได้ตามระยะเวลาของแผนปฏิบัติงาน (ตารางที่ 4.2.8-13)

ตารางที่ 4.2.8-13 การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์

การสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์	ร้อยละ
1. สนับสนุนแล้ว	43.24
2. ยังไม่ได้สนับสนุน	56.76
รวม	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

(5) การติดตามและให้คำปรึกษาเกษตรกร หน่วยงานในพื้นที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.12 มีแผนในการติดตามให้คำแนะนำปรึกษากลุ่มเกษตรกร โดยจะติดตาม แนะนำ และให้คำปรึกษาเกษตรกร หลังจากจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้ว คาดว่าจะดำเนินการได้ในช่วงไตรมาสที่ 3 เป็นต้นไป อีกร้อยละ 21.88 ไม่มีแผนการติดตาม เนื่องจากบางแห่งมีงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับกิจกรรมดังกล่าว (ตารางที่ 4.2.8-14)

ตารางที่ 4.2.8-14 แผนการติดตาม แนะนำ และให้คำปรึกษากลุ่มเกษตรกร

การติดตาม แนะนำ และให้คำปรึกษา	ร้อยละ
1. มีแผนการติดตาม	78.12
2. ไม่มีแผนการติดตาม	21.88
รวม	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.3) ผลผลิต

(1) กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย หน่วยงานดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการได้ตามเป้าหมาย จำนวน 556 กลุ่ม ดังนี้ (ตารางที่ 4.2.8-15)

(1.1) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร รวม 154 กลุ่ม แบ่งเป็นกิจกรรมพัฒนา กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group จำนวน 77 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น จำนวน 77 กลุ่ม

(1.2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 231 กลุ่ม แบ่งเป็น กิจกรรมพัฒนาศักยภาพ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group จำนวน 77 กลุ่ม กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น จำนวน 77 กลุ่ม และกิจกรรมส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร เพื่อการบริโภคในครัวเรือนและชุมชน จำนวน 77 กลุ่ม

(1.3) กลุ่มยุวเกษตรกร 171 กลุ่ม แบ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาศักยภาพ กลุ่มยุวเกษตรกร เพื่อเตรียมความพร้อมสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group) จำนวน 154 กลุ่ม กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตรกรในระดับ อุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 17 กลุ่ม

ตารางที่ 4.2.8-15 กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกร/กิจกรรม	กลุ่มเกษตรกร
1. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	154
1.1 กิจกรรมพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group	77
1.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น	77
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	231
2.1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group	77
2.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น	77
2.3 กิจกรรมส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและชุมชน	77
3. กลุ่มยุวเกษตรกร	171
3.1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group)	154
3.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตรกรในระดับอุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่	17
รวม	556

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร

(2) การอบรมถ่ายทอดความรู้ ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกร จำนวน 541 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 97.30 ของเป้าหมาย 556 กลุ่ม ดังนี้ (ตารางที่ 4.2.8-16)

(2.1) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ดำเนินการทั้งหมด 2 กิจกรรม จัดอบรมถ่ายทอดความรู้แล้ว 148 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 96.10 ของเป้าหมาย 154 กลุ่ม จำแนกเป็นกิจกรรมพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้แล้ว จำนวน 74 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 96.10 ของเป้าหมาย 77 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้แล้ว จำนวน 74 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 96.10 ของเป้าหมาย 77 กลุ่ม

(2.2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ดำเนินการทั้งหมด 3 กิจกรรม มีกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วม จำนวน 225 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 94.40 ของเป้าหมาย 231 กลุ่ม จำแนกเป็นกิจกรรมการพัฒนา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้แล้ว จำนวน 77 กลุ่ม ตามเป้าหมาย กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้แล้ว จำนวน 77 กลุ่ม ตามเป้าหมาย และกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและชุมชน ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้แล้ว จำนวน 71 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 92.21 ของเป้าหมาย 77 กลุ่ม

(2.3) กลุ่มยุวเกษตรกร ดำเนินการทั้งหมด 2 กิจกรรม ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกรแล้ว จำนวน 168 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 98.25 ของเป้าหมาย 171 กลุ่ม จำแนกเป็นกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร เพื่อเตรียมความพร้อมสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group) ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้แล้ว จำนวน 154 กลุ่ม ตามเป้าหมาย และกิจกรรมพัฒนาศักยภาพเยาวชน

เกษตรในระดับอุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้แล้ว จำนวน 14 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 82.35 ของเป้าหมาย 17 กลุ่ม

ตารางที่ 4.2.8-16 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย	เป้าหมาย (กลุ่ม)	ผลการดำเนินงาน	
		จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
1. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	154	148	96.10
1.1 กิจกรรมพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group	77	74	96.10
1.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น	77	74	96.10
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	231	225	97.40
2.1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group	77	77	100.00
2.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น	77	77	100.00
2.3 กิจกรรมส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและชุมชน	77	71	92.21
3. กลุ่มยุวเกษตรกร	171	168	98.25
3.1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group)	154	154	100.00
3.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตรกรในระดับอุดมศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่	17	14	82.35
รวม	556	541	97.30

ที่มา: ระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(3) การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตปัจจัยการผลิต หน่วยงานดำเนินการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกรแล้ว จำนวน 295 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 53.06 ของเป้าหมาย 556 กลุ่ม ดังนี้ (ตารางที่ 4.2.8-17)

(3.1) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร มีเป้าหมายสนับสนุน 154 กลุ่ม โดยดำเนินการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตแล้ว 57 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 37.01 ของเป้าหมาย จำแนกเป็นกิจกรรมพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group ดำเนินการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกรแล้วจำนวน 56 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 72.73 ของเป้าหมาย 77 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น ดำเนินการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกรแล้วจำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 1.30 ของเป้าหมาย 77 กลุ่ม

(3.2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเกษตรกรรวม 3 กิจกรรม ดำเนินการสนับสนุนแล้ว จำนวน 103 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 44.59 ของเป้าหมาย

231 กลุ่ม จำแนกเป็นกิจกรรมการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สู่ Smart Group ดำเนินการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเกษตรกรแล้วจำนวน 52 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 67.53 ของเป้าหมาย 77 กลุ่ม กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและชุมชน ดำเนินการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเกษตรกรแล้วจำนวน 51 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 66.23 ของเป้าหมาย 77 กลุ่ม

(3.3) กลุ่มยุวเกษตรกร ดำเนินการทั้งหมด 2 กิจกรรม ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกรแล้ว จำนวน 135 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 78.95 ของเป้าหมาย 171 กลุ่ม จำแนกเป็นกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร เพื่อเตรียมความพร้อมสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group) ดำเนินการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเกษตรกรแล้วจำนวน 127 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 82.47 ของเป้าหมาย 154 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตรกรในระดับอุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ ดำเนินการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเกษตรกรแล้วจำนวน 8 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 47.06 ของเป้าหมาย 17 กลุ่ม

ตารางที่ 4.2.8-17 การสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กลุ่มเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย	เป้าหมาย		
	เป้าหมาย (กลุ่ม)	ผลการดำเนินงาน จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
1. กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	154	57	37.01
1.1 กิจกรรมพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group	77	56	72.73
1.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น	77	1	1.30
2. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	231	103	44.59
2.1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group	77	52	67.53
2.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น	77	-	-
2.3 กิจกรรมส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและชุมชน	77	51	66.23

ตารางที่ 4.2.8-17 (ต่อ)

กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	
	(กลุ่ม)	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
3. กลุ่มยูวเกษตรกร	171	135	78.95
3.1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group)	154	127	82.47
3.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเยาวชนเกษตรกรในระดับอุดมศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่	17	8	47.06
รวม	556	295	53.06

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(4) การแลกเปลี่ยนยูวเกษตรกรระหว่างต่างประเทศ เป็นการเตรียมความพร้อมผู้นำเยาวชนเกษตรกรไปฝึกงานตามข้อตกลงความร่วมมือกับสภาการแลกเปลี่ยนทางการเกษตรของญี่ปุ่น (JAEC) โดยฝึกอบรมพื้นฐาน ณ ศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรกรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีการฝึกอบรมด้านวิชาการ การเกษตร การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร รวมทั้งภาษา และวัฒนธรรมญี่ปุ่นแก่ผู้เข้าอบรม เป็นระยะเวลา 90 วัน ซึ่งหน่วยงานคัดเลือกเยาวชนเกษตรกรไทย เพื่อนำมาฝึกอบรมขั้นพื้นฐานแล้ว จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 10 ราย

ทั้งนี้ ในการฝึกงานที่ญี่ปุ่นนั้น เพื่อให้ผู้นำเยาวชนเกษตรกรพัฒนาทักษะอาชีพ ด้วยการฝึกปฏิบัติงานจริงในฟาร์มเกษตรกรญี่ปุ่นและนำความรู้ และประสบการณ์มาใช้พัฒนาอาชีพของตนเอง และเผยแพร่สู่ชุมชนได้ รวมทั้งแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเกษตรกรของทั้งสองประเทศ โดยมีระยะเวลาฝึกอบรม 11 เดือน

3.3.4) ความพึงพอใจ จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการที่มีต่อการดำเนินงานโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตรภาพรวม ในรอบ 6 เดือน พบว่าส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.89 โดยร้อยละ 55.78 มีความพึงพอใจระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 20.60 มีความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด ร้อยละ 18.59 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 2.51 พึงพอใจในระดับน้อย และน้อยที่สุดเท่ากัน (ตารางที่ 4.2.8-18)

ตารางที่ 4.2.8-18 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. หลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่ม	20.90	56.72	19.40	1.49	1.49	3.94	มาก
2. การอบรมถ่ายทอดความรู้	22.73	60.61	12.12	3.03	1.52	4.00	มาก
3. การสนับสนุนปัจจัยการผลิต	18.18	50.00	24.24	3.03	4.55	3.74	มาก
เฉลี่ย	20.60	55.78	18.59	2.51	2.51	3.89	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.5) ข้อค้นพบ

(1) ด้านงบประมาณ

(1.1) งบประมาณสำหรับสนับสนุนและพัฒนากลุ่มเกษตรกรไม่เพียงพอ ทำให้กลุ่มเกษตรกรได้รับการพัฒนาไม่ทั่วถึง รวมทั้งไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์การผลิต เพื่อดำเนินการตามแผนการผลิตของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

(1.2) งบประมาณสำหรับติดตามให้คำแนะนำกลุ่มเกษตรกรไม่เพียงพอ ในบางกลุ่มที่มีระยะทางค่อนข้างไกล ทำให้กิจกรรมการติดตามกลุ่มเกษตรกรไม่สามารถดำเนินการได้บ่อยครั้ง จึงทำให้การติดตามไม่มีความต่อเนื่อง

(2) ด้านการติดตามให้คำแนะนำ กิจกรรมการติดตามให้คำแนะนำกลุ่มเกษตรกรค่อนข้างยาก เนื่องจากโรงเรียนมีการเรียนการสอน รวมทั้งมีกิจกรรมค่อนข้างมาก นอกจากนี้มีการปรับเปลี่ยนสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ส่งผลให้กลุ่มๆ มีการดำเนินกิจกรรมไม่ค่อยต่อเนื่อง

(3) บุคลากร

(3.1) มีการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่ดำเนินการค่อนข้างบ่อย ส่งผลต่อกระบวนการดำเนินงานล่าช้า เนื่องจากต้องมีการศึกษารายละเอียดโครงการใหม่ขาดความต่อเนื่อง

(3.2) สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอมีบุคลากรน้อยไม่เพียงพอต่อการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ที่มีค่อนข้างมาก จึงทำให้บางกิจกรรมดำเนินการล่าช้า เช่น การจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้

3.3.6) ข้อเสนอแนะ

(1) ด้านงบประมาณ

(1.1) ควรเพิ่มงบประมาณให้สามารถส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเกษตรกรเป้าหมายได้จำนวนมากขึ้น รวมทั้งงบประมาณสำหรับสนับสนุนวัสดุปัจจัยการผลิต เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้เพิ่มขึ้น

(1.2) ควรเพิ่มงบประมาณสำหรับกิจกรรมติดตามให้คำแนะนำกลุ่มเกษตรกร เพื่อติดตามให้คำแนะนำการดำเนินการของกลุ่ม ได้อย่างต่อเนื่อง

(2) ด้านการติดตามให้คำแนะนำ ควรใช้ระบบสื่อสารผ่านออนไลน์ เข้ามาปรับใช้ในการติดตาม เช่น มีการวิดีโอคอล หรือตั้งกลุ่มไลน์สำหรับการติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่ม ซึ่งกลุ่มๆ สามารถสอบถามปัญหาข้อสงสัยกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ได้รวดเร็วขึ้น

ประมวลภาพผลการดำเนินงาน
โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร
กิจกรรมพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร โดยกรมส่งเสริมการเกษตร

กิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกร (3ก) จังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดเชียงใหม่

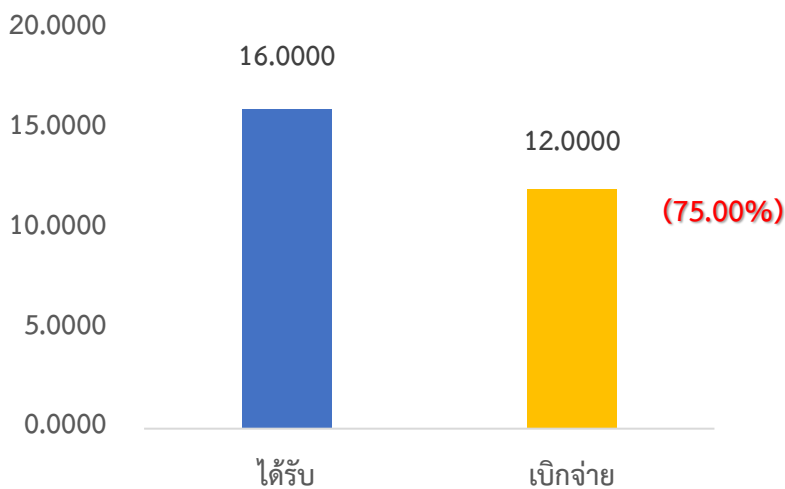
กิจกรรมการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกร (3ก) จังหวัดเชียงใหม่

3.3) กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งชุมชนในการสร้างรายได้จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ดำเนินการโดยสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

3.3.1) ปัจจัยนำเข้า

(1) งบประมาณของโครงการ หน่วยงานได้รับงบประมาณสำหรับดำเนินการกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งชุมชนในการสร้างรายได้จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน จำนวน 16.0000 ล้านบาท ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 เบิกจ่ายแล้วจำนวน 12.0000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย

หน่วย: ล้านบาท

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 66, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 4.2.8-5 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

ทั้งนี้ หน่วยงานเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรสำหรับดำเนินการโครงการ มีความทันเวลาต่อการปฏิบัติงาน และมีความเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 100.00 เท่ากัน (ตารางที่ 4.2.8-19)

ตารางที่ 4.2.8-19 ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลา	100.00
- ทันเวลา	100.00
- ไม่ทันเวลา	-
2. ความเพียงพอ	100.00
- เพียงพอ	100.00
- ไม่เพียงพอ	-

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.2) กิจกรรม

(1) การจัดประชุมกับชุมชนเครือข่าย

(1.1) การประชุมเครือข่ายชุมชน ดำเนินการแล้ว 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 200.00 ของเป้าหมาย 1 ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 20 - 23 พฤศจิกายน 2565 ณ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น เป็นการประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ให้กับชุมชนในเครือข่ายของ สพภ. แนวทางการขอรับการสนับสนุนโครงการ การขอรับตรา BioEconomy การตลาดและการส่งเสริมการขาย การบ่มเพาะผู้ประกอบการ การท่องเที่ยวชีวภาพ และนำเสนอผลการดำเนินงานของชุมชนตัวอย่าง จำนวน 3 ชุมชน ได้แก่ 1) เครือข่ายชุมชน ตำบลกีดช้าง อำเภอมะแตง จังหวัดเชียงใหม่ 2) เครือข่ายชุมชนสร้างป่าสร้างรายได้ ปม. - สพภ. จังหวัดแม่ฮ่องสอน และ 3) เครือข่ายชุมชนไม่มีค่า - ป่าครอบครัว จังหวัดสกลนคร นอกจากนี้หน่วยงานได้ให้ชุมชนแบ่งกลุ่มเพื่อฝึกปฏิบัติเขียนและนำเสนอแผนงานชุมชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการซักถาม แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะร่วมกัน

- ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 - 4 กุมภาพันธ์ 2566 ณ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น เป็นการประชุมบ่มเพาะการดำเนินงานตามหลักการ BEDO - BCG แก่ชุมชนใหม่ สพภ. ที่เข้าร่วมในปี พ.ศ. 2566 ซึ่งหน่วยงานได้ชี้แจงรายละเอียดแนวทางการดำเนินงานของ สพภ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตลอดจนหลักการดำเนินงานตามหลักการ BEDO - BCG การขอรับการสนับสนุนโครงการของชุมชน การขอรับตรา BioEconomy ให้ชุมชนได้ฝึกปฏิบัติในการจัดทำแผนงาน และโครงการของชุมชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะร่วมกัน

(1.2) การประชุมกลุ่มระดับสาระ (Knowledge Base) เป็นการประชุมระดับสินค้า ควบคู่กับการศึกษาดูงาน โดยจัดประชุมแล้ว 2 กลุ่มสินค้า รวม 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง ดังนี้

- การประชุมกลุ่มอาหารและกลุ่มสมุนไพร: อย. แคมป์ ดำเนินการ 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 6 - 9 กุมภาพันธ์ 2566 ณ จังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน และครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 20 - 23 กุมภาพันธ์ 2566 โดยเป็นถ่ายทอดความรู้เรื่องการขออนุญาต อย. การเตรียมความพร้อมขอการรับรองตรา BioEconomy การแลกเปลี่ยนเครือข่าย นอกจากนี้ หน่วยงานได้พาชุมชนที่เข้าร่วมไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับกระบวนการปลูกกล้วย แปลงเกษตรที่ผ่านการรับรองเกษตรอินทรีย์ และ GAP การจัดการแปรรูปสินค้า การรับรองมาตรฐานสินค้าด้านมาตรฐาน อย. ฮาลาล GMP และ HACCP การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพแก่ตัวสินค้าตามหลัก BEDO - BCG การบริหารจัดการหลังการเก็บเกี่ยวพืชอินทรีย์ กระบวนการตัดแต่งผล/ผลิตภัณฑ์พืชอินทรีย์ ตลอดจนกระบวนการบรรจุ กระบวนการปลูกพืชสมุนไพร แปลงสมุนไพรผ่านการรับรองเกษตรอินทรีย์ และ GAP การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพแก่ตัวสินค้า ตามหลัก BEDO - BCG กระบวนการปลูก การจัดการแปลงปลูกวัตถุดิบ การรับซื้อวัตถุดิบจากเกษตรกรเข้าสู่โรงงาน การพัฒนาและวิจัยผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภค การแปรรูปสินค้า การขนส่งสินค้า และเปิดโอกาสให้มีการซักถาม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างชุมชนด้วย

- การประชุมกลุ่มกาแพและน้ำผึ้ง ดำเนินการ 1 ครั้ง ระหว่างวันที่ 13 - 16 กุมภาพันธ์ 2566 ณ จังหวัดเชียงราย เป็นการสำรวจความต้องการเพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนกลุ่มกาแพและน้ำผึ้ง ในด้านต่าง ๆ เช่น การยกระดับสินค้า การขอรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง การจับคู่ธุรกิจ เป็นต้น รวมถึงประเด็นปัญหา หรืออุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพของชุมชน นอกจากนี้ ยังมีการบรรยายให้ความรู้ ถอดบทเรียนความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการและชุมชนป่าต้นน้ำพื้นที่จังหวัดเชียงรายในการผลิตสินค้ากาแพอย่างยั่งยืน การยกระดับสินค้าชุมชนกลุ่มกาแพและน้ำผึ้งด้วยวิธีการที่เหมาะสม ตลอดจนสำรวจความต้องการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของชุมชน นอกจากนี้ ให้ชุมชนได้มีการฝึกปฏิบัติในการคำนวณมูลค่าบริการระบบนิเวศ (Payment for Ecosystem Services : PES) ฝึกวางแผนตัวอย่าง เก็บตัวอย่างข้อมูล เพื่อประเมินมูลค่าระบบนิเวศในพื้นที่ รวมทั้งฝึกใช้โปรแกรมคำนวณมูลค่าฯ ด้วย

(2) หลักเกณฑ์การคัดเลือกชุมชน/วิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมโครงการ หน่วยงาน สพท. มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกชุมชนเข้าร่วมโครงการ โดยพิจารณาหลักเกณฑ์ 20 ข้อ ตามแบบ ศช. - 00 (ภาพที่ 4.2.8-6)

เกณฑ์การคัดเลือกชุมชน		แบบ ศช.- 00	
สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)			
ชื่อชุมชน.....			
ตำบล.....		อำเภอ..... จังหวัด.....	
ชื่อผู้ประสานงาน ชื่อ.....		โทร.....	
หลักเกณฑ์	มี	ไม่มี	
1. มีสินค้าและบริการที่ผลิตจากความหลากหลายทางชีวภาพในชุมชน			
2. มีเครือข่ายที่เข้มแข็งหรือเป็นแกนนำการทำงานกับ สพท.			
3. มีพื้นที่ผู้ สัตว์ พันธุ์บ้านและจุลินทรีย์ที่เป็นเอกลักษณ์ มีความสำคัญกับระบบนิเวศ			
4. ต้องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน			
5. ต้องการสร้างรายได้จากความหลากหลายทางชีวภาพ			
6. มีความรู้ด้านพืช สัตว์ ผัก สมุนไพร ดิบไม่พื้นถิ่น			
7. มีภูมิปัญญาพื้นบ้าน (ระบุด้าน).....			
8. มีวิถีชีวิตที่ส่งเสริมทรัพยากรธรรมชาติ			
9. มีกิจกรรมอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อม			
10. มีจิตอาสา สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของ สพท. ได้ ทั้งเงินและนอกชุมชน			
11. สามารถแบ่งเวลาจากภารกิจหลัก/อาชีพหลักได้ มาร่วมงานกับ สพท. ได้			
12. มีผู้นำชุมชน คนรุ่นใหม่			
13. มีการจัดตั้งวิสาหกิจหรือมีบุคคลอื่นหรือมีการรวมกลุ่มที่สามารถเป็นตัวแทนชุมชนได้			
14. เป็นเครือข่ายชุมชนของหน่วยงานในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
15. เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
16. มีพื้นที่ปลูกต้นไม้ ต้องการปลูกต้นไม้ ต้องการสร้างพื้นที่สีเขียว			
17. เข้าถึงความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการอื่นได้น้อย			
18. มีความเข้าใจบริบทการทำงานกับหน่วยงานราชการ			
19. มีความรู้พื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรม Microsoft Word ได้			
20. สามารถติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตได้ (ไลน์ ประชุมออนไลน์ เป็นต้น)			
คะแนนรวม			
ข้อคิดเห็น/ข้อมูลเพิ่มเติม.....			
.....			

ที่มา: สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

ภาพที่ 4.2.8-6 แบบฟอร์มเกณฑ์การคัดเลือกชุมชนเข้าร่วมโครงการ ปี 2566

(3) การกำกับติดตามโครงการ สพท. มีแผนการติดตามชุมชน จำนวน 10 ครั้ง ในช่วงเดือนตุลาคม 2565 - สิงหาคม 2566 เป็นการติดตามชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ ในปีงบประมาณ

พ.ศ. 2565 - 2566 ขณะนี้มีการลงพื้นที่ติดตามชุมชนแล้วจำนวน 5 ครั้ง 40 ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย โดยเป็นการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของชุมชนที่เข้าร่วมในปี 2565 พร้อมทั้งแนวทางการทำงานเบื้องต้นของชุมชนที่เข้าร่วมปี 2566 ตลอดจนปัญหาจากการดำเนินงานของชุมชน ข้อเสนอแนะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การแปรรูป การพัฒนาศักยภาพสินค้า ฯลฯ

3.3.3) ผลผลิต

(1) ชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ สพท. คัดเลือกชุมชนเป้าหมายเข้าร่วมโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในพื้นที่ 18 จังหวัด จำนวน 30 ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 120.00 ของเป้าหมาย 25 ชุมชน โดยเป็นชุมชน ในพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน 7 ชุมชน ในพื้นที่ 3 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 10 ชุมชน ในพื้นที่ 6 จังหวัด ภาคกลาง จำนวน 5 ชุมชน ในพื้นที่ 4 จังหวัด และภาคใต้ จำนวน 8 ชุมชน ในพื้นที่ 5 จังหวัด (ตารางที่ 4.2.8-20)

ตารางที่ 4.2.8-20 การคัดเลือกชุมชนเข้าร่วมโครงการฯ ปี 2566

ภาค/จังหวัด	ชุมชน (จำนวน)
ภาคเหนือ	7
1. เชียงราย	5
2. เชียงใหม่	1
3. แพร่	1
ภาคกลาง	5
4. สุพรรณบุรี	1
5. สมุทรสงคราม	2
6. เพชรบุรี	1
7. นครสวรรค์	1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10
8. มหาสารคาม	2
9. สกลนคร	2
10. ศรีสะเกษ	3
11. ขอนแก่น	1
12. เลย	1
13. อุบลราชธานี	1
ภาคใต้	8
14. นครศรีธรรมราช	3
15. ชุมพร	1
16. ระนอง	2
17. ตรัง	1
18. นราธิวาส	1
รวม 18 จังหวัด	30 ชุมชน

ที่มา: สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

(2) การเข้าร่วมประชุม

(2.1) การประชุมใหญ่เครือข่ายชุมชน มีชุมชนเข้าร่วมประชุมใหญ่ชุมชนในเครือข่ายการดำเนินงาน จำนวน 107 ชุมชน สมาชิก 214 ราย ซึ่งชุมชนที่เข้าร่วมประชุมได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารต่าง ๆ ในการเข้าร่วมโครงการ แนวทางการดำเนินงานของ สพภ. รวมทั้งได้รับทราบถึงแนวทางการเขียนขอรับการสนับสนุนโครงการ และฝึกปฏิบัติในการเขียนขอรับการสนับสนุนโครงการ (ตารางที่ 4.2.8-22)

(2.2) การประชุมกลุ่มระดับสาระ (Knowledge Base) มีชุมชนเข้าร่วมจำนวน 79 ชุมชน สมาชิก 155 ราย ชุมชนที่เข้าร่วมได้รับความรู้เกี่ยวกับการขอรับรองตรา Bio Economy การขออนุญาต อย. ตลอดจนได้มีโอกาสศึกษาดูงาน ณ สถานที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของชุมชนด้วย (ตารางที่ 4.2.8-21)

ตารางที่ 4.2.8-21 จำนวนชุมชนที่เข้าร่วมประชุม

การประชุม	จำนวนที่เข้าร่วมประชุม	
	จำนวน (ชุมชน)	สมาชิก (ราย)
1. การประชุมใหญ่เครือข่ายชุมชน	107	214
2. การประชุมกลุ่มระดับสาระ	79	155

ที่มา: สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

(3) การสนับสนุนงบประมาณพัฒนา หลังจากการประชุมเครือข่ายแล้ว มีชุมชนที่จัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาการดำเนินงานของชุมชนแล้วจำนวน 81 ชุมชน ขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจสอบรายละเอียดข้อมูล และความครบถ้วนของเอกสารที่ชุมชนจัดส่งเข้ามา ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการคัดเลือกได้ในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2566

3.3.4) ความพึงพอใจ หน่วยงานมีความพึงพอใจต่อนโยบายภาพรวมในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.00 คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีความพึงพอใจต่อการจัดประชุมเครือข่าย การศึกษาดูงาน รวมทั้งการจัดทำข้อเสนอโครงการของชุมชนในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.00 คิดเป็นร้อยละ 100.00 เท่ากัน (ตารางที่ 4.2.8-22)

ตารางที่ 4.2.8-22 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การจัดประชุมเครือข่าย	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
2. การศึกษาดูงาน	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
3. การทำข้อเสนอโครงการ	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
เฉลี่ย	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.5) ข้อค้นพบ

(1) หน่วยงานสามารถดำเนินการกิจกรรมการจัดประชุม และการคัดเลือกชุมชน เข้าร่วมโครงการในปี พ.ศ. 2566 ได้มากกว่าเป้าหมายที่วางแผนไว้

(2) หลังจากชุมชนได้เข้าร่วมประชุมแล้ว มีชุมชนสนใจจัดทำข้อเสนอโครงการ เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาค่อนข้างมาก ส่งผลให้ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาเอกสาร รายละเอียดค่อนข้างนาน

3.3.6) ข้อเสนอแนะ

ควรเร่งดำเนินการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโครงการของชุมชน เพื่อให้ชุมชน สามารถดำเนินการได้ทันภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ประมวลภาพผลการดำเนินงาน
 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร
 กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งชุมชนในการสร้างรายได้จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
 โดยสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

กิจกรรมการจัดประชุมเครือข่าย ณ โรงแรมทีเค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น

กิจกรรมการจัดประชุมระดับกลุ่มสาระ กลุ่มอาหารและสมุนไพร: อย. แคมป์
 ครั้งที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน

กิจกรรมการจัดประชุมระดับกลุ่มสาระ กลุ่มอาหารและสมุนไพร: อย. แคมป์ ครั้งที่ 2 จังหวัดสกลนคร

4.2.9 โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน

1) สาระสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ OTOP ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการและมีทักษะในการนำสินค้าจำหน่ายในตลาดออนไลน์

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ผ่านการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ในระดับ 1 - 5 ดาว ปี 2565 ที่มีศักยภาพ ในพื้นที่ 76 จังหวัด จังหวัดละ 50 รายหรือกลุ่มรวมจำนวน 3,800 รายหรือกลุ่ม

1.3) หน่วยงาน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

1.4) งบประมาณ 22.3438 ล้านบาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบ 6 เดือน มาจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

2.1.1) การรายงานงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

2.1.2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

(1) จังหวัดที่สำรวจ รวม 76 จังหวัด

(2) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ รวม 36 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการ เป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) สำรวจข้อมูล รอบ 6 เดือน ช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2566 - มีนาคม 2566

2.3) ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.9-1 ประเด็นและตัวชี้วัดโครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
1.2 หลักสูตร	- จำนวนหลักสูตรการอบรม	- เท่ากับเป้าหมาย
2. กิจกรรม		
2.1 การคัดเลือกผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP	- จำนวนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการคัดเลือก	- 3,800 ราย
2.2 การจัดอบรม	- จำนวนครั้งของการจัดอบรม	- 1 ครั้ง/จังหวัด

ตารางที่ 4.2.9-1 (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า		
1.1 งบประมาณ	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
1.2 หลักสูตร	- จำนวนหลักสูตรการอบรม	- เท่ากับเป้าหมาย
2. กิจกรรม		
2.1 การคัดเลือกผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP	- จำนวนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการคัดเลือก	- 3,800 ราย
2.2 การจัดอบรม	- จำนวนครั้งของการจัดอบรม	- 1 ครั้ง/จังหวัด
3. ผลผลิต		
- การได้รับการพัฒนา	- จำนวนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ผ่านการอบรม	- 3,800 ราย
4. ความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

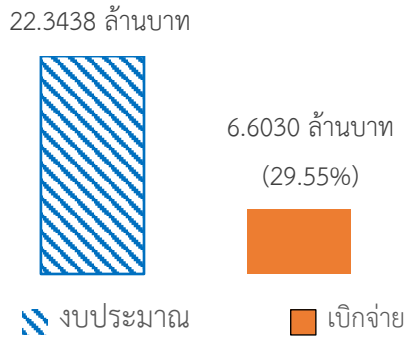
ที่มา: จากการศึกษาและข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตาม

ผลการติดตามในรอบ 6 เดือน เป็นผลมาจากการรายงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ และผลการติดตามจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ โดยส่งแบบสอบถามออนไลน์ไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ 76 จังหวัด มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับ 36 จังหวัด สรุปสาระดังนี้

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณของโครงการ กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับจัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ OTOP ให้มีความสามารถ ทักษะ การบริหารจัดการ ส่งเสริมเครือข่าย เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า OTOP ในตลาดออนไลน์ จำนวน 22.3438 ล้านบาท โดยผลการเบิกจ่าย ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 มีการเบิกจ่ายไปแล้ว 6.6030 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.55 ของงบประมาณที่ได้รับ (ภาพที่ 4.2.9-1)

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มีนาคม 66 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 4.2.9-1 การเบิกจ่ายงบประมาณ

จากการสำรวจข้อมูลในระดับพื้นที่ 36 จังหวัด พบว่า ได้รับงบประมาณแล้ว 18 จังหวัด และยังไม่ได้รับงบประมาณ 18 จังหวัด เนื่องจากจะได้รับการจัดสรรในไตรมาสที่ 3 ส่วนที่ได้รับงบประมาณแล้วสรุปสาระดังนี้

(1) ความเพียงพอของงบประมาณ จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ที่ได้รับงบประมาณ พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ ร้อยละ 100.00 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอ (ตารางที่ 4.2.9-2)

(2) ความทันเวลาของงบประมาณ จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ที่ได้รับงบประมาณ พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ ร้อยละ 100.00 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความทันเวลา (ตารางที่ 4.2.9-2)

ตารางที่ 4.2.9-2 ความเพียงพอ และความทันเวลาของงบประมาณ

รายการ	ร้อยละ
1. ความเพียงพอของงบประมาณ	
- เพียงพอ	100.00
- ไม่เพียงพอ	-
2. ความทันเวลาของงบประมาณ	
- ทันเวลา	100.00
- ไม่ทันเวลา	-

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1.2) หลักสูตร กรมการพัฒนาชุมชนได้มีการจัดการอบรมแก่ผู้ประกอบการ โดยกำหนดหลักสูตร 7 เรื่อง ดังนี้

(1) การเตรียมผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP สู่ยุค 4.0 เป็นการอบรมให้ทราบถึงสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ในการการเป็นผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP สู่ยุค 4.0 เช่น การตลาด การสร้างแบรนด์ การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค เป็นต้น

(2) ความสำคัญของตลาดออนไลน์ ในยุคไทยแลนด์ 4.0 การสร้างการรับรู้ ความหมายตลาดออนไลน์ และการเพิ่มช่องทางการตลาดเพื่อจำหน่ายสินค้าทางออนไลน์

(3) การเป็นผู้ประกอบการที่ “ผลิตเก่ง ขายเก่ง และมีธรรมาภิบาล” การสร้าง การรับรู้ในเรื่องหลักในการผลิตให้เก่ง ขายเก่ง และต้องมีธรรมาภิบาล ในการเป็นผู้ประกอบการ

(4) การจัดทำ Template/Content ผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในการจำหน่ายในตลาด ออนไลน์ และฝึกปฏิบัติ สอนขั้นตอนการเขียนคอนเทนต์ ควรเริ่มยังไง สิ่งสำคัญและต้องคำนึงถึงเสมอทุกครั้ง ในการเขียนคอนเทนต์ เช่น ข้อความกระชับเข้าใจง่าย ภาษาน่าดึงดูด เป็นต้น

(5) การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับการจำหน่ายในตลาดออนไลน์ และฝึกปฏิบัติ การให้ความรู้ในเรื่องของเทคนิคการถ่ายภาพเพื่อการจำหน่าย โดยคำนึงถึงความละเอียดของภาพ แสงและเงาต้องได้ มุมมองของภาพ และภาพพื้นหลังต้องสะอาดตา รวมทั้งข้อความบนภาพที่ต้องกระชับและดึงดูดผู้ซื้อ

(6) การเป็นผู้ขายในเว็บไซต์ตลาดออนไลน์ อธิบายถึงขั้นตอนต่าง ๆ ในการจะเป็น ผู้ขายออนไลน์ ซึ่งมีหลายขั้นตอน เช่น การเลือกสินค้า การเขียนคอนเทนต์ การถ่ายภาพ เป็นต้น

(7) ฝึกปฏิบัติการนำเข้าข้อมูลระบบขายออนไลน์ และอัปโหลดภาพ ภาพ /เนื้อหา (Content) ในเว็บไซต์/แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ สอนการสร้างเพจ Facebook ด้วยมือถืออย่างง่าย เพื่ออัปโหลดภาพ เนื้อหา ลงในเพจ

ผลการสำรวจ จากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ พบว่า กรมการพัฒนาชุมชน ระดับจังหวัด จัดอบรมตามหลักสูตรแก่ผู้ประกอบการครบ 7 หลักสูตร มี 16 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 88.88 ส่วน 5 หลักสูตร มี 1 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 5.56 และ 6 หลักสูตร มี 1 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 5.56

3.2) กิจกรรม

3.2.1) การคัดเลือกผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เข้าร่วมโครงการ โดยกรมการพัฒนา ชุมชนระดับจังหวัด ดำเนินการประสานไปยังอำเภอต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ในการคัดเลือกผู้ประกอบการมาเข้า ร่วมโครงการ โดยพิจารณาคัดเลือกตามคุณสมบัติ ดังนี้ (1) เป็นผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ลงทะเบียน ปี 2557 - 2565 จังหวัดละ 50 ราย โดยคัดเลือกผู้ประกอบการประเภทกลุ่มผู้ผลิตชุมชนเป็นลำดับแรก หรือ ผู้ประกอบการรายเดียวลำดับถัดมา (2) ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่มีศักยภาพ สามารถใช้สมาร์ทโฟน ในการเข้าสู่เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) (3) กลุ่มเป้าหมายต้องไม่ซ้ำกับหลักสูตร Online ที่ดำเนินการในปี 2563 - 2565 เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสู่ยุค 4.0 โครงการส่งเสริมผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ด้านการจำหน่ายสินค้า Online เป็นต้น และ (4) ให้พิจารณาจากกลุ่มที่ผ่านระบบงาน มาตรฐานชุมชน มชช. หรือสมัครเข้าสู่กระบวนการ มชช. และอยู่ระหว่างการพัฒนา เป็นลำดับแรก โดยมี เป้าหมายดำเนินการในพื้นที่ 76 จังหวัด จังหวัดละ 50 ราย รวม 3,800 ราย ซึ่งได้ดำเนินการคัดเลือกผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เข้าร่วมโครงการไปแล้ว 30 จังหวัด มีผู้เข้าร่วมโครงการ 1,500 ราย และจะดำเนินการ ส่วนที่เหลือในไตรมาสที่ 3 (ตารางที่ 4.2.9-3)

ตารางที่ 4.2.9-3 เป้าหมายและผลการดำเนินการ

รายการ	หน่วย	เป้าหมาย	ผล	ร้อยละ
1. พื้นที่	จังหวัด	76	30 ^{1/}	39.47
2. ผู้ประกอบการ	ราย	3,800	1,500 ^{2/}	39.47

หมายเหตุ: ^{1/} และ ^{2/} ผลการดำเนินงานไตรมาสที่ 1

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงาน

3.2.2) การจัดอบรม กรมการพัฒนาชุมชน ได้ประสานวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ ด้านการจำหน่ายสินค้าในตลาดออนไลน์ในพื้นที่หรือใกล้เคียง หรือวิทยากรจากหน่วยงานองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญ เช่น อาจารย์จากมหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่บริษัทเอกชน เป็นต้น เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP โดยได้ดำเนินการจัดอบรมไปแล้ว จังหวัดละ 1 ครั้ง เป็นระยะเวลา 1 - 3 วัน จำนวน 30 จังหวัด จังหวัดละ 50 ราย รวม 1,500 ราย โดยจัดอบรมให้ความรู้ในรูปแบบกลุ่ม ซึ่งผู้เข้าอบรมต้องเตรียมผลิตภัณฑ์ของตนเองมารายละ 1 ชิ้น เพื่อใช้ฝึกปฏิบัติการถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ และการเขียนรายละเอียดผลิตภัณฑ์ ยกตัวอย่าง จังหวัดสระบุรี สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระบุรี จัดฝึกอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสู่ยุค 4.0 เมื่อวันที่ 22 - 23 พฤศจิกายน 2565 เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ให้มีความสามารถและมีทักษะ ในการนำสินค้าจำหน่ายในตลาดออนไลน์ เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า OTOP ผ่านระบบออนไลน์ ให้แก่ ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP โดยผู้เข้าอบรมผ่านหลักสูตรทั้ง 7 เรื่อง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับกลับไป ปฏิบัติเองได้ ทั้งนี้ ยังมีข้อสังเกตว่า ผู้เข้าอบรมบางรายไม่ถนัดใช้สมาร์ทโฟน ทำให้เรียนรู้ไม่ทันผู้เข้าอบรมราย อื่น ๆ ที่ถนัดใช้สมาร์ทโฟน

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระบุรี

ภาพที่ 4.2.9-2 การเตรียมผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระบุรี

ภาพที่ 4.2.9-3 การจัดทำ Template/Content และการถ่ายภาพผลิตภัณฑ์

3.3) ผลผลิต

การได้รับการพัฒนาจากการอบรมถ่ายทอดความรู้ในหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการยุค 4.0 นั้น มีผู้ผ่านการอบรม ไปแล้ว 1,500 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.47 ของเป้าหมาย 3,800 ราย ส่วนที่เหลือจะดำเนินการในไตรมาสที่ 3

3.4) ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจต่อโครงการ เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อโครงการในภาพรวมในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.40 โดยความพึงพอใจต่อองค์ความรู้/หลักสูตร/ระยะเวลาและรูปแบบการอบรมถ่ายทอดความรู้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 4.61 รองลงมาการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางมากระดับพื้นที่ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.56 สำหรับเรื่องการจัดแจงโครงการ/ประสาน/แนะนำการดำเนินการโครงการจากส่วนกลางสู่ผู้ปฏิบัติในพื้นที่ และวิธีการ/หลักเกณฑ์/ขั้นตอน/เงื่อนไข คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย พบว่า เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ ร้อยละ 5.56 มีความพึงใจน้อยเท่ากัน เนื่องจากการถ่ายทอดงานไม่ชัดเจน เช่น การถ่ายทอดการจัดซื้อวัสดุสาธิตให้กับผู้ร่วมโครงการ ที่เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ยังไม่เข้าใจขั้นตอนการจัดซื้อ เป็นต้น และการคัดเลือกผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการที่ไม่ถนัดใช้สมาร์ทโฟน ทำให้เป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติ (ตารางที่ 4.2.9-4)

ตารางที่ 4.2.9-4 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางมากระดับพื้นที่	66.67	27.77	5.56	-	-	4.56	มากที่สุด
2. การจัดแจงโครงการ/ประสาน/แนะนำการดำเนินการโครงการจากส่วนกลางสู่ผู้ปฏิบัติในพื้นที่	44.44	38.89	11.11	5.56	-	4.22	มากที่สุด
3. วิธีการ/หลักเกณฑ์/ขั้นตอน/เงื่อนไขคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย	50.00	38.89	5.56	5.56	-	4.33	มากที่สุด
4. องค์ความรู้/หลักสูตร/ระยะเวลาและรูปแบบการอบรมถ่ายทอดความรู้	61.11	38.89	-	-	-	4.61	มากที่สุด
5. ความพร้อมของผู้ประกอบการในการเข้าร่วมโครงการ	38.89	50.00	11.11	-	-	4.28	มากที่สุด
เฉลี่ย	52.22	38.89	6.67	2.22	-	4.40	มากที่สุด

3.5) ข้อค้นพบ

3.5.1) การชี้แจงโครงการ บางจังหวัดยังไม่ชัดเจน เช่น การจัดซื้อวัสดุสาริตีให้กับผู้ร่วมโครงการ ทำให้การปฏิบัติงานในบางพื้นที่ไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

3.5.2) ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ส่วนใหญ่ไม่ถนัดใช้สมาร์ทโฟน และสื่อออนไลน์ ทำให้การเรียนรู้การขายออนไลน์ได้ค่อนข้างน้อย

3.5.3) การถ่ายทอดความรู้ หลักสูตรยังไม่ครอบคลุมในการจำหน่ายสินค้าทางออนไลน์

3.6) ข้อเสนอแนะ

3.6.1) การชี้แจงโครงการ หน่วยงานจากส่วนกลางควรจัดประชุมชี้แจงโครงการให้ชัดเจน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ระดับภูมิภาคปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง หรือจัดทำคู่มือโครงการให้เจ้าหน้าที่ระดับภูมิภาค เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

3.6.2) ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ควรแยกกลุ่มผู้มีความรู้และไม่มีความรู้ด้านการใช้สมาร์ทโฟนและสื่อออนไลน์ เพื่อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.6.3) การถ่ายทอดความรู้ ควรเพิ่มหลักสูตรให้ครอบคลุม เช่น หลักสูตรด้านการจัดส่ง/ขนส่ง และหลักสูตรด้านการบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น เป็นการเพิ่มความรู้ให้ครบทุกด้าน

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน

โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน

การเตรียมผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสระบุรี

การจัดทำ Template/Content และ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ จังหวัดสระบุรี

การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

การเตรียมผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การชี้แจงความสำคัญของตลาดออนไลน์ จังหวัดสงขลา

การจัดทำ Template/Content และ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ จังหวัดสงขลา

การเตรียมผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จังหวัดสุพรรณบุรี

การจัดทำ Template/Content และ การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ จังหวัดสุพรรณบุรี

4.2.10 โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน

1) สาระสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกรไทยให้มีความมั่นคงด้านอาชีพ และมั่นคงด้านรายได้อย่างยั่งยืน โดยการสร้างองค์ความรู้ด้านการเพิ่มมูลค่าให้กับเกษตรกร

1.1.2) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตผลทางการเกษตร (Value Added) ให้กับเกษตรกรในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มชุมชนการเกษตร/สหกรณ์การเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในด้านการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการตลาด เพื่อเชื่อมโยงและผลักดันงานวิจัยและพัฒนา (R&D) มาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตรอย่างเป็นรูปธรรม

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ

กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเกษตร สหกรณ์การเกษตรที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก ทั้งที่เป็นอาหารและไม่ใช่อาหาร จำนวน 2,360 ราย

1.3) หน่วยงาน สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (สปอ.)

1.4) งบประมาณ งบประมาณรวม 19.4023 ล้านบาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) การสำรวจข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดผู้รับผิดชอบโครงการ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการเป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) การสำรวจข้อมูลรอบ 6 เดือน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566 ติดตามการดำเนินกิจกรรม ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานในปี 2566 รวมทั้งสิ้น 73 ราย

2.3) ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.10-1 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การวัด
1. ปัจจัยนำเข้า		
1.1 งบประมาณของโครงการ	- ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละของความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับ - ร้อยละของความทันเวลาของงบประมาณที่ได้รับ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
1.2 หลักสูตรการอบรม	- จำนวนหลักสูตรการอบรมถ่ายทอดความรู้	- 4 หลักสูตร
2. กิจกรรม		
2.1 การประชุมชี้แจงโครงการ	- ร้อยละของหน่วยงานในพื้นที่เข้าร่วมประชุมชี้แจงโครงการ	- ร้อยละ 80
2.2 หลักเกณฑ์คัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	- หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	- มีหลักเกณฑ์
2.3 การประชาสัมพันธ์	- จำนวนครั้งการประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรม	- เท่ากับเป้าหมาย
2.4 การติดตาม	- ร้อยละของหน่วยงานที่มีแผนการติดตามในพื้นที่	- ร้อยละ 80
3. ผลผลิต		
3.1 กลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	- จำนวนกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ	- 2,360 ราย
3.2 การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์	- ร้อยละของหน่วยงานที่มีการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์แล้ว	- ร้อยละ 80
4. ความพึงพอใจต่อโครงการ		
	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการในด้านต่าง ๆ	- ระดับมากขึ้นไป

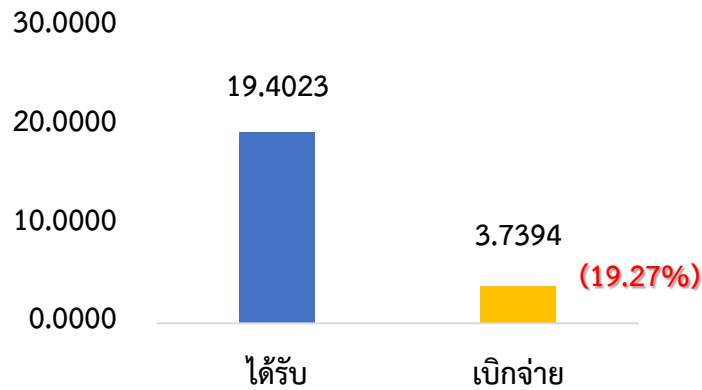
ที่มา: จากการศึกษา และข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณของโครงการ หน่วยงานได้รับงบประมาณดำเนินงานโครงการจำนวน 19.4023 ล้านบาท เบิกจ่ายงบประมาณแล้วจำนวน 3.7394 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.27 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจัดจ้างผู้เชี่ยวชาญ เพื่อดำเนินกิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ต้นแบบและทดสอบผลิตภัณฑ์ (ภาพที่ 4.2.10-1)

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มีนาคม 66 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 4.2.10-1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณ จากการสำรวจ พบว่า หน่วยงานในพื้นที่ร้อยละ 100.00 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพื่อดำเนินงานโครงการมีความทันเวลา สำหรับความเพียงพอของงบประมาณ ร้อยละ 65.22 เห็นว่างบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอต่อการดำเนินงานอีกร้อยละ 34.78 เห็นว่า ไม่เพียงพอสำหรับกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งต้องมีการจัดจ้างผู้เชี่ยวชาญ/บริษัทที่ปรึกษามาวางแผน คิดค้น ออกแบบ และผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้กับกลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน รวมทั้งกิจกรรมการติดตามให้คำแนะนำปรึกษากับกลุ่มเกษตรกรด้วย เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายบางแห่งค่อนข้างห่างไกลจากหน่วยงานในพื้นที่ (ตารางที่ 4.2.10-2)

ตารางที่ 4.2.10-2 ความทันเวลา และความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลา	100.00
- ทันเวลา	100.00
- ไม่ทันเวลา	-
2. ความเพียงพอ	100.00
- เพียงพอ	65.22
- ไม่เพียงพอ	34.78

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1.2) หลักสูตรการอบรมถ่ายทอดความรู้ หน่วยงานอบรมถ่ายทอดความรู้เสริมสร้างความรู้ในด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลทางการเกษตร มาตรฐานผลิตภัณฑ์ มาตรฐานการผลิต เช่น การขอ อย. การตลาดทั้งทาง Online และ Offline การบริหารจัดการองค์กรสู่การยั่งยืน การพัฒนาผลิตภัณฑ์

3.2) กิจกรรม

3.2.1) การประชุมชี้แจงโครงการ

(1) การประชุมชี้แจงโครงการระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานในระดับจังหวัด ร้อยละ 88.89 หน่วยงานในระดับจังหวัดได้เข้าร่วมการประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการ แผนปฏิบัติงาน และการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งหน่วยงานส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินการจัดประชุม อีกร้อยละ 11.11 ไม่ได้เข้าร่วมประชุม โดยการประชุมดังกล่าวเป็นการเข้าร่วมประชุมในรูปแบบ Online (ตารางที่ 4.2.10-3)

ตารางที่ 4.2.10-3 การประชุมชี้แจงโครงการระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานในระดับจังหวัด

การประชุมชี้แจงโครงการ	ร้อยละ
1. เข้าร่วมประชุม	88.89
2. ไม่ได้เข้าร่วมประชุม	11.11
รวม	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

(2) การประชุมชี้แจงโครงการระหว่างหน่วยงานในระดับจังหวัดกับกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน่วยงานระดับจังหวัด ร้อยละ 77.78 มีการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดกิจกรรม การดำเนินงานโครงการให้กลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยจัดประชุมในรูปแบบ Onsite อีกร้อยละ 22.22 ไม่มีการจัดประชุมแต่เป็นการชี้แจงรายละเอียด ทางไลน์กลุ่ม ให้กับกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแทน (ตารางที่ 4.2.10-4)

ตารางที่ 4.2.10-4 การประชุมชี้แจงโครงการระหว่างหน่วยงานในระดับจังหวัดกับกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

การจัดประชุมชี้แจงโครงการ	ร้อยละ
1. จัดประชุม	77.78
2. ไม่ได้จัดประชุม	22.22
รวม	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.2.2) การใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หน่วยงานส่วนกลางมีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมโครงการ โดยจะต้องเป็นกลุ่มเกษตรกรหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการเกษตรหรือสหกรณ์การเกษตรที่มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก ทั้งที่เป็นอาหารและไม่ใช่อาหาร มีความพร้อมต่อการรับการถ่ายทอดองค์ความรู้ และมีผู้นำที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เช่น วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการดำเนินงาน สมาชิกมีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการพัฒนา มีความพร้อมของกลุ่มในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์ สถานที่ มีความพร้อมในการทำมาตรฐาน GMP/อย. มีเงินทุนในการพัฒนาต่อยอดเองได้ หรือสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้ โดยพิจารณาจากระดับรายได้ต่อปี และช่องทางการจัดจำหน่าย มีผู้นำที่สามารถพัฒนาต่อยอดหลังสิ้นสุดโครงการ และเข้าใจ ยอมรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและเจ้าหน้าที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด รวมทั้งกลุ่มจะต้องมีการจัดเก็บข้อมูลรายได้ของกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

หน่วยงานในระดับพื้นที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.17 มีการนำหลักเกณฑ์การคัดเลือกทั้งหมดมาใช้พิจารณาคัดเลือกกลุ่มทั้งหมด อีกร้อยละ 20.83 นำมาใช้เพียงบางส่วน เนื่องจากในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันไปจึงต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นด้วย เช่น เป็นกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ที่เกิดปัญหาจากการประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงอาจเกิดปัญหาจากการประกอบกิจการโรงงาน เพื่อลดผลกระทบเรื่องการร้องเรียน และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อกระทรวงอุตสาหกรรมตามนโยบายของปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (ตารางที่ 4.2.10-5)

ตารางที่ 4.2.10-5 การใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

รายการ	ร้อยละ
1. นำมาใช้ทั้งหมด	79.17
2. นำมาใช้บางส่วน	20.83
รวม	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.2.3) การประชาสัมพันธ์ หน่วยงานมีการประชาสัมพันธ์รายละเอียดโครงการให้กับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายผ่านสื่อต่าง ๆ เฉลี่ย 3 ครั้ง โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 86.49 ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ประธานกลุ่มฯ รองลงมา ร้อยละ 77.03 ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ เช่น Facebook Line กลุ่ม เว็บไซต์สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ร้อยละ 48.65 ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ และอีกร้อยละ 22.97 ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือประชาสัมพันธ์ ใบปลิวตามลำดับ (ตารางที่ 4.2.10-6)

ตารางที่ 4.2.10-6 การประชาสัมพันธ์รายละเอียดโครงการให้กับกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ่านสื่อต่าง ๆ

รายการ ^{1/}	ร้อยละ
1. สื่อบุคคล	86.49
2. สื่อออนไลน์	77.03
3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์	48.65
4. สื่อสิ่งพิมพ์	22.97

หมายเหตุ: ^{1/} หน่วยงานสามารถประชาสัมพันธ์ได้มากกว่า 1 สื่อ

ที่มา: จากการสำรวจ

3.2.4) การติดตามให้คำแนะนำกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หน่วยงานร้อยละ 100.00 มีแผนการติดตามให้คำแนะนำกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งขณะนี้หน่วยงานร้อยละ 75.71 เริ่มดำเนินการติดตามให้คำแนะนำกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแล้ว โดยติดตามเฉลี่ย 5 ครั้ง และอีกร้อยละ 24.29 ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ โดยมีแผนดำเนินการในช่วงไตรมาสที่ 3 - 4 (ตารางที่ 4.2.10-7)

ทั้งนี้ ในการติดตามให้คำแนะนำฯ จะดำเนินการร่วมกับบริษัทที่ปรึกษาที่หน่วยงานจัดจ้าง และบางส่วนลงพื้นที่ติดตามเองด้วย

ตารางที่ 4.2.10-7 การติดตามและให้คำแนะนำกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

รายการ	ร้อยละ
1. มีแผนการติดตาม	100.00
1.1 เริ่มดำเนินการแล้ว	75.71
1.2 ยังไม่เริ่มดำเนินการ	24.29
2. ไม่มีแผนการติดตาม	-

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3) ผลผลิต

3.3.1) กลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีสมาชิกกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับการพัฒนาอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวน 2,536 ราย คิดเป็นร้อยละ 107.46 ของเป้าหมาย 2,360 ราย เฉลี่ย 32 รายต่อจังหวัด

3.3.2) การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์

(1) การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ หลังการอบรมถ่ายทอดความรู้หน่วยงานจะคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านการอบรมถ่ายทอดความรู้แล้ว มาเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยร้อยละ 97.26 หน่วยงานได้คัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแล้วเฉลี่ย 5 กลุ่มต่อจังหวัด ได้ผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนารวม 362 ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 100.56 ของเป้าหมาย 360 ผลิตภัณฑ์ อีกร้อยละ 2.74 ยังไม่ได้คัดเลือก เนื่องจากอยู่ระหว่างการพิจารณารายละเอียดเพิ่มเติม (ตารางที่ 4.2.10-8)

ตารางที่ 4.2.10-8 การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์

รายการ	ร้อยละ
1. คัดเลือกกลุ่มแล้ว	97.26
2. ยังไม่ได้คัดเลือก	2.74
รวม	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

(2) รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.93 เป็นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น เบคอนจากเปลือกกล้วยหอม เซรั่มบำรุงผิวหน้าสูตรเข้มข้นจากวุ้นเห็ดเยื่อไผ่ เจลกันแดดผสมสารสกัดจากมะเขือเทศ เยลลี่กล้วยน้ำว้าพรีไบโอติก และโปรตีนรังไหม รูปแบบผง รองลงมาร้อยละ 83.56 เป็นการพัฒนาต่อยอดจากผลิตภัณฑ์เดิมของกลุ่ม เช่น ข้าวกรอบธัญพืช น้ำพริกเห็ดอบกรอบ กาแฟ 3IN1 จากธัญพืช กระเป๋าผ้าทอมือ และลอตช่องสนแคนพร้อมทาน และอีกร้อยละ 79.45 เป็นการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า เช่น ยาหม่องสติ๊ก หมอนชาโคลเพื่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ฝรั่ง ในบรรจุภัณฑ์สุญญากาศ สเปรย์ทรายกลั่นมะนาว และน้ำตาลแท่ง (ตารางที่ 4.2.10-9)

ตารางที่ 4.2.10-9 รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

รายการ ^{1/}	ร้อยละ
1. พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่	84.93
2. พัฒนาต่อยอดจากผลิตภัณฑ์เดิม	83.56
3. พัฒนาบรรจุภัณฑ์	79.45

หมายเหตุ: ^{1/} สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้มากกว่า 1 รูปแบบ

ที่มา: จากการสำรวจ

รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จะนำผลผลิตทางการเกษตรของกลุ่มมาสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น นำมาแปรรูป ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงามสะดุดตามากขึ้น หรือพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ตามแนวโน้มของตลาดในปัจจุบัน เพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม เพื่อให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่น่าสนใจ สามารถจำหน่ายและสร้างรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่มได้ ซึ่งบริษัทที่ปรึกษาที่ได้รับ การจัดจ้าง จะเข้าไปศึกษาความต้องการของกลุ่มฯ ร่วมศึกษา คิดค้น และร่วมกันทดลองกับกลุ่ม จนได้เป็นผลิตภัณฑ์ที่สมบูรณ์ และทำการทดสอบตลาด เพื่อให้ทันตามแผนปฏิบัติงานที่จะต้องสิ้นสุดในช่วงเดือน สิงหาคม 2566

3.4) ความพึงพอใจ

หน่วยงานในพื้นที่ที่มีความพึงพอใจต่อนโยบายโครงการภาพรวมในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.23 โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 52.05 มีความพึงพอใจในระดับมาก รองลงมาร้อยละ 36.64 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ร้อยละ 9.25 มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และร้อยละ 2.05 มีความพึงพอใจระดับน้อย ตามลำดับ (ตารางที่ 4.2.10-10)

ตารางที่ 4.2.10-10 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการในด้านต่าง ๆ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การคัดเลือกกลุ่ม	38.36	38.36	20.54	2.74	-	4.12	มาก
2. การอบรมถ่ายทอดความรู้	32.88	57.53	5.48	4.11	-	4.19	มาก
3. การคัดเลือกบริษัทที่ปรึกษา	38.36	54.79	6.85	-	-	4.32	มากที่สุด
4. รูปแบบ/แนวทางการดำเนินงาน	36.99	57.53	4.11	1.37	-	4.30	มากที่สุด
เฉลี่ย	36.64	52.05	9.25	2.05	-	4.23	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.5) ข้อค้นพบ

3.5.1) ด้านงบประมาณ

(1) งบประมาณที่หน่วยงานในพื้นที่ได้รับจัดสรรสำหรับดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม่เพียงพอ เมื่อเทียบกับจำนวนเป้าหมายผลิตภัณฑ์ที่ต้องส่งเสริมและพัฒนา ส่งผลให้การจัดทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้กับกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้ในปริมาณมาก รวมทั้งไม่สามารถสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้กลุ่มได้นำไปต่อยอดได้

(2) งบประมาณสำหรับติดตามกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ไม่เพียงพอในการติดตามได้บ่อยครั้ง เนื่องจากในบางพื้นที่กลุ่มเป้าหมายอยู่ห่างไกลจากที่ตั้งของหน่วยงานในการติดตามจะต้องมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างมาก ทำให้ต้องลงพื้นที่ร่วมกับโครงการอื่น หรือลงพื้นที่ติดตามร่วมกับบริษัทที่ปรึกษาด้วย

(3) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณต่ำกว่าแผนที่วางไว้ เนื่องจากขณะนี้ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอยู่ระหว่างดำเนินการจัดจ้างผู้เชี่ยวชาญ/บริษัทที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการยกระดับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ต้นแบบและทดสอบผลิตภัณฑ์

3.5.2) ด้านการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณหน่วยงานในพื้นที่ส่วนใหญ่ จึงมีการปรับลดระยะเวลาการอบรมถ่ายทอดความรู้ให้อยู่ภายใน 1 วัน และจัดอบรมที่ทำการของกลุ่มแทนการจัดอบรมนอกสถานที่ ซึ่งอาจทำให้ความรู้ที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร

3.5.3) ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

(1) กลุ่มที่ผ่านการอบรมฯ มีบางส่วนไม่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทำให้กลุ่มไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพที่ครบถ้วน

(2) รูปแบบการพัฒนามีทั้งพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ พัฒนาต่อยอดจากผลิตภัณฑ์เดิมของกลุ่ม และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ซึ่งในการพัฒนาผลิตภัณฑ์นั้น จะเป็นการใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นเป็นหลัก นำมาแปรรูปให้มีความหลากหลายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ หรือการปรับปรุงสูตรการผลิตให้เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยการจัดจ้างผู้เชี่ยวชาญดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผลิตบรรจุภัณฑ์ต้นแบบ และทดสอบตลาด

3.6) ข้อเสนอแนะ

3.6.1) ด้านงบประมาณ การดำเนินงานโครงการในปีต่อไป ควรพิจารณาเพิ่มงบประมาณสำหรับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อให้สามารถสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในการผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้มีปริมาณเพียงพอต่อการทดสอบตลาดจริง หรือสามารถทดลองจำหน่ายได้ อีกทั้งควรมีการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการต่อยอดผลิตภัณฑ์ของกลุ่มได้อย่างต่อเนื่อง

3.6.2) ด้านการติดตามให้คำแนะนำกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ควรใช้ระบบออนไลน์เข้ามาช่วยในการติดตามให้คำแนะนำกลุ่ม เพื่อสามารถให้คำแนะนำ ปรึกษากับกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

3.6.3) ด้านการอบรมถ่ายทอดความรู้ การอบรมฯ เพียง 1 วัน กลุ่มอาจได้รับความรู้ไม่เต็มที่ จึงควรมีการปรับเป้าหมายกลุ่มเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มฯ ได้อย่างเต็มที่

3.6.4) ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

(1) ควรปรับเป้าหมายการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็น 1 จังหวัด 1 กลุ่ม 1 ผลิตภัณฑ์ จะสามารถส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ได้เต็มที่ในทุกขั้นตอนของกิจกรรม

(2) การดำเนินงานในระยะต่อไป เพื่อให้กลุ่มได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างครบถ้วน ควรกำหนดจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมให้เท่ากับกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเพิ่มงบประมาณสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ต้นแบบให้กับกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้เพียงพอต่อการนำไปต่อยอด

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน

หารือแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกร จังหวัดสุโขทัย

อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกร จังหวัดสมุทรสงคราม

อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกร จังหวัดนครราชสีมา

อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเกษตรกร จังหวัดนราธิวาส

4.2.11 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อพัฒนาคุณภาพ และยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน/OTOP ด้วยการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมเข้ามาผสมผสานอัตลักษณ์และความคิดสร้างสรรค์ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และมีมูลค่าเพิ่ม ผลักดันให้เป็นสินค้าที่มีศักยภาพและแข่งขันได้ในระดับสากล

1.1.2) เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตและผู้ประกอบการ โดยส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ มีการสร้างแบรนด์ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และพัฒนารูปแบบกลยุทธ์ด้านการตลาด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดได้

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน กลุ่มเกษตรกรผู้แปรรูป ผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อย วิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการชุมชน และผู้ประกอบการ OTOP ที่ต้องการยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ และขีดความสามารถในการแข่งขัน พื้นที่ 77 จังหวัด ทั่วประเทศ

1.3) หน่วยงาน กรมปศุสัตว์ กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกรมวิทยาศาสตร์บริการ

1.4) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 301.4931 ล้านบาท (กรมปศุสัตว์ 0.9105 ล้านบาท กรมการพัฒนาชุมชน 219.0104 ล้านบาท กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม 20.0000 ล้านบาท สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 45.5000 ล้านบาท และกรมวิทยาศาสตร์บริการ 16.0722 ล้านบาท)

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบ 6 เดือน มาจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และการรายงานผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

(1) จังหวัดที่สำรวจ จำนวน 55 จังหวัด

(2) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ 55 ราย ดังนี้

กรมปศุสัตว์ 10 ราย กรมการพัฒนาชุมชน 42 ราย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม 1 ราย สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 1 ราย และกรมวิทยาศาสตร์บริการ 1 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการเป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) การสำรวจข้อมูล รอบ 6 เดือน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566

2.3) ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.11-1 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน กรมปศุสัตว์

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
2. กิจกรรม	- คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย - สนับสนุนปัจจัยการผลิต	- มี - มี
3. ผลผลิต	- จำนวนผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (OTOP) ได้รับความ การพัฒนาและยกระดับ	- 9 ผลิตภัณฑ์
4. ความพึงพอใจ ต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ โครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษาและข้อมูลโครงการ

ตารางที่ 4.2.11-2 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
2. กิจกรรม	- ประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา - พัฒนาศักยภาพเครือข่ายองค์ความรู้ KBO	- 76 รุ่น - 76 จังหวัด
3. ความพึงพอใจ ต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ โครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษาและข้อมูลโครงการ

ตารางที่ 4.2.11-3 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ	- ร้อยละ 100
	- ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ	- ร้อยละ 80
	- ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 80
2. กิจกรรม	- อบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านการพัฒนาช่องทางการตลาดที่เหมาะสม	- 2 รุ่น
	- สัมมนาเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการผลิต/ผลิตภัณฑ์ตามแนวคิด BCG	- 2 รุ่น
	- อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการสร้างแผนธุรกิจ	- 2 รุ่น
	- อบรมเชิงปฏิบัติการสร้างวิถีผลิตภัณฑ์ชุมชน (Product Story Telling)	- 2 รุ่น
3. ผลผลิต	- จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม	- 200 ผลิตภัณฑ์
4. ความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษาและข้อมูลโครงการ

ตารางที่ 4.2.11-4 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ	- ร้อยละ 100
	- ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ	- ร้อยละ 80
	- ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 80
2. กิจกรรม	- สร้างความรู้ความเข้าใจในพื้นที่เป้าหมายของโครงการ	- 12 จังหวัด
3. ผลผลิต	- จำนวนผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ได้รับการยกระดับด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม	- 250 ผลิตภัณฑ์
	- จำนวนผู้ประกอบการ/ชุมชน	- 180 ราย
4. ความพึงพอใจต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษาและข้อมูลโครงการ

ตารางที่ 4.2.11-5 ประเด็นและตัวชี้วัด โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน กรมวิทยาศาสตร์บริการ

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
2. กิจกรรม	- ทดสอบผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานโดยห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์	- 80 รายการ
3. ความพึงพอใจ ต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ โครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษา และข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) การเบิกจ่ายงบประมาณ ในภาพรวมมีผลการเบิกจ่ายรวมทั้งสิ้น 50.7072 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.82 ของงบประมาณทั้งหมด 301.4931 ล้านบาท จำแนกตามหน่วยงาน ได้แก่ กรมปศุสัตว์ 0.2526 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.24 กรมการพัฒนาชุมชน 29.4696 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.46 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม 6.6032 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 33.02 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม 9.8631 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.68 และกรมวิทยาศาสตร์บริการ 4.5187 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 28.12 สาเหตุที่มีการเบิกจ่ายงบประมาณน้อย เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งตามแผนที่กำหนดไว้จะเริ่มดำเนินกิจกรรมได้ในไตรมาสที่ 3 (ตารางที่ 4.2.11-6)

ตารางที่ 4.2.11-6 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)		
	ได้รับจัดสรร	เบิกจ่าย	ร้อยละ
1. กรมปศุสัตว์	0.9105	0.2526	27.74
2. กรมการพัฒนาชุมชน	219.0104	29.4696	13.46
3. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	20.0000	6.6032	33.02
4. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	45.5000	9.8631	21.68
5. กรมวิทยาศาสตร์บริการ	16.0722	4.5187	28.12
รวม	301.4931	50.7072	16.82

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1.2) ความเพียงพอของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับพื้นที่ ร้อยละ 85.45 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอ และร้อยละ 14.55 เห็นว่าไม่เพียงพอ เนื่องจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด กรมการพัฒนาชุมชน เห็นว่า การดำเนินงานโครงการมีความจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการประชุมพิจารณาคัดเลือกผลิตภัณฑ์เพื่อเข้าสู่ระบบ KBO (Knowledge- Based OTOP : KBO เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือกเป็นไปอย่างยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ แต่งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมดังกล่าว นอกจากนี้กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตของกรมปศุสัตว์ มีการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์ต้องใช้เครื่องมือที่เหมาะสม และมีคุณภาพ ซึ่งมีราคาแพง (ตารางที่ 4.2.11-7)

3.1.3) ความทันเวลาของงบประมาณ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการในระดับพื้นที่ทุกราย ร้อยละ 100.00 เห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความทันเวลา (ตารางที่ 4.2.11-7)

ตารางที่ 4.2.11-7 ความเพียงพอและความทันเวลาของงบประมาณ

รายการ	ร้อยละ
1. ความเพียงพอของงบประมาณ	
1.1 เพียงพอ	85.45
1.2 ไม่เพียงพอ	14.55
2. ความทันเวลาของงบประมาณ	
2.1 ทันเวลา	100.00
2.2 ไม่ทันเวลา	-

ที่มา: จากการสำรวจ

3.2) กิจกรรม

3.2.1) กรมปศุสัตว์

กิจกรรมที่ดำเนินการ ประกอบด้วย การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์/วิสาหกิจชุมชนเป้าหมาย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน OTOP การจัดแสดงผลงานสินค้า ผลิตภัณฑ์ เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าส่งเสริมการตลาด และการติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินผลโครงการ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน จำนวน 9 ผลิตภัณฑ์ (9 กลุ่ม) ขณะนี้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดได้ทำการคัดเลือก สืบหาความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย และสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่มเป้าหมายแล้ว จำนวน 7 กลุ่ม เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านปศุสัตว์ที่มีอยู่ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถจำหน่ายให้กับผู้บริโภคทั่วไปได้ (ตารางที่ 4.2.11-8) ทั้งนี้ การดำเนินงานเป็นไปตามที่โครงการกำหนด

ตารางที่ 4.2.11-8 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านปศุสัตว์

รายการ	ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา	ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน
1. วิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี	ไส้อั่วสมุนไพร	เครื่องอัดไส้
2. แปลงใหญ่โคเนื้อกำแพง จังหวัดสตูล	สเต็กเนื้อสตูล	กล่องบรรจุภัณฑ์
3. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงไก่อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ	ไกย่างไม้มะดันห้วยทับทัน	ถุงพลาสติกเย็นพิมพ์ลาย
4. วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านโคกกำ จังหวัดหนองคาย	แฮมเนื้อ	1. เครื่องบดสับอาหาร 2. สติกเกอร์ติดบรรจุภัณฑ์
5. วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรแม่พิมพ์ จังหวัดเชียงราย	หมูฝอยสมุนไพร	เครื่องบรรจุอาหาร
6. กลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเนื้อหมู จังหวัดตาก	แฮมหมู	1. เครื่องบดอาหารเอนกประสงค์ 2. กะละมังสแตนเลส 3. ถาดสแตนเลส 4. มีดอีโต้ 5. มีด 6. ครกหิน 7. สายไฟและปลั๊ก 8. ถุงมือ 9. หมวกใส่ผม
7. วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะห้วยยางโทน 58 จังหวัดราชบุรี	บั้นขลิบแพะ	วัสดุอุปกรณ์ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์
8. กลุ่มแปลงใหญ่แพะภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต	เครื่องสำอางนมแพะ	ดำเนินการในไตรมาสที่ 3
9. วิสาหกิจชุมชน ศพก. เศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดปราจีนบุรี	ลูกชิ้นไก่พื้นเมือง	ดำเนินการในไตรมาสที่ 3

ที่มา: จากการสำรวจ

3.2.2) กรมการพัฒนาชุมชน

กิจกรรมที่ดำเนินการ ประกอบด้วย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D) ให้มีคุณภาพมาตรฐาน จำนวน 1,900 ผลิตภัณฑ์ แบ่งเป็น ประเภทอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 939 ผลิตภัณฑ์ ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน 436 ผลิตภัณฑ์ ประเภทของใช้ ของตกแต่ง จำนวน 359 ผลิตภัณฑ์ และประเภทสมุนไพร จำนวน 166 ผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมกระบวนการเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge - Based OTOP: KBO) จำนวน 1,520 ผลิตภัณฑ์ ขณะนี้ อยู่ระหว่างการดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานของ 76 จังหวัด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP Premium สู่อุตสาหกรรม จำนวน 300 ผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์ Young OTOP สู่อุตสาหกรรม จำนวน 100 ผลิตภัณฑ์ อยู่ระหว่างกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งผลการดำเนินงานในไตรมาสที่ 2 เป็นไปตามที่โครงการกำหนดดังนี้

(1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา โดยมีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายแล้ว ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อค้นหาสภาพปัญหา จุดอ่อน จุดแข็งของผลิตภัณฑ์ และสอบถามความต้องการการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกลุ่มเป้าหมาย เพื่อร่วมกันวางแผนการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ รูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ การสร้างแบรนด์ เรื่องเล่าของผลิตภัณฑ์ (Story) ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการโครงการของผู้รับจ้างตามกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยมีสัญญาจ้างประเภทละ 180 วัน

(2) การพัฒนาศักยภาพเครือข่ายองค์ความรู้ (KBO) ได้แก่ การจัดหาทีมวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสร้างนวัตกรรมจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่เข้ามาให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายการจัดประชุมให้ความรู้แก่ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิต การพัฒนาลักษณะของผลิตภัณฑ์ เช่น สี กลิ่น รสชาติ และเนื้อสัมผัส เป็นต้น การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ การพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและความต้องการของตลาด และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เช่น การเพิ่มเรื่องราวผลิตภัณฑ์ การสร้างแบรนด์ หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสมอยู่ระหว่างดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานของ 76 จังหวัด

3.2.3) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

กิจกรรมที่ดำเนินการ ประกอบด้วย การเพิ่มศักยภาพการตลาด สอดรับวิถีธุรกิจใหม่ โดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาช่องทางการตลาดที่เหมาะสม การจัดสัมมนาเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการผลิต/ผลิตภัณฑ์ตามแนวคิด BCG การอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการสร้างแผนธุรกิจทั้งในระดับวิสาหกิจและระดับกลุ่มผลิตภัณฑ์ และการอบรมเชิงปฏิบัติการในการสร้างวิถีผลิตภัณฑ์ชุมชน (Product Story Telling) เป้าหมาย 2 รุ่น จำนวน 200 คน ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ

3.2.4) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

กิจกรรมที่ดำเนินการ ประกอบด้วย การสร้างความรู้ ความเข้าใจในการยกระดับ OTOP ด้วยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาผู้ประกอบการ OTOP ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การขยายผลและการเพิ่มมูลค่าด้านการตลาด ให้กับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และการติดตามประเมินผลและบริหารงานโครงการ ขณะนี้ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจในพื้นที่เป้าหมายของโครงการ 12 จังหวัด ครบตามเป้าหมาย ได้แก่ จังหวัดแพร่ นครสวรรค์ อุทัยธานี นนทบุรี สระบุรี จันทบุรี ขอนแก่น อุดรธานี อำนาจเจริญ สุราษฎร์ธานี ตรัง และพัทลุง

3.2.5) กรมวิทยาศาสตร์บริการ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการพัฒนาคุณภาพของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับการให้คำปรึกษาเชิงลึก รายงานสถานประกอบการ เพื่อแก้ไขปัญหาผลิตภัณฑ์ และการทดสอบคุณภาพการผลิตโดยห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ เพื่อการจัดการวัตถุดิบ การปรับปรุงกระบวนการผลิตและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ

3.3) ผลผลิต

การดำเนินงานโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ณ ไตรมาสที่ 2 มีหน่วยงานที่เกิดผลผลิตแล้ว จำนวน 3 หน่วยงาน ดังนี้

3.3.1) กรมปศุสัตว์

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายแล้ว 9 กลุ่ม ครอบคลุมเป้าหมาย โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น เครื่องอัดไส้ เครื่องบดสับอาหาร วัสดุในการแปรรูปผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ ส่งผลให้มีผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน (OTOP) ได้รับการพัฒนาและยกระดับ จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 55.56 ของเป้าหมาย 9 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ 1) วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรแม่พิมพ์ (หมูฝอยสมุนไพร) จังหวัดเชียงราย 2) กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทฤษฎีใหม่บ้านหนองมะค่า (แหนมหมู) จังหวัดตาก 3) วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านโคกกาก้า (ลูกชิ้นเนื้อ) จังหวัดหนองคาย 4) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ อำเภอห้วยทับทัน (ไก่ย่างไม้ตะคันทับทัน) จังหวัดศรีสะเกษ และ 5) วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะห้วยยางโพน 58 (ปั้นขลิบแพะ) จังหวัดราชบุรี ทั้งนี้จะมีการเก็บข้อมูลรายได้ของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการในไตรมาสที่ 4

ทั้งนี้ ผลการพัฒนาในปี 2565 ที่ผ่านมา กรมปศุสัตว์ได้ดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ จำนวน 9 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ 1) สเต็กโคขุนพริกไทยดำ จังหวัดชัยนาท 2) ไก่ย่างสมุนไพรกระวาน จังหวัดจันทบุรี 3) หม่าชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 4) หมูหันแกงกระเบา จังหวัดมุกดาหาร 5) เนื้อสะเต๊ะ (พะเยาปีฟ) จังหวัดพะเยา 6) เนื้อแดดเดียว (โคเนื้อเขื่อน) จังหวัดอุดรธานี 7) ไส้อั่วโคขุนเห็นโคน จังหวัดกาญจนบุรี 8) แกงแพะทะเลใต้ จังหวัดกระบี่ และ 9) ไก่สับเบตงพิกุลทอง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งก่อนเข้าร่วมโครงการผู้ประกอบการทั้ง 9 ราย มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ระหว่างเดือนพฤษภาคม - กันยายน 2565 รวม 3,074,000 บาท และหลังเข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น 1,368,570 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.52 (ตารางที่ 4.2.11-9)

ตารางที่ 4.2.11-9 รายได้ของผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้นเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ (ระหว่างเดือนพฤษภาคม - กันยายน 2565)

รายการ	รายได้		ผลต่าง
	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	หลังเข้าร่วมโครงการ	
1. สเต็กโคขุนพริกไทยดำ	-	20,000	20,000
2. ไก่ย่างสมุนไพรกระวาน	-	5,000	5,000
3. หม่าชัยภูมิ	14,000	22,000	8,000
4. หมูหันแกงกระเบา	3,060,000	4,162,500	1,102,500
5. เนื้อสะเต๊ะ	-	39,000	39,000
6. เนื้อแดดเดียว	-	27,000	27,000
7. ไส้อั่วโคขุนเห็นโคน	-	120,000	120,000

หน่วย: บาท

ตารางที่ 4.2.11-9 (ต่อ)

หน่วย: บาท

รายการ	รายได้		ผลต่าง
	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	หลังเข้าร่วมโครงการ	
8. แกงแพะทะเลใต้	-	22,000	22,000
9. ไก่สับเบตงพิกุลทอง	-	25,070	25,070
รวม	3,074,000	4,442,570	1,368,570
			(ร้อยละ 44.52)

ที่มา: กองผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์

3.3.2) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

การพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์ มีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม จำนวน 50 ผลิตภัณฑ์ แบ่งเป็น 1) ผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน 19 ผลิตภัณฑ์ 2) ของใช้ของตกแต่ง ของที่ระลึก จำนวน 10 ผลิตภัณฑ์ 3) สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 16 ผลิตภัณฑ์ และ 4) อาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของเป้าหมาย 200 ผลิตภัณฑ์

3.3.3) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(1) ผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ได้รับการยกระดับด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม 109 ผลิตภัณฑ์ แบ่งเป็น 1) ผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน 32 ผลิตภัณฑ์ 2) ของใช้ ของตกแต่ง จำนวน 14 ผลิตภัณฑ์ 3) สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 14 ผลิตภัณฑ์ และ 4) อาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 49 ผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 43.60 ของเป้าหมาย 250 ผลิตภัณฑ์

(2) จำนวนสถานประกอบการ/ชุมชน ที่ใช้ผลงานวิจัยและพัฒนาไปเพิ่มมูลค่าลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ จำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.78 ของเป้าหมาย 180 ราย

3.4) ความพึงพอใจ**3.4.1) ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่**

จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลางมายังหน่วยงานในระดับพื้นที่ การชี้แจงโครงการ/ประสานงาน/แนะนำการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานส่วนกลางสู่ผู้ปฏิบัติงานระดับพื้นที่ วิธีการ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และเงื่อนไขในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ องค์ความรู้ หลักสูตรระยะเวลา และรูปแบบการอบรมถ่ายทอดความรู้ และการได้รับประโยชน์ของเกษตรกร พบว่า เจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.52 โดยร้อยละ 58.40 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 35.60 พึงพอใจในระดับมาก และร้อยละ 6.00 พึงพอใจในระดับปานกลาง (ตารางที่ 4.2.11-10)

ตารางที่ 4.2.11-10 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่ต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลาง	56.00	34.00	10.00	-	-	4.46	มากที่สุด
2. การชี้แจงโครงการ/ประสานงานจากหน่วยงานส่วนกลาง	60.00	34.00	6.00	-	-	4.54	มากที่สุด
3. วิธีการ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย	62.00	36.00	2.00	-	-	4.60	มากที่สุด
4. องค์ความรู้ หลักสูตร ระยะเวลา และรูปแบบ การอบรม	58.00	36.00	6.00	-	-	4.52	มากที่สุด
5. การได้รับประโยชน์ของ เกษตรกร	56.00	38.00	6.00	-	-	4.50	มากที่สุด
ภาพรวม	58.40	35.60	6.00	-	-	4.52	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.5) ข้อค้นพบ

3.5.1) กิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตของกรมปศุสัตว์ มีการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์ต้องใช้เครื่องมือที่เหมาะสมและมีคุณภาพ ซึ่งมีราคาแพง

3.5.2) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด กรมการพัฒนาชุมชน ในบางจังหวัดมีการจัดกิจกรรมการประชุมพิจารณาคัดเลือกผลิตภัณฑ์เพื่อเข้าสู่ระบบ (KBO) ซึ่งต้องดำเนินการก่อน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือกเป็นไปอย่างยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ แต่กิจกรรมดังกล่าวไม่มีงบประมาณสนับสนุน นอกจากนี้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการเครือข่ายองค์ความรู้ (KBO) ซึ่งมีจำนวนเงินเกิน 500,000 บาท ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ และมีระยะเวลาในการดำเนินการพอสมควรทำให้ไม่ทันต่อระยะเวลาที่กำหนดตามโครงการฯ

3.6) ข้อเสนอแนะ

ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินงานตามกิจกรรมของกลุ่มเป้าหมาย

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน
โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน

กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทฤษฎีใหม่บ้านหนองมะค่า (แหนมหมู) จังหวัดตาก

4.2.12 โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการการตลาดข้าว (กรมการข้าว)

1.1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

- (1) เพื่อเชื่อมโยงตลาดสินค้าข้าวระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าข้าว
- (2) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกร และผู้ประกอบการได้รับเครื่องหมายรับรองข้าว

1.1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวคุณภาพที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน อาทิ มาตรฐานการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร (GAP) มาตรฐานอินทรีย์ไทย (Organic Thailand) หรือมาตรฐานอินทรีย์ต่างประเทศอื่น ๆ ที่ประเทศคู่ค้าให้การยอมรับ จำนวน 3,000 ตัน

(2) กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตร หรือผู้ประกอบการค้าข้าว ได้รับการรับรองมาตรฐาน และได้เครื่องหมายข้าวพันธุ์แท้ ได้รับการยอมรับ จำนวน 30 ตรารับรอง

1.1.3) หน่วยงาน กรมการข้าว

1.1.4) งบประมาณ จำนวน 12.7070 ล้านบาท

1.2) กิจกรรมปลูกได้ขายดี By อ.ต.ก. (Good Productions Good Sales) (องค์การตลาด

เพื่อเกษตรกร)

1.2.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

- (1) เพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- (2) เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการตลาดและการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน

ให้แก่เกษตรกร

(3) เพื่อส่งเสริมช่องทางการตลาดให้แก่เกษตรกร

1.2.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

(1) เกษตรกรที่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง และดำเนินการปลูกพืชไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของพื้นที่ทำการเกษตร

(2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 100 ราย

1.2.3) หน่วยงานรับผิดชอบ องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.)

1.2.4) งบประมาณ จำนวน 5.1630 ล้านบาท

1.3) กิจกรรมศูนย์แสดงสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูง (องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร)

1.3.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อจัดให้มีศูนย์แสดงสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูง (Thailand Best Agricultural Showroom) รองรับสินค้าเกษตรคุณภาพสูง ยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตรของประเทศไทย

(2) เพื่อเป็นศูนย์รวมการเจรจาสินค้าเกษตรของประเทศไทย

1.3.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

- (1) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ร่วมบูรณาการ จำนวน 8 หน่วยงาน
- (2) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 500 ราย

1.3.3) หน่วยงานรับผิดชอบ องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.)

1.3.4) งบประมาณ จำนวน 20.0000 ล้านบาท

1.4) กิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์)

1.4.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) กระตุ้นระบบเศรษฐกิจจากการบริโภคภายในประเทศ และวางรากฐานเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนให้มีความเข้มแข็งในระยะยาวอย่างยั่งยืน โดยการสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจท้องถิ่น (Local Economy Development) ให้เกิดความยั่งยืนในการพึ่งพาตนเองผ่านกลไกของตลาดชุมชน

(2) เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร สินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าหัตถกรรม ผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOPs) ตลอดจนสินค้าและบริการต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อเป็นช่องทางการระบายสินค้าของชุมชน และเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของรัฐบาล

(3) เพิ่มขีดความสามารถให้กับเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ธุรกิจ SMEs และคนในชุมชนด้วยการพัฒนาให้ความรู้แก่ชุมชน โดยสนับสนุนองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และสร้างความหลากหลายของสินค้าที่ตรงกับความต้องการและรสนิยมของกลุ่มเป้าหมายคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว โดยเน้นจุดเด่น และวิถีความเป็นชุมชน โดยการสร้างเอกลักษณ์ความเป็นหนึ่งเดียวของชุมชน และมีอัตลักษณ์ของชุมชนให้เด่นชัด

1.4.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

- (1) ตลาดชุมชนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมช่องทางตลาด จำนวน 48 แห่ง
- (2) ตลาดชุมชนได้รับการส่งเสริมช่องทางตลาด จำนวน 5 ช่องทาง

1.4.3) หน่วยงานรับผิดชอบ กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

1.4.4) งบประมาณ จำนวน 69.6322 ล้านบาท

1.5) กิจกรรมหมู่บ้านทำมาค้าขาย (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์)

1.5.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

(1) เพื่อกระตุ้นระบบเศรษฐกิจการค้าในประเทศ โดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจท้องถิ่น (Local Economy) และชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

(2) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้วิสาหกิจชุมชนมีช่องทางการจำหน่ายผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ และมีรายได้จากการขยายช่องทางการจำหน่ายเพิ่มขึ้น

(3) เพื่อพัฒนาศักยภาพในการประกอบธุรกิจให้แก่วิสาหกิจชุมชนรู้จักทำมาค้าขายสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างเข้มแข็ง ยั่งยืน และแข่งขันทางการค้าได้ รวมทั้งยกระดับไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur)

1.5.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

- (1) ส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจชุมชนเป้าหมาย จำนวน 17 แห่ง
- (2) วิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมช่องทางการตลาด จำนวน 5 ช่องทาง

1.5.3) หน่วยงานรับผิดชอบ กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

1.5.4) งบประมาณ จำนวน 15.3678 ล้านบาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบ 6 เดือน มาจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากกรมการค้าภายใน องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

(1) จังหวัดที่สำรวจ ประกอบด้วย จังหวัดสกลนคร อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด สุรินทร์ นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร รวม 6 จังหวัด

(2) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 8 ราย ดังนี้

- (2.1) กรมการค้าภายใน จำนวน 4 ราย
- (2.2) องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร จำนวน 2 ราย
- (2.3) กรมการค้าภายใน จำนวน 2 ราย

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการเป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) สำรวจข้อมูล รอบ 6 เดือน ช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566

2.3) ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.12-1 ประเด็นและตัวชี้วัด กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการตลาดข้าว (กรมการค้าภายใน)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ	- ร้อยละ 100
	- ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ	- ร้อยละ 80
	- ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 80
	- จำนวนหลักสูตรที่จัดอบรม	- เท่ากับเป้าหมาย

ตารางที่ 4.2.12-1 (ต่อ)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
2. กิจกรรม	- จำนวนการอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจในการเชื่อมโยงตลาดข้าว	- 160 ราย
	- จำนวนการติดตามการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกร และผู้ประกอบการค้าข้าว	- 14 ศูนย์ - 3,000 ต้น
	- จำนวนการคัดเลือกผู้ประกอบการโรงสีที่มีความต้องการขอรับรองตราข้าวพันธุ์แท้	- 30 ตรารับรอง
	- จำนวนการส่งเสริมการใช้ระบบตามสอยย้อนกลับสินค้าข้าวให้กับผู้ประกอบการค้าข้าว	- 1 ระบบ
	- จำนวนการร่วมจัดงานประชาสัมพันธ์ข้าวไทยกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ	- 2 ครั้ง
	- จำนวนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายออนไลน์	- 1 ครั้ง
	- จัด press tour เพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ถึงการเพิ่มมูลค่าสินค้า/ผลิตภัณฑ์ข้าวไทย	- 1 ครั้ง
3. ผลผลิต	- ปริมาณการเชื่อมโยงตลาดสินค้าข้าวระหว่างเกษตรกร และผู้ประกอบการค้าข้าว	- ไม่น้อยกว่า 3,000 ต้น
4. ความพึงพอใจ ต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษา และข้อมูลโครงการ

หมายเหตุ: ไตรมาสที่ 2 กรมการค้าข้าว มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรม และยกเลิกกิจกรรม จาก 17 กิจกรรม เหลือ 12 กิจกรรม

ตารางที่ 4.2.12-2 ประเด็นและตัวชี้วัด กิจกรรมปลูกได้ขายดี By อ.ต.ก. (Good Productions Good Sales)
(องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ	- ร้อยละ 100
	- ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ	- ร้อยละ 80
	- ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 80
	- จำนวนหลักสูตรที่จัดอบรม	- เท่ากับเป้าหมาย
2. กิจกรรม	- จำนวนการยกระดับมาตรฐานสินค้าสู่การสร้างมูลค่าสินค้าเกษตร	- 4 ครั้ง
	- จำนวนการส่งเสริมด้านการตลาดและการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน	- 2 หลักสูตร
	- จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมความรู้	- 100 ราย
	- จำนวนผลิตผลได้รับการส่งเสริมมาตรฐานของ อ.ต.ก.	- เท่ากับเป้าหมาย
3. ความพึงพอใจ ต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษา และข้อมูลโครงการ

ตารางที่ 4.2.12-3 ประเด็นและตัวชี้วัด กิจกรรมศูนย์แสดงสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูง
(องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
2. กิจกรรม	- จำนวนการจัดเตรียมอาคาร สถานที่ - จำนวนการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ - จำนวนการจัดกิจกรรมเผยแพร่และถ่ายทอดความรู้ - จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริม - จำนวนผลิตภัณฑ์ที่เข้ามาร่วมแสดงสินค้า - จำนวนหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ร่วมบูรณาการ	- 1 แห่ง - 2 ครั้ง - 4 ครั้ง - 500 ราย - 50 รายการ - 8 หน่วยงาน
3. ความพึงพอใจ ต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษา และข้อมูลโครงการ

ตารางที่ 4.2.12-4 ประเด็นและตัวชี้วัด กิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
2. กิจกรรม	- จำนวนตลาดชุมชนเป้าหมายใหม่ที่จะดำเนินการพัฒนาให้มีความพร้อม ในการเป็นตลาดตามนโยบายรัฐบาล - จำนวนการส่งเสริมช่องทางตลาดและเชื่อมโยงการจำหน่ายสินค้า และบริการในตลาด - จำนวนตลาดที่จัดกิจกรรมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในตลาดและชุมชน - จำนวนตลาดที่จัดกิจกรรมกระตุ้นการใช้จ่ายในเส้นทางการท่องเที่ยวตลาด - จำนวนครั้งในการจัดมหกรรมการท่องเที่ยวและจำหน่ายสินค้าชุมชน และบริการของตลาด	- 12 แห่ง - 150 ครั้ง - 50 แห่ง - 8 กลุ่ม - 40 แห่ง - 1 ครั้ง
3. ผลผลิต	- จำนวนตลาดชุมชนได้รับการส่งเสริมพัฒนา - จำนวนช่องทางการตลาดของตลาดชุมชนที่ได้รับการส่งเสริม	- 48 แห่ง - 5 ช่องทาง
4. ผลลัพธ์เบื้องต้น	- รายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา	- ร้อยละ 5
5. ความพึงพอใจ ต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษา และข้อมูลโครงการ

ตารางที่ 4.2.1-5 ประเด็นและตัวชี้วัด กิจกรรมหมู่บ้านทำมาค้าขาย (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์)

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ - จำนวนหลักสูตรที่จัดอบรม	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80 - เท่ากับเป้าหมาย
2. กิจกรรม	- จำนวนวิสาหกิจชุมชนแห่งใหม่และหมู่บ้านทำมาค้าขายแห่งเดิม ที่เข้าร่วมการส่งเสริมและพัฒนา - จำนวนการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงการค้า/บริการ/ผลิตภัณฑ์ชุมชน - จำนวนการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ	- 17 แห่ง - 1 ครั้ง - 15 ครั้ง
3. ผลผลิต	- จำนวนช่องทางการตลาดของวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการส่งเสริม	- 5 ช่องทาง
4. ผลลัพธ์เบื้องต้น	- ร้อยละของรายได้ของผู้ประกอบการในตลาดเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา	- ร้อยละ 10
5. ความพึงพอใจ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป

ต่อโครงการ

ที่มา: จากการศึกษา และข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตาม

3.1) ปัจจัยนำเข้า

3.1.1) งบประมาณของโครงการ รวมทั้งสิ้น 122.8700 ล้านบาท เบิกจ่ายแล้ว 26.3591 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.45 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จำแนกตามหน่วยงานดังนี้ กรมการค้าภายใน เบิกจ่ายแล้ว 3.4290 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.99 ของเป้าหมาย องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร เบิกจ่ายแล้ว 0.1223 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.49 ของเป้าหมาย เนื่องจากองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (กิจกรรมปลูกได้ขายดี By อ.ต.ก.) ไม่มีผู้เข้าร่วมประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนกิจกรรมศูนย์แสดงสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูง เกิดความล่าช้าในการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีความเหมาะสมกับสภาพอาคารเดิมทำให้ผลการเบิกจ่ายน้อย และกรมการค้าภายใน เบิกจ่ายแล้ว 22.8078 คิดเป็นร้อยละ 26.83 ของเป้าหมาย (ตารางที่ 4.2.12.6)

(1) ความทันเวลา เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ร้อยละ 75.00 มีความเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมีความทันเวลา และร้อยละ 25.00 มีความเห็นว่าไม่ทันเวลา เนื่องจากกรมการค้าภายใน มีการโอนงบประมาณลงไปในพื้นที่ค่อนข้างล่าช้า และกรมการค้าภายใน กิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น มีการแบ่งโอนงบประมาณเป็นรอบ ๆ ทำให้หน่วยงานไม่สามารถดำเนินการทำกิจกรรมได้สำเร็จในครั้งเดียว (ตารางที่ 4.2.12.7)

(2) ความเพียงพอของงบประมาณ ทุกหน่วยงานมีความเห็นว่างบประมาณที่ได้รับ มีความเพียงพอ (ตารางที่ 4.2.12.7)

ตารางที่ 4.2.12-6 งบประมาณจำแนกตามหน่วยงาน

หน่วย: ล้านบาท

หน่วยงาน	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	เบิกจ่าย	ร้อยละ
1. กรมการข้าว	12.7070	3.4290	26.99
2. องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	25.1630	0.1223	0.49
3. กรมการค้าภายใน	85.0000	22.8078	26.83
รวม	122.8700	26.3591	21.45

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 66 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.2.12-7 ความทันเวลาและความเพียงพอของงบประมาณ

รายการ	ร้อยละ
1. ความทันเวลาของงบประมาณ	
1.1 ทันเวลา	75.00
1.2 ไม่ทันเวลา	25.00
2. ความเพียงพอของงบประมาณ	
2.1 เพียงพอ	100.00
2.2 ไม่เพียงพอ	-

ที่มา: จากการสำรวจ

3.1.2) หลักสูตรที่จัดอบรม มี 3 หน่วยงานที่ดำเนินการจัดอบรม ได้แก่ กรมการข้าว จำนวน 1 หลักสูตร องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร จำนวน 2 หลักสูตร และกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ จำนวน 2 หลักสูตร รวมทั้งสิ้น 5 หลักสูตร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) กรมการข้าว หลักสูตรที่จัดอบรม คือ การสร้างความเข้าใจในการเชื่อมโยงตลาดข้าว ซึ่งหน่วยงานสามารถดำเนินการได้ครบตามเป้าหมาย

(2) องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร หลักสูตรที่จัดอบรม ได้แก่ การส่งเสริมด้านการตลาด และการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน อยู่ระหว่างดำเนินการจัดกิจกรรมเผยแพร่และถ่ายทอดความรู้

(3) กรมการค้าภายใน กิจกรรมหมู่บ้านทำมาค้าขาย มีการจัดอบรม 2 หลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านทำมาค้าขายที่ได้รับการส่งเสริมการแล้ว และการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้เป็นหมู่บ้านทำมาค้าขายแห่งใหม่ อยู่ระหว่างดำเนินการอบรม

3.2) กิจกรรม

3.2.1) กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการการตลาดข้าว (กรมการข้าว)

(1) การอบรมเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้าใจในการเชื่อมโยงตลาดข้าว ดำเนินการแล้ว 160 ราย และสัมมนาการเพิ่มศักยภาพการตลาดข้าวครบวงจรให้แก่ผู้ประกอบการค้าข้าว ดำเนินการแล้ว 90 ราย ครบตามเป้าหมาย

(2) การติดตามการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกร และผู้ประกอบการค้าข้าว เป้าหมาย 14 ศูนย์ 3,000 ต้น อยู่ระหว่างดำเนินการ

(3) การคัดเลือกผู้ประกอบการโรงสีที่มีความต้องการขอรับรองตราข้าวพันธุ์แท้ เป้าหมาย 30 ตรารับรอง อยู่ระหว่างดำเนินการ

(4) การส่งเสริมการใช้ระบบตามสอยย้อนกลับสินค้าข้าวให้กับผู้ประกอบการค้าข้าว เป้าหมาย 1 ระบบ อยู่ระหว่างดำเนินการ

(5) การร่วมจัดงานประชาสัมพันธ์ข้าวไทยกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งใน และต่างประเทศ เป้าหมาย 2 ครั้ง อยู่ระหว่างดำเนินการ

(6) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายออนไลน์ เป้าหมาย 1 ครั้ง อยู่ระหว่างดำเนินการ

(7) การจัด press tour เพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ถึงการเพิ่มมูลค่าสินค้า/ผลิตภัณฑ์ ข้าวไทย เป้าหมาย 1 ครั้ง อยู่ระหว่างดำเนินการ

3.2.2) กิจกรรมปลูกได้ขายดี By อ.ต.ก. (Good Productions Good Sales) (องค์การ ตลาดเพื่อเกษตรกร)

- การยกระดับมาตรฐานสินค้าสู่การสร้างมูลค่าสินค้าเกษตร เป้าหมาย 4 ครั้ง การส่งเสริมด้านการตลาดและการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน เป้าหมาย 2 หลักสูตร การส่งเสริมความรู้ให้แก่ เกษตรกร เป้าหมาย 100 ราย และการส่งเสริมมาตรฐาน อ.ต.ก. ขณะนี้ TOR อนุมัติเรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่าง ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง (e-Bidding) ทั้งนี้ ได้มีการลงพื้นที่สำรวจ และสรรหาเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมโครงการ ในเบื้องต้นแล้ว

3.2.3) กิจกรรมศูนย์แสดงสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูง (องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร)

(1) การจัดเตรียมอาคาร สถานที่ เป้าหมาย 1 แห่ง และจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เป้าหมาย 2 ครั้ง อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำ TOR เพื่อจัดจ้างปรับปรุงอาคารสถานที่ และพื้นที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป

(2) การจัดกิจกรรมเผยแพร่และถ่ายทอดความรู้ เป้าหมาย 4 ครั้ง การส่งเสริม เกษตรกร เป้าหมาย 500 ราย การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่เข้าร่วมแสดงสินค้า เป้าหมาย 50 รายการ และการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป้าหมาย 8 หน่วยงาน เริ่มดำเนินการหลังจากปรับปรุงอาคารแล้วเสร็จ

3.2.4) กิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์)

(1) การพัฒนาตลาดชุมชนเป้าหมายใหม่ที่จะดำเนินการพัฒนาให้มีความพร้อม ในการเป็นตลาดตามนโยบายรัฐบาล เป้าหมาย 12 แห่ง อยู่ระหว่างการดำเนินการคัดเลือกตลาดแห่งใหม่

(2) การส่งเสริมช่องทางตลาดและเชื่อมโยงการจำหน่ายสินค้าและบริการในตลาด เป้าหมาย 150 ครั้ง อยู่ระหว่างดำเนินการ

(3) การจัดกิจกรรมกระตุ้นการใช้จ่ายในเส้นทางการท่องเที่ยวตลาด เป้าหมาย 8 กลุ่ม 40 แห่ง อยู่ระหว่างดำเนินการ

(4) การจัดมหกรรมการท่องเที่ยวและจำหน่ายสินค้าชุมชนและบริการของตลาด เป้าหมาย 1 ครั้ง อยู่ระหว่างดำเนินการ

(5) มีการจัดกิจกรรมเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในตลาดและชุมชน ดำเนินการครบตามเป้าหมาย 50 แห่ง

3.2.5) กิจกรรมหมู่บ้านทำมาค้าขาย (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์)

(1) การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนแห่งใหม่และหมู่บ้านทำมาค้าขายแห่งเดิมที่เข้าร่วมการส่งเสริมและพัฒนา เป้าหมาย 17 แห่ง อยู่ระหว่างดำเนินการสำรวจข้อมูลเตรียมส่งเสริมและพัฒนา

(2) การจัดกิจกรรมเชื่อมโยงการค้า/บริการ/ผลิตภัณฑ์ชุมชน เป้าหมาย 1 ครั้ง อยู่ระหว่างดำเนินการ

(3) การติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ ดำเนินการแล้ว 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 66.67 ของเป้าหมาย 15 ครั้ง

3.3) ผลผลิต

3.3.1) กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการการตลาดข้าว (กรมการค้าภายใน) การเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกร และผู้ประกอบการค้าข้าว มีการจัดประชุมระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการเพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงซื้อขายข้าวแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการซื้อขายข้าว และติดตามการซื้อขายผลผลิตกับเกษตรกร ในพื้นที่ โดยจะทราบปริมาณผลผลิตในเดือนเมษายน 2566

3.3.2) กิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์) ตลาดชุมชนได้รับการส่งเสริมพัฒนา ประกอบไปด้วย (1) เชื่อมโยงการค้าและบริการในตลาดจำนวน 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.89 ของเป้าหมาย 90 ครั้ง (2) เชื่อมโยงการท่องเที่ยวในตลาดชุมชน จำนวน 127 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 254.00 ของเป้าหมาย 50 ครั้ง และตลาดชุมชนได้รับการส่งเสริมช่องทางตลาด 2 ช่องทาง ได้แก่ (1) ช่องทาง Online (Facebook/Line/โทรศัพท์) และ (2) ช่องทาง Offline (หนังสือพิมพ์/ป้ายโปสเตอร์) คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของเป้าหมาย 5 ช่องทาง

3.3.3) กิจกรรมหมู่บ้านทำมาค้าขาย (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์) วิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมช่องทางตลาด 1 ช่องทาง ได้แก่ ช่องทางร้านขายของฝากในห้างสรรพสินค้า Siam Paragon และ Central World คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของเป้าหมาย 5 ช่องทาง

3.4) ผลลัพธ์เบื้องต้น จากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร โดยการส่งเสริมและพัฒนาช่องทางตลาดให้กับชุมชนส่งผลกระทบต่อรายได้ของกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

3.4.1) มูลค่าการค้าและบริการชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมจากการส่งเสริมผ่านช่องทางตลาดภาพรวมในรอบ 6 เดือนของปี 2566 มีมูลค่า 806.43 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 78.41 (มูลค่าการค้าและบริการชุมชนภาพรวมในรอบ 6 เดือน ปี 2565 มีมูลค่า 452.00 ล้านบาท) เป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว รวมถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) มีการผ่อนคลายมากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการสามารถจำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าและบริการชุมชนในปี 2566 จำแนกเป็นรายกิจกรรม ดังนี้

(1) กิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์) มูลค่าการค้าและบริการชุมชนรอบ 6 เดือน ปี 2566 มีมูลค่า 746.59 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 82.10

(มูลค่าการค้าและบริการชุมชนรอบ 6 เดือน ปี 2565 มีมูลค่า 410.00 ล้านบาท) มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ ดังนี้

(1.1) ดำเนินการส่งเสริมตลาดต้องชมเป้าหมายใหม่ ปี 2566 และกิจกรรมกระตุ้นเชื่อมโยงสินค้าชุมชน มีการสร้างรายได้ให้กับชุมชน รวม 347.81 ล้านบาท มีการดำเนินการ 4 กิจกรรม ดังนี้ (1) จัดกิจกรรมการเชื่อมโยงการค้า/บริการ (2) จัดกิจกรรมกระตุ้นและสร้างการมีส่วนร่วมกับนักท่องเที่ยว (3) พัฒนาคุณภาพสินค้าและสนับสนุนการสร้างภาพลักษณ์ให้สินค้า/บริการ และ (4) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

(1.2) ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดต้องชมในช่วงเทศกาลลอยกระทงปี 2565 และปีใหม่ 2566 มีการคัดเลือกตลาดต้องชมในความส่งเสริมของกรมการค้าภายในทั่วประเทศ รวม 398.78 ล้านบาท มีการดำเนินการ 4 กิจกรรม ดังนี้ (1) ปรับปรุงตกแต่งตลาดให้เหมาะสม (2) จัดกิจกรรมสร้างการมีส่วนร่วมกับนักท่องเที่ยว (3) บริหารจัดการและเชื่อมโยงการค้า/บริการของชุมชน และ (4) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมผ่านสื่อต่าง ๆ

(2) กิจกรรมหมู่บ้านทำมาค้าขาย (กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์) มูลค่าการค้าและบริการชุมชนรอบ 6 เดือน ปี 2566 มีมูลค่ารวม 59.84 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 42.48 (มูลค่าการค้าและบริการชุมชนรอบ 6 เดือน ปี 2565 มีมูลค่า 42.00 ล้านบาท) มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

(2.1) รายได้จากกิจกรรมเชื่อมโยงสินค้าหมู่บ้านทำมาค้าขายแห่งเดิม (กลุ่มของกินของใช้) ประจำปีงบประมาณ 2566 จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ (1) หมู่บ้านบ่อหลวง จังหวัดน่าน (2) วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร จังหวัดพิษณุโลก (3) วิสาหกิจชุมชนบ้านสหกรณ์ จังหวัดสมุทรสาคร และ (4) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มบูดูข้าวยา จังหวัดสงขลา ซึ่งมีการดำเนินการให้คำปรึกษาแนะนำตลาดออนไลน์ สร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การสร้างแบรนด์ เจาะจับคู่ธุรกิจ และประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ (ตารางที่ 4.2.12-8)

ตารางที่ 4.2.12-8 มูลค่าการค้าและบริการชุมชนที่ได้รับการส่งเสริม รอบ 6 เดือน ปี 2565 และปี 2566

หน่วย : ล้านบาท

กิจกรรม	มูลค่าการค้าและ บริการชุมชน ที่ได้รับการส่งเสริม	มูลค่าการค้าและ บริการชุมชน ที่ได้รับการส่งเสริม	ผลต่าง	ร้อยละ การเปลี่ยนแปลง
	ปี 2565	ปี 2566		
1. ตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น	410.00	746.59	336.59	82.10
2. หมู่บ้านทำมาค้าขาย	42.00	59.84	17.84	42.48
รวม	452.00	806.43	354.43	78.41

ที่มา: กรมการค้าภายใน

3.5) ความพึงพอใจ

จากการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในภาพรวมระดับมากที่สุด ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.30 โดยมี

ความพึงพอใจมากที่สุด 2 กิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมปลูกได้ขายดี By อ.ต.ก. (Good Productions Good Sales) และ (2) กิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.00 ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ที่พึงพอใจในระดับมาก 2 กิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมศูนย์แสดงสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูง และ (2) กิจกรรมหมู่บ้านทำมาค้าขาย ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 ส่วนกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการการตลาดข้าว เจ้าหน้าที่ที่พึงพอใจในระดับปานกลาง ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 เนื่องจากหน่วยงานส่วนภูมิภาคได้รับการจัดสรรงบประมาณล่าช้าส่งผลกระทบต่อการทำงานในพื้นที่ (ตารางที่ 4.2.12-9)

ตารางที่ 4.2.12-9 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานโครงการ

กิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการการตลาดข้าว (กข.)	25.00	25.00	25.00	25.00	-	3.50	ปานกลาง
2. กิจกรรมปลูกได้ขายดี By อ.ต.ก. (Good Productions Good Sales) (อ.ต.ก.)	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
3. กิจกรรมศูนย์แสดงสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูง (อ.ต.ก.)	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
4. กิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น (คน.)	100.00	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
5. กิจกรรมหมู่บ้านทำมาค้าขาย (คน.)	-	100.00	-	-	-	4.00	มาก
เฉลี่ย	45.00	45.00	5.00	5.00	-	4.30	มากที่สุด

ที่มา: จากการสำรวจ

3.6) ข้อค้นพบ

3.6.1) ด้านงบประมาณ บางพื้นที่ได้รับงบประมาณล่าช้า เช่น ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวร้อยเอ็ด มีแผนดำเนินการจัดอบรมครั้งที่ 1 ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการค้าข้าว ในช่วงเดือนตุลาคม 2565 แต่ได้รับการโอนงบประมาณเดือนพฤศจิกายน 2565 กิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น จะต้องดำเนินการปรับภูมิทัศน์โครงสร้างพื้นฐานพื้นที่ในตลาด สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในการซื้อขายจัดกิจกรรมในตลาด และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ซึ่งต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้แล้วเสร็จในครั้งเดียว แต่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นงวด ตามนโยบายกรมบัญชีกลางทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน

3.6.2) ด้านการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี บางรายมีอายุมากทำให้เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ และความเข้าใจในการอบรมด้านสื่อออนไลน์

3.6.3) ด้านการก่อสร้างปรับปรุงอาคาร กิจกรรมปลูกได้ขายดี By อ.ต.ก. (Good Productions Good Sales) ไม่มีผู้เข้าร่วมประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-Bidding) ในครั้งแรก ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในขั้นตอนการดำเนินงาน อ.ต.ก. จึงแก้ปัญหาด้วยการใช้วิธีการคัดเลือกผู้ที่มีความเหมาะสม

ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างนำเสนอผู้บริหารเพื่ออนุมัติวิธีการดังกล่าว ส่วนกิจกรรมศูนย์แสดงสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูงเกิดความล่าช้าในการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีความเหมาะสมกับสภาพของอาคารเดิม โดยจะเริ่มเบิกจ่ายงบประมาณในเดือนมิถุนายน 2566

3.7) ข้อเสนอแนะ

3.7.1) ด้านงบประมาณ

- (1) ควรเร่งรัดจัดการจัดสรรงบประมาณให้ทันตามแผนการดำเนินงาน
- (2) ควรจัดสรรงบประมาณตามงวดงานที่ต้องจ่าย

3.7.2) ด้านการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ ควรจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบกลุ่มที่มีความหลากหลายทั้งอายุ และความสามารถในการเรียนรู้ โดยแต่ละกลุ่มควรมีเกษตรกรที่เป็นผู้นำสามารถถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำสอนงานให้กับสมาชิกในกลุ่มได้

3.7.3) ด้านการก่อสร้างปรับปรุงอาคาร กิจกรรมปลูกได้ขายดี By อ.ต.ก. (Good Productions Good Sales) และศูนย์แสดงสินค้าผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูงล่าช้ากว่าแผน จึงควรเร่งการดำเนินการ และควรมีแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อให้กิจกรรมสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย

3.7.4) เจ้าหน้าที่กรมการค้าภายในเห็นว่า ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 แม้พ้นระยะการได้รับการส่งเสริมภายใต้โครงการแล้ว เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ และทำให้กลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาเป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพสามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างเข้มแข็ง

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมการพัฒนาาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร

กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการการตลาดข้าว ณ ที่ทำการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปข้าว
ตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

กิจกรรมหมู่บ้านทำมาค้าขาย ณ บ้านป่าละไมตก ตำบลขุนตดทวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

กิจกรรมตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น ณ ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

4.2.13 โครงการส่งเสริมการพัฒนาภาคและโครงสร้างอุตสาหกรรมและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อสร้างช่องทางการตลาดให้กับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มอาชีพ ในชุมชน ส่งเสริมตลาดรูปแบบใหม่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างสะดวกและทั่วถึง โดยความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน สนับสนุนและพัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการได้เรียนรู้ทักษะ การบริหารจัดการ และการตลาดสร้างความเข้าใจแก่ผู้บริโภค และส่งเสริมภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้ง พัฒนาภาคขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากด้วยภาคเครือข่ายในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ

1.1.2) เพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับผู้ประกอบการร้านค้าส่งค้าปลีกท้องถิ่น และ สร้างองค์ความรู้ให้กับร้านค้าโชวห่วยในด้านต่าง ๆ โดยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำระบบ POS มาใช้ ในการบริหารจัดการร้านค้าเพื่อลดต้นทุน และการปรับภาพลักษณ์ร้านค้าเพื่อเพิ่มโอกาสในการขาย ตลอดจน ให้ร้านค้าโชวห่วยเข้าถึงเครือข่ายพันธมิตรสมาร์ทโชวห่วย

1.1.3) เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและพัฒนาผู้ประกอบการฐานรากในการทำการตลาดออนไลน์ เป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และนวัตกรรมใหม่ ๆ ถ่ายทอดให้กับผู้ประกอบการฐาน ราก ผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่างพันธมิตรด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับกระทรวงพาณิชย์ และ ช่วยเหลือผู้ประกอบการฐานรากให้มีช่องทางการจำหน่ายสินค้าออนไลน์เพิ่มมากขึ้น

1.1.4) พัฒนาศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการ เปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก ขยายช่องทางและเพิ่มโอกาสทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่วิถีเศรษฐกิจ ยุคใหม่ (Next Normal) อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างการรับรู้ภาพลักษณ์ที่ดีของผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นที่ รู้จักในวงกว้างและกระตุ้นการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เพิ่มขึ้น

1.1.5) สร้างภาพลักษณ์ที่ดีสะท้อนคุณค่าและความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย ขยายโอกาสทางการค้าให้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยในกลุ่ม Herbal Champions และเพิ่มขีดความสามารถ ทางการแข่งขันให้แก่ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย เพื่อรองรับการเป็นอาหารแห่งอนาคต (Future Food)

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

1.2.1) ผู้ผลิต ผู้ประกอบการชุมชน เกษตรกร กลุ่มอาชีพ ผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยว หมู่บ้าน/ชุมชนท่องเที่ยว บริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด คณะกรรมการประสาน และขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐ (คสป.) คณะทำงานพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐจังหวัด/ อำเภอ และภาคีเครือข่าย การพัฒนา 5 ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน ในพื้นที่ 76 จังหวัดและส่วนกลาง

1.2.2) ผู้ประกอบการร้านค้าโชวห่วยทั่วประเทศ 3,030 ราย

1.2.3) ผู้ประกอบการฐานราก เช่น เกษตรกร และผู้ประกอบการชุมชน จำนวน 3,000 ราย

1.2.4) ผู้ประกอบการชุมชนที่มีความพร้อมและศักยภาพด้านการตลาด เช่น ผู้ประกอบการ OTOP วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม 277 ราย

1.2.5) ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน และวิสาหกิจชุมชนในกลุ่ม Herbal Champions ทั้งที่มีศักยภาพและกำลังเป็นที่ต้องการของตลาด (Product Trend) ทั้งในและต่างประเทศ สินค้าสมุนไพรนวัตกรรม และสมุนไพรที่มีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) 25 ราย

1.3) หน่วยงาน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

1.4) งบประมาณ งบประมาณรวม 342.1202 ล้านบาท (กรมการพัฒนาชุมชน 310.1202 ล้านบาท และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า 32.0000 ล้านบาท)

2) วิธีการติดตามผล

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล ในรอบ 6 เดือนมาจาก 2 แหล่งข้อมูล คือ

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

2.1.2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

(1) จังหวัดที่สำรวจ รวม 38 จังหวัด

(2) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของกรมการพัฒนาชุมชน จำนวน 39 ราย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวน 5 ราย รวมทั้งสิ้น 44 ตัวอย่าง

2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการเป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) สำรวจข้อมูลในพื้นที่โครงการ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566

2.3) ประเด็นและตัวชี้วัด

ตารางที่ 4.2.13-1 ประเด็นและตัวชี้วัดโครงการส่งเสริมการพัฒนากลไกและโครงสร้างอุตสาหกรรม และการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น

ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1. กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย		
1.1 ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ	- ร้อยละ 100
	- ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ	- ร้อยละ 80
	- ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 80
1.2 กิจกรรม	- การพัฒนาช่องทางการตลาด	- มี
	- การขับเคลื่อนงานของภาคีเครือข่าย	- มี
	- การเสริมสร้างรายได้ด้วยเครือข่ายเกษตรปลอดภัย	- มี
1.3 ผลผลิต	- จำนวนครั้งที่ส่งเสริมการตลาด	- 62,513 ครั้ง
	- จำนวนจังหวัดที่มีการขับเคลื่อนงานของภาคีเครือข่าย	- 76 จังหวัด
	- จำนวนเครือข่ายเกษตรปลอดภัยได้รับการพัฒนา	- 20 เครือข่าย

ตารางที่ 4.2.13-1 (ต่อ)

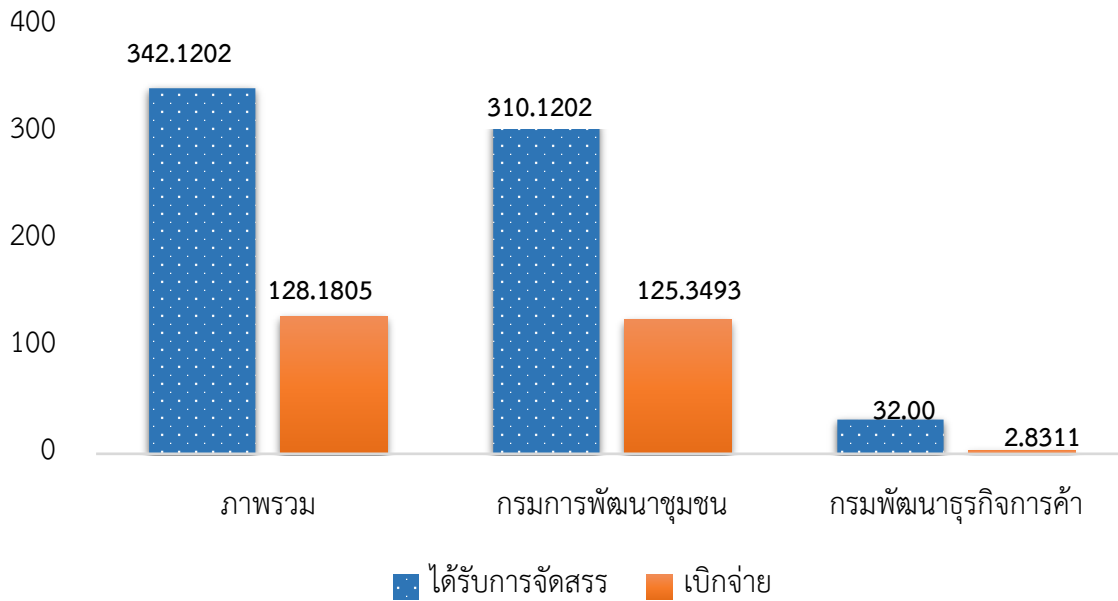
ประเด็น	ตัวชี้วัด	เกณฑ์การติดตาม
1.4 ผลลัพธ์เบื้องต้น	- รายได้จากการจำหน่ายสินค้าของผู้ประกอบการ ณ ตลาดนัดคนไทยยิ้มได้เพิ่มขึ้น	- ร้อยละ 6 ต่อปี
1.5 ความพึงพอใจ ต่อโครงการ	- ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ - ระดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อการเข้าร่วมโครงการ	- ระดับมากขึ้นไป - ระดับมากขึ้นไป
2. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์		
2.1 ปัจจัยนำเข้า	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณ - ร้อยละความเพียงพอของงบประมาณ - ร้อยละความทันเวลาของงบประมาณ	- ร้อยละ 100 - ร้อยละ 80 - ร้อยละ 80
2.2 กิจกรรม	- สร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันสำหรับ ผู้ประกอบการโซวห่วยไทย - สร้างโอกาสทางการตลาด พัฒนาธุรกิจฐานรากด้วย e-Commerce - ขับเคลื่อนตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ - ส่งเสริมภาพลักษณ์และการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน	- มี - มี - มี
2.3 ผลผลิต	- จำนวนผู้ประกอบการร้านโซวห่วยได้รับการพัฒนา - จำนวนผู้ประกอบการฐานรากได้รับการพัฒนาด้วย e-Commerce - จำนวนผู้ประกอบการชุมชนได้รับการพัฒนา - จำนวนผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน และวิสาหกิจชุมชน ในกลุ่ม Herbal Champions ได้รับการพัฒนา สร้างภาพลักษณ์	- 3,030 ราย - 3,000 ราย - 277 ราย - 25 ราย
2.4 ผลลัพธ์เบื้องต้น	- จำนวนช่องทางทางการตลาด	- 42 ช่องทาง
2.5 ความพึงพอใจ ต่อโครงการ	- สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ - ระดับความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อโครงการ	- 738 ล้านบาท - ระดับมากขึ้นไป

ที่มา: จากการศึกษา และข้อมูลโครงการ

3) ผลการติดตาม**3.1) ปัจจัยนำเข้า**

3.1.1) งบประมาณ กรมการพัฒนาชุมชน และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้รับการจัดสรร งบประมาณ 342.1202 ล้านบาท ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 มีผลการเบิกจ่ายแล้ว 128.1805 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 37.47 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร จำแนกเป็น กรมการพัฒนาชุมชน เบิกจ่ายแล้ว 125.3493 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40.42 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ส่วนกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เบิกจ่ายแล้ว 2.8311 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.85 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร (ภาพที่ 4.2.13-1) เนื่องจากกิจกรรม ส่วนใหญ่ดำเนินการในไตรมาสที่ 3 บางกิจกรรมเป็นการจ้างที่ปรึกษาโครงการและอยู่ระหว่างการลงนาม ในสัญญาจ้าง

หน่วย : ล้านบาท

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 66, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 4.2.13-1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

3.1.2) ความเพียงพอและความทันเวลาของงบประมาณ จากการสำรวจเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ พบว่า ร้อยละ 100.00 มีความคิดเห็นว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพียงพอกับกิจกรรมที่ดำเนินงาน หน่วยงานส่วนกลางโอนงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทันเวลากับแผนปฏิบัติงาน รวมทั้งหน่วยงานระดับพื้นที่และหน่วยงานส่วนกลางสามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงาน (ตารางที่ 4.2.13 - 2)

ตารางที่ 4.2.13-2 ความเพียงพอและความทันเวลาของงบประมาณ

รายการ	ร้อยละ
1. ความเพียงพอของงบประมาณ	
1.1 เพียงพอ	100.00
1.2 ไม่เพียงพอ	0.00
2. ความทันเวลาของงบประมาณ	
2.1 ทันเวลา	100.00
2.2 ไม่ทันเวลา	0.00

ที่มา: จากการสำรวจ

3.2) กิจกรรม

3.2.1) หน่วยงานมีการส่งเสริมและพัฒนาช่องทางการตลาด โดยดำเนินการจัดช่องทางการจำหน่ายให้กับผู้ผลิต ผู้ประกอบการชุมชนทั้งในระดับประเทศและภูมิภาค ได้แก่ การจัดตลาดอะเมซิ่ง

ของกิน ของใช้ การจัดงาน OTOP ภูมิภาค การจัดงาน OTOP Midyear 2022 การจัดงานศิลปาชีพ ประทีปไทย และตลาดนัดคนไทยยิ้มได้

3.2.2) การขับเคลื่อนงานของภาคีเครือข่าย และเสริมสร้างรายได้ด้วยเครือข่ายเกษตรปลอดภัย โดยมีกระบวนการดำเนินงาน 3 กระบวนการ ดังนี้

(1) สร้างและพัฒนากลไกขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากดำเนินการโดยกรมการพัฒนาชุมชนหรือภาคเอกชนเพื่อกำหนดแผนการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน จัดประชุมพัฒนาขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และดำเนินการสนับสนุนการดำเนินงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเชิงพื้นที่ เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการพัฒนางานเศรษฐกิจฐานรากและภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ

(2) พัฒนากลไกขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากระดับฐานราก โดยหน่วยงานระดับพื้นที่ศึกษานโยบาย รูปแบบ ทิศทาง การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทุกระดับ สำรวจ รวบรวม จัดทำระบบ และข้อมูลการดำเนินงาน กำหนดแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ จัดประชุมคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) หรือ คณะทำงานที่ คสป. ประสานการทำงานกับภาคีเครือข่ายการพัฒนา 5 ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนงาน และสนับสนุนการค้นหาลงานเด่น (Best Practice) ของกลุ่ม องค์กร เครือข่าย ธุรกิจชุมชน กิจกรรมชุมชน

(3) ส่งเสริมการสร้างรายได้จากกิจการอาหารปลอดภัย โดยหน่วยงานในพื้นที่คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากปี 2562 - 2565 ที่มีศักยภาพด้านการผลิตอาหารปลอดภัย ใน 3 กลุ่มงาน ได้แก่ เกษตร แปรรูป และท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยจัดทำข้อมูลทะเบียนสมาชิก ประกอบด้วย ชื่อกลุ่ม จำนวนสมาชิกกลุ่ม สถานที่ตั้งกลุ่ม ชนิดสินค้าของกลุ่ม ปริมาณการผลิตต่อเดือน ปัญหาการดำเนินงาน และแผนการพัฒนาของกลุ่ม

3.2.2) จำนวนภาคีเครือข่าย 76 จังหวัด อยู่ระหว่างดำเนินงานตามขั้นตอนของกิจกรรม ซึ่งเป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน และการเสริมสร้างรายได้ด้วยเครือข่ายเกษตรปลอดภัย 20 เครือข่าย กำหนดดำเนินงานไตรมาสที่ 3

3.2.3) การสร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันสำหรับผู้ประกอบการโชห่วย มีรายละเอียดดังนี้

(1) ยกกระดับมาตรฐานร้านค้าโชห่วยขนาดกลาง (จ้างที่ปรึกษา) ดำเนินการทบทวนและจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการบริหารจัดการธุรกิจค้าส่งค้าปลีก กำหนดคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การประเมิน วิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของร้านค้าส่งค้าปลีกท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์และรับสมัครร้านค้าส่งค้าปลีกท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรม ประเมินวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของร้านค้าส่งค้าปลีกท้องถิ่นที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีร้านค้าที่ผ่านการคัดเลือกเข้าร่วมกิจกรรม “พัฒนาร้านค้าส่งค้าปลีกท้องถิ่นสู่การเป็นร้านค้าต้นแบบ” เสริมสร้างองค์ความรู้ ศึกษาดูงาน และสร้างเครือข่ายร้านค้าส่งค้าปลีกท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์การบริหารจัดการธุรกิจ ในรูปแบบ Hybrid (Onsite และ Online) Onsite ณ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และ Online ผ่านระบบ ZOOM หัวข้อต่าง ๆ เช่น กลยุทธ์การตลาด

ธุรกิจค้าส่งค้าปลีกสู่ความยั่งยืน เครื่องมือวิเคราะห์พฤติกรรมลูกค้าสมัยใหม่ในยุค BANI World สาธิตการใช้เครื่องมือวิเคราะห์พฤติกรรมลูกค้าสมัยใหม่ นวัตกรรมและเทคโนโลยีค้าส่งค้าปลีกสมัยใหม่ การบริหารบัญชีการเงินสำหรับธุรกิจค้าส่งค้าปลีก การบริหารสินค้าคงคลังและโลจิสติกส์ค้าส่งค้าปลีก

(2) สมาร์ทโซวท์พลาส (จ้างเหมา) ร้านค้าโซวท์พลาสได้รับองค์ความรู้ในการบริหารจัดการร้านค้า โดยเสริมสร้างองค์ความรู้และสร้างเครือข่าย ให้แก่ร้านค้าโซวท์พลาสทั่วประเทศ เกี่ยวกับการบริหารจัดการร้านค้า เช่น บัญชีและภาษี การตลาด บริหารจัดการร้านค้า การใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ในการทำการตลาด ฯลฯ ทั้งในรูปแบบ Online หัวข้อ "LINE MAN MART ขายได้ทุกช่องทางช่องทางขายใหม่ บริการส่งไว ดันยอดขาย โตขึ้นเฉลี่ย 3 เท่า “การจัดทำบัญชีและวางแผนภาษี” “กฎหมายน่ารู้เคล็ดไม่ลับสำหรับโซวท์พลาส” และ Onsite ครอบคลุม 4 ภูมิภาค หัวข้อ “ลดต้นทุน เพิ่มรายได้ สร้างเครือข่ายสู่การเป็นสมาร์ทโซวท์พลาส” ให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการร้านค้าโซวท์พลาสเกี่ยวกับการบริหารจัดการ กลยุทธ์การตลาด บัญชี ภาษี ฯลฯ โดยมีหน่วยงานพันธมิตรร่วมออกบูธ และมีกิจกรรมส่งเสริมการขายเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการ

3.2.4) การสร้างโอกาสทางการตลาด พัฒนาธุรกิจฐานรากด้วย e-Commerce (จ้างเหมา) เสริมสร้างองค์ความรู้ด้าน e-Commerce ในรูปแบบออนไลน์ด้วยหลักสูตรปั้นร้านค้าออนไลน์ขั้นเทพ โดยฝึกปฏิบัติ Workshop อย่างเข้มข้นด้านการเสริมสร้างทักษะการตลาดออนไลน์ผ่านคลิปสั้น (Short Clip for e-Commerce) ในรูปแบบ Offline และ Online (Hybrid Learning) ให้แก่ ผู้ประกอบการฐานรากและผู้ประกอบการรุ่นใหม่ เช่น เกษตรกร และผู้ประกอบการชุมชน

3.2.5) การขับเคลื่อนตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ (จ้างเหมา)

(1) พัฒนาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG โดยคัดเลือกผู้ประกอบการเพื่อส่งเสริมศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน ด้วย BCG Model “ยกระดับ เพิ่มมูลค่า ปรับเพื่อเปลี่ยนรักชุมชน รักโลก” โดยจุดประกายแนวคิดสร้างสรรค์การพัฒนาสินค้าพื้นถิ่นไทยด้วย BCG Model และให้คำปรึกษา ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการตลาดให้เป็นต้นแบบ SMART Local BCG

(2) ขยายช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยสร้างการรับรู้ผลิตภัณฑ์ชุมชน SMART Local และเสริมศักยภาพการตลาดผู้ประกอบการชุมชน

(3) สร้างภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนเชิงสร้างสรรค์ โดยจัดทำคลิปวิดีโอเพื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน ความยาวไม่น้อยกว่า 1 นาที 5 กลุ่มผลิตภัณฑ์ (SMART) จำนวน 5 คลิป และความยาวไม่น้อยกว่า 30 วินาที 20 คลิป มีการเผยแพร่ผ่าน 3 ช่องทาง (Facebook YouTube และ TikTok)

(4) ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยจัดนิทรรศการและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายในงาน OTOP CITY 2022 และ OTOP ศิลปาชีพ

(5) เชื่อมโยงและสร้างโอกาสทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน (จ้างเหมา) โดยจัดกิจกรรมเชื่อมโยงและสร้างโอกาสทางการตลาด เพื่อสร้างการรับรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการ

(6) สร้างภาพลักษณ์และการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร กระตุ้นการรับรู้สร้างภาพลักษณ์ที่ดี ขยายโอกาสทางการตลาด โดยคัดเลือกผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่โดดเด่น สร้างการรับรู้พืชสมุนไพร และจัดแสดงและจำหน่ายในงานแสดงสินค้า

3.3) ผลผลิต

3.3.1) จำนวนการส่งเสริมผ่านช่องทางการตลาดในระดับประเทศ ภูมิภาค และจังหวัด มีการจัดงานแสดงสินค้าต่าง ๆ และจัดตลาดนัดคนไทยยิ้มได้ จำนวน 31,271 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.02 ของเป้าหมาย เนื่องจากกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการมีแผนในการดำเนินการในไตรมาสที่ 3 - 4 มีรายละเอียดดังนี้

(1) ตลาดอะเมซิง ของกินของใช้ ดำเนินการจัดงานไตรมาสที่ 3 ขณะนี้อยู่ระหว่างกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

(2) การจัดงาน OTOP ภูมิภาค ดำเนินการจัดงานไตรมาสที่ 3 จำนวน 5 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 3 - 9 เมษายน 2566 ณ จังหวัดฉะเชิงเทรา ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 22 - 28 เมษายน 2566 ณ จังหวัดลำพูน ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 8 - 14 พฤษภาคม 2566 ณ จังหวัดนครราชสีมา ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 1 - 7 พฤษภาคม 2566 ณ จังหวัดบึงกาฬ และครั้งที่ 5 ระหว่างวันที่ 26 มิถุนายน - 2 กรกฎาคม 2566 ณ จังหวัดภูเก็ต

(3) การจัดงาน OTOP CITY 2022 จำนวน 1 ครั้ง การจัดงาน OTOP Midyear 2022 ดำเนินการระหว่างวันที่ 17 - 25 ธันวาคม 2565 ณ อาคารชาเลนเจอร์ 1 - 3 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพค เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ตลอดการจัดงานทั้ง 9 วัน ภายในงานมีการจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ เช่น อาหารและเครื่องดื่ม สมุนไพร สินค้า OTOP และหน่วยงานภาคีมาร่วมจำหน่ายสินค้า รวมทั้งสิ้น 2,455 บูธ นอกจากนี้มีการจำหน่ายออนไลน์แพลตฟอร์ม Shopee จำนวน 500 ร้านค้า

(4) การจัดงาน OTOP ศิลปชีพประทีปไทย ก้าวไกลด้วยพระบารมี ดำเนินการจัดงานไตรมาสที่ 4 ขณะนี้อยู่ระหว่างกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

(5) การจัดตลาดนัดคนไทยยิ้มได้ มีการดำเนินการแล้ว 31,270 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.03 ของเป้าหมาย จากการติดตามในพื้นที่ พบว่า ลักษณะสินค้าที่นำมาจำหน่ายของผู้ประกอบการร้านค้า เป็นสินค้าประเภทอาหาร/ผลไม้ตามฤดูกาล กับข้าวปรุงสุก อาหารแปรรูป เครื่องนุ่งห่ม ของใช้ในครัวเรือน และอุปกรณ์ทางการเกษตร โดยเป็นสินค้าที่ผู้ประกอบการเป็นผู้ผลิตเองและรวบรวมมาจำหน่าย ร้อยละ 72.73 และเป็นสินค้าของผู้ประกอบการผลิตเอง ร้อยละ 27.27

ลักษณะของการจัดตลาดนัด พบว่า สถานที่จัดตลาดร้อยละ 82.14 เป็นการกางเต็นท์บริเวณลาน ร้อยละ 39.29 สถานที่จัดมีหลังคาถาวร และร้อยละ 14.29 จัดตามบริเวณอาคารของส่วนราชการ และริมถนน ในการจัดตลาดมีตลาดได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 54.05 เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เต็นท์ สถานที่ และอำนวยความสะดวกการจัดเก็บขยะ นอกจากนี้ในการจัดตลาดนัดหน่วยงานบางพื้นที่มีการนำงบประมาณในการบริหารจัดการโครงการมาสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับผู้ประกอบการและผู้บริโภค/ผู้ซื้อ

สินค้า เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การจัดตลาดนัด เช่น ผ้ากันเปื้อน แอลกอฮอล์ หน้ากากอนามัย ป้ายประชาสัมพันธ์ ภาชนะบรรจุอาหารย่อยสลายได้ และถุงผ้า (ตารางที่ 4.2.13-3)

ตารางที่ 4.2.13-3 ลักษณะสินค้า การจัดตลาด การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ณ ตลาดนัดคนไทยยิ้มได้

รายการ	ร้อยละ
1. ลักษณะสินค้าที่นำมาจำหน่าย	
1.1 ผลิตเอง	27.27
1.2 ผลิตและรวบรวมจากแหล่งผลิตอื่น	72.73
2. ลักษณะของการจัดตลาด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
2.1 มีหลังคาถาวร	39.29
2.2 ทางเดินที่บริเวณลาน	82.14
2.3 บริเวณอาคารของส่วนราชการ และริมถนน	14.29
3. การสนับสนุนจากภาคเอกชนหรือหน่วยงานอื่น	
3.1 ได้รับการสนับสนุน	54.05
3.2 ไม่ได้รับการสนับสนุน	45.95

ที่มา: จากการสำรวจ

3.3.2) จำนวนภาคีเครือข่าย 76 จังหวัด อยู่ระหว่างดำเนินงานตามขั้นตอนของกิจกรรม ซึ่งเป็นไปตามแผนปฏิบัติงาน และการเสริมสร้างรายได้ด้วยเครือข่ายเกษตรปลอดภัย 20 เครือข่าย กำหนดดำเนินงานไตรมาสที่ 3

3.3.3) สร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันสำหรับผู้ประกอบการ โขวห่วยไทย โดยส่งเสริมองค์ความรู้ในการบริหารจัดการร้านค้าโชวห่วย จำนวน 1,210 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.33 ของเป้าหมาย ส่วนการยกระดับมาตรฐานและสร้างเครือข่ายร้านค้าปลีกส่งปลีกท้องถิ่น 30 ราย ได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้แล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างให้คำปรึกษาแนะนำ วิเคราะห์ พัฒนาร้านโชวห่วยให้สามารถพัฒนาปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการ

3.3.4) การสร้างโอกาสทางการตลาด พัฒนารูรกิจฐานรากด้วย e-Commerce ดำเนินการส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับผู้ประกอบการ 2,110 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.33 ของเป้าหมาย โดยมีดำเนินการอบรมแล้ว 3 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 กลุ่มพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2566 ณ โรงแรมสยามแกรนด์ จังหวัดอุดรธานี ครั้งที่ 2 กลุ่มพื้นที่ภาคใต้ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2566 ณ โรงแรมแก้วสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และครั้งที่ 3 กลุ่มภาคเหนือ เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2566 ณ โรงแรมเชียงใหม่แกรนด์วิว จังหวัดเชียงใหม่

3.3.5) ขับเคลื่อนตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชนเศรษฐกิจยุคใหม่ มีการดำเนินการดังนี้

(1) พัฒนาผู้ประกอบการเป็น SMART Local BCG ต้นแบบ 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 114.29 ของเป้าหมาย ในพื้นที่ 77 จังหวัด

(2) ขยายช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างยั่งยืน 213 ราย คิดเป็นร้อยละ 106.50 ของเป้าหมาย โดยคัดเลือกผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในปี 2565

และมีศักยภาพทางการตลาดโดดเด่นสอดคล้องกับหลักการ SMART Local เป็น TOP SMART Local by DBD จำนวน 100 ราย เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2566 และจัดกิจกรรมงานเสวนาเพิ่มศักยภาพการตลาดให้ผู้ประกอบการชุมชน เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2566 ณ โรงแรมไมด้า ดอนเมือง แอร์พอร์ต แจ้งวัฒนะ (รายใหม่) มีผู้ได้รับความรู้ 113 ราย

(3) สร้างภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนเชิงสร้างสรรค์ โดยจัดทำคลิปวิดีโอเพื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน มีผู้ประกอบการเข้าร่วม 50 ราย ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำคลิปเพื่อประชาสัมพันธ์

(4) ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย โดยจัดนิทรรศการและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายในงาน OTOP CITY 2022 เมื่อวันที่ 17 - 25 ธันวาคม 2565 มีผู้ประกอบการเข้าร่วม 30 ราย ได้แก่ โซน Pavilion ผู้ประกอบการ 20 ราย โซนปกติ ผู้ประกอบการ 10 ราย และโซน SMART Local Shop

(5) เชื่อมโยงและสร้างโอกาสทางการตลาดผลิตภัณฑ์ชุมชน (จ้างเหมา) โดยจัดกิจกรรมเชื่อมโยงและสร้างโอกาสทางการตลาด เพื่อสร้างการรับรู้ และเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการ ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และกระบี่ ระหว่างวันที่ 22 - 24 ธันวาคม 2565 เป็นการจัดนิทรรศการนำเสนอผลิตภัณฑ์ชุมชน 15 ผลิตภัณฑ์ และเชื่อมโยงระหว่างผู้ปลูก ผู้ผลิต กับผู้จัดจำหน่าย 2 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์จากสาหร่ายขนนก จังหวัดกระบี่ และกลุ่มผลิตภัณฑ์จากขมิ้นชัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.3.6) สร้างภาพลักษณ์และการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร อยู่ระหว่างลงนามสัญญาจ้างเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2566 และมีการประชุมจัดทำหลักเกณฑ์การคัดเลือกผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพรร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ ด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร และด้านการตลาด เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2566

3.4) ผลลัพธ์เบื้องต้น

รายได้จากการจำหน่ายสินค้าชุมชนจากการส่งเสริมผ่านช่องทางการตลาดระหว่าง 1 ตุลาคม 2565 - 31 มีนาคม 2566 มีมูลค่า 1,932.3995 ล้านบาท จำแนกจากการส่งเสริมผ่านช่องทางการตลาดในระดับประเทศ และการจัดตลาดนัดคนไทยยิ้มได้ในระดับจังหวัด รายละเอียดดังนี้

3.4.1) รายได้จากการจำหน่ายสินค้าของผู้ประกอบการ ณ ตลาดนัดคนไทยยิ้มได้ในพื้นที่ 77 จังหวัด มียอดการจำหน่ายสินค้าคิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจ 1,279.2494 ล้านบาท

3.4.2) การจัดงาน OTOP CITY 2022 ระหว่างวันที่ 17 - 25 ธันวาคม 2565 ณ อาคารชาเลนเจอร์ 1 - 3 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพค เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นการจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ และมีหน่วยงานภาคีมาร่วมจำหน่ายสินค้า 2,455 บูท มีการจำหน่ายออนไลน์แพลตฟอร์ม Shopee 500 ร้านค้า ผู้เข้าชมงานทั้งสิ้น 212,647 ราย ผู้ประกอบการ 2,773 ราย ยอดการจำหน่ายสินค้าในงาน 585.8849 ล้านบาท ยอดการสั่งซื้อ 67.2652 ล้านบาท รวมยอดการจำหน่ายทั้งสิ้น 653.1501 ล้านบาท

3.5) ความพึงพอใจ

เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมีความพึงพอใจในระดับมาก ที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.00 ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ งบประมาณเพื่อดำเนินการ/การจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลางมายังหน่วยงานในพื้นที่ การชี้แจงโครงการ/ประสานงาน/แนะนำการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานส่วนกลางสู่ผู้ปฏิบัติงานระดับพื้นที่ วิธีการ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และเงื่อนไขในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ องค์ความรู้ หลักสูตร ระยะเวลา รูปแบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ การสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ การได้รับผลประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมายโครงการ และการกำกับ/แนะนำ/ติดตามผลการดำเนินงาน (ตารางที่ 4.2.13-4)

ตารางที่ 4.2.13-4 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อการดำเนินงานโครงการ

รายการ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)					ค่าคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. งบประมาณเพื่อดำเนินการ/ การจัดสรรงบประมาณจาก หน่วยงานส่วนกลางมายัง หน่วยงานในพื้นที่	23.26	32.56	25.58	6.98	11.63	3.49	มาก
2. การชี้แจงโครงการ/ ประสานงาน/แนะนำการ ดำเนินงานโครงการจาก หน่วยงานส่วนกลางสู่ ผู้ปฏิบัติงานระดับพื้นที่	14.47	65.79	17.11	2.63	0.00	3.93	มาก
3. วิธีการ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และเงื่อนไขในการคัดเลือก กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วม โครงการ	28.95	68.42	2.63	0.00	0.00	4.26	มากที่สุด
4. องค์ความรู้ หลักสูตร ระยะเวลา รูปแบบการ ถ่ายทอดองค์ความรู้	35.62	46.58	17.81	-	-	4.19	มาก
5. การสนับสนุนปัจจัยการผลิต แก่กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม โครงการ	25.33	40.00	10.67	2.67	21.33	3.44	มาก
6. การได้รับผลประโยชน์ของ กลุ่มเป้าหมายโครงการ	39.47	56.58	3.95	-	-	4.35	มากที่สุด
7. การกำกับ/แนะนำ/ติดตามผล การดำเนินงาน	34.21	65.79	-	-	-	4.34	มากที่สุด
เฉลี่ย	28.76	53.67	11.11	1.75	4.71	4.00	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ

3.6) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

3.6.1) การจัดตลาดนัดคนไทยยิ้มได้ พบว่า พื้นที่การจัดตลาดที่เป็นพื้นที่ที่เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ ทำให้มีข้อจำกัดในการนำกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ ขนาดพื้นที่ตลาดถูกจำกัด ส่วนพื้นที่การจัดตลาดใช้พื้นที่ของสถานที่อื่น เช่น วัด และโรงเรียน เป็นต้น ไม่สามารถขยายตลาดเพิ่มขึ้นได้ และจัดตลาดในสถานที่กลางแจ้งบางแห่งเมื่อเกิดฝนตกทำให้ผู้ประกอบการได้รับความเสียหาย ดังนั้นหน่วยงานในพื้นที่ควรประสานสถานที่ทางราชการที่สามารถจัดสรรพื้นที่ในการจำหน่ายได้ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบในเรื่องความสามารถของพื้นที่ การอำนวยความสะดวกของผู้ที่มาจับจ่ายใช้สอยตลาด และผู้ที่เข้ามาใช้บริการในหน่วยงานราชการ และสุขอนามัยของพื้นที่

3.6.2) ผู้ประกอบการที่สมัครเข้ารับการถ่ายทอดองค์ความรู้ในรูปแบบออนไลน์ บางรายไม่เข้าอบรมตามที่ได้ลงชื่อสมัคร เนื่องจากมีความหวาดระแวง เกรงว่าจะเป็นมิจฉาชีพแอบอ้างชื่อหน่วยงานติดต่อขอข้อมูลส่วนบุคคลจากประชาชนหรือขอตรวจสอบธุรกิจเรื่องต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้ประกอบการ ไม่กล้ากด Link เข้าเรียน ดังนั้น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการอบรมจาก Online เป็น Offline เพิ่มมากขึ้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ประกอบการว่าไม่ใช่มิจฉาชีพ นอกจากนี้ ควรเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการเข้าถึงองค์ความรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของหน่วยงาน เช่น Facebook Line Website และประสานสำนักงานพาณิชย์จังหวัด ในการอำนวยความสะดวกสถานที่ให้ผู้ประกอบการในการเข้าร่วมอบรม เช่น การใช้พื้นที่ของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดถ่ายทอดผ่านออนไลน์แล้วเชิญให้ผู้ประกอบการมาเข้าอบรมร่วมกันเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการเข้าร่วมหลักสูตร เป็นต้น

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมการพัฒนาภาคและโครงสร้างอุตสาหกรรม
ของการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น

พิธีเปิดงานงาน OTOPTOP CITY 2022 ระหว่างวันที่ 17 - 25 ธันวาคม 2565
ณ อิมแพค เมืองทองธานี อาคารชาเลนเจอร์ 1 - 3

ประเภทสินค้า OTOPTOP

ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย

ประเภทอาหารชวนชิม

4.2.14 โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

1) สารสำคัญของโครงการ

1.1) วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1.1) เพื่อติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

1.1.2) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาแก่เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่

1.2) เป้าหมายและพื้นที่ดำเนินงาน

ติดตามโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และจัดทำรายงานการติดตามโครงการในภาพรวม 2 เรื่อง โดยการติดตามครอบคลุมพื้นที่การดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก 13 โครงการในพื้นที่ 7,255 ตำบล

1.3) หน่วยงาน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.4) งบประมาณ งบประมาณรวม 1.1080 ล้านบาท

2) วิธีการติดตาม

2.1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และการรายงานผลการดำเนินงานโครงการจากหน่วยงานภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.1.2) การสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการภายใต้แผนงานฯ เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการชุมชน ที่เข้าร่วมโครงการ

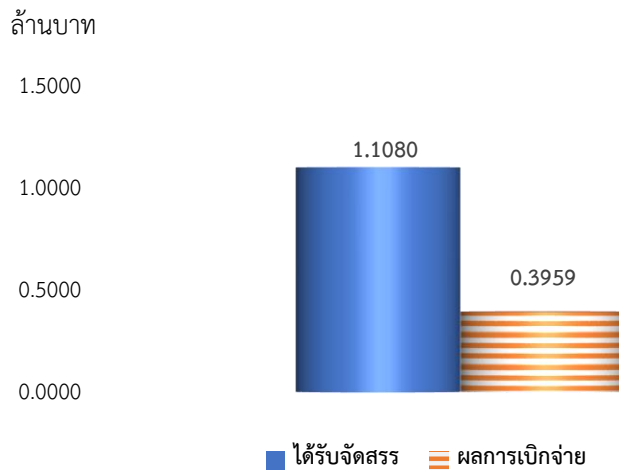
2.2) ช่วงเวลาของข้อมูล

2.2.1) ผลการดำเนินงานโครงการเป็นผลงานสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 - วันที่ 31 มีนาคม 2566

2.2.2) การสำรวจข้อมูลรอบ 6 เดือน ช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2566

3) ผลการติดตาม

3.1) งบประมาณ ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการในกิจกรรมนิเทศ และติดตามงานโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งดำเนินงานโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รวมทั้งสิ้น 1.1080 ล้านบาท ผลการเบิกจ่าย งบประมาณ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 มีผลเบิกจ่าย 0.3959 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.74 ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร (ภาพที่ 4.2.14-1)

ที่มา: รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 66, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 4.2.14-1 การเบิกจ่ายงบประมาณ

3.2) กิจกรรม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพหลักแผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และเป็นหน่วยรับงบประมาณในการติดตามประเมินผลโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก แบ่งเป็น 2 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมนิเทศ และกิจกรรมติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้

3.2.1) กิจกรรมนิเทศ ประกอบด้วย การจัดทำเอกสารงบประมาณสังเขป ปี 2566 เพื่อเผยแพร่ให้กับหน่วยงานร่วมบูรณาการทราบ และใช้ประโยชน์ในการกำกับดูแลการดำเนินงานโครงการ จัดประชุมคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการภายใต้แผนงานฯ ในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณในปีต่อไป และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณรายไตรมาส จำนวน 4 ครั้ง เสนอสำนักงบประมาณและผู้บริหารกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ และรายงานต่อคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 รวมทั้งการออกปฏิบัติงานนิเทศโครงการในพื้นที่ 1 ครั้ง เพื่อให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะแก่เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ เพื่อให้โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโครงการ

3.2.2) กิจกรรมติดตามประเมินผลผลการดำเนินงาน จัดทำรายงานการติดตามการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 2 ครั้ง (รอบ 6 เดือน และ 12 เดือน)

3.3) ผลผลิต

3.3.1) กิจกรรมนิเทศ ประกอบด้วย

(1) จัดทำเอกสารงบประมาณสังเขปปี 2566 แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก เพื่อเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน

(2) จัดประชุมคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ดำเนินการแล้ว 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย

(3) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ เป็นรายไตรมาส ดำเนินการแล้ว 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 จากเป้าหมาย 4 ครั้ง

(4) นิเทศงานโครงการฯ ในพื้นที่จังหวัดระยอง เมื่อวันที่ 28 - 30 มีนาคม 2566 เพื่อให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะแก่เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ดำเนินการแล้ว 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย โดยทำการนิเทศโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และโครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร สรุปผลการนิเทศได้ดังนี้

(4.1) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) โดย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กิจกรรมเทคโนโลยีการให้น้ำอัจฉริยะ (ฟาร์มรักซ์น้ำ) สำหรับควบคุมการให้น้ำในแปลงเกษตร

แปลง: สวนคุณวสันต์ รื่นรมย์ (สวนรื่นรมย์) ตำบลวังหว่า อำเภอแกลง จังหวัดระยอง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฟาร์มรื่นรมย์ เป็นกลุ่มปลูกทุเรียน

สภาพปัญหาของกลุ่ม: กลุ่มยังขาดแนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพในแปลง

กิจกรรมที่สนับสนุน: เทคโนโลยีการตรวจวัดอุณหภูมิและความชื้นอากาศเพื่อป้องกันความสูญเสียของผลผลิต เทคโนโลยีตรวจวัดความชื้นดิน ใช้ควบคุมการให้น้ำตามความต้องการของพืช แจ้งเตือนผ่านแอปพลิเคชัน แสดงผลแบบ Real Time และควบคุมการทำงานผ่านโทรศัพท์มือถือ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ: เกษตรกรมีความแม่นยำในการบริหารจัดการแปลง สามารถเก็บบันทึกข้อมูลในระบบ สามารถลดต้นทุนทรัพยากรน้ำ ช่วยเพิ่มผลผลิตให้มีคุณภาพสูงขึ้น และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

ข้อคิดสำหรับการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ “ต้องการความสำเร็จรูป ต้องการเทคโนโลยีที่ใช้งานง่าย ราคาอ่อมเยา ต้องการข้อมูลที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อม”

(4.2) โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร โดยกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กิจกรรมการแปรรูปเนื้อสัตว์

แปลง: วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านชาวมันเทศ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

สภาพปัญหาของกลุ่ม: ช่วงแรก ๆ ของการผลิตหมูเส้นเพื่อจำหน่ายคุณภาพของการทอดไม่คงที่ หมูเส้นไม่กรอบ ส่งผลให้สินค้าถูกตีกลับ และกรณีที่มีคำสั่งซื้อเข้ามาจำนวนมากทางกลุ่มฯ ไม่สามารถผลิตได้ทันตามความต้องการ

กิจกรรมที่สนับสนุน: เครื่องสไลด์น้ำมันขนาดใหญ่ การเพิ่มผลิตภัณฑ์ให้มีหลากหลาย และพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านชาวมันเทศเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ Smart Group

ผลที่คาดว่าจะได้รับ: ต้องการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต พัฒนาคุณภาพของสินค้า เพื่อให้ได้รับเครื่องหมาย อ.ย. พัฒนาสถานที่ผลิตเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน (GMP 4) และเพิ่มช่องทางการจำหน่าย เพิ่มมูลค่าสินค้าโดยการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น

(4.3) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดย กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แปลง: ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลแม่ น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลแม่ น้ำคู้ เกิดจากการรวมกลุ่มของเกษตรกรกรบ้านหนองมะปริง หมู่ที่ 2 ตำบลแม่ น้ำคู้ จังหวัดระยอง

สภาพปัญหาของกลุ่ม: ประสบปัญหาดินเสื่อมโทรม ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ไม่มีคุณภาพ ราคาปุ๋ยเคมีเพิ่มสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรประสบปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในครัวเรือน

กิจกรรมที่สนับสนุน: ทำจุดสาธิต/จุดเรียนรู้การตรวจวิเคราะห์ดิน การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง การผลิตปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศ การผลิตปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ การผลิตน้ำส้มควันไม้ การเลี้ยงและผลิตน้ำฝักชั้นโรง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ: เป็นแหล่งเรียนรู้แก่เกษตรกร นักเรียน และ ผู้สนใจทั่วไป

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน: ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลแม่ น้ำคู้ ไม่สามารถขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อก่อสร้างโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ของเกษตรกร ซึ่งเป็นแหล่งที่ตั้งของแปลง/จุดสาธิตได้ ทั้งนี้ ขอรับการสนับสนุน/ความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพิ่มเติม 1) การก่อสร้างโรงเรือนถาวรสำหรับเป็นจุดบริการความรู้ 2) การสนับสนุนน้ำยาสำหรับใช้ตรวจวิเคราะห์ดิน 3) รั้งสำหรับเลี้ยงและผลิตน้ำฝักชั้นโรงเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณประโยชน์สูงและมีราคาดี ดังนั้น ควรต่อยอดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ โดยอาจขอความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ หรือ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด เป็นต้น

(4.4) โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร โดย สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (สศท.) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวนทุเรียนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล

แปลง: วิสาหกิจชุมชนวังทุเรียน อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

สภาพปัญหาของกลุ่ม: ซึ่งมีพื้นที่ปลูกทุเรียนประมาณ 500 ไร่ ทำให้มีต้นทุนการดูแลรักษาต้นทุเรียนค่อนข้างสูง (ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าแรงงาน)

กิจกรรมที่สนับสนุน: 1) ระบบควบคุมวาล์วน้ำผ่าน Wifi 9 จุด เพื่อสั่งการผ่าน Smart Phone ในการควบคุมการเปิด-ปิดน้ำ 2) ระบบควบคุมการผสมปุ๋ย 3) เซ็นเซอร์วัดความชื้นในดิน อุณหภูมิ และค่า pH จำนวน 9 จุด เพื่อแจ้งเตือนค่าความชื้นในดิน อุณหภูมิ และค่า pH ไปยังระบบเพื่อสั่งการให้น้ำอัตโนมัติ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ: ทำให้ต้นทุนการผลิตทุเรียนลดลง มีโอกาสในการแข่งขันมากขึ้น และมีเวลาในการคิดวางแผนการบริหารจัดการทุเรียนในด้านอื่น ๆ อาทิ วางแผนในการพัฒนาสวนทุเรียนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

นอกจากนี้ มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแบบฟอร์มการรายงานผลงานนโยบายรัฐบาล จำนวน 6 ครั้ง และรายงานผลการดำเนินงานผ่านการประชุมคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของ สศก. จำนวน 4 ครั้ง

3.3.2) กิจกรรมติดตามประเมินผลโครงการภายใต้แผนงานฯ ประกอบด้วย

(1) จัดประชุมชี้แจงแนวทางการติดตามและการรายงานผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ครั้ง ครบตามเป้าหมาย เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2565 ณ ห้องประชุมพื้งบุญฯ ชั้น 8 อาคารวิสัยทัศน์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยเป็นการชี้แจงหน่วยงานร่วมบูรณาการที่เป็นหน่วยรับงบประมาณ ในการติดตามประเมินผลโครงการภายใต้แผนงานฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ตามแผนปฏิบัติงานติดตาม ประกอบด้วย การติดตามผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ไตรมาสที่ 1 - 4) และการติดตามในพื้นที่ (ไตรมาสที่ 3 - 4) รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ของแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

(2) จัดทำคู่มือการติดตามโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 1 ฉบับ ครบตามเป้าหมาย ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 สารสำคัญของแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ส่วนที่ 2 แนวทางการติดตามผลการดำเนินงานแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และส่วนที่ 3 แนวทางในการติดตามรายโครงการ และจัดส่งให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประโยชน์

(3) จัดทำรายงานการติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แล้ว 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของเป้าหมาย 4 ครั้ง คือ ไตรมาสที่ 1 ในรูปแบบ Infographic และไตรมาสที่ 2 ในรูปแบบเอกสารรายงานติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ รอบ 6 เดือน และ Infographic เสนอผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการที่ร่วมขับเคลื่อนรับทราบ และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำโครงการในปีต่อไป

ตารางที่ 4.2.14-1 ผลการดำเนินงานโครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (รอบ 6 เดือน)

กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน	ผล	ร้อยละ
1. กิจกรรมติดตามผลโครงการภายใต้แผนงานฯ				
1.1 จัดประชุมชี้แจงแนวทางการติดตามและการรายงานผลการดำเนินงานโครงการ	ครั้ง	1	1	100.00
1.2 จัดทำคู่มือการติดตามโครงการภายใต้แผนงานฯ	ฉบับ	1	1	100.00
1.3 จัดทำรายงานการติดตามผลการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนงานฯ	ครั้ง	4	2	50.00
2. กิจกรรมนิเทศงานโครงการภายใต้แผนงานฯ				
2.1 จัดทำงบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	เรื่อง	1	1	100.00
2.2 ประชุมคณะกรรมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ครั้ง	1	1	100.00
2.3 จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ	ครั้ง	4	2	50.00
2.4 นิเทศโครงการภายใต้แผนงานฯ	ครั้ง	1	1	100.00

ที่มา: จากการรายงานของหน่วยงานผ่านระบบประเมินผลและติดตามโครงการเชิงนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

4) ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ

4.1) ข้อค้นพบ

4.1.1 การเบิกจ่ายงบประมาณค่อนข้างน้อย เนื่องจากกิจกรรมการติดตามต้องรอการดำเนินงานของโครงการไปสักระยะแล้ว จึงมีการติดตามความก้าวหน้า ผลผลิต ผลลัพธ์ของโครงการ ซึ่งจะดำเนินการช่วงไตรมาสที่ 3 และไตรมาสที่ 4

4.1.2 เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ จึงมีการปรับวิธีการเก็บข้อมูลเป็นการใช้แบบสอบถามออนไลน์ ส่งผลให้ข้อมูลการดำเนินงานโครงการในบางกิจกรรมไม่สมบูรณ์

4.2) ข้อเสนอแนะ

การติดตามผลการดำเนินงานในคราวต่อไป ควรมีการปรับแก้ไข หรือเพิ่มเติมรูปแบบวิธีในการติดตาม เพื่อให้ครอบคลุมกิจกรรมของโครงการ ผลผลิต ผลลัพธ์ ปัญหาอุปสรรค และกลุ่มเป้าหมาย

ประมวลภาพกิจกรรมการดำเนินงาน
โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

การประชุมชี้แจงแนวทางการติดตามและการรายงานผลการดำเนินงาน
โครงการภายใต้แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

เอกสารงบประมาณโดยสังเขป
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

คู่มือการติดตามโครงการภายใต้แผนงานฯ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

นิเทศงานโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
ณ สวนรีนรมย์ อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง
ดำเนินงานโดย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

นิเทศงานโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร
ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านชาวมันเทศ อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง

นิเทศงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลแม่ น้ำคู่ อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง

นิเทศงานโครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร
ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนวังทุเรียน อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง
ดำเนินงานโดย สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

**หน่วยงานติดตาม ของศูนย์ประเมินผล
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร**

1. ส่วนประเมินผลแผนพัฒนาการเกษตร โทรศัพท์ 0 2579 0507 โทรสาร 0 2579 0507
 - 1.1 โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร
 - 1.2 โครงการติดตามประเมินผลภายใต้แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
2. ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านพืช โทรศัพท์ 0 2579 0614 โทรสาร 0 2579 5511
 - 2.1 โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ
3. ส่วนประเมินผลการพัฒนาด้านปศุสัตว์และประมง โทรศัพท์ 0 2940 5387 โทรสาร 0 2579 2670
 - 3.1 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน
 - 3.2 โครงการส่งเสริมการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร
 - 3.3 โครงการส่งเสริมการพัฒนากลไกและโครงสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น
4. ส่วนประเมินผลการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานและทรัพยากรทางการเกษตร โทรศัพท์ 0 2579 0555 โทรสาร 0 2579 2670
 - 4.1 โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส
 - 4.2 โครงการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพในระดับตำบล
 - 4.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร
5. ส่วนประเมินผลการพัฒนาสถาบันเกษตรกรและเกษตรกร โทรศัพท์ 0 2579 8232 โทรสาร 0 2579 8232
 - 5.2 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 - 5.3 โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
 - 5.4 โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน
6. ส่วนวิชาการและนวัตกรรมการประเมินผล โทรศัพท์ 0 2579 8616 โทรสาร 0 2579 5512
 - 6.1 โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร
 - 6.2 โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรในระดับชุมชน

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ถนนพหลโยธิน
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร/โทรสาร 0 2579 0507
www.eva.oae.go.th